

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Anna Nováková

**Transformace pardubického rozhlasového
vysílání po roce 1989**

(se zvláštním zřetelem k Rádiu Profil)

diplomová práce

Praha 2010

Autor/ka práce: **Anna Nováková**

Vedoucí práce: **PhDr. Martin Groman**

Oponent práce:

Datum obhajoby: 2010

Hodnocení:

Bibliografický záznam

NOVÁKOVÁ, Anna. Transformace pardubického rozhlasového vysílání po roce 1989 (se zvláštním zřetelem k Rádiu Profil). Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií, 2010. 141 listů : 27 listů příl. Vedoucí diplomové práce: PhDr. Martin Groman.

Anotace

Cílem práce je na základě dobových dokumentů (archivních materiálů, tisku a právních předpisů) a dotazování pamětníků z řad tehdejších pracovníků popsat podmínky vzniku Rádía Profil, první soukromé rozhlasové stanice ve východních Čechách, a také první období jejího fungování. Tato problematika je chápána jako konkrétní příklad transformačních procesů odehrávajících se v celé české (nejen) mediální krajině. Přičemž klíčový je přechod od elektronických médií vlastněných státem k duálnímu systému vysílání, tedy koexistenci vysílání veřejné služby (provozovatelů vysílání ze zákona) a soukromého vysílání (držitelů licencí).

Annotation

The goal of this work is to describe (on the basis of archival sources, topical newspapers and magazines, legal enactments and interviews with personal observers) the emergence of the first private radio station in Eastern Bohemia in the beginning of nineties. This is seen as an example of wider transformation processes within the whole Czech media area. The state owned and controlled electronic media were substituted by private (mostly commercial) media and the statutory public-service broadcaster.

Klíčová slova

Transformace, soukromá média, regionální média, duální systém vysílání, sametová revoluce.

Keywords

Transformation, private media, regional media, „dual“ broadcasting systém, velvet revolution.

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a že jsem použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 16. 12. 2009

Anna Nováková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému konzultantovi PhDr. Martinu Gromanovi za cenné připomínky a rady. Poděkování patří také všem narátorům, kteří se se mnou podělili o své vzpomínky, názory i materiály ze svých soukromých archivů.

Obsah

1. Úvod	1
1.1. Úvod do problematiky	1
1.2. Volba tématu a stanovení hypotéz.....	3
1.3. Zhodnocení relevantní sekundární literatury a pramenů k danému tématu.....	6
1.3.1. Literatura o historii pardubického rozhlasového vysílání	6
1.3.2. Literatura o rozhlasovém vysílání obecně a souvisejících tématech	7
1.3.3. Teoretická literatura.....	7
1.3.4. Prameny.....	9
1.4. Diskuse tezí.....	9
1.5. Metodický úvod.....	10
2. Historie rozhlasového vysílání v Pardubicích do roku 1973	13
2.1. Počátky rozhlasového vysílání z Pardubic	13
2.2. Boj Pardubic a Hradce Králové o Východočeský rozhlas v letech 1945–1946.....	14
2.3. Pardubické studio jako součást Československého rozhlasu v letech 1947–1950	17
2.4. Návrat rozhlasu do Pardubic	18
2.5. Rozhlas v Pardubicích po správní reformě v roce 1960	19
2.5.1. ORS	20
2.5.2. Pobočné studio královéhradeckého rozhlasu	21
2.5.3. Pardubický zpravodaj Československého rozhlasu	21
2.5.4. Natáčení rozhlasových her a hudebních snímků.....	21
2.5.5. Sportovní redaktoři	22
2.6. Rok 1968 ve Vodákově vile.....	22
2.6.1. Mimořádné vysílání rozhlasu v Pardubicích v srpnu 1968	22
2.6.1.1. Fungování mimořádného vysílání	23

2.6.1.2. Konec mimořádného vysílání	24
2.7. Normalizace poměrů v rozhlase v Pardubicích	26
2.8. Shrnutí	27
3. Pardubický rozhlasový život v 80. letech (Okresní rozhlasové studio v Pardubicích)	29
3.1. Znovuoživení okresního rozhlasového studia	29
3.1.1. Situace před osamostatněním ORS	29
3.1.2. Osamostatnění ORS.....	30
3.2. Vybudování nového ORS a jeho fungování	31
3.2.1. Technická stránka vysílání	31
3.2.1.1. Technické vybavení	31
3.2.1.2. Počet možných posluchačů	32
3.2.1.3. Snaha o vysílání „na vlně“	33
3.2.2. Obsah vysílání.....	34
3.2.3. Odezva posluchačů.....	36
3.2.4. Cenzura v ORS.....	38
3.2.5. Hudební stránka vysílání ORS.....	40
3.2.5.1. Hudba ve vysílání ORS	40
3.2.5.2. Nahrávání hudby v ORS	40
3.2.6. Komise pro okresní rozhlasová studia.....	41
3.2.7. Spolupráce a vztahy se Zářím	41
3.2.8. Další redaktorky a spolupracovníci.....	42
3.3. Rok 1989 v pardubickém ORS	44
3.3.1. Listopad 1989	45
3.4. Shrnutí	46
4. Přelomové období pardubického rozhlasového vysílání (1990–1991).....	48
4.1. Situace v ORS těsně po listopadu 1989	48
4.2. Společné vysílání pardubického a chrudimského okresního rozhlasu po drátě	49

4.2.1. Komerční vysílání.....	52
4.2.2. Předvolební vysílání v roce 1990.....	55
4.3. Delimitace redakce novin Zář a Studia Profil.....	57
4.4. Shrnutí.....	59
5. Žádost Studia Profil o licenci k nestátnímu vysílání a její přidělení.....	61
5.1. Legislativní rámec udělování licencí.....	61
5.2. Žádost Studia Profil o licenci k rozhlasovému vysílání.....	67
5.2.1. Situace ve Studiu Profil v době žádosti o licenci.....	67
5.2.2. Žádost o licenci a její získání.....	68
5.3. Shrnutí.....	72
6. Počátky vysílání Rádía Profil (s určitými přesahy do konce roku 1992).....	75
6.1. Situace ve Studiu Profil v době udělení licence.....	75
6.2. Příprava na vysílání éterem.....	75
6.2.1. Hledání nových prostor pro Studio Profil a jeho stěhování.....	75
6.2.2. Situace po přestěhování Studia Profil na adresu Na Hrádku.....	76
6.3. Zahájení vysílání Rádía Profil „na vlně“.....	77
6.3.1. Zkušební vysílání.....	77
6.3.2. Příprava na pravidelné vysílání.....	78
6.3.3. Zahájení pravidelného vysílání.....	79
6.3.3.1. Představy o publiku.....	80
6.3.3.2. Finanční zdroje.....	81
6.3.3.2.1. Reklama.....	82
6.3.3.3. Technická stránka vysílání.....	86
6.3.3.4. Hudební stránka vysílání.....	89
6.3.3.4.1. Koncepce hudební stránky vysílání.....	89
6.3.3.4.2. Shánění CD.....	91
6.3.3.4.3. Hudební pořady.....	93

6.3.3.5. Program	95
6.3.3.5.1. Programové schéma od 1. května do 31. srpna 1992	95
6.3.3.5.2. Programové schéma od 1. září do 30. listopadu 1992	96
6.3.3.5.3. Programové schéma od 1. prosince 1992	99
6.3.3.5.4. Představy o koncepci programového schématu	101
6.3.3.6. Lidé	104
6.3.3.7. Propagační akce Rádia Profil	106
6.3.3.8. Odezva posluchačů	108
6.3.3.8.1. Průzkumy poslechovosti počátku 90. let	108
6.3.3.8.2. Poslechovost Rádia Profil	110
6.4. Fenomén Rádia Profil	112
6.5. Shrnutí	117
7. Další vývoj Rádia Profil	123
8. Závěr	127
9. English Summary	131
10. Bibliografie	132
10.1. Vzpomínky pamětníků	132
10.2. Prameny	133
10.3. Literatura	134
10.4. Články z tištěných periodik	137
10.5. Bakalářské a diplomové práce	139
10.6. Zákony	139
10.7. Elektronické zdroje	140
11. Přílohy	142
11.1. Medailonky narátorů	142
11.2. Seznam (spolu)pracovníků Rádia Profil cca do roku 1994 (neúplný)	146
11.3. Obrazové přílohy	149

1. Úvod

1. 1. Úvod do problematiky

Od pádu komunistického režimu v Československu uplynulo ve chvíli, kdy píšu tuto práci, přesně dvacet let. Toto relativně krátké období přineslo (zejména ve svých počátcích) radikální změny ve společnosti a samozřejmě také v krajině tuzemských médií.

Při pohledu do historie nebo za hranice naší republiky můžeme pozorovat, že při změně politického režimu se často mění také mediální systém. „Sametová revoluce“ v listopadu a prosinci 1989 odstartovala proces postupného přechodu české společnosti od autoritářského režimu sovětského typu k obnovené demokracii s tržní ekonomikou. A transformovala se také média.

Před listopadem 1989 měly tzv. hromadné sdělovací prostředky podle marxisticko-leninské teorie žurnalistiky funkci „kolektivního agitátora, propagandisty a organizátora“.¹ Určujícím znakem tehdejší mediální krajiny byla nepřítomnost konkurence k státnímu monopolu na vydávání tisku, provozování rozhlasového a televizního vysílání i agenturního zpravodajství. S přechodem k liberálně demokratickému režimu začala být média chápána jako prostor pro konkrétní vyjádření svobody projevu a informací. Měla být „arénou názorů“ i „hlídacím psem demokracie“. Ani jedna z těchto úloh však nebyla prakticky zcela naplněna. Postupně se podařilo ustavit duální systém vysílání, kde vedle sebe fungují provozovatelé soukromého vysílání a vysílatelé veřejné služby, ale novináři a noví majitelé médií bez zkušeností se soukromým podnikáním časem poznali, že i média jsou především nástroji generování zisku. Tržní prostředí se vždy řídilo a řídí logikou maximalizace zisků a minimalizace nákladů. Jen tak je možné přežít.

Proces transformace československých/českých médií lze vyložit v rovině ekonomické, kulturní a politické. Je také možné sledovat změny v představách o roli a významu médií (ve dvou hlavních liniích, v představě „liberálně demokratické“ a „příkaznické“²). Transformaci

---

¹ *Agitace se upíná zejména k bezprostřední zkušenosti mas a ve srovnání s propagandou je proto více méně lokální, má výraznější záměr přispívat k praktické orientaci, probíhá intenzivněji a rozvíjí se rychleji a dynamičtěji v čase.* (Viz: HUDEC, V.: *Úvod do marxisticko-leninské žurnalistiky*. Díl I-II. SPN, Praha 1978.)

² Tyto termíny používá J. Jiráček v eseji *Masová média a česká společnost* (Viz: JIRÁK, J., et al. *10 let v českých médiích*. Praha: Portál, 2005.)

tuzemských médií můžeme i periodizovat, a to různými způsoby.³ B. Köpplová a J. Jiráček se drží dělení polského sociologa médií Karola Jakubowicze⁴. S využitím jeho obecné periodizace předkládají možné vymezení tří fází transformace českých médií⁵.

1. fáze: odstátňování odehrávající se ve znamení „odpoutání se od starých pořádků“ (1990–1991)

klíčové momenty: přijímání nové legislativy a odpoutání médií od státu a politických stran, změny obsahu mediální produkce, tolerance k nelegálním postupům při zakládání soukromých médií (tyto postupy byly chápány jako součást odstátňování)

2. fáze: privatizace odehrávající se ve znamení „směřování k novým pořádkům“ (1992–1993)

klíčové momenty: privatizace médií, tedy vytváření struktur vlastníků médií, rozvoj reklamního trhu, komercializace mediální produkce a ustavování regulačních orgánů

3. fáze: komercializace odehrávající se ve znamení „konsolidace poměrů“ (1994)

klíčový moment: důraz na ekonomický úspěch médií

Karol Jakubowicz poznamenává, že po roce 1989 musely země střední a východní Evropy redefinovat svůj mediální systém na základě normativní teorie médií a konceptů role médií a žurnalistiky ve společnosti. Tento normativní pohled se odrazil v (ne)nastolování regulačních principů a vysílání veřejné služby. Právě úspěšné zavedení vysílání veřejné služby lze považovat za skutečný test transformace. V mediální politice všech postkomunistických zemí

---

³ Například Václav Moravec vymezuje tři fáze utváření nového mediálního systému, zejména s ohledem na oblast rozhlasového vysílání:

1. údobí: Pokládání základů duálního systému v letech 1990–1992.
2. údobí: Od vzniku standardní regulační instituce v duálním systému vysílání v březnu 1992.
3. údobí: Od roku 1997 dosud (do r. 2001, kdy byl přijat nový zákon o elektronických médiích).

(Viz: MORAVEC, V. *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání* (1989–1999). In Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci, č. 3. Praha: Český rozhlas, 2000.)

⁴ In: JAKUBOWICZ, K. *Rude Awakening: Social and Media Change in Central and Eastern Europe*. Cresskill, N.J. : Hampton Press, 2006.

⁵ KÖPPOVÁ, B.; JIRÁK, J. *Masová média a česká společnost 90. let 20. stolní: průběh a důsledky transformace českých médií*. In: Česko a Rakousko po konci studené války: různými cestami do nové Evropy. Ústí nad Labem: Kaiserová Kristina - Albis International, 2008.

střední a východní Evropy lze podle Jakubowicze nalézt společné znaky, a to: tendenci chránit národní kulturu a národní mediální trh, strach z vnější dominance a především snahu uchovat tradiční definici médií jako politických, kulturních a vzdělávacích institucí. Přitom byly téměř opomíjeny technické a ekonomické dimenze médií.⁶

Všeobecně přijímaný názor, že události ve střední a východní Evropě v roce 1989 přinesly skutečně revoluční změny na poli médií, zpochybňuje Colin Sparks v knize *Communism, Capitalism and the Mass Media*. Ten zmiňuje odlišný vývoj v oblasti tisku a vysílání. Krajina tištěných médií se po roce 1989 rychle roztržila a nový systém lze nazvat „orientovaným na trh“. Naopak v oblasti vysílání (především televizního, ale i rozhlasového) sleduje velkou míru kontinuity, a to především strukturální a personální. Ve vysílacích médiích zůstali u moci představitelé komunistické nomenklatury. V Československu byla podle Sparkse snaha vytvořit alternativní model fungování médií, nezaložený ani na principech systému komunistického, ani kapitalistického. Ovšem ani „stará nomenklatura, ani její noví západní přátelé“ neměli zájem na „třetí cestě“, která by vystavila média demokratické kontrole, ať už ze strany mediálních pracovníků nebo běžných obyvatel. Sparks tvrdí, že v roce 1989 došlo v Evropě k politickým, ne sociálním revolucím. Sociální kontinuita byla zachována díky tomu, že se média v některých ohledech příliš netransformovala. Autor přitom navrhuje stále ještě používanou terminologii „Čtyř teorií tisku“⁷, jako naprosto nevyužitelnou pro popis a osvětlení reality a historických změn. Zastává názor, že neexistuje jednotný hodnotový systém, který by v různých zemích beze zbytku ovlivňoval sociální instituce a mediální systém.⁸

1.2. Volba tématu a stanovení hypotéz

Za objekt zájmu jsem si vybrala transformaci rozhlasového vysílání v Pardubicích po roce 1989. Stěžejní pro mě bylo období 1989–1992, spadající tedy podle uvedené periodizace do 1. a částečně 2. fáze transformace médií. Přitom jsem se ale rozhodla věnovat část své práce i

---

⁶ In: JAKUBOWICZ, K. *Rude Awakening: Social and Media Change in Central and Eastern Europe*. Cresskill, N.J. : Hampton Press, 2006.

⁷In: PETERSON, T.; SIEBERT, S.; SCHRAMM, W. *Four Theories of the Press*. Urbana: University of Illinois Press, 1956.

⁸ SPARKS, C. *Communism, Capitalism and the Mass Media*. London: SAGE Publications Ltd., c1998.

pardubickému okresnímu rozhlasovému studiu, které od roku 1983 vysílalo formou rozhlasu po drátě. Rádio Profil totiž vzniklo právě privatizací tohoto vysílání. Navíc je zajímavé porovnávat nastíněné fungování pardubického rozhlasového vysílání před rokem 1989 a v pozdějších letech.

Důvody této volby byly zřejmé. Historii rozhlasového vysílání v Pardubicích se dlouhodobě věnuji. Tuto problematiku ještě nikdo souborně a podrobně nezpracoval. Od „sametové revoluce“ sice uplynulo teprve dvacet let, ale už dnes je problém zrekonstruovat první krůčky „svobodného“⁹ pardubického rozhlasového vysílání, ať už z důvodu, že Rádio Profil nemá svůj vlastní archiv, nebo také proto, že účastníci tehdejšího dění ztrácejí paměť.¹⁰ Mou snahou bylo také doplnit literaturu věnující se transformaci celostátních a pražských médií (zejména rozhlasu) o pohled regionální. Období „sametové revoluce“ a prvních porevolučních let bylo ve všech aspektech přelomové a další transformaci médií by pravděpodobně mohla přinést jen změna politického systému. Proto je pro mě tento proces, který se zřejmě nebude v blízké budoucnosti opakovat, zajímavý. Přitom se snažím zjistit, jak se politické, ekonomické, společenské a kulturní změny dotkly systému rozhlasového vysílání a jakou roli v tomto období rozhlas hrál. Zastávám názor, že posluchači v regionech mají ke „svému rádiu/svým rádiím“ blíže než v Praze a rozhlas do jejich života mnohem více vstupuje. V Pardubicích je situace specifická také tím, že zdejší rozhlasová historie je sice poměrně pestrá, ale vysílání se tu v jedné podobě nikdy neudrželo více než několik málo let. V 80. letech neexistovalo v Pardubicích studio Československého rozhlasu, protože sídlem tehdejšího Východočeského kraje byl Hradec Králové. Proto obyvatelé Pardubic uvítali vznik Rádía Profil, které bylo až do května 1993 jedinou soukromou stanicí ve východních Čechách. Zajímalo mě, jak toto výjimečné postavení ovlivnilo fungování Profilu.

Přitom nepopírám, že k tématu mám také osobní vztah. Vznik a první roky Rádía Profil jsem sama zblízka zažila se svou matkou, redaktorkou Zuzanou Novákovou. A právě i tato vazba

---

⁹ Okresní rozhlasové studio a posléze Studio Profil bylo do roku 1991 zřizováno Okresním národním výborem, resp. okresním úřadem, který řídil i jeho činnost.

¹⁰ Například už v roce 2002 měly Eva Ješutová a Jaroslava Nováková problém rekonstruovat události roku 1989 v Československém rozhlasu. (Viz: JEŠUTOVÁ, E.; NOVÁKOVÁ, J. *Československý rozhlas na cestě k demokracii: od perestrojky ke svobodným volbám*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2002.)

mi umožnila lepší kontakt s pamětníky a účastníky tehdejšího dění, kteří mi s důvěrou poskytli rozhovory i materiály z osobních archivů.

Základní hypotézou je domněnka, že vznik Rádia Profil a jeho fungování v prvním období (cca do let 1992–1993) ovlivnila řada faktorů, a to na úrovni systémové i osobní:

- neexistence adekvátní mediální legislativy a její postupné přijímání
- nejasné představy o fungování duálního systému vysílání
- vstupování státu do vznikající komerční linie rozhlasového vysílání (dotace)
- licenční politika Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání
- neexistence studia Československého rozhlasu v Pardubicích v 70., 80. a 90. letech
- existence Okresního rozhlasového studia v Pardubicích a Chrudimi a jejich napojení na okresní národní výbory
- nedostatek zkušeností s fungováním systému tržního hospodářství a postavením médií v něm (na rozhlas se nepohlíželo jako na svébytné průmyslové a podnikatelské odvětví, ale spíše jako na kulturní a společenskou, možná až osvětovou instituci)
- zkušenosti řady pracovníků Rádia Profil s prací ve státních médiích a jejich velmi omezené zkušenosti posluchačské
- nedostatek teoretické i praktické literatury o fungování komerčních rádií dostupné rozhlasovým pracovníkům
- neexistence jednotných a srovnatelných průzkumů poslechovosti
- způsob financování provozu stanice
- technické podmínky
- neexistence regionální konkurence pro Rádio Profil až do jara 1993
- rivalita Pardubic a Hradce Králové

Tyto faktory jsem chtěla blíže prozkoumat, zdokumentovat a zhodnotit jejich váhu.

1.3. Zhodnocení relevantní sekundární literatury a pramenů k danému tématu

Téma transformace rozhlasového vysílání v Pardubicích po roce 1989 jsem si vybrala mimo jiné proto, že ještě nebylo komplexně zpracováno. Chybí jak ucelená historická studie, tak i jakákoliv analýza dílčích témat.

1.3.1. Literatura o historii pardubického rozhlasového vysílání

Při oslavách 80. výročí zahájení rozhlasového vysílání na našem území v roce 2003 se v mnoha médiích připomínala historie Radiojournalu, Československého rozhlasu v Praze i jednotlivých krajských studií. Rozhlasové dění v Pardubicích však bylo vesměs opomíjeno. Vyšlo jen několik článků v místním tisku (na řadě z nich jsem se sama podílela). Také kapitola o pardubickém rozhlasovém studiu v nejrozsáhlejší monografii o Česk(oslovensk)ém rozhlase *Od mikrofonu k posluchačům* je naprosto nevyhovující. Materiál je krátký (cca 1 strana), nepodepsaný a navíc používající sporné termíny (viz „okupační vysílání“ pardubického studia v roce 1968).

Systematicky se historii rozhlasu v Pardubicích věnoval Ivan Ladýř, v 60. letech regionální zpravodaj Československého rozhlasu v Praze. Ten publikoval ve Zprávách Klubu přátel Pardubicka řadu materiálů, které vycházely jak z jeho osobních vzpomínek, tak ze vzpomínek dalších pardubických „rozhlasáků“ a také ze studia archivních dokumentů. Ladýř v první polovině 90. let zpracoval poprvé historii pardubického rozhlasového studia, ovšem ne zcela uceleně (některá období a témata chybí) a někdy také bez ověření zdrojů. Díky Ladýřovi ale máme k dispozici alespoň část vzpomínek již nežijících pamětníků.

O historii rozhlasu v Pardubicích v 80. letech a na počátku 90. let pojednává diplomová práce Ludmily Kutákové, obhájená v roce 1994. Tato práce obsahuje řadu jinde nepublikovaných jmen a dat, ale postrádá jakýkoliv výzkumný nebo analytický záměr. L. Kutáková často vychází ze svých osobních zkušeností, které jsou sice zajímavé, ale nemohou být přijímány nekriticky. V této diplomové práci jsem našla řadu faktických chyb a nepřesností a navíc je zde uveden pouze minimální počet zdrojů. Přesto mi v řadě momentů poskytla vodítko, kam zaměřit svou pozornost.

Daniela Pražanová se pak ve své diplomové práci *20 let vysílání Československého rozhlasu ve východních Čechách* z roku 1969 zabývá téměř výhradně královéhradeckým rozhlase.

1.3.2. Literatura o rozhlasovém vysílání obecně a souvisejících tématech

Klíčová ke studiu vybraného tématu je práce Václava Moravce *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989-1999)* publikovaná ve Světě rozhlasu a také kapitola *Svobodný rozhlas 1990–2003* v knize *Od mikrofonu k posluchačům*. V té se ovšem Moravec věnuje především linii vysílání veřejné služby.

Petra Sladčiková obhájila v roce 1999 diplomovou práci *Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání*, která obšírně zpracovává legislativní rámec duálního systému vysílání. Z této studie vychází i Václav Moravec.

Obrovský kus práce odvedli Lukáš Adamec a Tomáš Procházka, kteří v roce 2006 dokončili rozsáhlou bakalářskou práci *Vznik a rozvoj programových sítí soukromých stanic v České republice a společná mediální zastoupení pro prodej reklamy po listopadu 1989*. V ní shromáždili veškerá dostupná data, která následně s velkou znalostí situace analyzovali.

1.3.3. Teoretická literatura

Tématu vlastnictví médií a jeho vlivu na nezávislost médií se věnuje Josef Benda, který v publikaci *Vlastnictví periodického tisku v České republice v letech 1989–2006* popisuje změny struktury vlastnictví periodického tisku v Československu/ČR a v dalších zemích tzv. středovýchodní Evropy po roce 1989. Zabývá se pozitivy (např. modernizace redakcí) i negativy příchodu zahraničního kapitálu do tuzemských médií (ústup kulturní role periodického tisku). Některé z Bendových poznatků se dají aplikovat i na rozhlasové vysílání, ale celkově je systém tisku a rozhlasového vysílání v ČR natolik odlišný legislativně, strukturou vlastnictví i svou rolí, že je pro nás tato práce zajímavá především jako srovnání.

Podobnou tematikou – českými médii z hlediska vlastníků, plurality a nezávislosti, ovšem s přihlédnutím k elektronickým médiím - se zabývá také Milan Šmíd ve studii *Vliv vlastnictví médií na jejich nezávislost a pluralitu* zahrnuté do přínosného sborníku z mezinárodní konference ve slovinské Lublani. Zde najdeme samostatné studie o patnácti zemích, především pak z pohledu mediální legislativy.

Jan Jiráček je autorem eseje *Masová média a česká společnost* zařazené do publikace 10 let v českých médiích, která poskytuje širší teoretický rámec i k problematice transformace českých médií. K tématu se J. Jiráček vrátil spolu s Barbarou Köpplovou v práci *Masová média a česká společnost 90. let 20. stolní: průběh a důsledky transformace českých médií*. Autoři

zde zasazují konkrétní data a fakta z historie českých médií přelomu 80. a 90. let do teoretického rámce a vykreslují hlavní rysy jednotlivých období transformace českých médií.

Částečně přitom vycházejí z knihy polského sociologa médií Karola Jakubowicze *Rude Awakening: Social and Media Change in Central and Eastern Europe*. Ten například rozebírá orientace a koncepty mediální politiky v postkomunistických zemích (idealistická, idealisticko-mimetická, mimetická, materialistická a atavistická teorie). Tvrdí přitom, že novým demokratickým médiím byla obecně přikládána stejná důležitost jako novému parlamentu a nové exekutivě.

Karol Jakubowicz uveřejnil v *European Journal of Communication* přínosnou studii *Ideas in our Heads: Introduction of PBS as Part of Media System Change in Central and Eastern Europe*, jejímž dominantním tématem je vysílání veřejné služby, ale pochopitelně se dotýká také komerčního vysílání a obecně změn mediálních systémů v postkomunistických zemích.

Zajímavý pohled na transformaci médií v zemích střední a východní Evropy po roce 1989 přináší Colin Sparks v knize *Communism, Capitalism and the Mass Media*, kde rozebírá mimo jiné povahu revolucí roku 1989.

Studii o transformaci českých médií publikovaly také Oda Lambrechtová a Katharina Schröterová ve sborníku *Medien und Transformation in Osteuropa*. Jejich práce není příliš rozsáhlá (cca 20 stran) a je spíše stručným a dosti obecným přehledem událostí a legislativy. Přitom ale zmiňuje i některá regionální média a současnou situaci českých novinářů.

K metodě orální historie, kterou jsem ve své diplomové práci kromě kritické analýzy pramenů také využila, existuje v českém jazyce řada publikací – teoretických i praktických, a to zejména od Miroslava Vaňka, vedoucího Centra orální historie Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd ČR. Můžeme doporučit například *Naslouchat hlasům paměti: teoretické a praktické aspekty orální historie* nebo skriptum *Orální historie: Metodické a „technické“ postupy*.

Další literatura, včetně vybrané literatury doplňující historický kontext, je uvedena v seznamu na konci této diplomové práce.

1.3.4. Prameny

Zdroji mé práce byly kromě uvedené literatury také archivní dokumenty, dobový tisk a rozhovory s pamětníky.

Rádio Profil si nevede svůj archiv a navíc dnes patří jinému vlastníkovi než ve zkoumaných letech. V archivu rádia Hey Profil ještě dnes existuje řada zajímavých materiálů, které ale spíš ilustrují tehdejší fungování Rádia Profil, než že by přinášely nové poznatky.¹¹

Státní okresní archiv poskytuje řadu relevantních dokumentů (zejména zápisy z jednání okresního národního výboru), a to především z období 1982–1991. Novější materiály archiv ještě nezpracoval.

Ukázalo se, že Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání nepřevzala agendu tzv. Mikloškovy mezíresortní komise a obdobné komise při ministerstvu kultury, které udělovaly první licence k provozování nestátního vysílání. Úplně první licenci, kterou Studio Profil získalo v květnu 1991, jsem tedy neměla k dispozici. Její originál nemají ani tehdejší majitelé. Důležitým zdrojem informací pro mě byl dobový periodický tisk, zejména regionální (dostupný například ve Státním okresním archivu v Pardubicích).

Snad nejvíce dobových dokumentů, týkajících se Okresního rozhlasového studia v Pardubicích i Rádia Profil, mi ale poskytl Jaroslav Zvára ze svého soukromého archivu. Tímto bych mu ráda poděkovala.

Další materiály mi zapůjčil František Wich a další.

Využila jsem samozřejmě i svůj soukromý archiv.

1.4. Diskuse tezí

S přihlédnutím k průběžným výsledkům bádání jsem se rozhodla učinit několik dílčích změn oproti původním tezím. Tyto změny nenarušují podstatu výzkumného záměru, naopak zabraňují roztržitosti práce.

Oproti původnímu plánu jsem se rozhodla věnovat delší část práce Okresnímu rozhlasovému studiu v Pardubicích (a potažmo v Chrudimi) vysílajícímu po drátě. Studio, resp. Rádio Profil totiž na toto vysílání navazovalo majetkově, personálně i svou společenskou rolí. Zakladatelka a majitelka Rádia Profil, jeho vedoucí i další pracovníci měli zkušenosti s prací ve státním sdělovacím prostředku (na různě vysokých pozicích), a z nich vycházeli při

---

¹¹ Ráda bych poděkovala produkční Haně Zárubové za možnost nahlédnout do těchto materiálů.

budování prvního soukromého komerčního rádia ve východních Čechách. Jen minimum z pracovníků rádia mělo přitom posluchačské zkušenosti s jiným než státním vysíláním. Je přitom zajímavé porovnat běžné fungování státního a (prvního) komerčního rozhlasového vysílání i jeho ohlas u posluchačů.

Naopak jsem se rozhodla snížit horní hranici zkoumaného období a těžiště své práce jsem přesunula do let 1990–1992. Po roce 1992 se totiž fungování a vysílání Rádia Profil stabilizovalo a po nástupu konkurence se začalo čím dál více přizpůsobovat požadavkům trhu. Postupně tak začalo ztrácet svou výjimečnou pozici a stávalo se čím dál více unifikovaným.

Z tohoto důvodu jsem upravila název diplomové práce na *Transformace pardubického rozhlasového vysílání po roce 1989 (se zvláštním zřetelem k Rádiu Profil)*. Zabývám se sice především obdobím do konce roku 1992, ale s určitými přesahy.

Ke změnám jsem přistoupila i v členění práce. Citace rozhovorů s pamětníky jsem zařadila přímo do textu a nevyčleňovala jsem je do zvláštní kapitoly. Text je tak mnohem kompaktnější. To samé jsem provedla s citacemi z dobového tisku, který se Rádiu Profil věnoval méně, než jsem očekávala. Závěry vyplývající z analýzy tisku jsou rovněž součástí textu.

Z důvodu neúměrného rozsahu práce jsem se rozhodla vypustit kapitolu věnovanou rozhovorům s tehdejšími posluchači Rádia Profil. Tuto studii, která by doplnila mou diplomovou práci, by bylo možné udělat v budoucnosti, a to například s přihlédnutím k dalším dobovým médiím.

1.5. Metodický úvod

Ve své diplomové práci kombinuji metody kritické analýzy dostupných materiálů a orální historie.

Pokusila jsem se podrobit důkladnému rozboru dochované dokumenty a dobový tisk.

Metodu orální historie pak můžeme popsat jako řadu způsobů a postupů, jimiž se badatel dobírá nových poznatků na základě ústního sdělení osob, které byly účastníky nebo svědky zkoumaných událostí a procesů. Za optimální cestu historického bádání se pokládá využití všech dostupných (písemných, obrazových, hmotných i orálních) pramenů.

Sdělení, získaná v rozhovoru nebo z vyprávění, procházejí u mluvčího prizmatem jeho individuálních osobních prožitků, jsou ovlivňována kvalitou jeho paměti a závisí i na jeho osobních motivech, proč vůbec je ochoten rozhovor nebo vyprávění poskytnout. Získané údaje jsou tak nezadatelně a svrchovaně subjektivní, což však badatel v orální historii nepociťuje jako jejich nedostatek či jakýsi balast, zastírající „objektivní fakta“, ale právě jako novou kvalitu v pojmání dějin, zpřístupňovanou díky použití orální historie.(...) Prostřednictvím orální historie se sice historik také dostává k novým informacím, poznatkům a faktům, obohacujícím, rozšiřujícím nebo korigujícím dosavadní znalosti dějin, ale především získává obraz subjektivního, individuálního prožitku těchto dějin a reakcí na ně u řady jednotlivých mluvčích.¹²

V období od září 2008 do září 2009 jsem dotazovala osm pamětníků z řad pracovníků Rádia Profil v souladu s principy orální historie.

Narátory jsem vybírala na základě rozsahu a charakteru jejich činnosti ve sledovaném období v souladu se záměrem práce. Cílem bylo oslovit pamětníky „pokrývající“ celé sledované období a zástupce ze všech úrovní pracovních pozic a všech profesí. Pamětníků jsem samozřejmě mohla oslovit víc, ale to by bylo vzhledem k rozsahu práce neúměrné. Číslo osm je tedy podle mého názoru dostačující a reprezentativní.

Bylo-li to s přihlédnutím k chronologii konání rozhovorů možné, vzájemně jsem konfrontovala názory narátorů. Pokud se objevily rozpory v tvrzeních (nebylo jich mnoho a nebyly zásadní), doplňovala jsem ještě informace telefonicky, případně e-mailem.

Pamětníky jsem kontaktovala prostřednictvím osobních kontaktů nebo na doporučení již zpovídaných narátorů. Všichni oslovení byli ochotní k rozhovoru. Někteří si vyžádali okruhy otázek předem, někteří si předem připravili své poznámky a případně se pokusili vyhledat dobové dokumenty ve svém osobním archivu.

Místa rozhovorů jsem vybírala dle přání narátorů. Scházeli jsme se buď v místě mého nebo jejich bydliště nebo v kavárnách.

---

¹² VANĚK, M., et al. *Orální historie: Metodické a „technické“ postupy* (skriptum). Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. Filosofická fakulta 2003. [cit. 2009-09-09] Dostupné z http://www.coh.usd.cas.cz/pages_cz/oralni%20historie_skriptum.pdf

Rozhovory jsem vedla jako životopisná vyprávění, zaměřená především na působení narátorů v Rádiu Profil. Zajímala mě jak fakta týkající se zakládání a fungování Rádía Profil (která nebyla dohledatelná v pramenech), tak subjektivní vnímání tehdejší situace narátory. Některé názory mohou být samozřejmě vytvořené až ex post a mohou být ovlivněné například znalostí vývoje komerčního rozhlasového vysílání nebo osobními vzbami. To ovšem nijak neubírá jejich autenticitě.

Odpovědi pamětníků jsem s jejich souhlasem nahrávala na diktafon, posléze přepisovala a editovala (především drobně upravovala stylisticky) z mluveného jazyka do jeho psané formy.

Všichni narátoři projevili zájem o zdokumentování výjimečného období v historii rozhlasového vysílání v Pardubicích a odpovídali leckdy velmi obsáhle. Rozhovory trvaly přibližně od dvou do čtyř hodin. Se dvěma narátory jsem se sešla vícekrát (J. Zvára, F. Wich). S jednou pamětnicí (H. Zárubovou) jsem rozhovor nevedla, ale informace od ní mi pomohly zpřesnit některá data.

Přímé citace narátorů (stejně jako další doslovné citace) odlišuji od ostatního textu kurzívou.

Diplomovou práci jsem rozdělila do chronologicky řazených kapitol a tematicky řazenými podkapitolami.

2. Historie rozhlasového vysílání v Pardubicích do roku 1973

2.1. Počátky rozhlasového vysílání z Pardubic

První významnější zápis do rozhlasové kroniky v Pardubicích nese datum 19. září 1931. Součástí celostátní Výstavy tělesné výchovy a sportu konané v areálu dnešních Tyršových sadů byla propagační akce pražského Radiojournalu „I. celostátní den rozhlasu“ pod heslem „Necht' každý posluchač rozhlasu získá alespoň jednoho dalšího účastníka rozhlasu“, do té doby největší svého druhu. „Vzorný rozhlasový večer“ v pavilónu Rotunda sledovalo na místě 14 tisíc návštěvníků výstavy a v přímém přenosu i posluchači rozhlasu po celé republice.¹³ Přímý ohlas této propagační akce a dalších podobných už dnes nelze přesně vysledovat, ale můžeme konstatovat, že například mezi lety 1931 a 1932 vzrostl počet koncesionářů rozhlasu z 384 513 na 472 187.¹⁴

Souvislejší rozhlasové vysílání z Pardubic přinesl ovšem až květen 1945. Pardubický závod Telegrafie, kde se mimo jiné vyráběly rozhlasové vysílače, opustila pronacistická správa 5. května 1945. Toho dne o půl dvanácté dopoledne hlásil závodní rozhlas pokyn k zastavení strojů a oznamoval konec války. Mezitím už ovšem několik dělníků připravovalo vysílače. Menší se vezly skupině partyzánů k Seči, větší vysílač (200 wattů) se využil pro vysílání v Pardubicích a okolí. Měl střední, krátké a dlouhé vlny a technici ho naladili na vídeňskou frekvenci, která byla po bombardování rakouské metropole neobsazená. Dělníci vyrobili anténu a mikrofon, na kancelářském stole stál vysílač a zdroj.¹⁵ Vysílání začínalo vždy pět minut po celé hodině a bylo údajně až slyšet ve vzdálenosti dvacet kilometrů od Pardubic.¹⁶ Po dobu čtyř dnů se vysílalo několikrát v průběhu dne, vždy asi dvacet minut, a nakonec se ohlásil přibližný čas další relace. Zprávy dodával nově ustavený místní národní výbor

---

¹³ In: LADÝŘ, Ivan. Půl století rozhlasu v Pardubicích. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1995, roč. 30, č. 5-6, s.126.

¹⁴ In: Kolektiv autorů; JEŠUTOVÁ, Eva (ed.). *Od mikrofonu k posluchačům: Z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003, s. 613.

¹⁵ In: NOVÁKOVÁ, Zuzana. Revoluční vysílání v květnu 1945. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 3-4, s. 81-83.

¹⁶ Vzpomínky MUDr. Josefa Jirásky, zaznamenala A. Nováková 2005. J. Jirásek pracoval celý život jako lékař v Pardubicích, byl dlouhá léta velmi aktivním členem Klubu přátel Pardubicka a Společnosti pro rozvoj Pardubicka. Podílel se na vzniku Univerzity Pardubice jako člen přípravného výboru pro její založení. Zasazoval se o vznik studia Českého rozhlasu v Pardubicích.

z radnice (na listcích¹⁷) a nejnovější zprávy ze zahraničí tlumočili hlasatelé z ostatních stanic.¹⁸

Přibližně v polovině května roku 1945 začalo desetidenní vysílání z Pardubic přes zapůjčenou vysílačku sovětské armády (na Kotenovo¹⁹ doporučení městu). Ústředí vysílání bylo na městské radnici, v jejímž dvoře měli Sověti radiový vůz, a do éteru šlo zejména zpravodajství městského rozhlasu, ale také například přenos klavírního koncertu. Tato vysílačka byla rovněž naladěna na vídeňskou frekvenci. Na vlně 520 m se vysílalo i po odchodu sovětské armády, a to do srpna 1945, kdy ministerstvo pošt v Praze vydalo příkaz k zastavení činnosti královéhradeckého i pardubického vysílače a trvalo na jednom společném vysílání pro východní Čechy.²⁰

2.2. Boj Pardubic a Hradce Králové o Východočeský rozhlas v letech 1945–1946

Dne 17. července 1945 podal Místní národní výbor (MNV) v Pardubicích žádost o povolení svého rozhlasového vysílání na ministerstvo informací. O měsíc později, tedy 17. srpna 1945, se konala společná porada královéhradeckého a pardubického MNV. Dojednálo se, že budou podniknuty společné kroky, aby byl v dohledné době vybudován regionální vysílač, který by umožnil dobrý poslech v oblasti od Havlíčkova Brodu až po Trutnov. Studia měla vzniknout v Hradci Králové i v Pardubicích a o náplň programu se měl starat společný výbor zúčastněných měst. Pardubice měly využít královéhradecký vysílač, který byl umístěn tak, aby bylo dosaženo v obou krajích stejnoměrné slyšitelnosti.²¹ Vysílalo se na společné vlně

---

¹⁷ Vzpomínky ing. Jaroslava Matyse, technika a zaměstnanec Telegrafie, zaznamenala Z. Nováková 1987.

¹⁸ In: NOVÁKOVÁ, Zuzana. Revoluční vysílání v květnu 1945. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 3-4, s. 81-83.

¹⁹ František Koten byl v té době vedoucím Iniciativní a propagační komise Místního národního výboru. U Kotena přebýval podplukovník z velitelství, generál Jeremenko bydlel o tři domy dál v Ulrichově vile. Sověti si s sebou přivezli aparáty Telefunken, které Koten spravoval výhradně pro ně. Proto byla Kotenovi přidělena i stráž před dům.

Koten byl zakladatelem známé pardubické firmy Radio Koten, která vyráběla rozhlasová zařízení pro divadla, obce, města, továry a školy. Tato firma byla po únoru 1948 znárodněna.

²⁰ In: LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 7-8, s. 181.

²¹ In: LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 7-8, s.180.

238 m a vysílač pro obě redakce byl ve Fuchsově vile ve Vrchlického ulici v Hradci Králové.²² Stanice měla být ohlašována „Východočeský rozhlas“ (tedy ani Hradec Králové, ani Pardubice) s tím, že ústřední redakce a správa bude v Pardubicích.²³ Dne 20. srpna vydalo ministerstvo pošt povolení k provozu Východočeského vysílače. Ten zahájil svou činnost 26. srpna 1945 projevem předsedů MNV v Pardubicích a Hradci Králové a projevem zástupce ministra informací. Přítomen byl i Mirko Očadlík.²⁴ Poté se vysílal hudební pořad.

První rozhlasové studio v Pardubicích bylo umístěno v Uměleckoprůmyslovém muzeu (dnešní potravinářské škole). Dne 5. listopadu 1945 schválil MNV nájem vily č. 89 (tzv. Vodákovy) U Stadionu pro účely Východočeského rozhlasu.

Pracovníci královéhradeckého studia podle Kotenových slov²⁵ vysílač často vypínali pod záminkou, že nastala porucha, a pustili gramofon. Vadily jim prý pokrokové věci, např. voicebandové pásmo Nezvalova Edisona. O tom svědčí i pozdější stížnost zástupce vedoucího redaktora pardubického studia Karla Bouška adresovaná předsedovi MNV Pardubice dne 5. června 1946.

*V poslední době se hradecké studio Východočeského rozhlasu opět chová způsobem, k němuž nelze mlčet.(...) Nedodržuje stanovený program společného vysílání ani jeho dobu a bez předchozího oznámení zařazuje vlastní neohlášené relace.(...) Hradecké studio a redakce podnikly příspěvkovou akci, sbírku na stavbu rozhlasové budovy v Hradci Králové.(...) V novinách pomocí klamných údajů favorizují hradecké studio jako jediné možné sídlo Východočeského rozhlasu.*²⁶

Z Pardubic se vysílaly zprávy od dopisovatelů a z novin, okénka a také dramatizace (v režii MUDr. Stuchlíka). Rozhlasové hry připravoval s herci z Východočeského národního divadla²⁷ rovněž Jaroslav Janovský, od 1. října 1945 umělecký ředitel Východočeského rozhlasu. Vše

---

²² In: Kolektiv autorů; JEŠUTOVÁ, Eva (ed.). *Od mikrofonu k posluchačům: Z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003, s. 514.

²³ In: LADÝŘ, Ivan. *Rozhlas Pardubice 45 let. Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 7-8, s. 181.

²⁴ In: Kolektiv autorů; JEŠUTOVÁ, Eva (ed.). *Od mikrofonu k posluchačům: Z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003, s. 514.

²⁵ Vzpomínky Františka Kotena, zaznamenala Z. Nováková 1987.

²⁶ LADÝŘ, Ivan. *Rozhlas Pardubice 45 let. Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 7-8, s. 182-183.

²⁷ V letech 1945–1954 se divadlo v Pardubicích jmenovalo Východočeské národní divadlo, od roku 1954 pak Východočeské divadlo.

se zprvu dělalo zadarmo. Redaktoři si také vymýšleli různé pseudonymy, aby to vypadalo, že rozhlas má početný tým zaměstnanců. Tak například redaktor Jaroslav Šeda²⁸, původem z Chocně, si říkal mimo jiné Pavel Bartoň (podle popraveného choceňského studenta) a Alena Krátká (jejíž otec byl předsedou ONV) se zase hlásila jménem Míla Toužimská.²⁹ Krátká, později Štěřbová, nastoupila do redakce 10. října 1945. Začínala jako hlasatelka, ale po čase se pustila také do natáčení reportáží a psaní. V roce 1947 pak odešla do Hradce Králové, kde působila dlouhá léta. V Pardubicích pracoval už od roku 1945 také redaktor Oldřich Enge¹⁶. Karel Boušek³⁰ z Ústí nad Orlicí, zprvu redaktor, později zastupující ředitel, byl známý svými vlastivědnými literárními pásmy, Jaroslav Šeda (nastoupil v r. 1946) zase hudebními pořady a zvláště nedělními sloupky. Karla Bouška ani po více než půl století neopustila hořká vzpomínka na konec této etapy pardubického rozhlasového života:

Studio čas od času navštěvoval a jeho činnost si prověřoval i tehdejší programový ředitel Čs. rozhlasu v Praze p. Dr. Mirko Očadlík. Naši zpravodajskou a kulturně vzdělávací činnost vždy pozitivně oceňoval a její význam pro náš český rozhlas a východočeskou veřejnost pokaždé kladně hodnotil. V tomto duchu jsme tvořivě působili od podzimu r. 1945 až do jarních měsíců v r. 1947, kdy bylo studio v Pardubicích zrušeno a jako Východočeský rozhlas tak zůstalo jenom jeho studio v Hradci Králové s pražskou politicko-hospodářskou podporou. (...) Hradec měl tehdy velkého přímluvce k udržení svého studia v osobě prof. Zdeňka Nejedlého. Tehdejší vedení města Pardubic zájmově poněkud nedocenilo význam a činnost tamního rozhlasového studia a pro jeho zachování přece jen učinilo méně, než bylo v té době potřeba. Takže i vzpomínka po této stránce někdy zabolí a nutí k zamyšlení.³¹

Boj o Východočeský rozhlas je zachycený také v zápisech Místního národního výboru v Pardubicích (uložených ve Státním okresním archivu Pardubice). Z nich vyplývá, že se v roce 1946 potýkal rozhlas v Pardubicích s mnoha problémy. Asi největší potíží bylo financování provozu studia z městského rozpočtu a významnou roli sehrálo i věčné soupeření

---

²⁸ Hudební vědec Jaroslav Šeda byl později dlouholetým ředitelem Supraphonu.

²⁹ Vzpomínky Františka Kotena, zaznamenala Z. Nováková 1987.

³⁰ Po odchodu z Pardubic se Karel Boušek (narozen 17. července 1922) uplatnil jako redaktor deníku Mladá fronta v Praze, poté se vrátil do východních Čech a nastoupil jako vedoucí propagace firmy VELTON v HK. V roce 1949 přešel do Prahy, pracoval jako jeden z vedoucích pracovníků n.p. PANAR. V roce 1982 se stal čestným občanem města Ústí nad Orlicí. Boušek dostal také titul Zasloužilého umělce.

³¹ Dopis Karla Bouška z 28. 4. 2003, soukromý archiv A. Novákové.

dvou největších východočeských měst. Právě nekorektní jednání ze strany zaměstnanců královéhradeckého rozhlasu značně přispělo k ukončení činnosti pardubického studia ke dni 31. prosince 1946.³²

2.3. Pardubické studio jako součást Československého rozhlasu v letech 1947–1950

V prosinci 1946 sice skončilo rozhlasové vysílání z Pardubic, ale příznivci rozhlasu ani tamní zástupci města se nemínili vzdát. Už 25. března 1947 přijela do Pardubic, po předchozím jednání s Bohuslavem Laštovičkou (ředitelem Československého rozhlasu, poz. aut.) a Mirkem Očadlíkem, delegace Československého rozhlasu Praha vedená ústředním technickým ředitelem ing. Ladislavem Janíkem „za účelem zřízení a provozu rozhlasového studia v Pardubicích“. Vedením studia byl pověřen Zdeněk Vavřík a pro výkon správní agendy uzavřel MNV smlouvu s dr. Jiřím Kolaříkem, režisérem Zemského divadla v Liberci. MNV dal k dispozici budovu Vodákovy vily a předal technické zařízení, které Československý rozhlas slíbil udržovat a zdokonalovat. Bylo dohodnuto a písemně potvrzeno, že *rozhodnutí o zařazení pořadu do rozhlasového programu se uskuteční vždy v Praze a pořad bude přenášen buď přímo z pardubického studia, nebo pomocí mechanických snímků, provedených personálem pražské rozhlasové stanice.*³³

Rudá zář ovšem 18. dubna 1947 upozorňuje čtenáře, aby nezaměňovali studio s tzv. Východočeským vysílačem.

*Pardubické studio je přímou součástí Československého rozhlasu, spravují ho jeho zaměstnanci a pardubické relace budou slyšeny ne v okruhu několika kilometrů, ale všude tam, kde je slyšet pražské pořady.*³⁴

V dopise adresovaném Františku Kotenovi z 24. listopadu 1947 ubezpečuje J. Kolařík:

*Existence pardubického studia je dnes již do budoucna na trvalo zajištěna a záleží opravdu jenom na nás všech ve východních Čechách, bude-li institucí tak významnou, jak být může.*³⁵

---

³² Podle Bouška bylo studio zrušeno až na jaře 1947, ovšem je možné, že redaktoři ještě nějakou dobu po ukončení vysílání zůstali ve Vodákově vile.

³³ LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 7-8, s. 183.

³⁴ LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 7-8, s. 183.

Vypadalo to, že existenci pardubického studia už nemůže nic ohrozit. S pardubickým studiem bylo pražské ústředí velmi spokojeno, což se projevilo mimo jiné tím, že dne 1. července 1949 prohloubil Československý rozhlas dosavadní smluvní závazky s městem tak, že vstoupil do nájemní smlouvy o vile č. p. 89 U Stadionu namísto MNV a zavázal se značně rozšířit studiové vybavení. I v knize o Pardubicích z roku 1949 je ještě patrná víra v budoucí úspěchy zdejšího rozhlasového studia.

*Jinou – a doufejme, že velkou – iniciativou slibuje být pardubické studio Československého rozhlasu, které má být zařízení do konce roku 1949, jak bylo usneseno na celostátní konferenci Čs. rozhlasu. Někteří Pardubičtí často žehrají na sousední kraj. Tož pardubické rozhlasové studio ukáže, žehrají-li právem, mají-li totiž svoje město rádi nejen ústy, ale i pracovně.*³⁶

Pražský rozhlasový sjezd sice také požadoval okamžité zrušení nelegálních vysílačů (tedy i Hradce Králové), ale celá situace se nepochopitelně změnila. V roce 1950 začlenil Československý rozhlas do své sítě stanici Hradec Králové.³⁷ Do čela královéhradeckého studia nastoupil Vladimír Brunát.³⁸ Karta se tedy obrátila a od 1. listopadu 1950 se stalo lépe technicky vybavené studio v Pardubicích jen pobočným pracovištěm rozhlasu v Hradci Králové, i když se sídlem stálého korespondenta pražských Rozhlasových novin.³⁹ Studio poté na čas zaniklo úplně.

2.4. Návrat rozhlasu do Pardubic

Rozhlasový život v Pardubicích se po téměř šestileté odmlce obnovil v září 1956.

---

³⁵ Soukromý archiv A. Novákové, poskytl Jaroslav Šeda.

³⁶ Kolektiv autorů. *Pardubicko*. Pardubice. Okresní národní výbor a Okresní rada osvětová. 1949, s.134.

³⁷ In: LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 7-8. s. 184.

³⁸ V roce 1947 krátce působil jako ředitel studia Čs. rozhlasu v Ústí nad Labem. V letech 1950–1953 byl prvním ředitelem královéhradeckého studia Čs. rozhlasu. V roce 1954 byl pověřen vedením nově vzniklého reportérského oddělení v Čs. rozhlase. V květnu 1969 jako reportér Čs. rozhlasu v Praze podepsal prohlášení „Slovo do vlastních řad“ a také díky tomu se posléze stal vedoucím Ústředí krajských studií. (Viz: Kolektiv autorů; JEŠUTOVÁ, Eva (ed.). *Od mikrofonu k posluchačům: Z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003. 667 s. ISBN 80-86762-00-9.)

³⁹ In: Kolektiv autorů; JEŠUTOVÁ, Eva (ed.). *Od mikrofonu k posluchačům: Z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003. 667 s. ISBN 80-86762-00-9, s. 536-537.

V úterý 4. září zahájilo v Pardubicích činnost samostatné studio Čs. rozhlasu. Tak dostali občané Pardubického kraje vlastní krajské vysílání – prozatím jen dvakrát týdně – v rozhlase po drátě. Toto vysílání je pravidelně každé úterý a pátek od 17:00 do 18:00 hodin. Své připomínky a náměty k tomuto vysílání sdělte na adresu: Československý rozhlas, studio-Pardubice.⁴⁰

Už v prosinci 1957 začalo pardubické „krajské“ studio vysílat i „na vlně“. Hodinové relace z Pardubic se vysílaly každý den v čase od 11:30 do 12:30 na vlně 248 m z vysílače v Charbusicích společného s Hradcem Králové. Tematicky se náplň relací zaměřovala především na strojírenství, zemědělství a také na kulturu. Jednotlivé příspěvky se netýkaly pouze Pardubicka, ale i Chrudimska a Litomyšlska. Z pracovníků připomeňme zejména vedoucího vysílání Stanislava Záreckého (do té doby zaměstnanec královéhradeckého rozhlasu, v dalších letech známého sportovního redaktora) a technika Miroše Svatoně, pozdějšího vedoucího zvukového oddělení Národního divadla v Praze. Dále zde působili Alena Štěrbová, Jan Kalhous, Věra Rysková, Jitka Neumanová, Jiří Ráček, Dana Konečná (Michalegová), Julie Svatoňová, Rudolf Večeřa a externě Václav Klema. Jako externí hlasatel se uplatňoval například Ota Stejskal (jehož příjemný hlas byl známý z úvodních pásků s návodem k obsluze magnetofonů SONET DUO a dalších).⁴¹ I tato etapa však měla krátké trvání. V roce 1960 došlo ke správní reformě, byl snížen počet krajů, zanikly některé soudní okresy (např. Přelouč a Holice) a sídlo Východočeského kraje přešlo, stejně jako zdejší rozhlasové studio, do Hradce Králové. Pardubice se tak znovu staly pomocným pracovištěm královéhradeckého rozhlasu.

2.5. Rozhlas v Pardubicích po správní reformě v roce 1960

Vodákova vila téměř osiřela. Postupně ale v Pardubicích vznikla tři rozhlasová pracoviště:

- 1) Okresní rozhlasové studio vysílající po drátě.
- 2) Pobočné studio krajského rozhlasu, který si kvůli stísněným poměrům v Hradci Králové ponechal ve Vodákově vile velké studio a technickou místnost.

---

⁴⁰ Programový věstník: Československý rozhlas a televise, 1.-7. října 1956, roč. 23, č. 40/56, s. 15.

⁴¹ In: LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 7-8, s. 184-185.

3) Malé pracoviště pražského zpravodaje celostátního rozhlasu pro Východočeský kraj (velmi těsně spojené se jménem Ivana Ladýře).

2.5.1. ORS

Vedoucím (a zpočátku jediným) redaktorem Okresního rozhlasového studia (ORS) v Pardubicích byl Miroslav Kučera, který se zrušením Přeloučského okresu přešel na ONV do Pardubic. Jako inspektor pro kulturu zde dostal na starost okresní vysílání. Nikoho však na tuto práci nesehnal, a tak se sám stal šéfredaktorem. Vysílání se postupně rozšiřovalo. Z původní čtvrt hodiny dvakrát týdně se rozrostlo na dvacet minut čtyřikrát týdně. Jako externí hlasatelé působili v ORS Zdena Hanušová a Ota Stejskal. Techniku měla na starosti Jiřina Ťopková⁴². Později nastoupil Aleš Voves⁴³. Vysílaly se informace z celého okresu a také sportovní zprávy, protože Vodákova vila těsně sousedí s letním i zimním stadionem.⁴⁴

Ještě upřesněme, že vysílání ORS po drátě začalo v září 1961, studio převzalo od ONV technickou místnost, malou hlasatelnu a posléze ještě redakční kancelář. Zpočátku se vysílaly zejména zprávy a rozhovory natočené ve studiu, až později dostalo ORS k dispozici starší reportážní magnetofon a redaktoři mohli vyjít do terénu.⁴⁵

Vysílání po drátě bylo (nebo mělo být) pod vyšším dohledem. Zaměstnanci národních výborů, kteří vysílání připravovali, museli předat...

*... nejméně 30 minut před zahájením vysílání pracovníkům příslušného radiouzlu kopii textu, nebo magnetofonový záznam za účelem seznámení s textem, nebo za účelem technické kontroly nahraného programu.*⁴⁶

---

⁴² Ta v této pozici vystřídal Julii Svatoňovou, pozn. aut.

⁴³ Aleš Voves maturoval v roce 1963. Po neúspěšném studiu na Vysoké škole zemědělské nastoupil na praxi do rozhlasového studia v Pardubicích. Poté pracoval střídavě jako pomocník tamního zpravodaje Československého rozhlasu, v redakci pardubického okresního rozhlasového studia vysílajícího po drátě a v novinách Zář. Srpen 1968 strávil v sídle rozhlasu v Pardubicích. V roce 1968 přešel do krajského studia Čs. rozhlasu v Hradci Králové, kde ho postihl zákaz vysílání. Ten byl zrušen až v roce 1974, kdy Voves nastoupil do Čs. rozhlasu v Praze. Posluchači jeho osobitý hlas slyšali v pořadu Mikroforum a zejména ve vysílání Dobrého jitra z Prahy. (Viz vzpomínky A. Vovsa, zaznamenala A. Nováková 2005.)

⁴⁴ Vzpomínky Miroslava Kučery, zaznamenala A. Nováková 2001.

⁴⁵ In: Text Miroslava Kučery *Z historie Okresního rozhlasového studia*, cca 1990, soukromý archiv A. Novákové.

⁴⁶ Pokyny pro vysílání zpravodajství NV rozhlasem po drátě, vydalo Ministerstvo dopravy a spojů jako přílohu k č.j. MDS 015-44497/62, SOKA, fond ONV Pardubice 1960-1990, kt. 1307.

2.5.2. Pobočné studio královéhradeckého rozhlasu

V pobočném studiu krajského rozhlasu pracovali hradečtí redaktoři Alena Štěrbová, která připravovala literární pořady a mládežnické vysílání Mikroforum, P. Kantor se známým pořadem průmyslové redakce Červenou a bílou je malován svět, Jiří Ráček, který měl na starosti zemědělský pořad Jde i o tvůj krajíc chleba, a Jitka Neumanová, která se věnovala vysílání pro děti.⁴⁷ Hradečtí redaktoři však postupně budovu opouštěli a velké rozhlasové studio a nakonec i celá Vodákova vila připadly ORS, resp. Okresnímu národnímu výboru (ONV) Pardubice.

2.5.3. Pardubický zpravodaj Československého rozhlasu

Příspěvky pardubického zpravodaje se na vlnách Československého rozhlasu Praha vysílaly v různých zpravodajských relacích v průběhu dne, zejména pak v Rozhlasových novinách. Ivan Ladýř se k práci v rozhlase dostal v roce 1962. Nejdříve absolvoval stáž v rozhlase na Vinohradech a poté už se usídlil v pardubické Vodákově vile. Velkou pomocí byl pro Ladýře zvukový technik Miroš Svatoň a později do redakce přibyl ještě nadšený elév Aleš Voves. Ivan Ladýř byl proslulý svými nápaditými příspěvky. Jeho cílem bylo vždy upoutat posluchačovu pozornost a vytrhnout ho tak z kulisového poslechu, ke kterému téměř bezplatný, a tudíž celodenně zapnutý rozhlas po drátě sváděl.

2.5.4. Natáčení rozhlasových her a hudebních snímků

V Pardubicích se v té době natáčely také rozhlasové hry a hudební snímky. Miroš Svatoň dodává:

Odhaduji, že jsme v letech 1960–1964 natočili v Pardubicích pro Prahu více než 20 rozhlasových her. To rozhodně není málo, uvážíme-li, že v Hradci Králové za tu dobu vznikly asi čtyři. Svou roli sehrála tato rozhlasová činnost zvláště pro popularitu pardubických herců v Praze. Konečně svědčí o tom i následná, doslova „invaze“ herců VČD na pražská jeviště. Jen si připomeňme pár jmen – K. Urbánek, B. Bohdanová, L. Švormová, J. Somr, V. Galatíková, L. Frej, A. Molčík, D. Fialková, P. Patera, J. Hrzán, P. Landovský a další.⁴⁸

Jedny ze svých prvních písniček zde natočily Helena Vondráčková, rodačka z blízkých Slatiňan, a Marta Kubišová, v letech 1962–1963 herečka pardubického Stop - divadla.

⁴⁷ In: LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 7-8, s. 185.

⁴⁸ LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 7-8, s. 185-186.

2.5.5. Sportovní redaktoři

Okresní rozhlasové studio mělo i svého sportovního redaktora. Byl jím František Nerad⁴⁹. Mimo to s pardubickým rozhlasem spolupracoval také populární reportér Stanislav Zářecký, zaměstnanec královéhradeckého studia, který se uplatňoval také v pražském pořadu S mikrofonem za sportem.

2.6. Rok 1968 ve Vodákově vile

S příchodem obrodného procesu, který vešel do dějin jako tzv. pražské jaro, se všeobecně zvýšil zájem o politické dění. To se projevilo i v rozhlasovém vysílání. Příspěvky pardubického zpravodaje Československého rozhlasu v Praze se už nevěnovaly v takové míře zajímavostem a „oddechovým“ tématům. Místo toho natočil Ivan Ladýř například rozhovor s předsedou pardubického ONV dr. Josefem Loskotem s celou řadou jeho argumentů o zbytečnosti krajů a návrhem na zrušení krajských národních výborů. (Loskot byl údajně první v republice, kdo prosazoval zrušení Východočeského kraje.) Dalším památným příspěvkem bylo interview s předsedou Státní plánovací komise a zároveň poslancem za Pardubice ing. Otakarem Šimůnkem, který doporučil svému příteli prezidentu Antonínu Novotnému, aby odstoupil z funkce.⁵⁰

2.6.1 Mimořádné vysílání rozhlasu v Pardubicích v srpnu 1968

Vpád vojsk Varšavské smlouvy byl pro většinu obyvatel Pardubic (stejně jako pro zbytek republiky) ledovou sprchou. Vždyť ještě 20. srpna se v Září psalo o zvířátkách na pardubické veteríně a na titulní straně vyšel materiál Josefa Pěkného, člena OV KSČ, s příznačným názvem „Na prahu nové etapy“...

Okamžitě po příchodu „bratrských“ vojsk do Československa v noci z 20. na 21. srpna začala mobilizace všech rozhlasových pracovníků v Pardubicích. Nezáleželo na tom, kdo spadal pod ORS, kdo pod Východočeský rozhlas Hradec Králové a kdo pod pražskou redakci. Každý se snažil co nejrychleji dostat do budovy Vodákovy vily, kde se převážná část mimořádného vysílání připravovala.⁵¹ V pardubickém studiu Východočeského rozhlasu a v okresním

---

⁴⁹ Ten na počátku 90. let spolupracoval také s Rádiem Profil.

⁵⁰ Vzpomínky Ivana Ladýře, zaznamenala A. Nováková 2000.

⁵¹ Podle vzpomínek Miroslava Kučery se asi dva dny část vysílání uskutečňovala z místnosti v hradbách pardubického zámku a také z vojenského zařízení na severu okresu asi 20 kilometrů od Pardubic. Pak se M. Kučera vrátil do Vodákovy vily a podílel se opět na mimořádném vysílání odtud.

rozhlasovém studiu se tak během několika hodin sešli redaktoři, technici, herci z Východočeského divadla i lidé jiných profesí, kteří prostě chtěli pomoci. Ani pamětníci si už dnes nevzpomenou na jména všech zúčastněných. Jisté je, že u mikrofonu ve Vodákově vile se během mimořádného vysílání střídali Ivan Ladýř, Miroslav Kučera a herec Alexej Gsöllhofer. K mixážním pultům v režii zasedli Jiřina Ťopková a později Miroš Svatoň. Manželka Ivana Ladýře Ludmila, odborná pracovnice Východočeského muzea, požádala ráno 21. srpna o uvolnění z práce, malou dceru dala na hlídání k babičce do Prahy a spěchala do rozhlasu. Tam spolu s Janou Prunarovou (zaměstnankyní Parku kultury a oddechu, která přišla do Vodákovy vily zpívat s Vysokoškolským uměleckým souborem a už zde zůstala) brala telefony a psala zprávy, které šly okamžitě do éteru.⁵² Na vysílání z Pardubic se podíleli i zaměstnanci královéhradeckého rozhlasu Stanislav Zárecký, který bydlel v Pardubicích, a zvukař Jaroslav György⁵³. Chvíli ve Vodákově vile pobyl moskevský zpravodaj Československého rozhlasu Vladimír Brabec, který se právě vracel do Pardubic za rodiči. Výborně se osvědčila i spolupráce s kolegy novináři ze Záře (která v době od 21. do 27. srpna vycházela někdy i dvakrát denně) – například s šéfredaktorem Oldřichem Rajmanem a redaktory Mílou Shejbalovou, Alešem Vovsem (ten po vojně přešel z ORS do Záře) a Bohumilou Umlaufovou.

A co se vlastně vysílalo? To už dnes také přesně nikdo nedovede říci a záznamů se dochoval jen mizivý zlomek. Ovšem podle vzpomínek pamětníků to byly hlavně rezoluce, výzvy, informace o událostech okresního i celostátního významu, reakce ze zahraničí, komentáře, závažné rodinné vzkazy a zprávy o pohybu okupačních vojsk na Pardubicku.⁵⁴

2.6.1.1. Fungování mimořádného vysílání

První den (tedy 21. srpna) se z Vodákovy vily vysílalo pouze po drátě. Až poté přijel z Prahy mistr zvuku Miroš Svatoň, který napojil Pardubice na celostátní štafetu „svobodných vysílačů“. Pevné časy najednou přestaly platit, vysílalo se podle potřeby, a to i ve večerních a nočních hodinách, ovšem mimo důležité pořady Československého rozhlasu. Vše se uskutečňovalo živě a zpočátku až s naivním utajením. Jednotlivé vysílače se hlásily pod

---

⁵² Vzpomínky Ludmily Ladýřové, zaznamenala A. Nováková 2000.

⁵³ Vzpomínky Aleše Vovsa, zaznamenala A. Nováková 2005.

⁵⁴ Několik minut vysílání pardubického rozhlasu z 21. 8. 1968 nahrál a uchoval Václav Bečička z Pardubic. Záznam je nyní v soukromém archivu A. Novákové.

různými čísly a kódy. Například Bratislava jako „mesto na Dunaji“, Pardubice jako „svobodný legální vysílač Československého rozhlasu, pracoviště číslo čtyři“.⁵⁵ Vůbec nevadilo, že po konspirativním ohlášení následovala zpráva: *V Pardubicích byl dnes odpoledne celkem klid.*⁵⁶

Otázkou dodnes zůstává, kudy signál z Pardubic šel. Přes Hradec Králové? Přes Prahu? Odpověď však nezná ani Miroš Svatoň:

*Pokyny jsme dostávali od lidí, jejichž hlas jsme za těch pár dnů důvěrně znali, ale jméno nikoho na obou koncích drátu nezajímalo. Jestli to bylo z Prahy nebo Plzně, jak se později říkalo, to snad už dnes ani není podstatné.*⁵⁷

Je pravda, že mnoho lidí osazenstvu rozhlasu nezištně pomáhalo. Z hotelů, restaurací i Pozemních staveb putovaly do Vodákovy vily várnice s jídlem, lidé nosili cigarety, kávu, dokonce pekáč buchet. Další pak spravili Vovsovo auto, aby se mohlo využít při informování z terénu, a pošta zajistila čtyři televizní přijímače. Tisíce lidí do rozhlasu také dodávaly zprávy, rezoluce, ale psaly i verše a děkovné dopisy. Např. do studia Československého rozhlasu v Hradci Králové přišlo téměř osm tisíc dopisů, z čehož velké procento vyjadřovalo dík i rozhlasu v Pardubicích. Posluchači psali s otevřeným srdcem a uváděli kromě plného jména i své adresy. Protože však panovala obava z toho, že by tyto dopisy bylo možné později zneužít, tak byla většina korespondence spálena. Část z nich se dochovala v prepisech, ovšem už bez osobních údajů pisatelů.⁵⁸

2.6.1.2. Konec mimořádného vysílání

Oč větší vzepětí sil znamenalo mimořádné rozhlasové vysílání, o to větší zklamání přišlo 27. srpna 1968. Skupina československých politických představitelů⁵⁹ se vrátila z Moskvy

---

⁵⁵ Podle vzpomínek A. Gsöllhofera se Pardubice hlásily pod kódem Vltava 5.

⁵⁶ Vzpomínky Ivana Ladýře, zaznamenala A. Nováková 2000.

⁵⁷ LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 9-10, s. 233.

⁵⁸ Dopisy posluchačů k srpnovým událostem 1968. Československý rozhlas Hradec Králové. Knihovna Státního okresního archivu Hradec Králové, 4823/01, K 10294.

⁵⁹ „Polovina vězňů a polovina kolaborantů“ podle vyjádření Františka Kriegla. (Viz: VANČURA, Jiří. *Muž, který stál v cestě. K úloze MUDr. Františka Kriegla v srpnu 1968*. Proměny Pražského jara - Sborník studií a dokumentů o nekapitulantských postojích v československé společnosti 1968-69, kap. I. a II. připravili a uspořádali Jindřich Pecka a Vilém Prečan. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Doplněk 1993, s. 73.

s podepsaným ortelem pro sebe i celou republiku⁶⁰, mimořádné vysílání skončilo a vše se postupně vracelo do starých, i když trochu zúžených kolejí. Úryvek z tehdejšího Ladýřova rozhlasového komentáře přiblíží ony hodiny asi nejlépe:

Dnešní noviny v kraji, konečně i vysílání rozhlasu, přijímají tady lidé s rozpaky. Volají nás do studia. „Vyzýváte ke klidu, jak můžete mít to svědomí už začít vyklízet pozice?“ Volají jiní: „Nechte už toho konečně, nemá to cenu. Kdo vám dal právo riskovat rozboření našich domů a smrt našich dětí...? Ano, v těchto chvílích každý novinář bere do ruky pero a usedá k mikrofonu s nesmírnou odpovědností. Ví jen jedno: nesmíme torpédovat snahu našich představitelů prosadit alespoň něco z toho, co by vrátilo z části poměry u nás do normálních kolejí, normálních, s velmi malým „n“.“⁶¹

Redaktoři i spolupracovníci pardubického rozhlasu, kteří se ve dnech 21. až 27. srpna 1968 podíleli na mimořádném vysílání a prožili ve studiu několik velmi vyčerpávajících dnů, se po projevu Alexandra Dubčeka⁶² vesměs vrátili domů. Jen někteří zůstali ještě asi den v ORS, odkud vysílali po drátě a kde likvidovali potenciálně kompromitující materiály. Přestalo se vysílat přes síť a relace ORS byly opět omezeny na dvě až tři týdne.

Téměř všichni, kteří se na mimořádném vysílání v Pardubicích v srpnu 1968 podíleli, museli posléze opustit své profese, nebo dostali zákaz účinkování v rozhlase. Ke svému povolání se

---

⁶⁰ Výsledkem jednání mezi Sovětským svazem a Československem, která se konala ve dnech 23. až 26. srpna 1968 byl tzv. Moskevský protokol o neplatnosti vysočanského sjezdu KSČ, který s výjimkou předsedy Ústředního výboru Národní fronty Františka Kriegla podepsalo všech 25 českých a slovenských politiků. Protokol přinesl kromě svolání mimořádného XIV. sjezdu KSČ také faktické setrvání sovětských jednotek na československém území („dočasná přítomnost“ sovětské armády na území Československa byla legalizovaná v říjnu 1968 smlouvou mezi ČSSR a SSSR o dočasném pobytu vojsk), setrvání Československa ve Varšavské smlouvě a také znovuzavedení cenzury. (Viz: Protokol o jednání delegace SSSR a ČSSR, uveřejněný například na webu České televize. Dostupný z <http://www.ceskatelevize.cz/ct/historie/pdf/05a-CST_1968-1969_moskevsky_protokol.pdf>). Více k tématu např.: LIEHM, J. A. Čítanka pro děti a mládež. *Britské listy* [online]. 15. 5. 2008. [cit. 2009-09-09]. Dostupný z <<http://www.blisty.cz/art/40586.html>>

⁶¹ LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 9-10, s. 234.

⁶² V úterý 27. srpna 1968 v 17.30 vystoupil se svým dlouho očekávaným projevem Alexander Dubček. Přibližně půlhodinová řeč byla prodchnuta četnými zámlkami, zaškobrtnutími a povzdechmi. Možná právě okolnost, že projev byl vysílán v první verzi v auditivní podobě, že ho tedy velká většina obyvatel mohla poprvé vnímat i s tímto emotivním pozadím, umožnila všem, kteří ho v tu chvíli poslouchali, prožít kromě onoho věcného a rádobý povzbudivého obsahu i onu informaci obsaženou v tónu, rytmu řeči a zámlkách, tedy informaci mimoverbální, která byla v tomto případě značně v rozporu s obsahem Dubčekových rádobý optimistických slov. Patrně i proto byl Dubčekův projev přijat sice s rozčarováním, ale zároveň se silnou soucitnou emocí, která zabránila tomu, aby se proti přijetí moskevského diktátu vzdělala silná vlna odporu. (Viz: Kolektiv autorů; JEŠUTOVÁ, Eva (ed.). *Od mikrofonu k posluchačům: Z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003, s. 345.)

nejdříve vrátil Aleš Voves, který po několikaletém zákazu nastoupil v roce 1974 do Československého rozhlasu v Praze.

2.7. Normalizace poměrů v rozhlase v Pardubicích

I když to zpočátku vypadalo, že dopady normalizace na rozhlasové dění v Pardubicích nebudou tak tvrdé, opak byl pravdou. V Pardubicích postupně zaniklo pobočné pracoviště Československého rozhlasu v Hradci Králové, jehož pracovníci byli nuceni opustit rozhlasovou profesi. Po krátkém a neúspěšném působení nástupce Ivana Ladýře Jana Jeníka⁶³ skončilo i samostatné zpravodajství Československého rozhlasu Praha z Pardubic a širokého okolí. Ve Vodákově vile tak zůstalo už jen sídlo okresního rozhlasového studia, vysílání NV po drátě. Na postu šéfredaktora ORS vystřídal Miroslava Kučeru dr. František Menšík. Toto rozporuplné období není moc známé a nejvíce o něm může povědět sám F. Menšík:

Do Okresního rozhlasového studia v Pardubicích jsem nastoupil 2. ledna 1971, žel bez náležité praxe ve zpravodajství. Byl jsem totiž absolventem nástavbového studia na Střední pedagogické škole a nabídku na toto místo jsem přijal s naivní představou, že se tam „dělá velký rozhlas“ – tzn. pásma, dramatizace a pod.(...) Když jsem tuto etapu svého života hodnotil, uvědomoval jsem si, že jsem udělal jednu velikou hloupost – „někomu“ jsem pomohl nahradit člověka, který musel z rozhlasu odejít za rok 1968. Mojí jedinou omluvou je tehdejší mládí a snaha dělat na něčem, co mne baví. V tom smyslu bylo moje působení v rozhlasovém studiu, byť bylo krátké, velikou životní zkušeností.⁶⁴

Menšík, který byl mimo jiné označen za „vatikánského špicla“ (protože se po střední škole hlásil na teologickou fakultu), byl nakonec podle svých slov odejit k 31. 8. 1973. V zápise z jednání ONV z 2. 1. 1973 se ovšem hovoří o tom, že pardubické studio se ruší od 1. 1. 1973 a že Jan Jeník nastupuje místo Jiřiny Ťopkové.

Naléhavý problém vyvstal v ORS k onemocnění s. Jiřiny Ťopkové, jejíž léčení si vyžádá nejméně čtvrt roku. Na její místo bude přijat s. Jeník Jan, redaktor čs. státního rozhlasu, který vzhledem k tomu, že od 1. 1. se ruší studio v Pardubicích, rozvázal se st. rozhlasem Praha

---

⁶³ Podle Aleše Vovsa byl J. Jeník nevlastní syn ředitele Českého rozhlasu Karla Hrabala (ve funkci od června 1969 do června 1985). Viz vzpomínky Aleše Vovsa, zaznamenala A. Nováková 2005.

⁶⁴ LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1991, roč. 26, č. 3-4, s. 63-64.

pracovní smlouvu. Soudruh Roubínek⁶⁵ předloží předsednictvu OV KSČ kádrový materiál a po schválení předá kádrovému a pers. odboru ONV.⁶⁶

Podle vzpomínek pamětníků pak pardubické rozhlasové vysílání utichlo. Do bývalého studia ORS chodili redaktoři Záře občas načítat zprávy do rozhlasu po drátě, ovšem o rozhlasové práci se zde už mluvit nedá. Pardubičtí občané si museli na své vysílání počkat až do 1. poloviny 80. let.

2.8. Shrnutí

Prvním významnějším mezníkem v historii rozhlasového vysílání v Pardubicích je rok 1931. „Den rozhlasu“ konaný jako součást celostátní Výstavy tělesné výchovy a sportu sledoval rekordní počet posluchačů. Tato akce však byla pouze jednorázová. Souvislejší rozhlasové vysílání přinesl až květen 1945. Lidé v Pardubicích a okolí se prostřednictvím rozhlasu dozvídali především o aktuálních událostech doma i v zahraničí. Do vysílání se ovšem dostal například i klavírní koncert. V květnu 1945 se začalo vysílat také z Hradce Králové, ale ministerstvo pošt trvalo na jediném, společném vysílání. Takzvaný Východočeský vysílač zahájil svůj provoz v srpnu 1945. Už v té době se však projevila nevraživost mezi Pardubicemi a Hradcem Králové, kterou dokumentuje například stížnost zástupce vedoucího redaktora pardubického studia adresovaná předsedovi MNV Pardubice. Pracovníci královéhradeckého rozhlasu údajně nedodržovali stanovený program a své studio prezentovali jako jediné možné sídlo Východočeského rozhlasu. V Pardubicích v té době vznikl první, i když nepočtený tým stálých zaměstnanců a spolupracovníků. Problémy s financováním provozu a rivalita mezi dvěma největšími východočeskými městy vedla na konci roku 1946 k ukončení činnosti pardubického studia. Na jaře 1947 se podařilo začlenit pardubické rozhlasové studio do sítě Československého rozhlasu. Vysílalo se z tzv. Vodákovy vily a pražské ústředí bylo údajně s pardubickými relacemi velmi spokojeno. O to nepochopitelnější byl zvrát, když v roce 1950 začlenil Československý rozhlas do své sítě stanici Hradec Králové a Pardubice se staly pouze jejím pobočným pracovištěm. Pardubické studio pak na

---

⁶⁵ Šéfredaktor Záře, pod kterou ORS spadalo.

⁶⁶ Státní okresní archiv Pardubice, karton 1308.

čas zaniklo úplně. Tato odmlka trvala až do roku 1956, kdy zahájilo činnost samostatné studio Čs. rozhlasu vysílající nejprve po drátě a od roku 1957 „na vlně“. I tato etapa však měla krátké trvání. V roce 1960 došlo ke správní reformě a sídlo Východočeského kraje přešlo, stejně jako zdejší rozhlasové studio, do Hradce Králové. Pardubice se tak znovu staly pomocným pracovištěm královéhradeckého rozhlasu. V Pardubicích poté vzniklo okresní rozhlasové studio, pobočné studio krajského rozhlasu a pracoviště zpravodaje Čs. rozhlasu pro Východočeský kraj. Takto vstoupili pardubičtí rozhlasoví pracovníci do roku 1968. Všeobecně se zvýšil zájem o politické dění, což se projevilo i ve vysílání. Nejvýznamnější kapitolu ovšem napsal srpen 1968. Po invazi vojsk Varšavské smlouvy se spojili všichni pardubičtí rozhlasoví pracovníci i další dobrovolníci, aby zajistili sedmidenní mimořádné vysílání, které se nejprve uskutečňovalo pomocí rozhlasu po drátě a posléze jako součást celostátní štafety „svobodných vysílačů“. 27. srpen ukončil naděje československých občanů na pokračování politiky pražského jara a také mimořádné rozhlasové vysílání z Pardubic. Téměř všichni zúčastnění pak museli začátkem 70. let rozhlasovou profesi opustit. Ve Vodákově vile zůstalo jen sídlo okresního rozhlasového studia. To fungovalo přibližně do roku 1973. Až do roku 1983 pak do studia chodili redaktoři novin Zář načítat zprávy do vysílání rozhlasu po drátě, samostatné studio s vlastními pracovníky už ale neexistovalo.

Historie rozhlasu v Pardubicích od konce 2. světové války do období normalizace je poměrně pestrá. Zdejší vysílání se ovšem v jedné podobě nikdy neudrželo více než několik málo let. Proto jsou zkazky o pardubickém rozhlase dosti roztříštěné a mozaika z nich složená má i svá slepá místa. Můžeme ale konstatovat, že rozhlas v Pardubicích sehrál klíčovou úlohu v roce 1945 i v srpnu 1968 (vysílání mělo funkci informační i organizátorskou, integrující celospolečenské dění). I zde je možné sledovat, jak se v dějinách rozhlasového vysílání a osudech rozhlasových pracovníků (v Pardubicích, stejně jako ve zbytku republiky) odráží atmosféra doby a historické události.

3. Pardubický rozhlasový život v 80. letech (Okresní rozhlasové studio v Pardubicích)

3.1. Znovuoživení okresního rozhlasového studia

3.1.1. Situace před osamostatněním ORS

Od poloviny 70. let mělo pardubické rozhlasové vysílání stále klesající úroveň. K posluchačům se nedostávalo éterem, ale už pouze formou rozhlasu po drátě. Vysílání měli na starost redaktori novin Zář, pod které okresní rozhlas od roku 1966⁶⁷ spadal. V roce 1982, kdy se začala situace kolem okresního rozhlasového studia (ORS) měnit, zabezpečovali jeho relace redaktorka Milada Velehradská a technik Miroslav Hanuš.⁶⁸ Vysílalo se třikrát týdně, a to v pondělí od 16.00 do 16.30, v úterý od 9.00 do 9.30 a ve čtvrtek od 16.00 do 16.30.⁶⁹ V pondělí a ve čtvrtek bylo na programu zpravodajství z okresu proložené hudbou. Materiály přebírala M. Velehradská přímo ze Záře. Úterní vysílání mělo magazínový charakter, obsahovalo asi desetiminutový rozhovor doplněný hudbou. Kromě redaktorky a technika se na relacích ORS podíleli také externí hlasatelé, kteří namlouvali zpravodajský text (s honorářem 50 korun za jedno vysílání). V roce 1982 to byli Otto Stejskal a Jarmila Janebová. Třetí zaměstnankyní ORS byla hospodářka, která tuto práci vykonávala i pro Zář.

Pro Velehradskou ovšem nebyla práce pro rozhlas po drátě prioritou. Na přípravu vysílání měla vyčleněných asi 10 hodin týdně. Většinu svého času věnovala okresním novinám.⁷⁰

Tato situace příliš nevyhovovala ani redaktorům, ani posluchačům a vlastně ani Okresnímu národnímu výboru (ONV) v Pardubicích.

---

⁶⁷ Od 1. dubna 1966 bylo okresní vysílání rozhlasu po drátě začleněno do redakce listu Zář. In: *Mimořádná zpráva pro radu ONV v Pardubicích dne 31. 3. 1966*. Fond ONV, Státní okresní archiv Pardubice, kt. 1308.

⁶⁸ Ludmila Kutálková píše, že se redaktori v jeho přípravě střídali. (Viz KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*, s. 11.)

⁶⁹ Ludmila Kutálková píše, že se vysílalo se pouze 25 minut v pondělí odpoledne od 16 hodin, hned po relaci Krajského rozhlasového studia v Hradci Králové. (Viz KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*, s. 11.)

⁷⁰ In: *Návrh na řešení okresního rozhlasového studia v Pardubicích* z 8. 4. 1982. Fond *Rozhlas 1982-1990*, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

Vše se změnilo, když Zuzana Mikulecká (později Nováková), studentka rozhlasové specializace na Fakultě žurnalistiky Univerzity Karlovy, projevila na jaře 1982 zájem o zřízení samostatného rozhlasového vysílání, ať už „na vlně“, nebo po drátě. ONV nebyl proti, ale z organizačních důvodů se samotné vysílání mohlo začít připravovat až od ledna 1983.⁷¹ Hned v dubnu 1982 ale začal okresní národní výbor problematice postavení i fungování ORS řešit.

S ohledem na odlišnou rezortnost Záře a ORS jeví se potřebné v zájmu zabezpečení řízení a plánování oddělit společnou správu obou zařízení, tj. osamostatnit ORS. Tento úkol je třeba řešit vzhledem ke kádrovým důvodům a změnám, které jsou dále navrhovány, později, zejména po zapracování nové redaktorky rozhlasu.

Odbor kultury ONV v Pardubicích dále navrhoval, aby byla dosavadní redaktorka Milada Velehradská ustanovena od 1. 8. 1982 inspektorkou kultury ONV v Pardubicích. Od tohoto data měla převzít funkci redaktorky rozhlasu Zuzana Mikulecká.

*Má o tuto činnost zájem, určitou praxi a znalosti.*⁷²

3.1.2. Osamostatnění ORS

Po několika letech, kdy v pardubickém rozhlasovém studiu nepracoval žádný samostatný redaktor a vysílání bylo v podstatě zvukovou formou materiálů uveřejněných v novinách Zář, byla funkce redaktora od roku 1983 obnovena.⁷³

Svou roli v oživení rozhlasového života v Pardubicích sehrál také Klub přátel Pardubicka, jehož členové tlačili na to, aby Pardubice měly stejně jako Hradec Králové své vlastní rádio.⁷⁴

Obnovené rozhlasové studio mělo zpočátku pouze dva pracovníky. Technika a redaktorku. O technickou stránku vysílání v období rozhlasové stagnace i v prvním roce znovuustaveného

---

⁷¹ Vzpomínky Zuzany Novákové, zaznamenala A. Nováková 2009.

⁷² *Návrh na řešení okresního rozhlasového studia v Pardubicích* z 8. 4. 1982. Fond *Rozhlas 1982-1990*, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

⁷³ In: *Rozbor činnosti Okresního rozhlasového studia*, zpracovala Zuzana Nováková v roce 1984, soukromý archiv Jaroslava Zváry.

⁷⁴ V té době byly Pardubice pouze jedním z jedenácti okresů Východočeského kraje se sídlem v Hradci Králové.

okresního rozhlasového studia staral Miroslav Hanuš, který v Záři vykonával různé pomocné práce a měl na starost inzerci.

Hanuš ovšem po roce odešel do Kovopodniku Pardubice⁷⁵, a tak ho nahradil Vítězslav Vondra, bývalý zaměstnanec Krajského rozhlasového studia v Hradci Králové. Vondra nastoupil v březnu 1984.⁷⁶

Nutno ale dodat, že ORS sice získalo redaktorku a technika, kteří se věnovali téměř výhradně přípravě rozhlasového vysílání, ale stále spadalo pod noviny Zář. (O osamostatnění lze tedy mluvit spíše v uvozovkách.) Problematické bylo také začlenění rozhlasu a tisku pod dva různé odbory. (Více viz kapitola 3.2.4., pozn. aut.) Tuto otázku se nepodařilo uspokojivě vyřešit až do zprivatizování vysílání.

3.2. Vybudování nového ORS a jeho fungování

3.2.1. Technická stránka vysílání

3.2.1.1. Technické vybavení

Před příchodem Novákové a Vondry bylo technické vybavení pardubického rozhlasového studia na nevyhovující úrovni. Chyběl reportážní magnetofon, což do té doby nikomu nevadilo, jelikož redaktoři Záře ani neměli zájem reportážní záběry natáčet. Postupně se ovšem technické podmínky zlepšovaly, byl například zakoupený kazetový magnetofon. Stále byly ale problémy s nedostatkovými slepkami a stáječými a stříhacími páskami, které se složitě objednávaly přes Filmové laboratoře Barrandov a PZO Ligna.⁷⁷ Tyto artikly často také pokoutně zajišťoval manžel Zuzany Novákové, který v té době pracoval v Krajském rozhlasovém studiu v Hradci Králové.⁷⁸ Na tento problém poukazuje Nováková hned ve dvou

---

⁷⁵ In: Text *Činnost a působení Okresního rozhlasového studia Pardubice*. Fond *Rozhlas 1982-1990*, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317. Srov.: Ludmila Kutálková píše, že Hanuš musel pracovní poměr ukončit ze zdravotních důvodů. (Viz: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*, s. 12.) Ovšem Vítězslav Vondra vzpomíná, že Hanuš odešel z důvodů finančních.

⁷⁶ Vzpomínky Vítězslava Vondry, zaznamenala A. Nováková 2009.

⁷⁷ In: Text *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích*, napsala Zuzana Nováková cca v roce 1986. Soukromý archiv J. Zváry.

⁷⁸ Vzpomínky Zuzany Novákové, zaznamenala A. Nováková 2009.

dochovaných textech.⁷⁹ V roce 1987 čítalo technické vybavení studia čtyři studiové magnetofony, jeden kazetový reportážní magnetofon, mixážní pult a další příslušenství, v celkové hodnotě půl milionu korun. Potíže však byly s tím, že se k zastaralému technickému vybavení už řadu let nevyráběly náhradní díly, a tak se jednalo s Teslou Bratislava o zakoupení nových magnetofonů.⁸⁰ Jeden studiový magnetofon se pak z bratislavské Tesly podařilo získat v roce 1988.⁸¹ Technické zázemí rozhlasového studia také nedovolovalo vysílat živě, což by ovšem ONV pravděpodobně stejně nepovolil. (Více v podkapitole 3.2.4., pozn. aut.) Na pracovišti ONV se rozhlas po drátě také přepínal. Odbor kultury ONV vyčlenil rovněž prostředky na nákup gramofonových desek, ale ani ty nebyly dostačující, a tak Vondra využíval služeb Jiřího Razskazova, který pracoval v Supraphonu ve Smilově ulici. Řada prázdných nebo nahraných kvalitních magnetofonových kazet byla velmi výhodně zakoupena z konfiskovaného majetku občanů, kteří emigrovali do zahraničí. Tento majetek ONV po určitém čase rozprodával.⁸²

3.2.1.2. Počet možných posluchačů

Podle Ludmily Kutákové bylo formou ankety zjištěno, že v okrese Pardubice bylo v roce 1985 zhruba 22 000 koncesionářů rozhlasu po drátě a v Chrudimi 6 000.⁸³ Zuzana Nováková však v textu přibližně z roku 1986 uvádí, že v okrese Pardubice je 6 914 rozhlasových přijímačů v sociálním sektoru a 7 287 v sektoru soukromém. V Holickém okrese bylo toto číslo 536, resp. 760 a v okrese Přelouč 502, resp. 452 přijímačů. Součet těchto čísel je 16 451, což je přibližně o 5 a půl tisíce méně, než tvrdí Kutáková. Na vesnicích rozhlas po drátě

---

⁷⁹ Viz text *Okresní rozhlasové studio v Pardubicích*, pro Krajský výbor Svazu československých novinářů vypracovala Zuzana Nováková cca v roce 1987. Soukromý archiv J. Zváry.

⁸⁰ In: Text *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích*, napsala Zuzana Nováková cca v roce 1986. Soukromý archiv J. Zváry.

⁸¹ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 23.

⁸² In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 15.

⁸³ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 16.

nebyl. Vysvětlení má Nad'a Zálešáková-Jandová, pozdější majitelka Rádia Profil, která v ORS také pracovala.

V 80. letech to bylo tak, že když někde odešel podráták, ze kterého měly spoje 150 korun, zatímco za telefon měly 2 000 korun, tak tam udělaly uzel. Tím pádem uváděly velmi zkreslené počty možných koncových posluchačů. Podle mě se ve skutečnosti toto číslo zastavilo na přibližně třech tisících pro Pardubice a Chrudim.⁸⁴

3.2.1.3. Snaha o vysílání „na vlně“

Z výsledků ankety, která byla koncem roku 1986 uveřejněná v Září, vyplývá, že většina respondentů by si přála přenést okresní rozhlasové vysílání na rozhlasové vlny. (O anketě více v samostatné podkapitole 3.2.3., pozn. aut.) Zuzana Nováková a Vítězslav Vondra se na základě tohoto výstupu začali zajímat, co vysílání „na vlně“ vlastně brání.

Když to trochu povolovalo, tak jsme posílali dopisy a volali do Litomyšle. Tam byla správa radiokomunikací. A oni nám víceméně neřekli, že by to nešlo, spíš se vymlouvali na to, že nevědí, kde najít tu frekvenci. Ale že by to nešlo, to neřikal nikdo. Bylo pozitivní, že se s námi o tom vůbec bavili.⁸⁵

Zuzana Nováková dodává: *My jsme byli tak drzí, že jsme napsali dopisy sami za sebe a nikoho jsme se neptali na povolení.⁸⁶*

Výsledek jednání s Oblastní správou radiokomunikací shrnuje Z. Nováková v textu „Nad výsledky ankety“ z roku 1987.

A nakonec k připomínce nejčastější. Rozhlas po drátě každý nemá, proč nevysíláte éterem? Měli byste vysílat tak, aby vás mohl každý poslouchat, píší nám posluchači. Odpověď není jednoduchá. Požádali jsme o ni Oblastní správu radiokomunikací Východní Čechy v Litomyšli-Pohodlí. Tato organizace zajišťuje provoz rozhlasových a televizních vysílačů. Z odpovědi ing. Darebníka citujeme: „Počet přidělených kmitočtových kanálů na všech vlnových pásmech (dlouhé, střední, velmi krátké vlny) je omezen a je dán mezinárodními úmluvami a nelze ho libovolně měnit s ohledem na nebezpečí vzájemného rušení. Množství

---

⁸⁴ Vzpomínky Nadi Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 2009.

⁸⁵ Vzpomínky Vítězslava Vondry, zaznamenala A. Nováková 2009.

⁸⁶ Vzpomínky Zuzany Novákové, zaznamenala A. Nováková 2009.

těchto provozních kmitočtů v současné době nedostačuje ani na vyhovující pokrytí území stávajícími programy Čs. rozhlasu... Domníváme se proto, že šíření vysílání vašeho okresního studia je třeba zatím dále zajišťovat prostřednictvím rozhlasu po drátě, případně též prostřednictvím televizních a rozhlasových kabelových rozvodů jakožto moderních prostředků šíření TV a rozhlasových signálů v městských čtvrtích, případně celých městech, i když v ČSSR zatím jsme na počátku rozvoje tohoto zařízení. Možnost šíření vašich programů pomocí rozhlasových vysílačů vidíme v současné době spíše ve vaší spolupráci s krajským studiem Čs. rozhlasu, které by vám poskytlo příslušný prostor pro zařazení vašich relací.“ Z toho vyplývá, že v nejbližší době nemůžeme počítat s nějakou změnou. Krajské studio Čs. rozhlasu má svůj plán vysílání natolik plný⁸⁷, že jistě nebude mít možnost poskytovat jeho část okresnímu studiu z Pardubic stejně jako všem dalším z celého Východočeského kraje. Jediné řešení vidíme v nové úmluvě v celé ČSR, kde zatím okresní studia pracují značně rozdílně a pod různými zřizovateli, a případně v převzetí okresních studií do rodiny Čs. rozhlasu a tudíž i přidělení příslušné frekvence pro oblasti, které pokrývá signálem ten který vysílač.⁸⁸

Jen dodávám, že se skutečně až do začátku 90. let nepodařilo přenést pardubické rozhlasové vysílání „na vlnu“. Tam se dostaly pouze některé pořady, které Zuzana Nováková (nebo později i jiné redaktorky) sama nabídla Krajskému rozhlasovému studiu v Hradci Králové.

3.2.2. Obsah vysílání

V březnu 1983 tedy začalo pravidelné vysílání Okresního rozhlasového studia v Pardubicích. Vysílalo se dvakrát týdně, a to v úterý od 9.05 do 9.30 a ve čtvrtek od 16.00 do 16.25. Od listopadu 1986 přibýlo jednou měsíčně třetí vysílání, a to v pondělí od 16.00 do 16.25. Tato relace však přinášela jen reprízy úspěšných příspěvků.⁸⁹

Program zpočátku většinou zahajovalo pět až šest čtených zpráv. Šéfredaktor Záře Jaroslav Král dával Zuzaně Novákové k nahlédnutí zprávy z příštího vydání, ale postupně si redaktorka začala zprávy zajišťovat sama. Ve čtení zpráv se Nováková střídala s hlasatelem

---

⁸⁷ Krajské rozhlasové studio v Hradci Králové vysílalo také pouze formou „připojováků“. Do vysílání Československého rozhlasu Praha vstupovalo od 12.00 do 12.30 a od 15.00 do 16.00.

⁸⁸ Text *Nad výsledky ankety O ROZHLASOVÉM VYSÍLÁNÍ*. Napsala Z. Nováková v roce 1987. Pravděpodobně pro Zář nebo ONV. Soukromý archiv J. Zváry.

⁸⁹ In: Text *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích*, napsala Zuzana Nováková cca v roce 1986. Soukromý archiv J. Zváry.

Otou Stejskalem, který se v pardubickém rozhlase uplatňoval už v 50. a 60. letech a pracoval také pro královéhradecký rozhlas.

Vznikla nová forma vysílání, která se v současné době poměrně ustálila. Vysílání ORS zahajuje znělka vybraná z lidové písně z Pardubicka.⁹⁰ Následuje stručná zpravodajská část, potom písnička a hlavní část pořadu je publicistická (rozhovory, reportáže, komentáře, besedy, portréty). Závěr vysílání tvoří kulturní a sportovní pozvánky, důležitá upozornění a další užité informace. V přesném časovém limitu přejíždí při orchestrální skladbě vysílání rozhlasu po drátě zpět na stanici Praha.

Obsahové zaměření především publicistické části pořadů vyplývá z půlročních ideově-tematických plánů ORS.(...) V minulých dvou letech se zaměřilo na

- *práci stranických organizací v průmyslu a zemědělství*
- *plnění stranických závěrů v různých oblastech života okresu*
- *plnění plánu v důležitých průmyslových a zemědělských podnicích*
- *činnost výrobních družstev*
- *činnost národních výborů a organizací NF (Národní fronty, pozn. aut.)*
- *výstavbu Pardubic, Holic a Přelouče*
- *kulturu, školství a zdravotnictví*
- *sport a brannou výchovu (Svazarm)*
- *dopravní výchovu*
- *politická a kulturní výročí*
- *důležité aktuální události*
- *portréty vynikajících pracovníků*

---

⁹⁰ Jako znělku doporučil PhDr. Bohuslav Vítek, tehdejší dramaturg Komorní filharmonie Pardubice (a pozdější dlouholetý vedoucí redakce vážné hudby na Vltavě, pozn. aut.) několik taktů z lidové písně „Já jsem vod Pardubic“ v podání souboru Lipka. Tato znělka se pak používala při každém vysílání až do konce 80. let. (Viz: text o ORS určený pro Zprávy Klubu přátel Pardubicka, napsala Zuzana Nováková v roce 1988. Soukromý archiv J. Zváry.)

*V roce 1983 byly také 1krát měsíčně vysílány ucelené komponované pořady na jedno téma (Vítězný únor, Učitelům s láskou, Naše touha je mír, Jan Kašpar a naše aviatika, tržnice a trhovci, Pojedeme na Portu, Velká pardubická, beseda o hokeji, o mladých zlepšovatelích ve VCHZ (Východočeských chemických závodech, pozn. aut.) a další.) Vzhledem k zapracovávání nových redaktorek bylo od pořadů prozatímně upuštěno, ale v budoucnosti počítáme opět s jejich obnovením.*⁹¹

Je zajímavé, že „důležité aktuální události“ jsou v tomto seznamu až na předposledním místě. Spíše se ale zdá, že tento text byl psán tak, aby se líbil vedoucím pracovníkům pardubického okresního národního výboru, kteří rozhodovali o bytí a nebytí ORS. Zuzana Nováková dnes potvrzuje, že občas byla vyslaná natočit příspěvek například o nositelích Řádu práce, ale spíše se věnovala tématům, která zajímala běžného posluchače v Pardubicích, Holicích a Přelouči. Tedy kde se co staví, co se otevírá, kde je jaká premiéra. Zároveň říká, že do politických témat se vůbec nepouštěla.⁹²

3.2.3. Odezva posluchačů

O ohlasu na vysílání Okresního rozhlasového studia lze dnes mluvit velmi těžko. Z. Nováková a V. Vondra říkají, že mnoho dopisů od posluchačů do redakce nechodilo. Problém tkvěl v tom, že se lidé báli vyjadřovat. A interaktivita se v té době podle V. Vondry příliš nepěstovala. Nedělaly se ani žádné soutěže, jelikož nebylo čím odměňovat posluchače. I když Z. Nováková zavedení kontaktních pořadů ve svých textech navrhuje:

*Jedinou možnou formou sledování účinnosti vysílání rozhlasu je kromě sociologického výzkumu vyhodnocování dopisových a telefonických ohlasů do redakce. A zpětná vazba je jedním z rozhodujících prvků při tvorbě efektivního adresného vysílání. Proto by bylo vhodné tento ohlas zaktivizovat (např. soutěž ze znalostí okresu, soutěž o nejlepší příspěvek, zajímavost), drobné ceny by předávala redakční rada.*⁹³

Nebo:

---

⁹¹ Text *Rozbor činnosti Okresní rozhlasového studia*, napsala Zuzana Nováková v roce 1984. Soukromý archiv J. Zváry.

⁹² Vzpomínky Zuzany Novákové, zaznamenala A. Nováková 2009.

⁹³ Text *Návrh nové koncepce vysílání okresního rozhlasového studia v Pardubicích*, napsala Z. Nováková cca v roce 1984. Soukromý archiv J. Zváry.

*Do budoucna počítáme také s novými typy kontaktních pořadů, na kterých by spolupracovali svými otázkami a podněty sami posluchači a tak by se účinnost vysílání dále zvyšovala.*⁹⁴

Největším vodítkem tak pro pracovníky ORS byly odpovědi na anketu uveřejněnou na začátku prosince 1986 v novinách Zář. Přišlo sice jen 20 vyplněných anketních lístků, ale někdy se zajímavými připomínkami a návrhy. Většina připomínek se týkala požadavku vysílání „na vlně“. (Více viz podkapitola 3.2.1.3, pozn. aut.) Další skupinu tvořili posluchači, kteří by chtěli, aby se vysílalo častěji, případně déle. Zuzana Nováková však v relaci ORS namítá, že veškeré vysílání připravuje jedna redaktorka a jeden technik, a nárůst v kvantitě by tedy mohl přinést pokles v kvalitě. Dalším problémem byl technický stav a zavádění rozhlasu po drátě, což ovšem spadalo do kompetence Okresní správy spojů.

Jeden z posluchačů napsal, že vysílání má dobrou úroveň a někdy je obsahově lepší než Hradec Králové. To samozřejmě pardubické pracovníky potěšilo, královéhradecký rozhlas byl pro ně vzorem i konkurentem. Několik návrhů se týkalo toho, aby se vysílání zaměřovalo více na tematiku mládeže (problematika alkoholu, toxikománie) a na témata spojená s čistotou města a ekologií. Pozitivní ohlasy zaznamenaly pořady o historii Pardubic. Cyklus Pardubická zastavení se vysílal jednou za 14 dní v úterý dopoledne, ale bylo vidět, že o něj nerada přichází i řada pouze „odpoledních posluchačů“. V ORS se tedy začalo uvažovat o jiném řešení.⁹⁵

Mezi korespondenčními lístky s odpověďmi na anketní otázky jeden přeci jenom vyčníval. Do kolonky „Můj názor na vysílání“ jeho autor(ka) napsal(a):

*Nestojí za nic, je to zcela zbytečné, protože není svoboda tisku ani slova – a to snad víte!
A Ty, Jardo, obzvlášť!*

V kolonce „Moje připomínky a návrhy ke zlepšení vysílání“ se pak objevilo:

Zrušit v celém rozsahu, vyměnit redaktora a prosadit rušení západního vysílání. Stejně to všichni posloucháme, jak jen to jde. Adresa na Sv. Ev. na druhé straně.

Na té se skutečně objevilo:

---

⁹⁴ Text *Rozbor činnosti Okresní rozhlasového studia*, napsala Zuzana Nováková v roce 1984. Soukromý archiv J. Zváry.

⁹⁵ In: *Scénář k vysílání ORS*, napsala Z. Nováková v polovině prosince 1986.

*Jitka Brázdová, postfach 810769, D 8000, München. Lístek byl odeslán z Hradce Králové 8. 12. 1986.*⁹⁶

Z těch, kteří vyplnili a poslali anketní lístek, byli vylosováni tři, kterým ve vysílání zahráli písničku na přání.

3.2.4. Cenzura v ORS

Okresní rozhlasové studio spadalo pod odbor kultury okresního národního výboru (ONV), ale zároveň pod okresní noviny *Zář*, patřící pod odbor vnitřních věcí ONV.⁹⁷

*Hospodářsky podléháme odboru kultury ONV a obsahově jsme řízeni ideologickým oddělením OV KSČ, bezprostředně vedoucím redaktorem časopisu *Zář*.*⁹⁸

Zuzana Nováková vzpomíná, že šéfredaktorovi *Záře*⁹⁹ měla říkat, co se bude vysílat, kam a co zrovna jede natáčet atd. Ovšem v *Záři* prý měli dost vlastní práce, a tak rozhlas nikoho příliš nezajímal. Navíc *Zář* sídlila v Grandu, domě Národní fronty, a ORS v tzv. Vodákově vile na adrese U Stadionu 89.¹⁰⁰ Kutálková ve své diplomové práci píše, že Zuzana Nováková měla poměrně volnou ruku ve výběru témat i jejich zpracování. Držela se pouze rámcového plánu, který si pro sebe udělala. Scénáře vysílání se vkládaly do zvláštních desek, které měl vždy před odvysíláním šéfredaktor novin *Zář* podepsat. V praxi to však vypadalo tak, že redaktorka brala šéfredaktorovi k podpisu scénáře jednou za dva tři měsíce.¹⁰¹

Stejně to po letech vidí i Zuzana Nováková:

---

⁹⁶ Korespondenční lístky s odpověďmi na anketní otázky. Soukromý archiv J. Zváry.

⁹⁷ In: Text *Okresní rozhlasové studio v Pardubicích*, pro Krajský výbor Svazu československých novinářů vypracovala Zuzana Nováková cca v roce 1987. Soukromý archiv J. Zváry.

⁹⁸ Text o ORS určený pro Zprávy Klubu přátel Pardubicka, napsala Zuzana Nováková v roce 1988. Soukromý archiv J. Zváry.

⁹⁹ Tím byl nejprve Jaroslav Král a poté Miroslav Funda (do 31.7. 1989)

¹⁰⁰ Vzpomínky Zuzany Novákové, zaznamenala A. Nováková 2009.

¹⁰¹ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 15.

Asi by se člověk musel podívat do nějakých archivů StB nebo OV KSČ, ale já se na to zpětně dívám tak, že my jsme tam měli docela velkou svobodu, nikdo nás nekontroloval. Tam se zabouchlo a nikdo o nás nevěděl. Je ale fakt, že my jsme to nezneužívali. Podstatné bylo, že jsme to dělali s obrovským nadšením. Já jsem vystudovala rozhlasovou specializaci a měla jsem vzory v královéhradeckém rozhlase. My jsme naprosto pomijeli to, že je to nějak ideologicky řízené. My jsme s tím ani nepočítali.¹⁰²

Novákovou si prý jednou zavolal vedoucí tajemník OV KSČ Jaroslav Jeník, ale nic jí nevytknul, ani nenařídil. Vypadalo to, že se chce jen seznámit. Údajně nechodila ani žádná doporučení, na co se ve vysílání zaměřit, čemu se vyhnout.

Vítězslav Vondra dodává:

Pardubice i Hradec Králové byly baštou komunistů, ale my jsme byli ostrov, kde se nás takové věci moc netýkaly. Na mě ani nenaléhali, abych vstoupil do KSČ. V ORS jsme byli dva a ani jeden z nás v KSČ nebyl.¹⁰³

Nováková ale připomíná, že ona i technik museli být v SSM¹⁰⁴ pod ONV. (Celé osazenstvo novin Zář kromě hospodářky bylo v KSČ, pozn. aut.) Přesto říká:

Možná jsem to brala tak nějak naivně, ale nijak se to na nás nepodepsalo. Na to, že to byla tak hrozná doba, jedna z nejhorších, tak my jsme ji přečkali s takovým entuziasmem, že jsme chtěli dělat rádio.¹⁰⁵

Tento přístup není ojedinělý. Podobnou zkušenost měl i Jan Pokorný v Československém rozhlase.

Když se připravovala zpráva o projevu nějakého stranického tajemníka, tak kolem redaktora stáli čtyři lidé z vedení rozhlasu. Ale během běžných relací na nás nikdo přímo nedohlížel. Jenže jsme si stejně nic nedovolili. Autocenzura vymezovala mantinely celkem jasně.(...) Byli jsme smířeni s osudem. Snažili jsme se práci dělat v mezích možností profesionálně a

---

¹⁰² Vzpomínky Zuzany Novákové, zaznamenala A. Nováková 2009.

¹⁰³ Vzpomínky Vítězslava Vondry, zaznamenala A. Nováková 2009.

¹⁰⁴ Socialistický svaz mládeže, který sdružoval mladé lidi ve věku 15-35 let. Organizace byla řízená a spravována KSČ.

¹⁰⁵ Vzpomínky Zuzany Novákové, zaznamenala A. Nováková 2009.

*zábavně, ale vůbec jsme netušili, že může přijít nějaká velká změna. Pukat ledy jsme ještě v průběhu roku '89 rozhodně neslyšeli.*¹⁰⁶

3.2.5. Hudební stránka vysílání ORS

3.2.5.1. Hudba ve vysílání ORS

Do každého vysílání ORS se vešly asi tři písničky. Ty vybíral technik V. Vondra z hudebních snímků, které sám ve studiu pořídil, nebo z nahrávek, které získal ze studia Československého rozhlasu v Hradci Králové (pracovníci královéhradeckého studia přetáčeli některé nahrávky pro pardubické vysílání pouze za manipulační poplatek), nebo z gramodesek, které koupil či půjčil. (Více k získávání nahrávek viz podkapitola 3.2.1.1., pozn. aut.)

Nováková ovšem ve svém textu *Návrh nové koncepce vysílání okresního rozhlasového studia v Pardubicích* upozorňuje na to, že je nutné vyřešit s Ochranným svazem autorským v Praze otázku autorských práv při hudebním vysílání, které je omezeno dosahem rozhlasu po drátě.¹⁰⁷

3.2.5.2. Nahrávání hudby v ORS

*Nahrávání hudebních snímků tvoří součást práce technika ORS. Při technických možnostech, které v ORS jsou, je naší ctižádostí používat ve vysílání nejen snímky Čs. rozhlasu a Supraphonu, ale představovat také tvorbu regionálních souborů ZUČ. Jejich výběr provádíme především na oblastních kolech Porty a při dalších veřejných vystoupeních. Texty předem konzultujeme na odboru kultury ONV (dříve s. vedoucí Čapek, nyní inspektorka s. Chmelařová). Samotnému natáčení, které je technicky poměrně náročné, věnují s. Vondra i členové amatérských skupin svůj volný čas po pracovní době, a to bez jakýchkoli finančních či autorských nároků. Tato aktivita je v rámci okresních studií zcela ojedinělá a je umožněná jednak technickým zázemím, a potom odbornými schopnostmi a zájmem s. Vondry.*¹⁰⁸

Do 31. října 1987 se v Okresním rozhlasovém studiu natočilo 29 hudebních snímků. Byly to písňe skupin Vodáci, Trpaslíci, KKS, Svéráz, Trdlo, Rychlovka a Pohoda. Do konce roku

---

¹⁰⁶ KOMÁREK, Michal. Napišme to přestavbově. *Respekt* č. 29/2009. Seriál Československo 1989, s. 26-27.

¹⁰⁷ In: Text *Návrh nové koncepce vysílání okresního rozhlasového studia v Pardubicích*, napsala Z. Nováková cca v roce 1984. Soukromý archiv J. Zváry.

¹⁰⁸ Text o ORS, napsala Z. Nováková, 12.11.1987. Soukromý archiv J. Zváry.

1987 měly být natočeny ještě tyto skupiny: Duo Křepinský-Loňková, Carmina Antiqua a znovu Vodáci a Svéráz.

3.2.6. Komise pro okresní rozhlasová studia

Významnou událostí pro ORS Pardubice bylo ustavení Komise pro okresní rozhlasová studia. Tu založila Zuzana Nováková při Kruhu východočeských novinářů. Od roku 1988 dvakrát ročně svolávala redaktory buď do královéhradeckého, nebo pardubického rozhlasového studia. Cílem bylo vyměnit si zkušenosti s ostatními rozhlasovými pracovníky. Za Krajské studio Hradec Králové se schůzi účastnila Eva Staňková a tehdejší ředitel Zdeněk Seiner (pozdější vedoucí Rádia Profil, pozn. aut.). Přijížděli i redaktoři závodních rozhlasů. Na těchto setkáních se ukázalo, že každý ONV financuje rozhlasové vysílání jinak a řídí se odlišnými směrnici.¹⁰⁹

3.2.7. Spolupráce a vztahy se Září

Jak již bylo připomenuto, Okresní rozhlasové studio v Pardubicích spadalo pod odbor kultury ONV, ale zároveň pod okresní noviny Zář, patřící pod odbor vnitřních věcí ONV. Kromě zmiňovaných kontrol scénářů mělo toto uspořádání ještě další důsledky. Například nucený úvazek rozhlasového technika v novinách Zář. Tam musel V. Vondra dvakrát týdně zajišťovat inzerci (její přebírání, zpracování i vyúčtování).¹¹⁰ Pro Z. Novákovou to znamenalo ještě menší pomoc technika při přípravě vysílání. Na tento fakt si Z. Nováková stěžuje také v textu *Okresní rozhlasové studio v Pardubicích*. Uvádí ho jako bod z výčtu „problémů v práci“.¹¹¹ Na fakturaci novinové inzerce se podílela také Zuzana Nováková. Argument, že radši než zajišťování inzerce rozšíří vysílání ze dvou relací na tři týdně, u šéfredaktora Záře ani na ONV neobstál.¹¹²

---

¹⁰⁹ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 22.

¹¹⁰ In: Text *Návrh nové koncepce vysílání okresního rozhlasového studia v Pardubicích*, napsala Z. Nováková cca v roce 1984. Soukromý archiv J. Zváry.

¹¹¹ In: Text *Okresní rozhlasové studio v Pardubicích*, pro Krajský výbor Svazu československých novinářů vypracovala Zuzana Nováková cca v roce 1987. Soukromý archiv J. Zváry.

¹¹² In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 15.

To, že ORS spadalo pod okresní list, ale mělo i jeden pozitivní efekt - Zář na svých stránkách rozhlas propagovala. Tak tomu ale nebylo po celou dobu fungování ORS.

*Účinnosti vysílání pomáhala také propagace programů vysílání na stránkách časopisu Zář. Do budoucna ji opět zavedeme.*¹¹³

V období, kdy spolupráce se Září nefungovala, Z. Nováková navrhuje:

*Bylo by také vhodné domluvit se s redakcí Záře o vzájemné propagaci. Zář může uvádět předem program vysílání a ORS může naopak propagovat obsah dalšího čísla Záře např. v rubrice „V zítřejší Záři si přečtete“.*¹¹⁴

Ovšem V. Vondra dodává:

*Žádná propagace nebyla. Jednu dobu se tiskl program v Záři, ale jinak nic. Kdo měl rozhlas po drátě, ten nás musel poslouchat. Nešlo to přeladit.*¹¹⁵

3.2.8. Další redaktorky a spolupracovníci

Když Zuzana Nováková odešla v roce 1984 na mateřskou dovolenou, nastoupila do ORS jako redaktorka Vladislava Klokočnicková (dcera Ladislava Roubínka, šéfredaktora Záře v 70. a 80. letech, pozn. aut.). Ta byla absolventkou Fakulty žurnalistiky v Praze, ale do té doby nikde nepracovala. Byla na mateřské dovolené se dvěma dětmi. Když Klokočnickové onemocněly děti, psala scénáře doma a Vondra pak zajišťoval reportážní záběry. Po několika měsících odešla Klokočnicková do krajského rozhlasového studia v Hradci Králové. Na její místo nastoupila k 1. únoru 1985 Ludmila Kutálková.¹¹⁶ Zuzana Nováková se z mateřské dovolené

---

¹¹³ Text *Rozbor činnosti Okresního rozhlasového studia*, zpracovala Zuzana Nováková v roce 1984, soukromý archiv J. Zváry.

¹¹⁴ Text *Návrh nové koncepce vysílání okresního rozhlasového studia v Pardubicích*, napsala Z. Nováková cca v roce 1984. Soukromý archiv J. Zváry.

¹¹⁵ Vzpomínky Vítězslava Vondry, zaznamenala A. Nováková 2009.

¹¹⁶ In: Text *Činnost a působení Okresního rozhlasového studia Pardubice*. Fond *Rozhlas 1982-1990*, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317. Srov.: Kutálková ovšem ve své diplomové práci tvrdí, že do ORS nastoupila k 1. 12. 1985. Návrh J. Krále, aby byla přijata, musel údajně schválit ideologický tajemník OV KSČ, jelikož Kutálková nebyla členkou KSČ a její otec byl v 50. letech perzekvován. Na OV KSČ se za ní zaručila M. Holešínská, která měla na starosti kulturu. (Viz KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*, s. 17.)

vrátila v květnu 1986. Téhož roku v pardubickém ORS zaučovali absolventku Fakulty žurnalistiky Univerzity Karlovy Naděždu Zálešákovou, která měla od ledna 1987 „rozjet“ okresní rozhlasové vysílání po drátě také v Chrudimi. V únoru 1987 se na dvoutýdenní stáži v pardubickém ORS objevila také Michaela Kuchařová, která měla být u zrodu okresního rozhlasového vysílání v Rychnově nad Kněžnou. V tom jí ale zabránila tuberkulóza.¹¹⁷

Novým hlasatelem se na počátku prázdnin roku 1986 stal Milan Vaniš¹¹⁸, který nahradil Otu Stejskala.¹¹⁹ Druhý přijatý hlasatel byl Josef Novotný. V roce 1988 pak Josefa Novotného vystřídal ing. Ladislav Schejbal. Na náročnějších pořadech s pracovníky ORS spolupracovali herci Východočeského divadla Vladimír Čech, Petr Dohnal a Jindra Janoušková. Příspěvky začali dodávat také bývalí „rozhlasáci“, kteří nesměli po roce 1969 vykonávat tuto profesi, Alena Štěrbová a Ivan Ladýř. Ve vysílání ovšem nebylo uvedeno jejich jméno. Ti spolupracovali například na nepravidelné rubrice „Minuty Klubu přátel Pardubicka“.¹²⁰ (Tato rubrika se mimo jiné později objevila také ve vysílání Rádia Profil, pozn. aut.) S Marií Chudou z Klubu přátel Pardubicka zase Z. Nováková připravila velmi populární seriál o historii Pardubic.

Zuzana Nováková měla snahu rozšířit okruh dopisovatelů spolupracovníků. V roce 1984 fungovala systematická spolupráce s Martou Petrovou, tehdejší redaktorkou závodních novin Synthesie, a Jiřím Černým, který dodával zprávy o sportu.¹²¹ Mezi další spolupracovníky patřil knihkupec Jaroslav Horáček nebo historička umění Hana Mandysová.¹²²

---

¹¹⁷ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 21-22.

¹¹⁸ Milan Vaniš byl bývalý kolega Jaroslava Krále z Východočeských chemických závodů Synthesia. Vaniš spolupracoval se závodním rozhlasem, komentoval fotbal a plavecké závody.

¹¹⁹ Ten v dubnu 1986 vážně onemocněl a o měsíc později zemřel.

¹²⁰ In: Text o ORS určený pro Zprávy Klubu přátel Pardubicka, napsala Zuzana Nováková v roce 1988. Soukromý archiv J. Zváry.

¹²¹ In: *Rozbor činnosti Okresního rozhlasového studia*, zpracovala Zuzana Nováková v roce 1984, soukromý archiv J. Zváry.

¹²² Vzpomínky Zuzany Novákové, zaznamenala A. Nováková 2009.

3.3. Rok 1989 v pardubickém ORS

Poslední čtvrtina 80. let se v ČSSR nesla v duchu tzv. „přestavby“. Tyto tendence se projevíly také ve vysílání ORS.

*Nyní, v období urychlování ekonomického rozvoje a přestavby i v ideologické oblasti, je samozřejmě naší novinářskou ctížádostí napomáhat těmto procesům, a to jednak širokou informovaností veřejnosti a také vyhledáváním takových lidí, kteří stojí svým jednáním v čele přestavby a mají za sebou zkušenosti využitelné i v jiných podnicích a v jiných oblastech. Nechceme se vyhýbat ani pořadům kritickým.*¹²³

Nováková odešla v únoru 1989 opět na mateřskou dovolenou a šéfredaktor Záře Miroslav Funda znovu „povolal“ Ludmilu Kutálkovou. Ta měla tentokrát nastoupit ne jako zástup za Novákovou, ale nastálo. Do budoucna se totiž počítalo s dalším rozšířením vysílání a dvěma redaktorskými místy.

Vysílalo se třikrát týdně. Pondělní relace byla věnovaná besedám na aktuální téma, úterní vysílání mělo magazínový charakter a bylo připravováno pro dva hlasy (hlasatel a redaktorka) a čtvrtek patřil komponovaným pořadům (např. posezení nad novými knihami s knihkupcem doprovázené četbou vybraných částí). Následovala kulturní a sportovní pozvánka.¹²⁴

Podle slov Kutálkové i Vondry se ovšem ve vysílání ORS příliš neakcentovala politika. Prostor se dával spíše třeba problematice životního prostředí.

V polovině roku 1989 se znovu objevily nejasnosti ohledně financování rozhlasu po drátě. Technik V. Vondra okresnímu národnímu výboru navrhoval, aby se začaly vysílat reklamní šoty, které by byly placené, a studio by si takto přivydělalo. Z Krajského rozhlasového studia v Hradci Králové si vyžádal ceníky¹²⁵, vymyslel úpravy a návrh předložil na odboru kultury

---

¹²³ Text o ORS určený pro Zprávy Klubu přátel Pardubicka, napsala Zuzana Nováková v roce 1988. Soukromý archiv J. Zváry.

¹²⁴ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81 s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 24.

¹²⁵ Tyto ceníky jsou uloženy v Okresním archivu Pardubice ve fondu *Rozhlas 1982-1990*, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

jeho vedoucí Janě Chmelařové. Tato žádost byla třikrát zamítnuta.¹²⁶ (Reklamy se ve vysílání ORS objevily až v roce 1990, kdy zisk z nich připadal ONV, resp. okresnímu úřadu, pozn. aut.)

3.3.1. Listopad 1989

První zprávu související s revolucí přineslo vysílání ORS až v posledních listopadových dnech. Kutálková vzpomíná:

Ve zpravodajství se objevil příspěvek o protestu studentů z pardubické Vysoké školy chemicko-technologické, kteří na podporu pražských studentů 21. listopadu tiše prošli městem se svíčkami v rukou a skončili před budovou OV KSČ.¹²⁷

Tato zpráva silně popudila ideologického tajemníka OV KSČ Dobroslava Šimonku. Šéfredaktor Záře Roman Marčák se Kutálkové a Vondry zastal, a bylo z toho nakonec pouze měsíční pozastavení prémie.¹²⁸

Když jsme začátkem prosince začali pravidelně přinášet informace z právě založeného OF a vysílali reportáže z mítinků před Východočeským divadlem, už nám nikdo z OV KSČ nic nezakazoval. Dokonce se nám podařilo protlačit se až k Václavu Havlovi, který v polovině prosince navštívil Pardubice, a natočit s ním krátký rozhovor. Přestože nám šéfredaktor Roman Marčák nic nenařizoval, spíše nám fandil, noviny pod jeho vedením byly dál konzervativní a pozměnily tvář až od ledna 1990.¹²⁹

---

¹²⁶ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 29.

¹²⁷ O této pokojné demonstraci se v novinách Zář nic nepíše. V článku zabývajícím se demonstracemi v Pardubicích se uvádí, že v pondělí 20. 11. 1989 pochodoval průvod asi 250 lidí, převážně studentů, z třídy Míru k vysokoškolským kolejím v Polabinách. V úterý kolem dvanácté hodiny se konal pochod studentů pardubického gymnázia, téhož dne večer se pak dal do pohybu průvod nejen studentů mířící třídou Míru k budově OV KSČ. Tam byla skandována hesla. V úterý také probíhala stávka studentů VŠCHT. (Viz: *Demonstrace v Pardubicích. Zář*. 24. 11. 1989, roč. 39-40, č. 94, s. 1.)

¹²⁸ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 29-30.

¹²⁹ KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 30.

Vítězslav Vondra ovšem po letech vzpomíná, že se o revoluci příliš nezajímal a že ani ve vysílání neměla zpočátku příliš velký ohlas.

Začátek jsme určitě nevysílali. Ta revoluce šla prostě nějak mimo nás. Vysílali jsme si pořád svoje. Zprávičky a tak. Až později Lída Kutálková natočila rozhovor s mladíkem, který v listopadu 1989 denně, až do generální stávky, mával obrovskou vlajkou na hotelu Grand.¹³⁰

3.4. Shrnutí

Okresní rozhlasové studio ožilo po desetileté odmlce v roce 1983. Vysílalo se po drátě, a to dvakrát až třikrát týdně. ORS sice stále spadalo pod okresní noviny Zář, ale ONV přijal redaktorku a technika, kteří měli na starost téměř výhradně rozhlasové vysílání. Vybavení studia nebylo na vyhovující úrovni, ale postupně se dařilo technické podmínky zlepšovat. Rozšiřoval se také hudební fond ORS. K tomu přispíval i Vítězslav Vondra tím, že pořizoval zvukové snímky regionálních hudebních formací. Relace ORS si získaly určitou popularitu, ale vysílání se kvůli technickým a personálním podmínkám nedalo rozšířit. Posluchači i pracovníci rozhlasu také apelovali na to, aby Pardubice začali vysílat „na vlně“, stejně jako konkurenční Hradec Králové, ale to se podařilo až v roce 1991. Rozhlas po drátě byl samozřejmě stejně jako jiné sdělovací prostředky pod kontrolou KSČ, v tomto případě prostřednictvím okresního národního výboru a potažmo šéfredaktora novin Zář. Ve skutečnosti však fungovala spíše autocenzura, a tak se ani žádné připomínky a napomenutí „shora“ nemusely objevit. V relacích rozhlasu se politika příliš nezmiňovala, vysílaly se spíše zprávy o nových stavbách v okrese, kulturních akcích a pak také seriály o historii Pardubic atd. V roce 1988 iniciovala redaktorka pardubického ORS vznik Komise pro okresní rozhlasová studia, na jejichž schůzích si redaktoři vyměňovali zkušenosti. Rok 1989 zpočátku nepřinesl pro ORS žádnou větší změnu. V duchu „přestavby“ se začalo kritičtěji informovat například o černých skládkách v okolí Pardubic a dalších ekologických problémech. V té době také technik ORS navrhoval, aby se vysílaly placené reklamy, a tak se vylepšil rozpočet studia. Tento návrh byl ovšem na ONV třikrát zamítnut. Na konci listopadu se ve vysílání ORS začaly objevovat zprávy o „sametové revoluci“ a o protestech občanů v Pardubicích i

---

¹³⁰ Vzpomínky Vítězslava Vondry, zaznamenala A. Nováková 2009.

jinde. Až do jara 1990 se ovšem pracovalo podle zaběhnutých pravidel a větší změnu přineslo až propojení okresního rozhlasového vysílání v Pardubicích a Chrudimi v dubnu 1990. Pardubickým ORS prošla řada redaktorů a spolupracovníků, z nichž se pak většina objevila v 90. letech také v Rádiu Profil.

Na závěr můžeme konstatovat, že toto období pardubické rozhlasové historie bylo zajímavé především tím, že iniciativa vedoucí k znovuuštění samostatného okresního rozhlasového studia vedla „zdola nahoru“, tedy jediné osoby (která nebyla členkou KSČ, ani významnou funkcionářkou žádných oficiálních struktur), podporované pardubickými patrioty, k okresnímu národnímu výboru. Ten poté do vysílání ORS ani příliš nezasahoval a pracovníci rozhlasu měli v rámci autocenzury „volné ruce“. Okresní rozhlasové studio v Pardubicích si v 80. letech vybudovalo pevnou pozici u posluchačů v regionu i v rámci dalších okresních rozhlasových studií vysílajících po drátě.

4. Přelomové období pardubického rozhlasového vysílání (1990–1991)

„Sametová revoluce“ v listopadu a prosinci 1989 přinesla postupný přechod od totalitní společnosti s plánovaným hospodářstvím k obnovené demokracii s tržní ekonomikou. Znamenala tedy zrod nového politického a ekonomického systému, změnu postavení republiky na mezinárodním poli a uznání nových politických práv a občanských svobod, ale i povinností. Novou etapu před sebou měla také média, která jsou v moderních společnostech považována za jeden z pilířů demokracie. Byla zrušená cenzura (v květnu 1990 poslanci Federálního shromáždění zrušili zákonem instituci, která byla posledním symbolem cenzury – Federální úřad pro tisk a informace) a vyvstala otázka, komu budou sdělovací prostředky podléhat a na jakých principech bude založeno jejich fungování. Začalo být jasné, že je nutné vybudovat duální systém, kde vedle sebe působí veřejný a soukromý sektor rozhlasového a televizního vysílání. Ovšem chyběly zákony a téměř jakékoliv zkušenosti.

Tyto společenské události se samozřejmě projeví i v regionech a ve fungování tamních sdělovacích prostředků. Nutno ale dodat, že změny nebyly zpočátku tak rychlé a dramatické, jak by se možná bývalo čekalo.

4.1. Situace v ORS těsně po listopadu 1989

Revoluce v listopadu 1989 se Okresního rozhlasového studia v Pardubicích zpočátku bezprostředně příliš nedotkla. Vše fungovalo podle zaběhnutého režimu. Redaktoři a spolupracovníci měli najednou samozřejmě volnější ruce ve výběru témat a jejich zpracování, ovšem vysílání rozhlasu po drátě nepřinášelo nijak zvlášť velkou možnost, jak nově nabytou svobodu využít.

Rozhlas po drátě i nadále spadal pod okresní národní výbor a posléze okresní úřad, kam jeho agenda přešla¹³¹. Dlouho se nedařilo vyřešit ani odloučení ORS od okresních novin Zář.

---

¹³¹ Závěrečné plenární zasedání ONV se sešlo 15. 11. 1990 a vyhodnotilo složitou situaci v rekonstrukci okresního orgánu po zásadní změně v listopadu 1989. Činnost ONV v Pardubicích byla ukončena po komunálních volbách v listopadu 1990 a podle zákona č. 425/1990 Sb. byly tyto orgány vystříhány obnovenými okresními úřady. (Viz *Inventář ONV Pardubice 1960-1990*, Státní okresní archiv Pardubice, AP 1107, č. NAD 1152.)

Počátkem roku 1990 se začala situace kolem ORS znovu komplikovat. Královéhradecký rozhlas přišel při restitucích o jedno nahrávací studio a hledal náhradu. Jednou z variant bylo i využití prostor pardubického okresního rozhlasového studia.

Pracovníci krajského studia v prvním kole jednání slibovali, že zanechají pardubické vysílání samostatné, ale od února změnili stanovisko a chtěli mít v Pardubicích své redaktory. Situace se nám nelíbila, proto jsme začali bombardovat okresní úřad peticemi, aby pardubické vysílání zůstalo samostatné a bylo zachováno. Za tímto účelem jsme iniciovali podpisovou akci za zachování samostatného pardubického vysílání. Podpisové archy byly uloženy v redakci novin Zář. Nakonec byly přednostce JUDr. Drahomíře Bartoškové předány archy s více jak 13 000 podpisy.¹³²

Jednání s Krajským studiem Československého rozhlasu v Hradci Králové bylo tedy zastaveno.

Na jaře 1990 měla Ludmila Kutálková odejít na mateřskou dovolenou a pardubické ORS muselo ještě před jejím odchodem přijmout novou redaktorku. Tou se stala Slovenka Monika Švehlová, absolventka fakulty žurnalistiky v Bratislavě. Jako technik působil v ORS stále Vítězslav Vondra.

4.2. Společné vysílání pardubického a chrudimského okresního rozhlasu po drátě

Hned na začátku roku 1990 (v lednu nebo únoru) se objevila myšlenka, že by bylo možné propojit okresní rozhlasové vysílání po drátě v Pardubicích a Chrudimi. (Pardubice do té doby pokrývaly pouze okresy Přelouč a Holice.) Šéfredaktor Záře Roman Marčák a technik ORS Vítězslav Vondra přišli na jednání ONV s následující představou: Mělo se vysílat z pardubického studia, a to čtyřikrát až pětkrát týdně 25 minut, finanční náklady měly hradit oba okresy za svou část vysílání a součástí relací mohlo být případně i komerční vysílání. Toto propojení dvou okresních vysílání bylo projednáno s Východočeským ředitelstvím

---

¹³² KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81 s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 31.

spojů. Bylo ovšem ještě nutné „stanovit provozní podmínky pro vysílání, zpracovat dohodu a po vydání nového tiskového zákona nový statut a provozní řád“.

*Okamžitě po napojení sítě z Chrudimska bude možné zahájit zkušební provoz. Postupně budou řešeny i otázky personálního vybavení studia, externistů apod. Odbor kultury ONV Pardubice bude usilovat o rozšíření technických podmínek pro ORS.*¹³³

Závěr zněl, že se zástupci okresů Pardubice a Chrudim dohodli na realizaci společného vysílání rozhlasu po drátě. Odbor kultury měl zajistit potvrzení Východočeského ředitelství spojů o reálnosti tohoto záměru z technického hlediska. Dne 19. února 1990 se pak měla sejít pracovní skupina ve složení Naděžda Zálešáková, Roman Marčák a Roman Stehlík (z odboru kultury ONV Pardubice), která měla připravit návrh provozního řádu pro společné vysílání, včetně personálního vybavení. Tajemníci ONV obou okresů pak měli do 10. března 1990 projednat tento záměr v radách ONV.¹³⁴

Dalším krokem ze strany ONV bylo sepsání Návrhu dohody o společném rozhlasovém vysílání ORS Pardubice a Chrudim (dále jen Návrh) a stanoviska k němu (dále jen Stanovisko). V Návrhu se píše, že vysílání je realizováno rozhlasem po drátě s perspektivou rozšíření prostřednictvím bezdrátového vysílání.¹³⁵ Článek 2 uvádí, že společné vysílání je realizováno pod názvem Studio Profil¹³⁶. (V materiálech z roku 1990 se ovšem ještě běžně používá i označení ORS, a proto se ho ani já nevzdávám, pozn. aut.) Zřizovateli Studia Profil byl i nadále ONV. V Pardubicích spadalo vysílání pod odbor kultury, v Chrudimi pod odbor vnitřních věcí. Obě redakce měly být do jisté míry autonomní a redaktoři se měli rovnoměrně střídát při vytváření jednotlivých pořadů. Zde se také snad poprvé objevuje formulace nového přístupu k novinářské práci:

---

¹³³ Záznam z jednání k zabezpečení společného okresního rozhlasového vysílání do okresů Pardubice a Chrudim Z ORS Pardubice. Fond Rozhlas 1982-1990, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

¹³⁴ In: Záznam z jednání k zabezpečení společného okresního rozhlasového vysílání do okresů Pardubice a Chrudim Z ORS Pardubice. Fond Rozhlas 1982-1990, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

¹³⁵ O licenci k nestátnímu rozhlasovému vysílání požádala Naděžda Zálešáková s Robertem Vokáčem přibližně ve druhé polovině roku 1990.

¹³⁶ To, kdo vymyslel název „Profil“, není dnes jasné. Nad'a Zálešáková-Jandová tvrdí, že to byla ona. Tuto verzi potvrzuje i Ludmila Kutálková ve své diplomové práci. Vítězslav Vondra je ovšem přesvědčený, že název vymyslel on spolu s Monikou Švehlovou. Takto si věci pamatuje i Robert Vokáč.

*Základním předpokladem objektivnosti vysílání Studia Profil je dodržování nestrannosti a žurnalistické etiky. Vysílání Studia Profil se řídí zásadami svobody slova a tisku v aplikaci na rozhlasové vysílání.*¹³⁷

Vysílání se pak mělo uskutečňovat čtyřikrát až pětkrát v týdnu: v pondělí 16.05–16.30, v úterý 9.05–9.30, ve středu byl náhradní čas, ve čtvrtek 9.05–9.30 a také 16.05–16.30. Z programových typů měly být preferovány: zpravodajský servis, rozhovory, glosy, reportáže a aktuální radioproudy, tedy moderované bloky spojující slovo a hudbu. Za obsah vysílání byl do konce roku 1990 odpovědný vedoucí redaktor ORS a redakce novin Zář, od roku 1991 to měl být v Pardubicích „starší redaktor“ (do jara 1991 Monika Švehlová) a v Chrudimi redaktorka ORS (Naděžda Zálešáková). Ke zlepšení ekonomické bilance Studia Profil se mělo jako součást jednotlivých pořadů realizovat komerční vysílání, jehož výtěžek přerozděloval ONV.¹³⁸

V tomto Návrhu bylo několik nejasností, na které poukazuje právě Stanovisko. Například nebyla specifikována právní forma Studia Profil (bylo uvedeno pouze to, že Studio Profil není právnickou osobou). Dále nebyly řešeny vztahy obou zřizovatelů, zastupitelnost redaktorů a techniků a také nebylo stanoveno, jakou část (podíl) příjmu z komerčního vysílání obdrží jednotliví zřizovatelé a jakým způsobem bude stanovena výše odměn pro redaktory. Nebyla zde ani jasně formulována otázka pracovně-právních vztahů, odpovědnosti za porušení občanských práv a svobod při zastupování vedoucích redaktorů atd.¹³⁹ (Dohoda o společném rozhlasovém vysílání mezi ONV Pardubice a ONV Chrudim byla nakonec uzavřena až v říjnu 1990¹⁴⁰, pozn. aut.) Tento Návrh řeší předsednické sdělení ONV k Návrhu. Text je na rozdíl od zmiňovaného Návrhu definitivní. Nese datum 5. dubna 1990. Faktograficky tu není mnoho

---

¹³⁷ *Návrh dohody o společném rozhlasovém vysílání ORS Pardubice a Chrudim.* Fond Rozhlas 1982-1990, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

¹³⁸ In: *Návrh dohody o společném rozhlasovém vysílání ORS Pardubice a Chrudim.* Fond Rozhlas 1982-1990, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

¹³⁹ In: *Stanovisko k návrhu dohody o společném rozhlasovém vysílání ORS Pardubice a Chrudim.* Fond Rozhlas 1982-1990, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

¹⁴⁰ V té době už společné vysílání Pardubic a Chrudimi už fungovalo. V Dohodě není oproti Návrhu příliš mnoho změn. Je tu ovšem řečeno, že Studio Profil je příspěvkovou organizací, kterou spravuje ONV Pardubice a ONV Chrudim. Je zde také zmínka o plánovaném rozšíření vysílacího času a přijetí třetí redaktorky. Podle této Dohody se vysílání uskutečňuje pětkrát v týdnu: 25 minut v pondělí (16.00-16.25) a dvakrát 25 minut v úterý a ve čtvrtek (8.30-8.55 a 16.00-16.25). (Viz *Dohoda o společném rozhlasovém vysílání mezi ONV Pardubice a ONV Chrudim.* Fond Rozhlas 1982-1990, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.)

informací, které by nebyly také v Návrhu. Je zde ovšem navíc úvod, který spojuje myšlenku na propojení pardubického a chrudimského vysílání s potřebou lépe informovat. Toto je ovšem jen jedna strana mince. Svou roli hrál také možný počet inzerentů, a tedy i příjmů z „komerčního vysílání“ a samozřejmě také snaha rozšířit vysílací čas a nezaostávat tak za královéhradeckým rozhlasem.

Současná potřeba zkvalitnění a rozšíření publicity, která vychází z požadavku více a objektivněji informovat občany o problematice života okresů, uspíšila realizaci myšlenky vytvořit společné vysílání rozhlasových studií okresu Pardubice a Chrudim. S tím souvisí i zvýšení počtu týdenních vysílacích časů na dvojnásobek, tj. 4–5 frekvencí.¹⁴¹

Od poloviny dubna 1990 měl začít zkušební provoz společného vysílání, který měl 16. května 1990 přejít na trvalý cyklus čtyř až pěti relací týdně. V pardubickém archivu se zachovala také Dohoda o zkušebním provozu společného rozhlasového vysílání okresních rozhlasových studií Pardubice a Chrudim, která ovšem není datována (je ale podepsána zástupci ONV Pardubice a Chrudim). Píše se zde, že společné rozhlasové vysílání bude realizováno pod jednotícím a výrazným reklamním názvem, jehož konečné znění určí anketa posluchačů.¹⁴² K této anketě však pravděpodobně nedošlo. Vysílání se uskutečňovalo pod značkou Profil (ať už nejprve jako ORS Profil Pardubice nebo Studio Profil a poté Rádio Profil). Je tu také zmiňováno předvolební vysílání. (Více viz podkapitola 4.2.2., pozn. aut.)

4.2.1. Komerční vysílání

Otázky komerčního vysílání se dotýkají téměř všechny dokumenty, které se k propojení pardubického a chrudimského rozhlasového vysílání po drátě dochovaly. Už před revolucí byly zaznamenány snahy pracovníků ORS Pardubice o vylepšení rozpočtu pomocí natáčení reklam. Tyto aktivity ale dostaly zelenou až po roce 1989. Naproti tomu se v královéhradeckém státním rozhlase reklamy běžně vysílaly už před listopadem 1989. Takto bylo tehdy definováno komerční vysílání:

---

¹⁴¹ *Předsednické sdělení k Návrhu na realizaci společného vysílání okresních rozhlasových studií Pardubice a Chrudim.* Fond ONV Pardubice 1960-1990, č. knih 248, 252.

¹⁴² In: *Dohoda o zkušebním provozu společného rozhlasového vysílání okresních rozhlasových studií Pardubice a Chrudim.* Fond Rozhlas 1982-1990, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

*Za komerční vysílání se v podmínkách Čs. rozhlasu v ČSR považují krátké slovní, hudební, resp. kombinované relace inzertního a propagačního charakteru zařazované do vysílání samostatně nebo v rámci vybraných typů rozhlasových pořadů na celostátním nebo národním okruhu, resp. v rámci krajských vysílání.*¹⁴³

Právě ceníky Československého rozhlasu z konce 80. let si v začátcích svého fungování vyžádalo i Studio Profil. Pro představu je třeba dodat, že minuta vysílání v relaci krajského studia s počtem koncesionářů nad 300 000 stála 300 korun, s nižším počtem koncesionářů pak 210 korun.¹⁴⁴

Podle Návrhu dohody o společném rozhlasovém vysílání ORS Pardubice a Chrudim mělo být komerční vysílání uskutečňováno na základě stálých a operativních smluv mezi autonomními redakcemi a podniky, družstvy či soukromníky. Část z hospodářského příjmu plynoucího z komerčního vysílání měla být použita na krytí provozních nákladů Studia Profil, část byla poukázána na účet zřizovatelů, kteří měli stanovit redaktorům za příjem z reklamy přiměřenou odměnu.¹⁴⁵

Konkrétněji se k této problematice vyjadřuje Předsednické sdělení k Návrhu na realizaci společného vysílání okresních rozhlasových studií Pardubice a Chrudim. Je zde uvedeno, že komerční vysílání bude realizováno v rozsahu 10–15 minut týdně a bude rovnoměrně pokrývat oba okresy. Příjmy z komerčního vysílání měly být použity na rozvoj společného vysílání okresních rozhlasových studií (např. zkvalitnění technického vybavení, honoráře pro externí spolupracovníky apod.) Předpokládaný příjem z tohoto komerčního vysílání měl být cca 60 tisíc korun. Další zisky mohly plynout ze služeb pro veřejnost, např. natáčení a

---

¹⁴³ *Výměr Českého cenového úřadu o schválení ceníku služeb poskytovaných Československým rozhlasem v ČSR s účinností od 1. 1.1988.* Fond *Rozhlas 1982-1990*, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

¹⁴⁴ Podle tohoto cenového výměru se platilo i za písničku na přání, v tehdejší terminologii za „hudební dárek“ (ve vysílání pro Prahu to bylo 30 korun, ve vysílání Východočeského krajského studia 50 korun). Zdarma byly pouze hudební dárky pro socialistické organizace. Studio Profil ovšem vysílalo písničky na přání zadarmo, a získalo si tak větší oblibu než královéhradecký rozhlas, kde se za tyto služby ještě po roce 1989 platilo. (Viz *Výměr Českého cenového úřadu o schválení ceníku služeb poskytovaných Československým rozhlasem v ČSR s účinností od 1. 1.1988.* Fond *Rozhlas 1982-1990*, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.)

¹⁴⁵ In: *Návrh dohody o společném rozhlasovém vysílání ORS Pardubice a Chrudim.* Fond *Rozhlas 1982-1990*, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

pořizování zvukových snímků, přetáčení zvukových záznamů, pronájmu rozhlasového zařízení a studia. Zisk z těchto služeb měl činit cca 10–15 tisíc korun.¹⁴⁶

Ještě upřesním, že nezbytnou agendu spojenou s komerčním vysíláním mělo v Pardubicích provádět pracoviště inženýrských služeb města Pardubic, v Chrudimi pak (prozatím) redaktor(ka) rozhlasu.¹⁴⁷

Celé fungování tohoto „komerčního vysílání“ je z dnešního pohledu poněkud ojedinělé. Redaktoři tedy měli sami shánět reklamu, která by přinášela peníze ONV, resp. okresnímu úřadu. Ten by za to redaktory posléze „přiměřeně odměnil“. Právě nejasný podíl redaktorů na zisku z jimi sehnané reklamy kritizuje Stanovisko k návrhu dohody o společném rozhlasovém vysílání ORS Pardubice a Chrudim. Dnes už nezjistíme, jak byli nakonec redaktoři odměňováni. Tyto odměny ovšem pravděpodobně nebyly příliš motivující. Ludmila Palečková, ekonomka Záře a Studia Profil, v textu ze září 1990 navrhovala, aby Naděžda Zálešáková zajišťovala kromě své práce redaktorky také „komerční činnost“ v okrese Chrudim. Tato činnost by byla placená Studiu Profil a byl by to příspěvek Zálešákové do společného vysílání, který by zároveň znamenal snížení nákladů.¹⁴⁸ Tato situace ale každopádně plně odrážela porevoluční zmatek a rozkročení se mezi dvěma principy fungování sdělovacích prostředků a podniků vůbec.

V těchto poměrech se dokázala zorientovat redaktorka chrudimského ORS Naděžda Zálešáková. Ta si už v roce 1991 založila reklamní agenturu INNA a navíc měla zkušenosti z připravování tzv. Videonovin a Privatizačních novin.¹⁴⁹ Díky reklamní agentuře získávala přehled, co firmy v regionu potřebují a chtějí, a ve Videonovinách a Privatizačních novinách si podle svých slov ověřila, jak funguje jednoduché a úderné sdělení. Řada podnikatelů na samém počátku 90. let nevěděla, jak podat novinový nebo rozhlasový inzerát nebo jak se dělá

---

¹⁴⁶ In: *Předsednické sdělení k Návrhu na realizaci společného vysílání okresních rozhlasových studií Pardubice a Chrudim*. Fond ONV Pardubice 1960-1990, č. knih 248, 252.

¹⁴⁷ In: *Dohoda o zkušebním provozu společného rozhlasového vysílání okresních rozhlasových studií Pardubice a Chrudim*. Fond Rozhlas 1982-1990, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

¹⁴⁸ In: Text *Studio Profil Pardubice*, zpracovala Ludmila Palečková 12. 9. 1990. Fond *Okresní noviny Zář 1977-1990*, inv. č. 4386, kt. 1318.

¹⁴⁹ Tyto noviny byly vlastně videosmyčkou připravenou pro Okresní privatizační komisi v Chrudimi s nabídkou odkoupení např. novinových stánků, prodejen, restaurací. (Viz vzpomínky Nadi Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 2009.)

marketingový plán. A právě s tím jim N. Zálešáková za odměnu pomáhala. Když se vysílání reklam v rozhlasu po drátě rozšířilo, radiokomunikace údajně přišly s tím, že chtějí 50 % ze zisku z komerčního vysílání. V tu chvíli N. Zálešáková poznala podle svých slov kouzlo skryté reklamy. Začala dělat tzv. komerční rozhovory. Pracovnice radiouzlu, které měly vysílání sledovat, neměly v té době s podobným žánrem žádné zkušenosti, a tak skrytou reklamu vůbec nedokázaly identifikovat. Natáčení takovýchto komerčních rozhovorů mělo navíc jeden zásadní dopad – jednoho z respondentů, podnikatele Roberta Vokáče, Naděžda Zálešáková získala pro myšlenku požádat o licenci k soukromému vysílání pod značkou Studio Profil.¹⁵⁰

4.2.2. Předvolební vysílání v roce 1990

Na jaře 1990, před prvními svobodnými volbami, nebylo zcela jasné, jak řešit problematiku předvolebního vysílání a jestli za inzerci jednotlivých politických subjektů inkasovat peníze. Nevědělo se, jestli jde o záležitost komerční, nebo o naplnění práva posluchačů na svobodný přístup k informacím o jednotlivých kandidátech. Situaci navíc ovlivňoval fakt, že zisky rozhlasu po drátě šly i nadále okresnímu národnímu výboru a také spojům.

V Dohodě o zkušebním provozu společného rozhlasového vysílání okresních rozhlasových studií Pardubice a Chrudim se objevuje bod „Programové typy v předvolebním období“:

Nejpozději do konce měsíce dubna budou uzavřeny dvoustranné smlouvy mezi SRV (Společným rozhlasovým vysíláním, pozn. aut.) a zástupci různých politických stran a hnutí. Ve smlouvách bude zaneseno: a) rozsah vysílání věnovaný jedné straně či hnutí, b) typy rozhlasových pořadů – stranám a hnutím se doporučí společný předvolební postup v okresech Chrudim i Pardubice, který odpovídá též území volebních obvodů, c) způsob autorizace jednotlivých pořadů oprávněnými mluvčími politických sil, d) závazné doklady o autorizaci, e) úhrada za pronájem rozhlasových relací. V čase po svobodných volbách pak formu i obsah jednotlivých programových typů určí redaktoři spolu se zřizovatelem ONV Chrudim a Pardubice.¹⁵¹

Ludmila Kutálková, která v té době ve Studiu Profil působila, popisuje situaci následovně:

---

¹⁵⁰ Vzpomínky Nadi Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 2009.

¹⁵¹ Dohoda o zkušebním provozu společného rozhlasového vysílání okresních rozhlasových studií Pardubice a Chrudim. Fond Rozhlas 1982-1990, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

V květnu 1990 se schylovalo k volbám a začínala předvolební kampaň. Na Rádio Profil¹⁵² se začali obracet mluvčí jednotlivých politických stran, abychom odvysílali jejich provolání a program. Vypracoval se pevný harmonogram termínů a každá strana si mohla vybrat desetiminutovou dopolední či odpolední relaci, přinést si své materiály nebo vysvětlit, s kým si přejí udělat rozhovor. Opět se vrátil nápad, že by to měly být placené služby. Nakonec se ale od záměru ustoupilo, protože některé politické strany by neměly jednak čím zaplatit a potom nebylo jasné, zda by okresní úřad¹⁵³ peníze ORS nechal pro potřeby studia.¹⁵⁴

O tom svědčí i Záznam z jednání s ORS k rozhlasovým relacím v rámci předvolební kampaně. Toto jednání se konalo 30. května 1990 a bylo svoláno „k řešení obsahu dopisu pana Vítězslava Vondry, technika ORS Pardubice, předsedovi ONV ing. Doubravovi“. V. Vondra nesouhlasil s rozhodnutím rady ONV poskytovat v předvolebním období bezplatné služby politickým stranám. Odvolával se na jednání u kulatého stolu, kterého se zúčastnili zástupci politických stran, ONV, redakce Zář a ORS Chrudim. Šéfredaktor Záře Roman Marčák ale trval na stanovisku, že relace jsou vysílány i zpracovávány v rámci běžné agendy ORS. Rozhlasové studio nevyžadovalo jako příspěvková organizace zvýšení příspěvku od ONV, a proto i rada ONV rozhodla o poskytování těchto služeb zdarma. Místopředseda ONV ing. J. Vávra se nabídl ORS, že projedná s politickými stranami možnost přidělení finančních prostředků od jednotlivých stran na rozvoj ORS. Pracovníci rozhlasového studia v Pardubicích a Chrudimi pak měli zpracovat podmínky pro jednání s politickými stranami pro komunální volby v listopadu 1990.¹⁵⁵

Ještě dodám, že podmínky vysílání politické reklamy upravuje volební zákon 247/1995 Sb. z 27. září 1995 s účinností od 1. ledna 1991¹⁵⁶ a dnes také zákon č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání.¹⁵⁷

---

¹⁵² Na jaře 1990 se vysílalo pod názvem Studio Profil.

¹⁵³ V té době existoval ještě okresní národní výbor.

¹⁵⁴ KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 33-34.

¹⁵⁵ In: *Záznam z jednání ORS k rozhlasovým relacím v rámci předvolební kampaně*. Fond Rozhlas 1982-1990, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

¹⁵⁶ *Pro volby do Poslanecké sněmovny mají v době začínající 16 dnů a končící 48 hodin před zahájením voleb kandidující politické strany, politická hnutí a koalice, jejichž kandidátní listina byla zaregistrována, vyhrazeno v*

4.3. Delimitace redakce novin Zář a Studia Profil

Jak už jsme popsali výše, okresní rozhlasové studio, nyní už Studio Profil, spadalo v roce 1990 stále ještě pod okresní noviny Zář a potažmo pod okresní národní výbor (od prosince 1990 nahrazený okresním úřadem). Za obsah vysílání byl odpovědný šéfredaktor Záře a o ekonomickou stránku provozu Studia Profil se starala hospodárka Záře Ludmila Palečková. V polovině roku 1990 se objevila myšlenka na úplné osamostatnění rozhlasového vysílání, které už přeci jen žilo svým vlastním životem. Situaci ale komplikovalo právní vakuum a fakt, že Studio Profil ještě stále nebylo ekonomicky soběstačné.

Dne 7. září 1990 se uskutečnilo pracovní jednání k zamýšlené delimitaci redakcí Záře a ORS. Za Zář se jednání účastnil šéfredaktor Roman Marčák, za ORS Monika Švehlová a dále byli přítomní zástupci ONV. Odbor kultury ONV Marčákovi doporučil, aby stávající problémy řešil provedením vnitřních opatření, tedy pověřením redaktora ORS plnou odpovědností za obsah vysílání. V zápisu z jednání je pak nastíněná jedna z hlavních překážek delimitace:

*V současné době nejsou vytvořeny potřebné základní podmínky pro provedení delimitace – v platnosti není zákon o telekomunikacích, tiskový zákon, dále nejsou známy podmínky ekonomického zabezpečení činnosti, včetně rozpisu limitu mzdových prostředků, vzhledem k prostorovým problémům obou redakcí bude nutné s největší pravděpodobností řešit i tuto otázku.*¹⁵⁸

Odbor kultury nakonec doporučil neřešit delimitaci předčasně bez základních předpokladů pro její provedení. Zář měla navíc od 1. ledna 1991 přejít na „samofinancování“. Vedoucímu odboru vnitřních věcí a kultury ONV bylo tedy mimo jiné uloženo, aby zajistil delimitaci

---

Českém rozhlasu celkem 14 hodin a v České televizi celkem 14 hodin v rámci jejich vysílacích okruhů bezplatně poskytnutého vysílacího času, který se rozdělí kandidujícím politickým stranám, politickým hnutím a koalicím rovným dílem. Termíny vysílacích časů se určí losem. Odpovědnost za obsah těchto pořadů mají politické strany, politická hnutí a koalice. (Zákon dostupný například z <<http://glosy.info/priloha/volebni-zakon/>> [cit. 2009-10-02])

¹⁵⁷ *Provozovatelé vysílání jsou povinni nezařazovat do vysílání (...) náboženské a ateistické reklamy a teleshopping, reklamy politických stran a hnutí a reklamy nezávislých kandidátů na poslance, senátory nebo členy zastupitelstva města nebo obce nebo vyššího územního samosprávného celku, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. (Zákon dostupný například z <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb01231&cd=76&typ=r>> [cit. 2009-10-02])*

¹⁵⁸ *Zápis z jednání k zamýšlené delimitaci redakce Zář a ORS. Fond Okresní noviny Zář 1977-1990, inv. č. 4386, kt. 1318.*

nejpozději do 31. prosince 1990, aby zpracoval statut samostatné organizace okresního rozhlasového studia a aby společně s odborem ekonomiky ONV Pardubice vytvořil ekonomické předpoklady pro zahájení činnosti samostatné organizace Okresní rozhlasové studio. Své návrhy předložila také Ludmila Palečková, ekonomka Záře a Studia Profil. Doporučuje převést odpovědnost za Studio Profil z vedoucího redaktora Záře na redaktorku Studia Profil Moniku Švehlovou a od roku 1991 ustavit Studio Profil jako samostatnou příspěvkovou organizaci. Tvrdí ovšem, že studio musí být i nadále příspěvkovou organizací, jelikož na dotaci závisí jeho činnost. Ekonomická samostatnost byla podle Palečkové v daných podmínkách nemožná.¹⁵⁹ Delimitace Záře a Studia Profil se na Radě ONV znovu projednávala 25. října 1990. Mělo k ní dojít od 1. listopadu 1990. Statut a provozní řád Studia Profil měl být zpracovaný až po schválení zákona o rozhlasovém a televizním vysílání.¹⁶⁰ Důvodová zpráva o delimitaci se dochovala pouze v nedatovaném rukopise. Píše se zde mj.:

Vzhledem k zvýšenému rozsahu vysílacího času a poskytovaným službám veřejnosti převážně komerčního charakteru, dochází k výraznější nutnosti osamostatnění tohoto studia, které bylo doposud integrováno v rámci okresních novin Zář. (...) Studio Profil je z hlediska ekonomického zabezpečení činnosti příspěvkovou organizací odboru kultury ONV Pardubice s ročním příspěvkem na činnost ve výši 150 tis. Kčs, z toho na mzdy 78 tis. Kčs.¹⁶¹

V listopadu a prosinci 1990 měla být řízením Studia pověřená Monika Švehlová, přičemž během prosince mělo být provedeno výběrové řízení na místo vedoucího redaktora od 1. ledna 1991.

K zamýšlené delimitaci od 1. listopadu 1990 ovšem nedošlo, protože nebyly dořešeny ekonomické vztahy mezi ONV Pardubice a ONV Chrudim. Dne 2. listopadu byla připravena organizačně-technická stránka delimitace a ekonomické otázky se měly vyřešit během jednoho týdne. I tak ale bylo nutné vzít v úvahu, že se jednalo o provizorium, jelikož ještě

---

¹⁵⁹ In: Text *Studio Profil Pardubice*, zpracovala Ludmila Palečková 12. 9. 1990. Fond *Okresní noviny Zář 1977-1990*, inv. č. 4386, kt. 1318.

¹⁶⁰ Text o delimitaci Záře a Studia Profil určený pro schůzi Rady ONV v Pardubicích konanou dne 25. 10. 1990. Datován 27. 9. 1990. Fond *Okresní noviny Zář 1977-1990*, inv. č. 4386, kt. 1318.

¹⁶¹ Rukopis *Budoucnost studia Profil Pardubice*. Fond *Okresní noviny Zář 1977-1990*, inv. č. 4386, kt. 1318.

stále chyběl zákon o rozhlasovém a televizním vysílání a „nebyly známy podmínky ekonomického zabezpečení kulturních zařízení“.¹⁶²

4.4. Shrnutí

„Sametová revoluce“, která přinesla obrovské změny celé společnosti, ovlivnila samozřejmě i postavení a činnost sdělovacích prostředků. Byly zrušeny cenzurní úřady a kontrola, kterou u regionálních médií uplatňovaly stranické orgány prostřednictvím okresních národních výborů, případně okresních výborů komunistické strany. Federální vláda si ale více než rok po listopadu 1989 uchovávala moc nad rozhlasovým a televizním vysíláním. V Pardubicích i nadále fungovalo okresní rozhlasové studio, které podléhalo vedení okresních novin *Zář* a potažmo okresnímu národnímu výboru (od prosince 1990 pak okresnímu úřadu). Na začátku roku 1990 vyvstal spor s Krajským studiem Československého rozhlasu v Hradci Králové, které chtělo využívat prostory pardubického ORS a dostat do Pardubic i své redaktory. K tomu ovšem nakonec nedošlo. V této době se také objevila myšlenka, že by bylo možné propojit ORS Pardubice a Chrudim, čímž by se zvýšil počet posluchačů, počet možných inzerentů a také by se mohlo vysílat čtyřikrát až pětkrát týdně. Rovněž se začalo řešit odloučení ORS od okresních novin *Zář*, ale zdlouhavý proces ukončila až privatizace obou regionálních médií. Na realizaci propojení pardubického a chrudimského rozhlasového vysílání začali zástupci okresních úřadů obou měst a zaměstnanci rozhlasových studií pracovat hned v únoru 1990, ale v cestě stály mnohé překážky. Neexistoval ještě zákon o rozhlasovém a televizním vysílání, nebylo jasné, jak se budou financovat kulturní instituce, a lidé v rozhlase ani na úřadech neměli představu, jak soukromá média fungují. ORS bylo příspěvkovou organizací ONV. Provozovalo sice „komerční vysílání“, ale jeho rozsah nebyl tak významný jako v následujících letech a redaktori navíc nebyli příliš motivovaní reklamu do vysílání získávat. Peníze z ní šly totiž ONV, resp. okresnímu úřadu, a ten je posléze přerozděloval. Otázkou zůstávalo také fungování předvolebního vysílání. Nebylo jasné, jestli za odvysílání předvolebních spotů (spíše ale rozhovorů s jednotlivými kandidáty) vybírat

---

¹⁶² In: *Průběžná informace o stavu přípravy delimitace Studia Profil*. Fond Okresní noviny *Zář* 1977-1990, inv. č. 4386, kt. 1318.

peníze (které by stejně připadly ONV) nebo považovat předvolební kampaně za informování občanů. Nakonec poskytovalo ORS tyto služby zadarmo.

Na konci roku 1990 tvrdila hospodářka ORS, že studio musí být i nadále příspěvkovou organizací, jelikož na dotaci závisí jeho činnost. Ekonomická samostatnost byla podle ní v daných podmínkách nemožná.

V roce 1990 se také začalo uvažovat o podání žádosti o přidělení licence k rozhlasovému vysílání „na vlně“, které by bylo založené na zcela tržních principech fungování. Iniciativu se chopila tehdejší redaktorka ORS Chrudim, která pro svůj záměr získala finanční podporu hlineckého podnikatele a spolu s ním ve druhé polovině roku 1990 požádala o licenci pro Studio Profil.

Závěrem lze říci, že po listopadu 1989 zavládl v oblasti sdělovacích prostředků určitý chaos. Ten byl způsoben zejména legislativním vakuem (bylo třeba nahradit socialistické zákony, což vyžadovalo například u Zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání téměř dva roky) a v rámci regionů téměř nulovou zkušeností s fungováním soukromých médií (ať už ze strany pracovníků médií, nebo regionálních politiků a úředníků). Nebylo jasné, co přesně je inzerce, komu za ní platit a koho posléze finančně ohodnotit. Zkušenosti nebyly ani s fungováním médií během svobodných voleb. Ti, kteří se v nové situaci dovedli zorientovat rychleji než ostatní, pak získali značný náskok před konkurenty v rámci celého mediálního trhu.

5. Žádost Studia Profil o licenci k nestátnímu vysílání a její přidělení

5.1. Legislativní rámec udělování licencí

Prvními projevy nástupu demokracie v oblasti sdělovacích prostředků bylo schválení novely tiskového zákona¹⁶³ v březnu 1990 a rozhodnutí o zrušení Federálního úřadu pro tisk a informace v květnu téhož roku.¹⁶⁴

Bylo třeba demonopolizovat rozhlasové a televizní vysílání. To bylo úkolem Oddělení státní informační politiky při Odboru vzdělanosti, kultury, zdraví a informací (OVKZI) na Úřadu předsednictva federální vlády. Výsledkem činnosti tohoto oddělení měl být zákon o rozhlasovém a televizním vysílání. Bylo zřejmé, že příprava nové mediální legislativy bude běh na dlouhou trať, ale Úřad předsednictva federální vlády už v té době evidoval mnoho žádostí o povolení soukromého rozhlasového a televizního vysílání, případně televizního vysílání prostřednictvím kabelových rozvodů. OVKZI proto doporučil vládě, aby zřídila meziresortní komisi pro výběr uchazečů o první experimentální nestátní rozhlasové vysílání na území ČSFR, a to ještě před přijetím příslušného zákona. Tato komise vznikla 11. června 1990 a jejím předsedou se stal místopředseda vlády ČSFR ThDr. Josef Hromádka, kterého po červnových volbách vystřídal RNDr. Jozef Mikloško, CSc. V důvodové zprávě ke zřízení meziresortní komise předkladatel uvedl, že je část vysílačů stávající sítě nevyužita a pokud jde o rozhlas, nestojí v cestě žádné zákonné překážky, které by bránily vysílání nestátních stanic. Frekvence tedy mohou být dány do pronájmu soukromým uživatelům. Hlavním úkolem komise bylo shromažďovat projekty zájemců o rozhlasové a televizní vysílání. Patříčný zákon ošetřující mj. i podmínky udělování licencí mezitím připravovalo oddělení státní a informační politiky.

Ještě před tím, než začala meziresortní komise udělovat licence, ale prolomily monopol čtyři rozhlasové stanice. V lednu 1990 podepsal ředitel francouzské soukromé rozhlasové stanice Europe 2 Martin Brisac smlouvu o spolupráci s generálním ředitelem Československého

---

¹⁶³ Zákon č. 86/1990 Sb. z 28. března 1990 zásadně novelizoval předchozí tiskový zákon zrušením všech cenzurních a vydavatelských omezení.

¹⁶⁴ Už v lednu 1990 byla novým ředitelem FÚTI Miroslavem Kusým jmenovaná komise, která měla zajistit spisy úřadu před případným zničením. Dokumentace byla převezena do Státního ústředního archivu. FÚTI byl zrušen k 31. 7. 1990 bez náhrady.

rozhlasu Karlem Starým. Československý rozhlas uvolnil stanici Europe 2 svůj pražský kmitočet 88,2 MHz a od 21. března 1990 začal na této frekvenci šířit její francouzský program. Vláda s tímto krokem nesouhlasila, ale o rok později získala Evropa 2 (pod českým názvem a s většinou svého programu v českém jazyce) licenci k experimentálnímu vysílání od meziresortní komise. O několik měsíců později povolil Úřad předsedy vlády ČSFR vysílání stanicím Svobodná Evropa, BBC a RFI/ČTK – Radio Plus. V červenci 1990 evidovala meziresortní komise 35 žádostí o rozhlasové a 31 o televizní vysílání. Někteří zájemci žádali o obojí. Tak velký ohlas byl překvapivý. Do konce srpna 1990 navíc žádostí ještě přibylo. Meziresortní komise v srpnu 1990 upřesnila požadavky na formulaci žádostí, ovšem pravomocné povolení k vysílání zatím nemohla udělovat. Tato rozhodnutí měla být v kompetenci orgánu, jehož vznik byl závislý na přijetí zákona o rozhlasovém a televizním vysílání. Přípravy mediální legislativy ovšem zbrzdil tlak slovenských politiků, kteří žádali přerozdělení některých federálních kompetencí na jednotlivé republiky.¹⁶⁵ Některým stanicím se však nechtělo čekat na zdoluhavé udělování licencí, a tak vznikl fenomén „pirátského vysílání“. Už v říjnu 1990 začalo v rámci výstavy Totalitní zóna vysílat Radio Stalin. 25. října pak úřady vysílač zabavily. Reakce veřejnosti a médií byla natolik prudká, že zařízení bylo agentuře T.R.S. (Tvůrčí a reprodukční skupina) po Novém roce vráceno.

*Jako hlupáci pořád pobíháme mezi ministerstvem spojů, Správou komunikací, vládou, posílají nás od čerta k ďáblu. A výsledek žádný. Takže jsme to rozjeli, když se výstava otevřela.*¹⁶⁶

V únoru 1991 začalo v Praze vysílat Radio Ultra (bývalé Radio Stalin a pozdější Radio 1).

Zdoluhavostí povolování licencí jsou rozhořčeni všichni zájemci o soukromé vysílání. Někteří dali najevo, že pokud ji (licenci, pozn. aut.) nedostanou v průběhu března, připojí se k Rádiu Ultra. V Praze jde například o společnost Bonton. (...) Sedm měsíců čeká na vyřízení své

---

¹⁶⁵ Více viz: SLADČÍKOVÁ, Petra. *Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání*. Praha, 1999. 119 s.: 13 příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. A také MORAVEC, Václav. *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989-1990)*. In: Svět rozhlasu 03/2000, Český rozhlas Praha, 2000. Rovněž viz *Nová Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání (od dubna do prosince 1992)*. Zprávy o stavu vysílání a činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. *Společná česko-slovenská digitální knihovna*. PČR, PS 1993-1993. Tisky [online]. [cit. 2009-10-02]. Dostupný z <http://www.psp.cz/eknih/1993ps/tisky/t0250_01.htm>

¹⁶⁶ TOPOL, Jáchym. Tady Radio Stalin...*Respekt*. 34/1990. 31. 10.-6. 11. 1990. (Viz speciální vydání *20 let očima Respektu*, 16. 9. 2009, s. 11)

*žádosti pan JUDr. Ladislav Faktor z Českých Budějovic. (...) Říká se, že co se vleče, neuteče. Omyl – uteče důvěra lidí v demokracii.*¹⁶⁷

Inspektorát radiokomunikací hlásil v případě vysílání Rádía Ultra porušení zákona, ale silové řešení nepřicházelo v úvahu. Bylo rozhodnuto, že je třeba udělit dočasné licence k experimentálnímu rozhlasovému vysílání. Předseda meziresortní komise Jozef Mikloško rozesílá ještě v únoru 1991 dopis všem žadatelům o nezávislé rozhlasové vysílání, kde vyzývá, aby se přihlásili ti, kteří mají o oprávnění ke zkušebnímu vysílání zájem. V tomto dopise také shrnuje tehdejší situaci:

Vážený žadateli o nezávislé rozhlasové vysílání,

dne 9. 1. 1991 přijalo Federální shromáždění ústavním zákonem Listinu základních práv a svobod, zaručující každému nejen svobodu projevu, ale i právo na informace. K realizaci tohoto práva je nezbytné přijetí kompetenčního zákona o dělbě působnosti ve věcech tisku a jiných informačních prostředků mezi ČSFR, ČR a SR, zákona o rozhlasovém a televizním vysílání, nových zákonů o Československé televizi a Československém rozhlase, respektive o České televizi a Slovenské televizi, o Českém rozhlase a Slovenském rozhlase, nového zákona tiskového - vztahujícího se na všechny hromadné sdělovací prostředky - a novely zákona o telekomunikacích.(...) Předpokládá proto, že k provozování vysílání bude zapotřebí jednak získání speciálního oprávnění (tzv. licence), uděleného na základě výběrového principu podle zvláštního zákona, tj. zákona o vysílání, a za druhé dodržování určitých pravidel a podmínek uvedeným zákonem stanovených. Při projednávání programového prohlášení vlády ČSFR jí bylo Federálním shromážděním mj. uloženo demonopolizovat sdělovací prostředky. Vedeni snahou urychlit realizaci tohoto úkolu a naplnit proklamované právo občanů na informace konkrétním obsahem při pluralitě informačních zdrojů rozhodli jsme se po dohodě se zástupci vlády ČR doporučit Meziresortní komisi vlády ČSFR pro výběr uchazečů o nestátní vysílání, aby jako poradní orgán vlády navrhla a umožnila ještě před schválením příslušných zákonů zkušební nezávislé rozhlasové vysílání vybraných provozovatelů na území ČR, a to prostřednictvím lokálních malovýkonových vysílačů.

Vzhledem k tomu, že nový kompetenční zákon svěřující udělování licencí republikám nebyl dosud přijat, prováděla by potřebný výběr tato federální komise, která by pak buď sama

---

¹⁶⁷ ŘEŽÁBEK, Jan. Co se vleče-neuteče? *Týdeník Rozhlas*. 11/1991, 11. 3.-17. 3. 1991, roč. 1, s. 1-2.

vydala příslušné oprávnění k experimentálnímu vysílání, nebo připravila jednotlivé návrhy ke schválení formou usnesení vlády ČSFR.¹⁶⁸

Žádosti o licenci se měly posuzovat podle deseti kritérií, která zmiňuje J. Miloško v citovaném dopise žadatelům a která vycházela z připravovaného zákona o rozhlasovém a televizním vysílání. Mezi tato kritéria patřilo například respektování důstojnosti člověka, služba zájmům veřejnosti jako celku, podíl reklamy max. 15 % z celkového času vysílání¹⁶⁹, schopnost zajistit vysílání po stránce technické, programové a finanční.¹⁷⁰

První sadu licencí (osmi zájemcům na sedmi frekvencích)¹⁷¹ k vysílání na území hlavního města Prahy vydala ještě meziresortní komise 22. března 1991. Kompetenční zákon byl v této chvíli sice už dva dny schválený Federálním shromážděním, ale s účinností až od 15. dubna 1991. Od poloviny dubna tedy nebyla meziresortní komise jako federální orgán oprávněná rozhodovat o držitelích licencí pro provozování rozhlasového a televizního vysílání na území ČR (v její kompetenci bylo jen celostátní vysílání), a tak byla v květnu 1991 při Ministerstvu kultury ČR zřízena komise pro výběr uchazečů o nestátní vysílání. Jejím předsedou se stal ministr kultury ČR PhDr. Milan Uhde.

Další licence¹⁷² už tedy udělila „česká komise“, a to 21. května 1991. V tomto kole se jednalo o zájemce z regionů. Další dvě stanice dostaly licence ještě o deset dní později, tedy 31. května 1991. Byly to Radio Kolej Ostrava (pozdější Radio Orion) a Studio Profil pro území Pardubic a Chrudimi.¹⁷³ Všechny rozhlasové stanice, které dostaly licence, musely zahájit

---

¹⁶⁸ Dopis Jozefa Mikloška žadatelům o nezávislé rozhlasové vysílání, v Praze 21. února 1991, č.j. 461/91-06. *Louč* [online]. Č. 39/2001. [cit. 2009-07-14]. Dostupný z < <http://www.louc.cz/pril01/doplic.html> >

¹⁶⁹ V článku První licence, který v Týdeníku Rozhlas vyšel v dubnu 1991, se píše, že podíl reklamy může být maximálně 20 % z celkového vysílacího času. (Viz: První licence. *Týdeník Rozhlas*. 17/1991, 22. 4.-28. 4. 1991, roč. 1, s. 1.)

¹⁷⁰ In: Dopis Jozefa Mikloška žadatelům o nezávislé rozhlasové vysílání, v Praze 21. února 1991, č.j. 461/91-06. *Louč* [online]. Č. 39/2001. [cit. 2009-07-14]. Dostupný z < <http://www.louc.cz/pril01/doplic.html> >

¹⁷¹ Tyto licence získaly stanice: Radio Vox, Evropa 2, Radio Informatika, Radio Independence, TRS-Radio Ultra, Bonton, Hallo World. (Viz První licence. *Týdeník Rozhlas*. 17/1991, 22. 4.-28. 4. 1991, roč. 1, s. 1)

¹⁷² Tyto licence získaly stanice: Radio Most, Radio D. J. Liberec, Radio F České Budějovice (pro Radio Faktor), Radio FM Plus Plzeň, Agara Chomutov, Radio Brno „Kmitočet“ a Radio Station Brno.

¹⁷³ Více viz SLADČÍKOVÁ, Petra. *Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání*. Praha, 1999. 119 s.: 13 příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky.

vysílání do šesti měsíců od přidělení kmitočtu. Licence měly platit do 31. prosince 1992, ale později byla jejich platnost prodloužena do 31. prosince 1995.

Mezitím se stále pracovalo na zákoně o rozhlasovém a televizním vysílání. Ten připravovala skupina odborníků, mezi nimi např. JUDr. Otomar Boček, Zdena Hůlová, Milan Jakobec, Milan Šmíd a také zástupci Českého rozhlasu, České televize, Syndikátu novinářů a ministerstva spojů.¹⁷⁴

Tehdejší situaci popsala při příležitosti 15. výročí duálního vysílání v ČR Zdena Hůlová: *Tento zákon vznikl za velmi bídných technických podmínek, protože největší vymožeností na federální vládě byl elektrický psací stroj. Další problém byl, že jsme v obecné rovině neměli nikdo zkušenost s demokratickým vysíláním, natož s privátním vysíláním. A chyběla i odpovídající terminologie. Například „broadcaster“ jsme opsali termínem „provozovatel vysílání“. Díky této drobnosti pak podle mě vypukla a pro ČR špatně skončila arbitráž, protože vznikl spor, kdo je provozovatel vysílání, co všechno musí dělat sám a co mohou dělat servisní organizace. Takže i takováto marginálie se pak ukázala být problémem. Nicméně největším problémem byl nedostatek zkušeností. Museli jsme si vybírat ze zahraničních vzorů a ne všechno bylo okamžitě přenositelné do našich počátečních a výchozích podmínek. Bylo nám také slibováno, že tento zákon bude pouze rozjezdový a že podle toho, jak se budou oba sektory duálního systému vyvíjet, potom dojde k úpravě podle konkrétních potřeb obou typů médií, ať už veřejnoprávních nebo soukromých. K novelizacím poté sice došlo, ale v úplně jiném směru, než jsme očekávali. Zákon byl zásadně liberalizován.*¹⁷⁵

Vytvoření a přijetí zákona o rozhlasovém a televizním vysílání bylo otázkou řady měsíců. Tento stav kritizoval poslanec Petr Koháček v interpelaci klubu Občanské demokratické strany na vládu ČR už v květnu 1991. Na tuto interpelaci odpověděl místopředseda vlády ČSFR Jozef Miloško dopisem z 29. července 1991. Z tohoto dopisu je také patrné, jaké byly okolnosti zrodu duálního systému v ČR a jaké panovaly představy o jeho fungování:

---

¹⁷⁴ Srov. Český rozhlas a Česká televize vznikly až v roce 1992. (In: ŠMÍD, Milan. Nedokonalé mediální zákony jako dítě revoluce. *Louč* [online]. Č. 37/2001. [cit. 2009-10-02]. Dostupný z <<http://www.louc.cz/pril01/p37famu.html>>)

¹⁷⁵ Rozhovor s pamětníky při příležitosti 15. výročí duálního vysílání v ČR v rámci reportáže Zdena Hůlová: „Ten zákon měl devět verzí.“ 21. 10. 2006. *Videosekce Českých médií za spolupráce Regionální Televizní Agentury* [online]. [cit. 2009-10-02]. Dostupný z <<http://tv.ceskamedia.cz/index.html?type=cr004>>

Chtěl bych Vás, vážený pane poslanče, ubezpečit, že vláda ČSFR činí vše pro to, aby maximálně urychlila vytvoření zákonného rámce nezbytného pro vznik pluralitního demokratického systému vysílání na území ČSFR a nezávislost sdělovacích prostředků. Domnívám se však, že všechna média, ať již veřejnoprávní, či soukromá, budou vždy v určité závislosti na zdroji svých financí, a proto hovořit o stoprocentní nezávislosti je poněkud iluzorní. Musíme proto hledat mechanismy, kterými by mohla být tato podmíněnost minimalizována a vyvažována.

Závěrem chci zdůraznit, že vláda ČSFR si je vědoma faktu, že stav ve sdělovacích prostředcích rozhodně není ideální, že uplynul přece jen příliš krátký čas na to, aby se i v jejich činnosti zásady demokracie dostatečně vžily a zachovávaly. Celou situaci chápeme proto jako přechodné období, a to jednak do dopracování příslušné legislativy, ale především do doby, než se v praxi vytvoří nové modely chování a vztahů mezi státem, sdělovacími prostředky a veřejností. Nesmíme zapomenout, že na rozdíl od tisku, kde lze navazovat na určitou demokratickou tradici z první republiky, v oblasti rozhlasu a především televize nemáme z čeho vycházet. Právo v oblasti sdělovacích prostředků je u nás prakticky novým právním odvětvím. Z těchto důvodů lze očekávat, že projednávání zákona o rozhlasovém a televizním vysílání bude velmi obtížnou záležitostí. Doufáme nicméně, že i přesto se podaří zákon přijmout a postupně vytvořit demokratický model vysílání.¹⁷⁶

Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, který položil základy duálního systému vysílání, přijalo Federální shromáždění ČSFR 30. října 1991 pod číslem 468/1991 Sb.

Dne 7. listopadu 1991 pak byl přijatý Zákon č. 483/1991 Sb. o České televizi a zákon č. 484/1991 Sb. o Českém rozhlasu.

Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání byla ustavena 21. února 1992, když Česká národní rada schválila zákon č. 103/1992 Sb. Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání se stala nejvyšším orgánem pro udělování licencí a pro kontrolu a dodržování mediálních zákonů.

Závěrem ještě jednou ocituji Jozefa Mikloška, který shrnuje stav na počátku cesty k demokratickým médiím:

---

¹⁷⁶ Odpověď na interpelaci klubu ODS přednesenou poslancem ČNR Petrem Koháčkem na vládu ČR ve věci rozhlasového a televizního vysílání. *Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna*. ČNR 1990-1992. *Tisky* [online]. [cit. 2009-10-02]. Dostupný z < <http://www.snemovna.cz/eknih/1990cnr/tisky/t0288h00.htm> >

Je třeba vidět i fakt, že ve srovnání s vyspělými sousedy a na rozdíl od nich nemá ČSFR odpovídající právní řád, ale ani silnou ekonomiku, trh, síť, techniku a zejména dostatek kapitálu, ať již státního nebo soukromého. Nadšení ani jakkoliv oprávněné požadavky většiny z nás zde tedy nestačí. Vybudování potřebných základů si vyžádá celou řadu systémových opatření věcných, technických, ekonomických i právních a bude nutně dlouhodobou záležitostí seriózní a namáhavé práce nejen legislativy, ale i celého státního aparátu i soukromých iniciativ.¹⁷⁷

Přidávám ještě pohled Zdeny Hůlové, která mj. ve stručnosti popisuje i vývoj oblasti rozhlasového vysílání:

Na počátku, když mluvíme o stanicích, které začaly vysílat v soukromém sektoru, ať už to bylo pirátské rádio Stalin nebo stanice s experimentální licencí od meziresortní komise federální vlády a posléze obdobné komise na úrovni ministerstva kultury, tak by řekla, že to byla taková éra Gründerská. Šlo zejména o tuzemské fandovství a entuziasmus. S tím, že se hrály písničky, co se líbily majiteli nebo řediteli rádia. Myslím, že Evropa 2 to měla jinak, protože Francouzi věděli od počátku, že jde o podnikání, že nejde jenom o to fandovství. Myslím, že až tak zhruba ve 2. polovině 90. let dochází ke změně a že se začíná jasně strukturovat rozhlasový trh. A s tím, jak je přelicencováno, začíná docházet ke koncentraci vlastnictví.¹⁷⁸

5.2. Žádost Studia Profil o licenci k rozhlasovému vysílání

5.2.1. Situace ve Studiu Profil v době žádosti o licenci

Pod názvem Studio Profil vysílala po drátě od jara 1990 společně okresní rozhlasová studia v Pardubicích a Chrudimi. Rozhlasové studio jako příspěvková organizace nadále spadalo pod ONV, resp. okresní úřad, který také financoval jeho chod. Delimitace od novin Zář, kterým Studio Profil podléhalo, se začala uskutečňovat na konci roku 1990. Ve skutečnosti dal už předtím šéfredaktor Záře zaměstnancům rozhlasu volnou ruku. Vysílalo se pětkrát týdně 25

---

¹⁷⁷ Odpověď na interpelaci klubu ODS přednesenou poslancem ČNR Petrem Koháčkem na vládu ČR ve věci rozhlasového a televizního vysílání. *Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna*. ČNR 1990-1992. Tisky [online]. [cit. 2009-10-02]. Dostupný z <<http://www.snemovna.cz/eknih/1990cnr/tisky/t0288h00.htm>>

¹⁷⁸ Rozhovor s pamětníky při příležitosti 15. výročí duálního vysílání v ČR v rámci reportáže Zdeny Hůlové: „Ten zákon měl devět verzí.“ 21. 10. 2006. Videosekce Českých médií za spolupráce Regionální Televizní Agentury [online]. [cit. 2009-10-02]. Dostupný z <<http://tv.ceskamedia.cz/index.html?type=cr004>>

minut.¹⁷⁹ Součástí relací bylo i komerční vysílání, které zajišťovala především chrudimská redaktorka Naděžda Zálešáková-Jandová. Zisk z tohoto vysílání připadal ovšem ONV, resp. okresnímu úřadu, který pak peníze přerozděloval a redaktory „přiměřeně odměňoval“. Okresní správa spojů a telekomunikací Pardubice chtěla ze svého monopolu vytěžit co nejvíc, a tak si za pronájem linek rozhlasu po drátě účtovala za každou hodinu 150 korun a také požadovala 50 % zisku z odvysílaných reklam. Později se ozvala také Okresní správa spojů a telekomunikací Chrudim, která si začala účtovat také 150 korun za hodinu a 30 % z reklamy. V únoru 1991 opustila Studio Profil Monika Švehlová, jejíž manžel byl jako voják převelený do Bratislavy. Vysílací schéma se vrátilo k původním dvěma relacím (v úterý 9.05–9.30 a ve čtvrtek 16.00–16.25).¹⁸⁰

5.2.2. Žádost o licenci a její získání

Vysílání prostřednictvím rozhlasu po drátě se po roce 1989 začalo zdát jako neperspektivní. Obecně nebylo jasné, jak budou rozhlasová studia spadající vesměs pod okresní národní výbory financována. Z ankety, kterou provedlo Výzkumné oddělení Českého rozhlasu mezi 2 000 posluchači, sice vyplynulo, že rozhlas po drátě by měl zůstat zachován¹⁸¹, ale začínalo být jasné, že budoucnost je v soukromém vysílání éterem. To si uvědomovala i federální vláda, která v červnu 1990 zřídila meziresortní komisi pro výběr uchazečů o první experimentální nestátní rozhlasové vysílání. A ta hned začala obesílat potenciální zájemce.

Informace o chystaném udělování licencí k nestátnímu vysílání se dostaly i do Studia Profil, kde tehdy pracovala také Nad' a Zálešáková-Jandová:

Do okresního rozhlasového vysílání dorazil na uhláku, na starém rozmnožovacím stroji, dopis, že se chystá založení soukromých rádií, a kdo chce, ať se přihlásí. Podepsán myslím Mikloško. Chopil se toho Vít a Vondra a Monika Švehlová a také hlasatel Ladislav Schejbal. Já tam byla vlastně na dobu dočasnou, neměla jsem kvůli svému rodinnému zázemí naprosto

---

¹⁷⁹ Dohoda o společném rozhlasovém vysílání mezi ONV Pardubice a ONV Chrudim. Fond Rozhlas 1982-1990, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.

¹⁸⁰ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 35-36.

¹⁸¹ In: KOMÁREK, Jiří. Anketa o rozhlasu po drátě. *Týdeník Rozhlas*. 39/1992, 21. 9.-27. 9. 1992, roč. 2, s. 2..

žádné ambice¹⁸², jen jsem věděla, že si chci nějakým způsobem rozjet tu reklamní agenturu. Až by se Zuzka Nováková vrátila po mateřské dovolené, tak bych skončila s rozhlasovou prací.¹⁸³

Podmínkou žádosti o licenci bylo ovšem finanční zázemí zájemce o nestátní vysílání, a to ani Vondra (který byl v pardubickém studiu téměř od začátku a který zpočátku projevoval nejvíce iniciativy v přípravě založení čistě soukromého rádia), ani Švehlová, ani Schejbal neměli. Neměla ho ani Naďa Zálešáková-Jandová. Ta ale pro myšlenku vybudovat rádio fungující na komerčních principech získala podnikatele Roberta Vokáče:

Naďa tehdy pracovala v rozhlase po drátě a objížděla firmy v regionu, například v Hlinsku, kde jsem měl takovou firmičku, a nutila nám asi za 400 korun reklamu do vysílání. Šli jsme na oběd, začali jsme si povídat a ona přišla s tím, že by udělala rádio.¹⁸⁴

Robert Vokáč byl jedním z prvních podnikatelů v regionu. Sám tvrdí, že jeho podnikání fungovalo metodou pokus-omyl. Zkoušel se věnovat několika odvětvím a čekal, co se uchytlí. K rozhlasu v té době žádný zvláštní vztah neměl, ale věděl, že média mohou být velkým pomocníkem při vytváření image. Naďa Zálešáková-Jandová tehdy začínala budovat svou reklamní agenturu INNA, prostřednictvím které zajišťovala reklamu pro Studio Profil.

Jeden z důvodů, proč bylo podnikání na Pardubicku tak „našlápnuté“, byla moje agilnost. Do jednoho vysílání jsem dávala třeba pět nebo šest komerčních rozhovorů. Protože to bylo pětkrát 450 korun, které ale zpočátku plynuly okresnímu úřadu. Lidi najednou začali chodit nakupovat do obchodů, které u nás měly reklamu, a ty pak měly víc peněz na propagaci. Takže já jsem toho pavouka vlastně spoluvytvářela. Bylo to dvojjediné. Podnikatelské prostředí v regionu jsem spoluvytvářela a zároveň byla jeho součástí, protože jsem sama měla firmičku.¹⁸⁵

Robert Vokáč si zjistil, kolik stojí sekunda vysílání v Bavorském rozhlase, a usoudil, že tento druh podnikání by mohl být zajímavý. Spolu s Naďou Zálešákovou-Jandovou požádal ve

---

¹⁸² Otec N. Zálešákové-Jandové byl vedoucí tajemník OV KSČ v Hradci Králové.

¹⁸³ Vzpomínky Nadi Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 2009.

¹⁸⁴ Vzpomínky Roberta Vokáče, zaznamenala A. Nováková 2009.

¹⁸⁵ Vzpomínky Nadi Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 2009.

2. polovině roku 1990¹⁸⁶ o licenci k nestátnímu vysílání. Mezitím se pracovalo na založení společnosti s ručením omezeným (jejíž základní kapitál tehdy musel být minimálně 100 000 korun), která měla být do rejstříku zapsaná v případě získání licence a která měla projekt soukromého rádia naplnit.

*Potom nás zavolali do Prahy, nevěděli jsme, jestli to vyjde, nikoho jsme tam neznali. Já jsem si napsala teze, co by takové rádio mělo mít. Vlastně jsem si domyslela, co je to komerční rádio. Ve škole jsme třeba měli předmět Kritika, teorie a praxe buržoazní žurnalistiky, ale v té době s tím nikdo neměl zkušenosti. Díky své reklamní agentuře jsem ovšem věděla, co lidem chybí. Ten komerční potenciál jsem si mapovala mimoděk. Jeli jsme tedy do Prahy a tam jsem předstoupila před komisi. Měla jsem tahák, a když jsem byla asi v polovině, tak mi řekli: Zkraťte to. Tak jsme si říkali, že to asi nedopadne. Z každého regionu tam přišel jeden zájemce a nakonec jsme v podstatě všichni licenci dostali.*¹⁸⁷

Studio Profil tedy získalo licenci 31. května 1991 a mělo půl roku na to, aby začalo vysílat. Stejnomená společnost s ručením omezeným byla v obchodním rejstříku vedeném Krajským soudem v Hradci Králové zapsaná 10. července 1991. U „předmětu podnikání“ je uvedeno: rozhlasové vysílání, práce se zvukem, agenturní činnost, reklama, činnost publicistická a zprostředkovatelská, činnost obchodní, poradenská, překladatelská a tlumočnická, činnost vydavatelská a distribuční. Studio Profil s.r.o. mělo zpočátku tři společníky, kromě Zálešákové-Jandové a Vokáče ještě Vítězslava Zámečnicka, Vokáčova společníka z firmy s nábytkem. Zámečnick ale v září 1993 svůj podíl prodal a Studio Profil opustil.¹⁸⁸ Ještě připomínám, že tato licence udělená Studiu Profil měla platit do 31. prosince 1992, ale později byla její platnost prodloužena do 31. prosince 1995.

Nesmíme také zapomenout na to, že kromě licence musel být soukromé rozhlasové stanici přidělený ještě kmitočet. Provozovatelem vysílání byla Správa radiokomunikací, která

---

¹⁸⁶ Studio Profil je uvedeno mezi uchazeči o povolení k soukromému rozhlasovému vysílání, kteří svou žádost podali do 14. srpna 1990. (Viz *Kdo všechno chce vysílat?* Fond *Rozhlas 1982-1990*, Státní okresní archiv IPardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.)

¹⁸⁷ Vzpomínky Nadi Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 2009.

¹⁸⁸ Výpis z obchodního rejstříku. *Justice* [online]. [cit. 2009-10-05] Dostupný z <http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/report?sysinf.vypis.CEK=388138&sysinf.vypis.rozsah=uplny&sysinf.@typ=transformace&sysinf.@strana=report&sysinf.vypis.typ=XHTML&sysinf.vypis.klic=8bd6e54deb53f0589cc2a6a1f620eb36&sysinf.spis.@oddil=C&sysinf.spis.@vlozka=551&sysinf.spis.@soud=Krajsk%FDm%20soude m%20v%20Hradci%20Kr%E1lov%E9&sysinf.platnost=05.10.2009>>

přidělovala také konkrétní frekvence. Právě tady panovaly kompetenční nejasnosti mezi tím, kdo uděloval licenci (zprvu meziresortní komise, resp. obdobná komise na úrovni ministerstva kultury a později Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání), a orgány spojů. O této problematice se zmiňuje i RRTV ve své výroční zprávě za rok 1992.

Činnost Rady souvisí velice těsně s výkonem státní správy části kmitočtového spektra používaného pro rozhlasové a televizní vysílání. Z hlediska Rady je výkon tohoto okruhu státní správy neoddelitelný od mechanismu přidělování licencí. Je-li Rada pověřena tvorbou zásad licenční politiky, koncepcí hospodaření s kmitočty, konstituováním systému vyváženosti různých typů vysílání, nemůže být odkázána na pouze servisní funkci orgánů spojů. I v případě dokonalého fungování vzájemné spolupráce by byla Rada odkázána na užívání pouze nahodilých výběrů kmitočtů a jakýkoli pokus o koncepční přístup by závisel na nepředvídaných, s potřebami provozovatelů, žadatelů a veřejnosti nikterak nekoordinovaných kmitočtových dispozicích. (...) Až do přijetí tzv. malého kompetenčního zákona (č. 474/92 Sb.) byl výkon státní správy kmitočtového spektra svěřen výhradně federálnímu ministerstvu spojů. Z hlediska Rady to byl stav velmi nevhodný, a to jak z důvodu úrovně praktické spolupráce, tak i z důvodů systémových. Zmíněným zákonem byl novelizován zákon č. 103/92 Sb. v tom smyslu, že výkonem státní správy části kmitočtového spektra určeného pro rozhlasové a televizní vysílání byla pověřena Rada. Toto legislativní opatření neprovázely žádné praktické delimitační kroky, ba ani kroky, které by vedly k alespoň základnímu vybavení Rady příslušnými informacemi. V současné době je situace řešena tak, že ministerstvo hospodářství ČR, na které přešly kompetence z federálního ministerstva spojů, dále vykonává na požádání Rady odborné práce související s plánováním a koordinacemi kmitočtů a na základě neformální dohody spolupracuje s Radou ve věcech hospodaření s kmitočty. Tento stav je velmi nutné formalizovat, institucionalizovat a dořešit i po věcné stránce.¹⁸⁹

Rádiu Profil byl kmitočet přidělený až na podzim 1991.¹⁹⁰ Byla to frekvence 96,9 MHz a mohly začít přípravu na první vysílání éterem.

---

¹⁸⁹ Nová Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání (od dubna do prosince 1992). Zprávy o stavu vysílání a činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. *Společná česko-slovenská digitální knihovna*. PČR, PS 1993-1993. Tisky [online]. [cit. 2009-10-02]. Dostupný z http://www.psp.cz/eknih/1993ps/tisky/t0250_01.htm

¹⁹⁰ Ještě 30. srpna 1991 se v časopisu *Rock & Pop* píše, že „Radio Pardubice“ nemá přidělené pásmo. (Viz *Devatenáctkrát šance. Rock & Pop*, 30. 8. 1991, s. 4.)

5.3. Shrnutí

Jaro 1990 přineslo první legislativní změny v oblasti sdělovacích prostředků. Oficiálně byla zrušená cenzura a rozběhl se proces demonopolizace médií, či spíše proces přípravy na demonopolizaci. Základním kamenem duálního systému měl být zákon o rozhlasovém a televizním vysílání, na kterém začalo pracovat Oddělení státní informační politiky při Odboru vzdělanosti, kultury, zdraví a informací na Úřadu předsednictva federální vlády. Vláda už v té době evidovala mnoho žádostí o povolení soukromého rozhlasového a televizního vysílání, ale zatím neexistoval orgán, který mohl toto povolení prostřednictvím licencí udělovat. Proto byla v březnu 1990 zřízena meziresortní komise, která měla zatím pouze shromažďovat projekty zájemců o vysílání. Během roku 1990 prolomily monopol čtyři rozhlasové stanice – Evropa 2, Svobodná Evropa, BBC a RFI. Udělování dalších licencí se stále oddalovalo a některým žadatelům došla trpělivost. Tyto stanice pak začaly vysílat bez jakéhokoliv oprávnění. Nejznámější „pirátskou“ rozhlasovou stanicí této doby je Rádio Ultra, které začalo v Praze vysílat v únoru 1991. Na vzrůstající počet pirátských stanic reagovala vláda tím, že navrhla, aby ještě před schválením příslušných zákonů udělila meziresortní komise povolení pro nezávislé rozhlasové vysílání prostřednictvím malovýkonných vysílačů. První licence vydala tato komise v březnu 1991. Od chvíle, kdy v platnost vstoupil kompetenční zákon, ale přestala být meziresortní komise oprávněná rozhodovat o licencích pro provozování rozhlasového a televizního vysílání na území ČR. Při ministerstvu kultury ČR tedy byla zřízená nová komise, která v květnu udělila devět licencí zájemcům z regionů. Tyto licence měly platit do 31. prosince 1992, ale později byla jejich platnost prodloužena do 31. prosince 1995. Všichni držitelé licence pak museli začít do šesti měsíců od přidělení kmitočtu vysílat.

Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, který položil základy duálního systému vysílání, přijalo Federální shromáždění ČSFR 30. října 1991 pod číslem 468/1991 Sb. O několik dní později byl přijatý Zákon č. 483/1991 Sb. o České televizi a zákon č. 484/1991 Sb. o Českém rozhlasu. Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání byla ustavena 21. února 1992, když Česká národní rada schválila zákon č. 103/1992 Sb. Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání se stala nejvyšším orgánem pro udělování licencí a pro kontrolu a dodržování mediálních zákonů.

O licenci k experimentálnímu nestátnímu rozhlasovému vysílání pro Studio Profil Pardubice požádala ve druhé polovině roku 1990 Naděžda Zálešáková-Jandová spolu s hlineckým podnikatelem Robertem Vokáčem. Zálešáková-Jandová v té době zakládala reklamní agenturu a měla určité zkušenosti z této oblasti. Vokáč byl jedním z prvních podnikatelů v regionu a rozhodně patřil mezi ty úspěšnější. Proto také mohl poskytnout kapitál¹⁹¹ k založení společnosti s ručením omezeným, která byla do obchodního rejstříku zapsaná po udělení licence a která měla projekt prvního soukromého východočeského rádia naplnit. Studio Profil získalo licenci 31. května 1991 a stejnojmenná společnost s ručením omezeným vznikla 10. července 1991. K zahájení vysílání byl zapotřebí ještě kmitočtový přiděl, který dostalo Studio Profil na podzim 1991. Byla to frekvence 96,9 MHz.

Na závěr můžeme konstatovat, že v oblasti legislativy týkající se sdělovacích prostředků bylo po listopadu 1989 nutné učinit řadu klíčových změn. Zejména zrušit cenzuru a začít proces odstátňování médií. Oblast audiovizuálních médií měla směřovat k duálnímu systému vysílání, kde vedle sebe existují vysílatelé s licenci (soukromé vysílání) a vysílatelé veřejné služby. Základem tohoto systému měl být Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Dalším krokem pak bylo vytvoření orgánu, jehož úkolem je regulovat rozhlasové a televizní vysílání. V době zrodu duálního systému vzniklo také pardubické Studio Profil (později Rádio Profil), které získalo jako jediné ve východních Čechách licenci k nestátnímu vysílání a stalo se tak první soukromou rozhlasovou stanicí v regionu. Právě toto prvenství a absence konkurence (až do června 1993, kdy začalo vysílat pardubické Rádio Panag) měly zásadní vliv na první období fungování Rádia Profil.

Tuto situaci okomentoval v roce 2001 Daniel Čekan:

*Rádio mělo velikou kliku v tom, že se rozjelo poměrně brzy a vklouzlo do prostředí, o němž se ještě dlouhé měsíce rozhodně nedalo hovořit jako o konkurenčním. K tomu ještě připočítejme tehdejší nemalou státní dotaci a máme tady náskok, z něhož rádio dodnes těží.*¹⁹²

---

¹⁹¹ Vokáčův podíl činil 40 000 Kčs, dalších 30 000 půjčil Vokáč Zálešákové-Jandové a zbylých 30 000 poskytl Vokáčův společník z firmy s nábytkem. (Viz archiv Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, složka RR 0229, č. 47.)

¹⁹² ČEKAN, Daniel. Východočeská rádia v 90. letech? Boom a stagnace. RADIOTV [online]. 9. 4. 2001. [cit. 2009-10-19]. Dostupný z < http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obecne/vchodoesk-rdia-v-90-letech-boom-a-stagnace/ >

Jen dodávám, že možnost požádat o licenci k nestátnímu rozhlasovému vysílání měl téměř kdokoliv, kdo měl dostatečné finanční prostředky na provoz rádia a také velkou odvahu. Zpočátku totiž vůbec nebylo jasné, jestli může soukromou rozhlasovou stanicí uživit reklama.

6. Počátky vysílání Rádía Profil¹⁹³ (s určitými přesahy do konce roku 1992)

6.1. Situace ve Studiu Profil v době udělení licence

Na jaře 1991 vysílalo Studio Profil stále několikrát týdně formou rozhlasu po drátě, bylo příspěvkovou organizací okresního úřadu, ale už získávalo finance i z komerční činnosti (ty ovšem okresní úřad přerozděloval). Neúnosné byly podmínky, které kladla Okresní správa spojů v Pardubicích a Chrudimi. Ta si účtovala za každou hodinu 150 Kč a také požadovala 50 %, resp. 30 % z ceny odvysílaných reklam. V červenci 1991 se navíc muselo Studio Profil přestěhovat do nových prostor.

6.2. Příprava na vysílání éterem

6.2.1. Hledání nových prostor pro Studio Profil a jeho stěhování

Pardubické rozhlasové studio sídlilo od roku 1945 v tzv. Vodákově vile na adrese U Stadionu 89¹⁹⁴. V květnu 1990 se o budovu přihlásila v restituci paní Laštovičková a naznačila, že s rozhlasem nadále nepočítá. Situaci začal řešit ještě ONV, pod který okresní vysílání rozhlasu po drátě spadalo. Ve 2. polovině roku 1990 se hovořilo o dvou variantách. První možností bylo sjednat s majitelkou domu novou nájemní smlouvu, přičemž nájemné by bylo vypočteno z ročních sazeb podle příslušné vyhlášky, anebo přicházela v úvahu druhá možnost - zajistit pro Studio Profil nové prostory. ONV dával přednost druhé variantě. Technik Studia Profil Vítězslav Vondra se díky ing. Štěničkovi z Východočeského ředitelství spojů (VŘS) dozvěděl o možnosti využít bývalou telefonní ústřednu v budově České pošty na adrese Na Hrádku 105. Svůj návrh předal ONV, a ten začal s VŘS v říjnu 1990 jednat.¹⁹⁵

---

¹⁹³ Název Rádio Profil se používá přibližně od chvíle, kdy rozhlasové studio přešlo ze správy okresního úřadu na soukromou společnost, resp. kdy se začalo vysílat éterem. Společnost s ručením omezeným byla v roce 1993 přejmenována ze Studia Profil, spol. s r. o. na Rádio Profil, spol. s r. o.

¹⁹⁴Vilu si nechal v letech 1917-1919 postavit pardubický starosta Josef Sochor s manželkou Annou pro účely obývání. Jejím stavitelem byl Karel Kašpar z Pardubic. Od roku 1924 patřila vila Josefu Vodákovi a jeho ženě Marii. Z této doby pochází označení Vodáková vila, které se dodnes používá.

¹⁹⁵ Rukopis *Budoucnost studia Profil Pardubice*. Fond *Okresní noviny Zář 1977-1990*, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4386, kt. 1318.

*Prostorové problémy Studia Profil jsou řešeny: Východočeské ředitelství spojů Pardubice potvrdilo naši žádost o umístění Studia Profil v prostorách Vč. řed. spojů, kam po nezbytných stavebních a technických úpravách prostor se rozhlasové studio přestěhuje nejpozději ve II. čtvrtletí příštího roku.*¹⁹⁶

Majitelka Vodákovy vily zastoupená ing. Jiřím Stříteským vypověděla Okresnímu úřadu Pardubice (kam po zániku ONV v listopadu 1990 Studio Profil přešlo) smlouvu o pronájmu prostor ke dni 30. června 1991.¹⁹⁷ Začalo stěhování. Veškeré projekty na nové rozhlasové studio nechal vytvořit V. Vondra podle toho, jak byly prostory uspořádány ve Vodákově vile. Nechybělo tedy ani velké nahrávací studio, kde se měly pořizovat hudební snímky (toto studio bylo později rozděleno sádkartonem na technickou místnost, záložní studio, druhé studio a místnost pro CD). Celé stěhování se začalo uskutečňovat ještě pod hlavičkou okresního úřadu, který vše spolufinancoval. V té době už vznikla společnost Studio Profil s.r.o., která postupně odkoupila veškeré zařízení rozhlasu (vesměs z 50. a 60. let). Jeho cena byla vyčíslena asi na 180 000–200 000 Kčs. Za tuto částku ho také Robert Vokáč získal.¹⁹⁸ Robert Vokáč rovněž dodal do Studia Profil první nábytek (z hlinecké firmy s nábytkem, kterou vlastnil). Celé stěhování zajišťovali především technici Vítězslav Vondra, Petr Hubička a už také Jaroslav Zvára, který v té době docházel do Studia Profil jako externista.

6.2.2. Situace po přestěhování Studia Profil na adresu Na Hrádku

Během letních měsíců roku 1991 se Studio Profil přestěhovalo z Vodákovy vily do budovy pošty na adresu Na Hrádku 105. Prostory o rozloze cca 130 m²¹⁹⁹ byly upraveny, zařízení odkoupeno a 11. září 1991 se mohlo začít znovu vysílat. Stále ještě po drátě, a to každý všední den od 16.00 do 20.00. Vysílalo se živě, ne ze záznamu jako dříve. Profil měl zatím pouze jediné studio. Dopoledne se v něm pracovalo, odpoledne se vše uklidilo a začalo se vysílat. V tomto období se už získávaly prostředky na provoz studia „komerčním vysíláním“.

---

¹⁹⁶ *Průběžná informace o stavu přípravy delimitace Studia Profil.* 2. 11. 1990. Fond Rozhlas 1982-1990, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317, sig. 403/21.

¹⁹⁷ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag.* Praha, 1994. 81 s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 35.

¹⁹⁸ Vzpomínky Nadi Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 2009.

¹⁹⁹ ČECHOVÁ, Zuzana; VINKLEROVÁ, Jana. Rádio Profil a jeho lidé. *Noviny Chrudimska.* 20. 10. 1992, s. 3.

Inzeráty zajišťovala N. Zálešáková-Jandová prostřednictvím své reklamní agentury INNA. Forma soukromého rozhlasového vysílání po drátě byla v republice ojedinělá.²⁰⁰

*Tehdy to nikdo neznal...Když se někdo ptal, z čeho se to rádio bude financovat, a řeklo se, že z reklam, tak to vypadalo, že jsme se zbláznili. Co to je reklama, co to je podnikání, to nikdo nevěděl.*²⁰¹

Před prvním zkušebním vysíláním bylo potřeba zajistit vysílač (zapůjčený polský vysílač ZARAT GFM 4), anténu (byl zakoupen jeden dipól německé značky Katherein) a stožár (ten vyrobili za reklamu ve firmě v Rybitví).

6.3. Zahájení vysílání Rádía Profil „na vlně“

6.3.1. Zkušební vysílání

První 24hodinové živé zkušební vysílání Rádía Profil bylo spuštěno 12. prosince 1991 v 16.10.²⁰² Připravily se jednoduché jingly, hudební redaktor Josef Kurka přinesl několik prvních CD. K posluchačům poprvé promluvil Jaroslav Zvára:

*Za mikrofonem jsem seděl já a také další redaktoři, například Petr Dohnal. Nevěděli jsme, co máme říkat. Hlavně se ale hrála muzika. Chtěli jsme to prostě vyzkoušet. S programem to ještě nemělo nic společného. Během toho prvního vysílání nám volala spousta lidí, byť nikde žádná reklama nebyla. Bylo to poprvé, co jsme prolomili monopol Československého rozhlasu. A lidé to přijímali velmi pozitivně.*²⁰³

Podruhé se pokusně vysílalo 20. prosince 1991 a další možnost zaslechnout v éteru Rádio Profil měli obyvatelé regionu na Štědrý den a na Silvestra.²⁰⁴ Právě na silvestrovské vysílání

---

²⁰⁰ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 35.

²⁰¹ Vzpomínky Jaroslava Zváry, zaznamenala A. Nováková 2008.

²⁰² In: PANKEVIČ, Pavol. Heslo zní: Nálada s námi. *Zář – Čtení na víkend*. 24. 1. 1992, č. 10, roč. 42-52, s 3.

²⁰³ Vzpomínky Jaroslava Zváry, zaznamenala A. Nováková 2008 a 2009.

²⁰⁴ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 38.

už byla anonce v (již zprivatizovaných) novinách *Zář*. V 18 hodin měla začít „Velká silvestrovská diskotéka“ – proud hudby s písničkami na přání. Zde se už objevuje první slogan: „Rádio Profil – nálada s námi“ a také telefonní číslo do studia.²⁰⁵ Je patrné, že v tomto případě a také v dalších článcích dělali redaktoři novin *Rádiu Profil* zdarma reklamu. Je to ale pochopitelné, jelikož na samém počátku 90. let ještě nebylo všeobecně naprosto známé, co přesně je (neplacená) reklama, a navíc v tomto případě měli i redaktoři tištěných periodik radost, že byl v pardubickém regionu poprvé prolomen monopol tehdy ještě státního Československého rozhlasu²⁰⁶. Spuštění *Rádia Profil* mohli chápat jako rozšíření svobody slova a přístupu k informacím. Posluchačům se dostalo naprosto nového typu vysílání. Svou roli hrál i fakt, že Pardubice neměly na rozdíl od svého velkého rivala - Hradce Králové - po dlouhá léta „vlastní“ plnohodnotné rozhlasové vysílání.

6.3.2. Příprava na pravidelné vysílání

Několik dní po prvním zkušebním vysílání byl Jaroslav Zvára požádán, aby se ujal funkce organizačního šéfa/manažera *Rádia Profil*. Vzal si několik dní na rozmyšlenou, ale nakonec nabídku Naděždy Zálešákové-Jandové a Roberta Vokáče přijal. V té době se uvažovalo o propojení pardubického rádia s Evropou 2, která hledala své regionální satelity. Za toto společné vysílání, kdy by *Rádio Profil* pouze vstupovalo do programu Evropy 2, se ovšem měla platit poměrně vysoká částka. Robert Vokáč tedy udělal rámcovou finanční rozvahu, ze které vyplynulo, že takovéto spojení není výrazně výhodné a nedává příliš možností k rozvoji.²⁰⁷ Pokud by naopak zůstalo *Rádio Profil* samostatné a bylo úspěšné, mohlo by vydělávat daleko více peněz.²⁰⁸ Bylo tedy rozhodnuto, že se bude vysílat bez Evropy 2.

---

²⁰⁵ Silvestr s Profilem. *Zář*. 31. 12. 1991, č. 104, roč. 41-51, s. 1.

²⁰⁶ Samostatný Český rozhlas jako vysílatel veřejné služby vznikl na základě zákona 484/1991 Sb. k 1. lednu 1992.

²⁰⁷ Vzpomínky Jaroslava Zváry, zaznamenala A. Nováková 2009.

²⁰⁸ *Další výhrady k společnému vysílání s Evropou 2: Hlavní blok, který bude tvořit páteř vysílání *Rádia Profil* je v nejméně sledované denní době (chápu-li den 5.00–23.00). Je tam jen tak, aby tam byl. Vysílání začíná na můj vkus zbytečně brzo s poměrně dlouhými časy... Z výpočtů vyplývalo, že čisté náklady na mzdy byly 45 000 korun bez obsazení pozice hudebního redaktora a 55 000 korun s hudebním redaktorem. Podle ceny linek do Prahy stojí za úvahu, zda kvalita muziky E2 vyváží náklady na tyto linky... a přitáhne tolik posluchačů, aby to výrazně zvedlo zájem o reklamu. Nezlomná podmínka: blok se bude vysílat 2 hodiny někdy v čase od 17.00 do 20.00. Jinak to nemá cenu.* (Viz: „Pro a proti vysílání s Evropou 2“. Autor J. Zvára. Soukromý archiv J. Zváry.)

Hned v lednu 1992 byl vyhlášený konkurz na externí spolupracovníky Rádía Profil – redaktor(k)y a pracovníka reklamy.²⁰⁹ Na tento konkurz přišli vesměs lidé, kteří neměli naprosto žádnou představu o tom, co obnáší práce v rádiu. Postupně se ovšem podařilo najít redaktory a moderátory, kteří se uplatnili nejen v Rádiu Profil, ale později například v České televizi a Českém rozhlasu. (Více v samostatné podkapitole 6.3.3.6, pozn. aut.)

Je také nutné připomenout, že Rádio Profil vysílalo ještě na začátku roku 1992 pořad po drátě a v určitém období dokonce souběžně po drátě a éterem.²¹⁰

6.3.3. Zahájení pravidelného vysílání

Pravidelně vysílat začalo Rádio Profil 13. ledna 1992 v podvečerních hodinách. Od poloviny ledna do března 1992 pak denně naplňovalo program dlouhý dvě a půl hodiny - od 17.00 do 19.30.²¹¹

Je třeba podotknout, že Rádio Profil bylo úplně první soukromou stanicí východočeského regionu („Jediné soukromé rádio mezi Prahou a Brnem“, jak o sobě tvrdilo v inzerátech.²¹²)

V okamžiku spuštění pravidelného vysílání pracovali v Rádiu Profil tyto lidé: Naděžda Zálešáková-Jandová, Zuzana Nováková (v minulosti redaktorka ORS Pardubice, která se vrátila po mateřské dovolené), Jaroslav Zvára a technici Vítězslav Vondra a Petr Hubička. Externě s Rádiem Profil spolupracovali např. Petr Dohnal (nynější ředitel Východočeského divadla Pardubice) a hudební redaktor Josef Kurka. Tým v polovině ledna doplnil Zdeněk Seiner, v letech 1988–1989 ředitel Krajského studia Čs. rozhlasu v Hradci Králové, který byl po listopadu 1989 z rozhlasu propuštěn. Ten se stal vedoucím vysílání.

Ještě v lednu 1992 shrnul to, s čím jde Rádio Profil na trh, organizační šéf Jaroslav Zvára:

---

²⁰⁹ Inzeráty hledající spolupracovníky Rádía Profil vycházely v Září během ledna 1992. Viz např.: Radio Profil Pardubice. *Zář.* 13. 1. 1992, č. 5, roč. 42-52, s. 6 a Radio Profil Pardubice. *Zář.* 15. 1. 1992, č. 6, roč. 42-52, s. 6 a Radio Profil Pardubice. *Zář.* 29. 1. 1992, č. 12, roč. 42-52, s. 6.

²¹⁰ In: LADÝŘ, Ivan. *Rozhlas Pardubice 45 let. Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1992, roč. 28, č. 3-4, s. 92-94.

²¹¹ Podle inzerátů, které v lednu 1992 vycházely v Září (Viz např.: Radio Profil Pardubice. *Zář.* 13. 1. 1992, č. 5, roč. 42-52, s. 6.) Srov.: Podle článku v novinách *Pernštejn* se vysílalo od 16.30 do 19.30. (Viz: Rádio Profil. *Pernštejn*. 27. 1. 1992, roč. 3, č. 4, s. 4.) Ivan Ladýř pak ve Zprávách Klubu přátel Pardubicka píše, že Rádio Profil vysílá od 16.30 do 19.30, ale poté se Jaroslava Zváry ptá, jak je náročné naplnit denně dvouhodinový program. (Viz:LADÝŘ, Ivan. *Rozhlas Pardubice 45 let. Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1992, roč. 28, č. 3-4, s. 92-94.)

²¹² Radio Profil. *Týdeník Rozhlas*. 30/1992, 20. 7.-26. 7. 1992, roč. 2, s. 20.

*Orientujeme se hlavně na muziku, a to v široké žánrové pestrosti. Chtěli bychom přilákat posluchače všech věkových kategorií, zejména pak ty ve věku 20 až 55 let. Proto se vracíme i k hudbě šedesátých roků, vysíláme současné oblíbené skladby, okrajově folk, country a pak kapely a písničky natočené přímo u nás. Vydáváme rovněž vlastní desky, vyrábíme audiokazety, ozvučíme film a zajistíme reklamu jak v tisku, tak v televizi. Mluvené slovo se bude týkat aktuálních kulturních i dalších událostí, ve studiu přivítáme zajímavé osobnosti a nezanedbatelnou, z obchodního hlediska prakticky nosnou součástí, je pro nás reklama. Věříme, že podnikatelé využijí tohoto média ke kvalitní propagaci svých služeb a že se rádio Profil stane každému posluchači dobrým společníkem.*²¹³

6.3.3.1. Představy o publiku

Z výše citovaného článku je patrné, že v počátečním období soukromého rozhlasového vysílání neexistovala jasná představa o publiku a cílových skupinách (zejména ve vztahu k hudbě, která se vysílala). Svou roli hrál také fakt, že ještě nefungovalo tolik rozhlasových stanic jako později, a tak se každá z nich snažila pojmout co nejširší skupinu posluchačstva. Nasvědčuje tomu i citace z článku z ledna 1992, kde Vítězslav Vondra prohlašuje:

*Pochopitelně, že leccos ovlivní naše nálada a záliba v něco, ovšem rozhodujícím se stane zájem posluchačů. Představa je taková, že bychom chtěli oslovovat lidi ve věku 20 až 50 let, což je skupina relativně pořád mladá a tudíž si myslím, že budeme vzájemně rezonovat na vlnách melodií. (...) Koneckonců – silvestrovský proud hudby nám potvrdil, že posluchači umějí být tolerantní a dokonce i něčemu vděční. Kéž by nám ona zkušenost záhy nevyprchala.*²¹⁴

To Jaroslav Zvára potvrzuje i po letech.

*Ze začátku se třeba vůbec neřešilo, pro koho se vysílá. Rádía sloužila hlavně těm, kdo vysílali. Když ti lidé, co stanici založili, měli rádi rock, tak se hrál rock. V Praze možná o cílových skupinách něco tušili, ale tady ne. Ze začátku to tedy nemělo žádnou jednotnou linii.*²¹⁵

Je nutné dodat, že v roce 1992 byly průzkumy poslechového, jakožto ukazatelé šíře a složení posluchačstva a také jako vodítka pro stanovení ceny reklamního času, ještě „v plenkách“. A

---

²¹³ Rádio Profil. *Pernštejn*. 27. 1. 1992, roč. 3, č. 4, s. 4

²¹⁴ PANKEVIČ, Pavol. Heslo zní: Nálada s námi. *Zář – Čtení na víkend*. 24. 1. 1992, č. 10, roč. 42-52, s. 3.

²¹⁵ Vzpomínky Jaroslava Zváry, zaznamenala A. Nováková 2008.

odpovídajícím způsobem nebyla propracovaná ani teorie duálního vysílání se všemi jeho aspekty. Vymezit si cílovou skupinu věkem 20–50 (resp. 55) let bylo tedy tehdy naprosto běžné.²¹⁶ (Viz samostatná podkapitola 6.3.2.8., pozn. aut.)

6.3.3.2. Finanční zdroje

Základním zdrojem příjmů soukromých médií jsou výnosy z reklamy. Médium prodejem vysílacího času obchoduje s předpokládanou pozorností publika.²¹⁷ Další příjmy mohou soukromému médiu plynout například z vlastní hospodářské činnosti (např. prodeje audionahrávek, pronájmu zvukových studií apod.) Do soukromých komerčních médií většinou nevstupuje stát, ale na počátku 90. let byla situace jiná než dnes. Vláda považovala za veřejný zájem rozvoj soukromých médií, která měla zajistit pluralitu v informování občanů. K založení soukromého rádia jsou samozřejmě potřebné i finance z vlastních zdrojů.

Jak už jsme popsali výše, základní jmění společnosti s ručením omezeným nazvané Studio Profil poskytl z velké většiny Robert Vokáč (výkonný ředitel). Ten také odkoupil původní vybavení pardubického rozhlasového studia.

Velký zlom, především po technické stránce, přinesly finance ze státní dotace²¹⁸. Na rozvoj nestátního vysílání bylo v roce 1991 vyčleněno celkem 50 milionů korun. Rádio Profil o tuto dotaci na počátku roku 1992 požádalo, a dostalo 2 252 000 Kč. Tato dotace měla sloužit především k pořízení technického vybavení. Právě se seznamem toho, co je třeba zajistit, se už žádost o dotaci podávala. Peníze se totiž musely vyčerpat poměrně rychle, a tak muselo být vše připraveno předem. Za tyto prostředky zakoupilo Rádio Profil na jaře 1992 vysílač Rhode und Schwarz (typ NR 252 T2), postupně ještě druhý dipól antény Katherein, velký mixážní pult a dva magnetofony značky Otari²¹⁹, protože v té době se ještě vše natáčelo analogově.²²⁰

---

²¹⁶ Podobnou cílovou skupinu mělo např. Rádio Haná. Jeho ředitel Pavel Foretník prohlašoval: *Omezili jsme pořady pro mladé a orientujeme se na posluchače ve věku 20–50 let. O takové publikum má zájem náš reklamní zákazník. Tahle kategorie lidí totiž nejvíc vydělává a nejvíc utrácí.* Tu samou představu mělo Rádio Brno. (Viz: KOSATÍK, Pavel; WEISS, Martin. Ke kávě věkává. *Magazín DNES*. Říjen 1993, s. 12-16)

²¹⁷ Více viz např.: KÖPPOVÁ, B.; JIRÁK, J. *Média a společnost*. Praha: Portál 2003.

²¹⁸ Tyto peníze na rozvoj demokratického vysílání údajně poskytl prezident George Bush, který 17. listopadu 1990 navštívil Prahu. (Viz vzpomínky Nadi Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 2009.)

²¹⁹ Vzpomínky Jaroslava Zváry, zaznamenala A. Nováková 2008. (Podle Nadi Zálešákové-Jandové to bylo asi 2 500 000.)

6.3.3.2.1. Reklama

Základním zdrojem příjmů Rádía Profil byla reklama. V lednu 1992 ještě nebylo úplně jasné, jaký zisk reklama přinese:

Těžko říct, kolik nám bude „sypat“ reklama jakožto jediný zdroj zisku. Vlastně neříkám úplnou pravdu – kromě toho jsme „živení“ přídavky sponzorů. Momentálně pardubického privatizačního fondu Kredit, firmy Multisys a před podepsáním jsou další smlouvy.²²¹

Některým pracovníkům rádia trvalo déle, než pochopili, jak privátní sdělovací prostředky v kapitalismu fungují. Právě pro ně shrnula filosofii soukromého komerčního rádia spolujitelka Rádía Profil Nad'a Zálešáková-Jandová:

Rádío Profil je podnikatelskou společností, jejímž cílem je prostřednictvím rozhlasového vysílání vytvářet kapitálový zisk. Jedná se proto o komerční stanici se zákonným podílem reklamního vysílání ve svém programu. Právě a jedině reklamní vysílání přináší patřičný finanční efekt majitelům. Jsme obchodníci jako všichni ostatní – obchodujeme s reklamou a s komerčním využitím všeho, co s rozhlasovým vysíláním souvisí...Není příliš rozdíl, zda prodáváme rohlíky nebo reklamu, tedy v principu není rozdíl. Aby po reklamě u nás byla poptávka, musíme mít skutečně a fakticky zajištěnou patřičnou poslechovost stanice. Tedy – kvalitní program, vlastní reklamu a síť agentů. Podaří-li se realizovat tyto tři základní prvky a dostat je do běžné a standardní funkční podoby, nic nebrání stálým a kvalitním ziskům...(zejména s postupně se utvářejícím a rozšiřujícím se trhem – potenciálním zájemcem o reklamu...)²²²

Zpočátku se o inzerci starala především Nad'a Zálešáková-Jandová prostřednictvím své agentury INNA, ale možnost zajistit si 10% provizi z ceny získané reklamy měli i ostatní pracovníci.²²³ Příjem inzerce a výrobu reklamních spotů zajišťovali zejména Jaroslav Zvára, Zdeněk Seiner a technicky a zvukově pak Vítězslav Vondra. Počátkem roku 1993 vzniklo v

---

²²⁰ Robert Vokáč odhaduje, že díky této dotaci se jeho investice do Rádía Profil snížily asi na 400 000-500 000 Kčs. Vokáč také připomíná, že svůj podíl na tom, že Rádio Profil tuto dotaci získalo, měl poslanec České národní rady Josef Hejsek, učitel z Hlinska a jeho známý, který údajně seděl v komisi pro sdělovací prostředky. (Viz: Vzpomínky Roberta Vokáče, zaznamenala A. Nováková 2009.)

²²¹ PANKEVIČ, Pavol. Heslo zní: Nálada s námi. Zář – Čtení na víkend. 24. 1. 1992, č. 10, roč. 42-52, s 3.

²²² Text *Výchozí myšlenky*. Sepsala Nad'a Zálešáková-Jandová. Soukromý archiv J. Zváry.

²²³ In: Dopis N. Zálešákové-Jandové Františku Wichovi. 26. 9. 1991. Soukromý archiv F. Wicha.

Rádiu Profil obchodní oddělení. Jeho ředitelem se stal Tomáš Malý. Ten s sebou do oddělení, které postupně nabralo 5–6 pracovníků, přivedl také Majku Schillerovou:

Ve firmách, kam jsme chodili nabízet reklamu, zpočátku téměř neznali princip reklamy jako takové. Byla to průkopnická práce. Naša nám všem koupila rádia, a s nimi jsme chodili ke klientům, aby si nás naladili, aby pochopili strukturu vysílání. Ne každý si to uměl představit. Také jsme měli na kazetách nahrané reklamy, ať už ukázkové, nebo jsme dávali objednané spoty ke kontrole. Já jsem se v začátcích setkala s tím, že jsem odprezentovala rádio, nabízela jsem reklamní čas a paní na mě tupě zírala a říkala: „Počkejte, to vy budete platit mě, ne?“ Já jí odpověděla, že to je reklama pro ni a začala jsem jí to pracně vysvětlovat. A ona reagovala: „Vždyť si vás platíme. Jste stáťák, ne?“ Často jsem musela vysvětlovat, že jsme soukromá rozhlasová stanice. Dávala jsem takový příklad, že když si jdete koupit do obchodu rohlík, tak to je to samé. Když si představíte éter rozčtverečkový, tak ten čtvereček, to je stejný obchodní případ jako ten rohlík. Tak už to klienti pochopili. V té době se to vysvětlovalo velice pracně, protože soukromé vysílání teprve začínalo.²²⁴

Rádio Profil lákalo inzerenty ve své propagační brožuře velmi odvážným tvrzením:

Reklama v Rádiu Profil zaručuje nejvyšší účinnost ze všech zatím dostupných forem reklamy.²²⁵

Je ale nutné uznat, že Rádio Profil nemělo v Pardubicích až do června 1993 žádnou konkurenci v podobě dalšího soukromého rádia. Nové formy rozhlasové reklamy byly navíc pro posluchače doslova atrakcí.

Reklama byla zpočátku rozdělená do tří cenových hladin podle vysílacího času.

I. 6.00–9.00, 17.00–20.00

II. 14.00–17.00

III. 9.00–14.00

Ke „speciálním účelům“ měla sloužit moderovaná reklama ve třídách I. a II. Reklamní bloky měly být tvořeny výběrem z těchto položek po celkovém průzkumu u ostatních stanic. Kromě

---

²²⁴ Vzpomínky Marie Schillerové, zaznamenala Anna Nováková 2009.

²²⁵ Propagační materiály Rádía Profil. Cca 1992/1993. Soukromý archiv J. Zváry.

klasické spotové kampaně se v počátečním období Rádia Profil vyráběly a prodávaly další reklamní formy. Byla to „malá rychlá soutěž“ za 300 Kč(s) (+cena pro posluchače dle uvážení), „malá soutěž“ - max. do 30 minut vysílacího času za 1 500 Kč(s) (+cena v hodnotě min. 300 korun), „střední soutěž“ – v sobotu a v neděli do 50 minut za 5 000 Kč(s) (+cena v hodnotě min. 500 korun) a „velká soutěž“ – celotýdenní, s využitím živých vstupů do vysílání prostřednictvím vysílaček Motorola za 20 000 Kč(s) (+ cena v hodnotě min. 1 000 korun). Točily se také komerční rozhovory – minuta stála 1 800 Kč(s). Existovala také možnost sponzorovat pořady Rádia Profil – za 2 400 Kč(s) byly uvedeny název a sídlo firmy, za 4 800 Kč(s) byly uvedeny název, sídlo a činnost firmy.²²⁶

Dále mohli klienti sponzorovat relaci o počasí (10 sekund za 350 Kčs při více než 350 reprízách) a časové znamení (za stejných podmínek). Maximální délka reklamy v hodině činila 7 minut a například v ranním vysílacím bloku byla průměrná cena 951 Kčs za 30 sekund. Celkem tak bylo možné prodat reklamu do ranního vysílání o celkovém objemu 28 000 Kčs. V dopoledním vysílacím bloku stálo 30 sekund reklamy 753 Kčs a celkově bylo na reklamě možné vydělat 10 500 Kčs.²²⁷

Jen pro představu dodávám, že například v listopadu 1992, kdy se ještě neplatila DPH²²⁸, byl zisk z reklamy 1 262 469 Kčs.²²⁹ Náklady na provoz lokální stanice se přitom pohybovaly mezi třemi a devíti miliony ročně.²³⁰ Rádio Profil si tedy, co se týče příjmů z reklamy, vedlo velice dobře. Už v roce 1993 se ale začala situace na trhu měnit. Zisky všech soukromých rozhlasových stanic se snížily jak kvůli zavedení DPH, tak především kvůli licenční politice Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání.

---

²²⁶ *Ceník reklamy formou soutěže a dalších typů reklamy v Rádiu Profil*. Cca rok 1993, soukromý archiv J. Zváry.

²²⁷ In: *Celková koncepce Rádia Profil*. Zpracoval J. Zváry, cca polovina roku 1992. Soukromý archiv J. Zváry.

²²⁸ Do konce roku 1992 byla na zboží uplatňována daň z obratu. Daň z obratu představovala daň určenou procenticky z ceny obratu zboží při jeho převodu mezi obchodníky. Tím docházelo k tomu, došlo-li vícekrát k převodu zboží mezi obchodníky, docházelo k několika zdaněním. Od roku 1993 byla tato daň nahrazena daní z přidané hodnoty, u které dochází ke zdanění pouze „přidané hodnoty“, tzn. že daň podléhá pouze hodnota přidaná zpracováním u druhého, třetího či dalšího výrobce (prodejce) a již se nedaní vstupy. Zavedení DPH znamenalo rozšíření zdaňovaných položek také na většinu služeb.

²²⁹ *Seznam předané fakturace*. Listopad 1992. Soukromý archiv J. Zváry.

²³⁰ KOSATÍK, Pavel; WEISS, Martin. Ke kávě věkává. *Magazín DNES*. Říjen 1993, s. 12-16

Asociace provozovatelů soukromého vysílání (ASPV) se obává nevyvážené situace na trhu kvůli neustálému přidělování nových licencí pro soukromá rádia. Podle jejích odhadů se v roce 1994 nebude stávajícím soukromým rádiím dostávat na pouhé krytí nákladů cca 305,8 milionu Kč. Vzhledem k tomu, že řada stanic patří mezi ziskové (což je jistě pozitivní jev), je pro ostatní celková situace ještě horší. Teoreticky je tak existenčně ohrožena každá druhá stanice. Existuje reálné nebezpečí takového rozmělnění trhu, že z něj nikdo nic nezíská. To ve svém důsledku povede k ekonomizaci provozu stanic, ztrátě jejich originality a nemožnosti uplatnit vlastní invenci ve zpravodajství, které patří k nejnákladnějším.²³¹

Tento stav se odrazil také v tom, že provize ze zisku z reklamy do Rádía Profil pro jeho pracovníky činila od 1. března 1993 už jen 1 %.²³²

Přibližně na konci roku 1993 se Rádio Profil zapojilo do sítě regionálních rádií Sun Radio Network (SUN), která spadala pod zastupitelství IP Praha, s. r. o. (v rámci rozhlasové divize Multimedia Praha, s.r.o.). Tato síť zajišťovala stanicím v ní zapojeným snazší přístup k národní a nadnárodní reklamě. Provozovatelům přitom zachovávala regionální nezávislost.²³³

Profil patří do sluneční sítě agentury SUN pod IP Multimedia Praha. „Rozdělení trhu s reklamou je nejdůležitější,“ říká N. Zálešáková. „Region trápí recese, nedokončená ekonomická reforma a manažeři v podnicích také zatím dost přesně nevědí, co všechno reklama obnáší. A pokud jsou ochotni investovat, tak jen velmi roztržštěně, bez toho, aby vzali v úvahu průzkumy. My jsme díky zapojení v síti Sun úbytek nezaznamenali. Proniknutí do sítě Sun nám přitom umožňuje i účast na nadregionálních akcích.“ Cena 30vteřinového reklamního spotu se přitom pohybuje okolo 1 000 Kč. Počáteční situace však byla jiná. Lidé z rádia si sháněli reklamu sami a tu mnohdy dostali, podle N. Zálešákové, spíše na základě

---

²³¹ Média v roce 1993. *Strategie* 3/94, s. 56-59.

²³² Viz: Dohoda o změně pracovní smlouvy Františka Wicha. 1. 3. 1993. Soukromý archiv F. Wicha.

²³³ Více viz: ADAMEC, Lukáš; PROCHÁZKA, Tomáš. *Vznik a rozvoj programových sítí soukromých stanic v České republice a společná mediální zastoupení pro prodej reklamy po listopadu 1989*. Praha, 2006. 130 s., příl. 20 s. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky.

osobních sympatií než důvěry k profilu Rádia Profil. Až vlastní reklamní kampaň s sebou přinesla nabídku v podobě zapojení do sítě SUN.²³⁴

O vstupu „mediálních makléřů“ na český trh se zmiňuje časopis Strategie:

Mediální makléři pomáhají stanicím vydělat, ale za cenu unifikace programu. Co to znamená pro stanice, které zůstanou mimo? „Závislost na místních inzerentech. Budou muset rezignovat na univerzálnost a snažit se stabilizovat svůj segment posluchačů.“ (...) Existenci lokálních soukromých rádií ohrožuje mnohé: konkurence nových celoplošných stanic, neustále rostoucí ceny Spojů, které jsou monopolními provozovateli vysílacích cest. Nejvíce se v poslední době mluví o neudržitelně rostoucím počtu licencí: bočník reklamy je omezený a každé nové rádio z něj ukrajuje další krajíc.²³⁵

6.3.3.3. Technická stránka vysílání

V úvodu této podkapitoly můžeme citovat tvrzení Briana McNaira, že forma a obsah žurnalistiky jsou zásadně ovlivněny dostupnou technologií získávání, produkce a šíření zpráv. Obsah zpráv je (přinejmenším částečně) výsledkem technických podmínek žurnalistické produkce. Tyto podmínky se odrážejí v každodenní organizaci redakční práce, ale i vytvářejí nové vztahy mezi novináři a jejich publikem.²³⁶

Ke konkrétním projevům této teze se vrátíme v závěru podkapitoly. Nejprve si popíšeme fakta.

Základní vybavení Rádia Profil odkoupil Robert Vokáč v roce 1991 od pardubického okresního úřadu, který spravoval okresní rozhlasové studio. Tato technika ovšem pocházela z 50. a 60. let, a bylo třeba jí inovovat. Do prvního zkušebního vysílání vstupovalo Rádio Profil s polským vysílačem ZARAT GFM 4 (zapůjčeným díky ing. Vostruhovi z Testcomu), anténou Katherein (jedním dipólem) a stožárem, který byl vyroben za reklamu ve firmě v Rybitví. Výkon vysílače byl 80 W, což představovalo asi 100 W efektivně vyzářeného výkonu na anténě. Rádio Profil bylo v té době možné naladit v Hradci Králové, na bližším okraji Kolína, v Hlinsku, v Chotěboři i v Golčově Jeníkově, ale vše záleželo také na počasí. Na druhé straně to pak bylo Vysoké Mýto, okrajově Svitavy a Holice.

---

²³⁴ Když má rádio svůj Profil. *Strategie* 4/1994, s. 62.

²³⁵ KOSATÍK, Pavel; WEISS, Martin. Ke kávě věkává. *Magazín DNES*. Říjen 1993, s. 12-16.

²³⁶ In: McNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Praha: Portál, 2004.

*Když se mělo začít vysílat, tak jsme buď já, nebo Petr Hubička šli na telekomunikační věž, vyjeli jsme nahoru, zapnuli vysílač, potom se vysílalo, pak se vysílač zase vypnul a šlo se domů. Tak to bylo zpočátku každý den pár hodin odpoledne.*²³⁷

Od 1. dubna 1992 byl v provozu nový vysílač Rhode und Schwarz, zakoupený za prostředky ze státní dotace, o výkonu 500 W s efektivně vyzářeným výkonem 1 kW na anténě. Vysílač byl umístěn na telekomunikační věži v Pardubicích přibližně ve výšce 90 metrů.²³⁸ Od dubna 1992 mělo Rádio Profil také druhý dipól značky Katherein, který se zakoupil za peníze ze státní dotace. Tyto antény byly pozlacené a vertikálně polarizované s téměř kruhovou charakteristikou vyzářování. Signál pokrýval území do vzdálenosti asi 40–50 km od Pardubic s ohledem na členitost terénu - tedy území východních Čech, částečně střední Čechy a jižní Moravu. To znamenalo, že Rádio Profil mohlo oslovit cca 1 300 000 obyvatel a potenciálních posluchačů.²³⁹ Jen připomínám, že Profil vysílal na frekvenci 96,9 MHz FM (tzv. západní normy). Později přibyla ještě frekvence 95,7 MHz FM pro Hradec Králové.

Co se týče běžného provozu v Rádiu Profil, do terénu se chodilo s kazetovými magnetofony, ze kterých se materiál stáčel na pásky a stříhal na velkém stolním magnetofonu. Nutno ale podotknout, že reportáže nedostávaly v Rádiu Profil velký prostor, také kvůli tomu, že jejich příprava byla časově náročná. Mladší redaktoři přitom nebyli ve stříhání vesměs úplně zruční. Také proto se už cca od roku 1993 využívala spíše vysílačka (značky Motorola) – například k živým vstupům z Velké pardubické.²⁴⁰

Při živém vysílání původně asistoval moderátorům technik za sklem v režii, ale s novým mixážním pultem zakoupeným za státní dotaci nastala velká změna.

Spojily se funkce moderátora, technika a redaktora do jednoho. Na jednu stranu to bylo úžasné, ale na druhou stranu jsme v tom prvním roce nadělali spoustu bot. Vlastně třetina slova, co jsme vysílali, byly omluvy, že jsme to takhle nemysleli...Byl to nezvyk, ale na druhou stranu to byla fantastická věc. Sedmnáct let jsem pracoval ve státním rozhlasu, kde člověk

---

²³⁷ Vzpomínky V. Vondry, zaznamenala A. Nováková 2009.

²³⁸ In: LADÝŘ, Ivan. *Rozhlas Pardubice 45 let*. Zprávy Klubu přátel Pardubicka, 1992, roč. 28, č. 3-4, s. 92-94.

²³⁹ In: Text *Základní fakta o nás*. Propagační brožura Rádía Profil, cca polovina roku 1992. Soukromý archiv J. Zváry. Dále také viz vzpomínky J. Zváry, zaznamenala A. Nováková 2008 a 2009.

²⁴⁰ Vzpomínky Z. Novákové, zaznamenala A. Nováková 2008 a také *Ceník reklamy formou soutěže a dalších typů reklamy v Rádiu Profil*. Cca rok 1993, soukromý archiv J. Zváry.

*přišel do izolovaného studia, technici na něj koukali přes akvárium a mluvit na živo byl příšerný stres. A tady moderátor zaměstnával ruce i nohy, někdo chtěl vysílat vsedě, někdo ve stoje, zároveň musel myslet na to, kdy mu dojde písnička a jestli má připravenou další a jestli má všechny reklamy na tuhle hodinu. Moderátor se díky tomu uvolnil a většinou to bylo v jeho prospěch.*²⁴¹

Ve své propagační brožuře se Rádio Profil chlubilo následovně:

*Rádio Profil při výrobě a odbavování programu využívá nejmodernější techniky předních světových výrobců s vynikajícími parametry a vysokými zárukami spolehlivosti. Rádio Profil je nejen programem, ale i technikou o krok před konkurencí, bez nadsázky je hodnoceno jako rádio budoucnosti.*²⁴²

V celkové koncepci fungování a vysílání Rádía Profil J. Zvára přibližně v polovině roku 1992 popisuje, jaké vybavení by rozhlasová stanice měla mít:

Produkční studio – pult 24 šavlí, Adat (Alesis Digital Audio Tape, pozn. aut.) 8 stop, počítač s kartou na zpracování zvuku, vysokokapacitní harddisk a síť Novell (zde spřaženy všechny počítače v rádiu a databáze CD a reklamy), 2 ks Otari (jeden zbytečný, druhý využívaný příležitostně), přehrávač CD, gramofon, rádio, discart nahrávací.

Vysílací studio – pult MBI, 2 CD přehrávače, tuner pro monitor poslech, limiter, exciter, compessor, stroj pro monitor záznam, počítač s kartou na zpracování zvuku, discart přehrávací s více šachtami.

Náklady za technický chod stanice zde byly vyčísleny 42 200 Kčs měsíčně (pronájem plochy na telekomunikační věži 1666, 70 Kčs, elektrický proud 3000 Kčs měsíčně, tři telefony max. 9 000 Kčs měsíčně, nájem 2 500 Kčs měsíčně, do budoucna kancelář v Hradci Králové také cca 2 500 Kčs měsíčně a provoz auta 6 240 Kčs měsíčně).²⁴³

Závěrem můžeme konstatovat, že technologický pokrok se odrazil například v možnosti vysílat živě (což v dobách ORS nebylo možné jak z technických, tak z politických důvodů),

---

²⁴¹ Vzpomínky Zdeňka Seinera, zaznamenala A. Nováková 2009.

²⁴² Propagační materiály Rádía Profil. Cca 1992/1993. Soukromý archiv J. Zváry.

²⁴³ In: *Celková koncepce Rádía Profil*. Zpracoval J. Zvára, cca polovina roku 1992. Soukromý archiv J. Zváry.

pomocí vysílačky živě vstupovat do vysílání, po telefonu si povídat s posluchači přímo ve vysílání a plnit jejich hudební přání.

Těchto aspektů dokázalo Rádio Profil využít a jeho kontaktní a soutěžní pořady si získaly obrovskou popularitu. Odvrácenou stranou vlivu technologie na program a jednotlivé pořady byl fakt, že se kvůli nedostatku techniky a náročnosti na čas a finance téměř přestalo natáčet v terénu. Například reportáže se ve vysílání Rádía Profil objevovaly minimálně.

Technologie ovlivňovala i celou hudební stránku vysílání, když playlisty psali zpočátku „ručně“ hudební redaktoři a moderátoři. Až později si Rádio Profil pronajalo software na automatický výběr hudby Music Scan. Hudba hraná v Profilu tak možná ztratila svou osobitost, ale lépe vyhovovala požadavkům cílové skupiny.

6.3.3.4. Hudební stránka vysílání

Důležitou, možná nejdůležitější složkou vysílání Rádía Profil byla hudba. Autoři publikace *Radio-Management: Ein Handbuch für Radio-Journalisten* tvrdí, že hudba je nedůležitější a pro úspěch stanice primární programový prvek. Když se posluchačům nelíbí hudba, tak neakceptují ani mluvené slovo.²⁴⁴

Během zkušebního vysílání se na hudební koncepci nehledělo, ale od ledna 1992 bylo třeba dát vysílání hudby určitý řád a myšlenku. S Rádiem Profil externě spolupracoval od samého počátku hudební redaktor Josef Kurka, který sehnal i několik prvních CD. Na začátku roku 1992 nastoupil na místo stálého hudebního redaktora František Wich, který se o existenci nového soukromého rádia dozvěděl z časopisu Rock & Pop. Do nově vzniklé hudební redakce přišel záhy ještě Jan Rudzinský, který se stal také jedním z nejpopulárnějších moderátorů této doby. František Wich psal spolu s J. Rudzinským playlisty pro moderátory, připravoval sám pravidelný pořad o novinkách v hudebních nakladatelstvích a měl dohlížet na externisty, kteří sestavovali další hudební pořady. Spolu s Jaroslavem Zvárou byl pak nejaktivnější v získávání CD pro vysílání. F. Wich byl také autorem koncepce hudebního vysílání.

6.3.3.4.1. Koncepce hudební stránky vysílání

Svou koncepci rozdělil F. Wich do tří částí – Komerční hledisko vysílané hudby, Hudba v průběhu dne a Vztah hudby a dalších prvků vysílání.

---

²⁴⁴ HAAS, M. H., FRIGGE, U, ZIMMER, G. *Radio-Management: Ein Handbuch für Radio-Journalisten*. München : Verlag Ölschläger GmbH, 1991.

Jen připomínám, že přibližně do roku 1994 se veškerá hudba vybírala „ručně“. Hudební redaktori měli alba napslouchaná a psali si také stručné poznámky, např. jestli je písnička rychlá nebo pomalá, „tvrdá“ nebo „měkká“, krátká nebo dlouhá.

Rádio Profil je komerční rozhlasovou stanicí, která je díky svému zeměpisnému situování a pokrytí území signálem zaměřena na poměrně pestrou posluchačskou vrstvu. Ekonomika stanice stojí a padá na příjmu za odvysílané reklamy. Program je zaměřen na ekonomicky silné vrstvy, což odpovídá přibližně věkové hranici 20 až 50 let s určitými přesahy, především u mladších posluchačů.(...) Z psychologického hlediska má posluchač nejsilnější vztah k hudbě, kterou poslouchal v době svého „mládí“, což je nutno brát na zřetel při získávání posluchačské vrstvy 20-50 let.(...) Důležité je brát na vědomí i psychologii zákazníka, který uvažuje o možnosti objednání reklamy v rádiu, neboť se často rozhoduje především podle toho, zda se program, včetně hudby, líbí jemu samotnému.

Zvláštní důraz je kladen na písničky s českými (a slovenskými) texty, kterých je ve vysílání 20–30 % a vedle jednoznačných psychologických důvodů potvrzuje oprávněnost jejich zařazování i posluchačský ohlas.

Pokud se týká formátování hudebního profilu stanice pomocí v našich podmínkách vžitých pojmů pro hudební styly, pak je třeba toto vymezení stanovit následovně. Převážnou část, cca 80–90 % tvoří pop a relativně konzervativnější formy rocku. (...) Charakter stanice, která je zaměřena na velice širokou posluchačskou vrstvu, dává minimální prostor „obtížněji stravitelnějším“ hudebním oblastem, jako je např. velká část hudby klasické nebo jazzu nebo agresivnějším formám rocku. Uvedené omezení samozřejmě platí i pro obdobné proudy v hudebních stylech, pro které se ustálené termíny zatím všeobecně nevžily. Nezbytnou samozřejmostí ve výběru hudebních snímků pro vysílání je i jejich všeobecná kvalita, přičemž nelze jít za hranici kýče.

Následuje popis denních rytmů posluchačů a z toho vyplývajících žánrů vhodných do vysílání. Wich poté pokračuje:

Dramaturgická stavba v časovém horizontu 30 minut (sem nejsou počítány specializované večerní pořady a noční vysílání) spočívá v tom, že každá ze čtyř zmiňovaných věkových kategorií by alespoň při poslechu jedné skladby na této časové ploše měla mít pocit, že je

*určená právě pro ni. (...) Při řazení hudebních snímků za sebou je dále dodržován princip pravidelného střídání tempa (podle denní doby), jazyka a mužských a ženských hlasů.*²⁴⁵

Toto měla být pravidla platná pro všechny, kteří v Rádiu Profil hudbu vybírají. Tedy především pro hudební redaktory. Zpočátku si ovšem většina moderátorů chtěla skladby vybírat sama a někteří si dokonce nosili z domu vlastní hudební nosiče. Občas se také stalo, že jeden moderátor pouštěl shodou okolností ty samé písničky jako jiný moderátor o dvě hodiny dříve. V průběhu prvních měsíců vysílání muselo Rádio Profil uzavřít dohody s Ochranným svazem autorským a se společností Intergram a začít platit určitý obnos. V tuto chvíli už bylo nutné playlisty dodržovat, i když někteří moderátoři s tím stále měli problém a snažili se do vysílání „vpašovat“ svou oblíbenou hudbu.²⁴⁶

František Wich dnes dodává:

*To bylo všechno v plenkách... Vedly se diskuse, ale byla snaha, aby to poslouchali všichni snad kromě důchodců. Aby to bylo dobré pro všechny. Ale tím, že nebyla konkurence, tak to skoro všichni poslouchali, protože nic jiného nezbývalo.*²⁴⁷

6.3.3.4.2. Shánění CD

Ve druhé polovině roku 1992 se už v Rádiu Profil hrála z velké většiny hudba z CD. Přesto ale ještě přibližně 10 % hudebních nosičů tvořily pásky a gramofonové desky (ty se používaly zejména ve specializovaných hudebních pořadech). V říjnu 1992 mělo Rádio Profil k dispozici zhruba 500 vlastních CD a 300–400 půjčených.²⁴⁸ Tak tomu ale nebylo vždy. První den vysílání musela údajně stačit rektorům pouhá dvě CD – Kushel Rock a jeden další výběr. Postupně ale počet CD narůstal. Hudební nosiče se získávaly zejména od vydavatelských firem, které je Rádiu Profil darovaly - i když rozhodně ne nezištně. Firmy potřebovaly, aby se písničky hrály, dostaly se do povědomí, a posluchači si pak šli koupit celé

---

²⁴⁵ *Hudební formát Rádía Profil*. Interní materiál, zpracoval F. Wich, cca 1993. Soukromý archiv F. Wicha.

²⁴⁶ Vzpomínky Františka Wicha, zaznamenala A. Nováková 2009.

²⁴⁷ Vzpomínky Františka Wicha, zaznamenala A. Nováková 2009.

²⁴⁸ In: ČECHOVÁ, Zuzana; VINKLEROVÁ, Jana. Rádio Profil a jeho lidé. *Noviny Chrudimska*. 20. 10. 1992, s. 3.

album nebo alespoň singl. Výjimečně se CD i kupovala, později na ně byly vyčleněny i finanční prostředky, ale byla snaha získat co nejvíce CD „zadarmo“.²⁴⁹

Gramofirmy nám také nabízely rozhovory s muzikanty, kteří chudáci objížděli rádia po celé republice. Poslaly nám hudebníky a dávaly nám i různé informace, abychom věděli, co o dané desce máme říct a tak dále. Bylo to různé. V Sony Music nám navíc třeba nadiktovali, že se některá písnička bude hrát například 14 dní tolikrát, dalších 14 dní tolikrát a že máme připravit jingle. Ale to byla spíš výjimka.²⁵⁰

Zdeněk Seiner dodává:

Důležitým momentem bylo, když si zpěváci a kapely uvědomili, že je ta soukromá rádia uživí, takže objížděli celou republiku. Tak přijeli třeba Wanastovy vjezi v bílém lincolnu a vběhli do studia s tím, že budou povídat o svém novém CD a o svých koncertech. Navíc nám tady nechali desky, které vydali. A my jsme jim za to líbali ruce, aniž bychom tušili, že to vlastně děláme pro ně. Ještě jsme žili v trošičku jiné době.²⁵¹

Svůj pohled na věc měl a má také František Wich:

Já jsem měl tehdy názor - a mám ho dodneška -, že to, co se ušetří na CD, která by se dala koupit v krámě, nestojí za ztrátu svobody a nezávislosti. Že se to vyplatí víc, než si nechat diktovat od gramofirem. Ale vím, že to tak fungovalo i v jiných rádiích. Všude si mysleli, že takto ušetří. A přitom se peníze vyhazovaly mnohem nesmyslnějšími způsoby. Ale už dnes není podstatné...²⁵²

Hudební archiv Rádia Profil měl tedy několik zdrojů:

1. CD jako promotion od vydavatelství
2. CD z půjčoven za reklamu
3. CD novinky od agentury Chopin za reklamu

---

²⁴⁹ Vzpomínky Františka Wicha, zaznamenala A. Nováková 2009.

²⁵⁰ Vzpomínky Františka Wicha, zaznamenala A. Nováková 2009.

²⁵¹ Vzpomínky Zdeňka Seinera, zaznamenala A. Nováková 2009.

²⁵² Vzpomínky Františka Wicha, zaznamenala A. Nováková 2009.

4. CD z vlastních nákupů - cca 5 000 Kč měsíčně

5. jinak sehnané CD a ostatní nosiče²⁵³

6.3.3.4.3. Hudební pořady

Velkou část programu Rádia Profil tvořily v prvních letech jeho existence hudební pořady. Ty měly vesměs týdenní periodicitu. Ve vysílacím schématu platném od 1. května 1992 do 31. srpna 1992 můžeme mezi 15. a 16. hodinou odpolední najít v úterý pořad Ochutnávka (o novinkách hudebních nakladatelství, připravoval F. Wich), ve středu pořad hudby 60. let, ve čtvrtek se hrála 70. léta a v pátek 80. léta.

Vyloženě žánrovými pořady pak byly:

American Pie (v pondělí, oldies, uváděl anglicky Craig Mráček)

Hvězdy popu (v úterý, uváděl Aleš Černoorský, jeden z nejpoblárnějších pořadů)

Rebeka (ve čtvrtek, folk a country, uváděl Jiří Malý)

Grep (v pátek, nezávislá scéna, uváděl Karel Hromádka)

Nesmíme zapomenout ani na populární „Písničky na přání“ a „Hitparádu Rádia Profil“. Podle slov Františka Wicha se pořadí hitparády stejně jako v jiných rádiích upravovalo „podle potřeb“.²⁵⁴

Od září 1992 se žánrové hudební pořady přesunuly na pozdější hodinu.

*V čase mezi 19. a 22. hodinou si většina posluchačů volí individuální program, velice často v pravidelném týdenním rytmu. Tomu odpovídá i zařazování specifických pravidelných pořadů.*²⁵⁵

Přibyly tyto pořady:

Vostrov (ve středu, metal, uváděl Marek Kukla)

Kapitoly z punku (ve středu, uváděli Vítek Formánek a Pavel Svoboda)

---

²⁵³ In: *Celková koncepce Rádia Profil*. Zpracoval J. Zvára, cca polovina roku 1992. Soukromý archiv J. Zváry.

²⁵⁴ Vzpomínky Františka Wicha, zaznamenala A. Nováková 2009.

²⁵⁵ *Hudební formát Rádia Profil*. Interní materiál, zpracoval F. Wich, cca 1993. Soukromý archiv F. Wicha.

Staré pecky a fláky (v pátek, uváděli Vítězslav Vondra a Jiří Malý)

Tyto pořady zůstaly na programu i po dalším rozšíření vysílání od prosince 1992, jen se mírně změnilы časy jejich vysílání a někdy i názvy.

Je třeba ještě zmínit fakt, že „Písničky na přání“ a další pořady tohoto formátu s jiným názvem byly do určité míry kontroverzní.

Byl jsem odpůrcem toho, že se této formě pořadu dával tak velký prostor. Přesvědčení mnohých kolegů, že je to nejoblíbenější pořad v rádiu, jsem nesdílel. Neměli jsme relevantní data poslechovosti a náhodnou chválou posluchačů se nelze řídit. Obzvláště, když volali stále ti sami lidé. A pokud jde o všeobecné povědomí, tak je jasné, že je to snadno zapamatovatelný pořad, už jen vzhledem k tomu, že se mezi písničkami vždy opakuje úplně stejný rozhovor... V Profilu se nějaký čas (možná půl roku nebo rok) hrálo i na písemná přání, což bylo ještě horší. Bylo hodně dopisů a málo času. Písničky se hodně kryly, ale zdaleka ne na 100 %, takže nešlo vždy vyhovět všem a k přání se musely často připojit jiné písně (alespoň trochu příbuzné). Bylo ale šeredné, když se třeba ke každé písni četlo z dopisů 3–7 blahopřání. Pořad byl populární také proto, že Rádio Profil hrálo na rozdíl od Českého rozhlasu Hradec Králové zadarmo.²⁵⁶

Bod „Písničky na přání“ byl také hned na druhém místě v analýze nedostatků vysílání Rádía Profil.

Víkendové „písničky“ jsou obludou, která hluboce degraduje naše vysílání – jsme tam, kde jsme nechtěli být. Posluchači nám diktují, co a jak máme vysílat.²⁵⁷

Na závěr dám slovo ještě jednou Františku Wichovi:

Zpočátku jsem si myslel, že teď konečně budu moct dělat, co se předtím nesmělo, pouštět, co se nesmělo, i když samozřejmě s nějakým omezením. Že je tu prostor pro něco nového. Ale postupně jsem si uvědomoval, že je to komerční rádio, které potřebuje mít posluchače a

---

²⁵⁶ Mail od Františka Wicha. 23. 8. 2009, soukromý archiv A. Novákové.

²⁵⁷ Analýza stavu současného. Cca počátek roku 1993. Soukromý archiv J. Zváry.

vydělavat peníze. Ale i přesto jsem zastával názor, že by vysílání nemělo klesnout pod nějakou úroveň. Že by mělo zachovat určitou kvalitu.²⁵⁸

6.3.3.5. Program

Od 13. ledna 1992 vysílalo Rádio Profil pravidelně. Do března naplňovalo denně program od 17.00 do 19.30.²⁵⁹ Do dubna rozšířilo vysílání na 12 hodin denně (od 6.00 do 18.00)²⁶⁰ a od 1. května 1992 začalo vysílat ve všední dny od 6.00 do 20.00 a o víkendech od 8.00 do 16.00. Tato programová skladba platila do 31. srpna 1992.²⁶¹ Od 1. září do 30. listopadu 1992 existovalo nové programové schéma a Rádio Profil vysílalo ve všední dny od 6.00 do 22.00 a o víkendech od 8.00 do 18.00.²⁶² A od 1. prosince 1992 se vysílací čas znovu rozšířil. Ve všední dny na 16 hodin denně (6.00–22.00) a o víkendech na 12 hodin denně (8.00–22.00).²⁶³

6.3.3.5.1. Programové schéma od 1. května do 31. srpna 1992

Všední dny:

6.00–8.00 Ranní terapie – zprávy, informace, servis

8.30–9.00 Rádio Profil zve do kina

9.00–10.00 CD koktejl (moderovaný hudební „mixmaš“)

10.00–11.00 Repetice (reprízy hudebně publicistických pořadů z předchozího odpoledne)

11.00–13.00 Studio 120 (přespolední moderovaný blok)

13.00–15.00 CD koktejl

15.00–16.00 Hudební historie

---

²⁵⁸ Vzpomínky Františka Wicha, zaznamenala A. Nováková 2009.

²⁵⁹ In: Radio Profil Pardubice. *Zář.* 13. 1. 1992, č. 5, roč. 42-52, s. 6.

²⁶⁰ In: KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag.* Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, s. 38.

²⁶¹ Program Rádía Profil. *Týdeník Rozhlas.* 30/1992, 20. 7.-26. 7. 1992, roč. 2, s. 18.

²⁶² In: ČECHOVÁ, Zuzana; VINKLEROVÁ, Jana. *Rádio Profil a jeho lidé.* *Noviny Chrudimska.* 20. 10. 1992, s. 3.

²⁶³ Program Rádía Profil. *Týdeník Rozhlas.* 52/1992, 21.12.-27. 12. 1992, roč. 2, s. 18.

úterý: Ochutnávka – novinky hudebních vydavatelství

středa: hudba 60. let

čtvrtek: hudba 70. let

pátek: hudba 80. let

16.00–20.00 Superprofil (podvečerní moderovaný blok)

Pravidelné pořady Superprofilu:

pondělí: Minuty Klubu přátel Pardubicka, Burza Rádía Profil, Craig Mráček

úterý: Hvězdy popu, Plochodrážní okénko, Písničky na Vaše přání

středa: Burza Rádía Profil, Hitparáda Rádía Profil

čtvrtek: Knihy pro Vás, Rebeka (folk a country hudba)

pátek: Burza Rádía Profil, Grep (nezávislá scéna)

Víkendy:

8.00–9.00 Co s načatým víkendem

9.00–10.00 Fronta na písničku

10.00–12.00 Písničky na přání

12.00–13.00 Impulsy

nebo:

9.00–12.00 Hudební koloniál

12.00–13.00 Supersoutěž Rádía Profil

13.00–16.00 Hudba na víkend

6.3.3.5.2. Programové schéma od 1. září do 30. listopadu 1992

Všední dny:

6.00–8.00 Ranní terapie

8.00–10.00 CD koktejl

10.00–11.00 Reprízy hudobně publicistických pořadů z předchozího podvečera

11.00–13.00 Studio 120

13.00–16.00 CD koktejl Grand

16.00–18.00 Superprofil

pondělí, středa, pátek:

18.00–19.00 Burza Rádia Profil

19.00–20.00 Enface (publicistické a hudobně-publicistické pořady)

21.00–22.00 T-kontakt (písničky vybírají a po telefonu si s posluchači povídají redaktoři a jejich hosté)

úterý, čtvrtek:

18.00–20.00 Písničky na přání

21.00–22.00 Enface

pondělí:

19.00–20.00 Enface

20.00–21.00 Ochutnávka

úterý:

20.00–21.00 Hvězdy popu

21.00–22.00 Enface

středa:

20.00–21.00 Hitparáda Rádia Profil

20.00–21.00 Enface

čtvrtek:

20.00–21.00 Rebeka

pátek:

19.00–20.00 Grep

20.00–21.00 Enface

sobota, neděle:

8.00–9.00 Pozdně ranní miniterapie

9.00–12.00 Písničky na přání

12.00–13.00 Dobré poledne (nabídka hudby a informací)

13.00–16.00 CD koktejl Grand

16.00–18.00 Návštěva v Profilu (naši hosté si vybírají muziku podle svého gusta)

Nové programové schéma kritizoval již v době jeho vzniku Jaroslav Zvára.

Vysílací doba o víkendu je příliš krátká, pokud budeme uvažovat o dalším rozšíření od měsíce října či listopadu tak, aby nejpozději do konce rolu Rádio Profil vysílalo nonstop (raději dřív). (...) Taktéž dopad Superprofilu je jen poloviční, a to je škoda (vzhledem k reklamě, ale i jinak...) (...) Enface – není v silách interních redaktorů každodenně připravovat tento typ pořadu. Do rádia komerčního typu v této frekvenci rozhodně tak často nepatří (nelze zajistit kvalitu bez příliš vysokých nákladů). T-kontakt – pokud vím, pořad se neosvědčil, a to díky výběru témat. Ptám se pak, pokud to bude telefonicky anketní či diskusní pořad, co se bude vysílat ve 120 a Superprofilu (mám pocit tříštění). Zařazení těchto dvou pořadů v komerčně-hudebním rádiu v navrhovaných časech ve mně budí spíš pocit nuceného zaplnění času. Proč to raději neobsadit muzikou na slušné a kvalitní úrovni?²⁶⁴

Už zde jsou vidět známky rozporu mezi snahou o kvalitní program (řekněme o program, který by mohl vysílat například i Český rozhlas) a poznáním, že nelze opomíjet komerční hledisko.

---

²⁶⁴ Přípomínky k programovému schématu, které je navrhováno pro zavedení od měsíce září. Autor J. Zvára. Soukromý archiv J. Zváry.

Je nutné brát v potaz náklady na výrobu pořadu (mzdy redaktorů a čas, který mohou přípravě věnovat) a jeho komerční dopad (sledovanost u posluchačů a - z toho vycházející - oblíbenost u inzerentů).

Na závěr přidávám ještě ukázkou toho, že v rámci některých pořadů začali už v této době pracovníci Rádia Profil řešit otázku střetu zájmů – komerčního a novinářského.

S pořadem Ekoprofil²⁶⁵ souvisí řada problémů konfliktu zájmu. Na jednu stranu jsou firmy naším živitelem a na straně druhé jsou současně znečišťovatelem životního prostředí. Jest tedy nutno dělat tento pořad velice obezřetně s vědomím si možných dopadů jednotlivých činů. Stanice našeho typu nemůže být zaměřena na problémovou žurnalistiku.²⁶⁶

6.3.3.5.3. Programové schéma od 1. prosince 1992

Všední dny:

6.00–8.00 Ranní terapie

8.00–10.00 Hudební blok

10.00–11.00 Reprízy hudebních pořadů

11.00–13.00 Studio 120

13.00–16.00 Hudební blok

16.00–18.00 Superprofil:

pondělí: Radioburza, Babinec, Ochutnávka, Americký koláč

úterý: Písničky na přání, Hvězdy popu, Koně pro pardubickou záchranku

středa: Radioburza, CD hitparáda, Vostrov, Kapitoly z punku, Hudební blok

čtvrtek: Písničky na přání, Rebeka, Dobyvatelé rockové archy

pátek: Radioburza, Staré pecky a fláky, Grep, Milostné vzkazy

Sobota:

---

²⁶⁵ Pořad o otázkách ekologie. Vysílal se ve středu v podvečer.

²⁶⁶ Celková koncepce Rádia Profil. Zpracoval J. Zvára, cca polovina roku 1992. Soukromý archiv J. Zváry.

8.00–9.00 Pozdně ranní miniterapie

9.00–12.00 Písničky na přání

12.00–13.00 Studio 60

13.00–18.00 Hudební blok

18.00–19.00 Dancefloor

19.00–21.00 Hudební blok

21.00 Ro(c)kle (hudební seriál)

Neděle:

8.00–9.00 Pozdně ranní miniterapie

9.00–12.00 Písničky na přání

12.00–13.00 Studio 60

13.00–16.00 Hudební blok

16.00–17.00 Prémie

17.00–18.00 Písničky, které se mi líbí

18.00–19.00 Chameleon

19.00–21.00 Hudební blok

21.00 Reprízy pořadů

Problematické bylo zařazení zpráv do (zejména ranního) vysílání. Zpravodajské relace se nevysílaly vždy v celou a v půl, jak bývá zvykem, ale v 6.10, 6.40, 7.07, 7.40. V poznámkách k rannímu vysílání Zdeněk Seiner nabádá, aby se časový rozvrh dodržoval s tolerancí tři minut. Když uvážíme, že zprávy mohly mít maximálně 5 minut (a byla vyžadovaná spíše kratší stopáž), tak mohl posluchač o tuto relaci úplně přijít.²⁶⁷ Je ale třeba podotknout, že

---

²⁶⁷ In: *Upřesněný rozvrh ranního vysílání*. Autor Zdeněk Seiner. Soukromý archiv J. Zváry.

zprávy nebyly žádnou „vlajkovou lodí“ Rádia Profil. Relace se skládala z pěti až šesti zpráv, vybraných především z denního tisku, částečně z teletextu a později ze servisu agentury ČTA.

I v tomto schématu najdeme kromě vyloženě komerčních formátů, jako jsou Radioburza²⁶⁸, T-kontakt a Písničky na přání, také například pořad Babinec²⁶⁹. Redaktorka Zuzana Nováková si do studia zvala hosty a probírala s nimi například problematiku zdravé výživy, nové trendy ve výchově dětí, alternativní medicínu atd. - tedy témata, která nebyla před rokem 1989 v centru zájmu médií, takže po nich byl najednou „hlad“. Ovšem Babinec rozhodně nebyl většinový pořad, už proto, že ho téměř vůbec nesledovali muži. (Zase zde šlo ale lépe inzerovat pro ženy.) Ještě více „alternativní“ byly ale hudební pořady – například metalový Vostrov, Kapitoly z punku, folk & country Rebeka, indies Grep a rockové Staré pecky a fláky a Dobyvatelé rockové archy.

6.3.3.5.4. Představy o koncepci programového schématu

Z citovaného výčtu pořadů je zřejmá představa, že by komerční rádio mělo nabízet něco pro každého – všechny hudební žánry (v různém rozsahu) i celou škálu témat. Toto shrnul a „filosofii rádia“ popsal už v říjnu 1992 technik a hudební redaktor Vítězslav Vondra:

Jde nám pořad o naplnění našeho počátečního cíle, že chceme být rádiem pro všechny tři generace, ale už trochu zhaslo to prvotní krédo: „Rádio Profil – nálada s námi!“ ted' už vysílání mnohem víc dostalo rozdělením do jednotlivých bloků svou tvář... Pořad ale platí, že chceme být oddychová záležitost, kterou sice lidi nemusí poslouchat celý den, ale když už si to rádio pustí, vědí, že je nebude rušit, že u něj mohou v klidu pracovat, jak potřebují. Je fajn pocit, když přijdu do krámu a všude to hraje...Záměrně je v tomhle rádiu míň besedních pořadů k hlubšímu přemýšlení (k tomu jsou částečně určeny Superprofily a Studia 120), od toho jsou jiné stanice nebo televize.²⁷⁰

---

²⁶⁸ Tento pořad uváděl Martin Stratílek (v současnosti zaměstnanec Českého rozhlasu Pardubice). *Občas se stane, že prodáme někomu střechu nad hlavou – to je dopad dost drsných kanadských žertíků zřejmě nudících se jedinců. Naposledy to byl třeba kulturní dům v Ohrazenicích. Jeho majitelé, soukromníci, to nakonec vzali docela v pohodě. Onehdá volala nějaká paní, že jim někdo bez jejich vědomí prodává auto, že jim domů volá strašná spousta lidí, a že takhle ne, že máme chtít po inzerentech občanský průkaz. Vysvětloval jsem jí, že po telefonu to nejde. Paní nám vynadala, že vůbec tu burzu děláme.* (Viz: ČECHOVÁ, Zuzana; VINKLEROVÁ, Jana. Rádio Profil a jeho lidé. *Noviny Chrudimska*. 20. 10. 1992, s. 3.)

²⁶⁹ Babinec najdeme i v programovém schématu platném od 7. 6. 1993. (Viz: Programové schéma platné od 7. 6. 1993. Soukromý archiv J. Zváry.

²⁷⁰ ČECHOVÁ, Zuzana; VINKLEROVÁ, Jana. Rádio Profil a jeho lidé. *Noviny Chrudimska*. 20. 10. 1992, s. 3.

„Pořadů k hlubšímu přemýšlení“ postupně ubývalo, což začalo vadit některým redaktorům se zkušenostmi ještě ze státního rozhlasu, kteří se stále nezbavili představy o rádiu jako jakémisi osvětovém médiu. Když později Naďa Zálešáková-Jandová snižovala náklady na provoz stanice, tak bylo jasné, že tito profesionálové tvoří v rozpočtu příliš velkou položku. Jejich přínos však neměl v soukromém rádiu potřebný komerční dopad.

Vraťme se ale k programové koncepci. K té se v roce 1992 vyjadřovala redaktorka Zuzana Nováková následovně:

Pokud začne v září vysílat v Hradci Králové Evropa 2²⁷¹ se čtyřmi hodinami vlastního programu a zbytkem pražského, bude to velká konkurence a my se musíme orientovat na to, co umíme a v čem můžeme být lepší – nejsem si jistá, zda je zatím dostihneme v hudební nabídce, naši přednosti by mělo být lepší zmapování místních událostí, moderátorské osobnosti a živý kontakt s posluchači, a to co nejčastěji. I z důvodu této konkurence by bylo dobré vysílat 24 hodin denně, v noci jen hudbu (bud' platit externího technika, nebo zařízení). Podle rozhovorů s řadou známých, v současné době hlavně vzdělanějším lidem v Profilu chybí jasně definované a časově pravidelně určené zprávy, především v ranním bloku, proto často přeladují na jinou stanici. Líbí se mi v návrhu, že jsou v průběhu dne zprávy zařazovány v celou hodinu, jenom do bloku 17.00–19.00 podle mě nepatří. Ráno, pokud ne v celou a půl, na což jsou lidé zvyklí a všude ve světě se to tak dělá, tak alespoň přesně ve čtvrt a ve tři čtvrtě – ale na vteřinu. Podle mého názoru rádio stojí na spíkrech, a to jak v hudebních, tak v hudebně publicistických pořadech. Především v ranním bloku, který je podle mě zásadně důležitý, by proto moderátor měl mít co největší pohodu, hýřit nápady a rozdávat dobrou náladu, a připravit si jen různé hříčky pro posluchače, zajímavosti. Informační servis by mu souběžně měl připravit zpravodajec. (...) Z celé koncepce mi není jasné, do jaké míry se počítá s točenými rozhovory, reportážemi, anketami apod. Myslím si, že právě v tom bychom mohli mít plus před Evropou 2, ale zatím k tomu nejsou podmínky. Nejsou přenosné magnetofony, není čas na stáčení, a pokud se dělá reklama, tak ani na předtáčení. To bychom si měli ujasnit, zda to chceme dělat, nebo jen okrajově. (...) Nové knihy mi v současné době připadají jako předčítání telefonního seznamu, myslím, že to takhle není únosné. Dříve jsme spolupracovali s panem Horáčkem, který alespoň o některých něco více řekl. Možná by se mohli knihkupci střídat. (...) Chápu, že tohle je návrh programového schématu, myslím, že by

---

²⁷¹ Královéhradecké studio Evropy 2 začalo nakonec vysílat až v roce 1995, pozn. aut.

*potom měly být zavedeny také nějaké principy tržního hospodářství, které by finančně lidi interní i externí motivovaly k lepším výkonům – kdo to bude hodnotit a jaké bude mít možnosti.*²⁷²

Se svou koncepcí vysílacího schématu přišel začátkem roku 1993 také tehdejší moderátor Rádia Profil Aleš Bleha²⁷³ (v rámci řešení nové koncepce, kdy svůj návrh mohl přinést kdokoliv ze zaměstnanců, spolupracovníků nebo i posluchačů). V této koncepci je však víc než samotný návrh programového schématu zajímavé shrnutí tehdejší situace.

*Rádio Profil si vybuodovalo za rok své existence poměrně stabilní posluchačskou obec. (...) Přiznejme si zatím nepříliš objevené schéma vysílání, jistou nerozeznatelnost jednotlivých bloků, dosti sterilní celkový výraz. Vlastně jsme tak trochu „socialistické“ rádio, jediní, a tedy úspěšní. V blízké době se i zde vytvoří vysoce konkurenční prostředí, očekává se vznik nových rádií. Je jen na nás, zda si udržíme svoje posluchače, a tím i nutnou prosperitu Rádia Profil. (...) Posluchač musí získat dojem, že není jen pouhým nástrojem zisku, ale že je to především ON, pro koho se vysílá. (...) Zadavatelé reklamy nás platí, mají o nás zájem právě proto, že nás poslouchá XYZ posluchačů. Ztratíme-li je, ztratíme všechno. Podnikatelé jsou především obchodníci a nemyslím si, že by je zajímalo rádio jako takové, ale především jak velký zisk jim přinese reklama v Rádiu Profil. (...) Klást maximální důraz na osobnost moderátora jako tvůrce image Profilu, umožnit mu (alespoň částečným) výběrem playlistu projevit se v celé šíři. Podporovat osobitost a různorodost moderátorů, nedopustit, aby se moderátor stal pouhým nástrojem počítače a šel na mikrofon s vědomím, že se stejně nedá nic dělat. (...) Chce to popustit uzdu fantazii, bourat stereotypy, být zajímaví, a tím i poslouchaní. (...) Máme šanci, která se nebude opakovat. Využijme ji!*²⁷⁴

I přes všechny problémy, které jsem zde nastínila (technické otázky, ne zcela jasná koncepce vysílání, střet zájmů), ale vznikaly v Rádiu Profil i hodnotné příspěvky a pořady. Za všechny jmenujme reportáž o jedné pardubické exekuci, se kterou vyhrála Zuzana Nováková v roce 1995 cenu Prix Bohemia Radio v příslušné kategorii.

---

²⁷² *Vyjádření k programové koncepci.* Autorka Zuzana Nováková. Soukromý archiv J. Zváry.

²⁷³ Jeden z pionýrů české taneční scény, organizátor prvních tuzemských „house party“, zakladatel festivalu Summer of Love.

²⁷⁴ *Návrh koncepce vysílacího schématu Rádia Profil.* Autor Aleš Bleha. Soukromý archiv J. Zváry.

Nové pořady a bloky s sebou přinesly samozřejmě také proměněný styl projevu moderátorů. Ten byl na jedné straně neokoukaný a zajímavý pro posluchače a jak dodává Zuzana Nováková, novinka to byla i pro samotné „rozhlasáky“:

Pro mě jako pro moderátorku byl úplně nový ten radioproud. Takové to „plkání“ mezi písničkami. Hlavní rozdíl byl v tom, že se vysílalo živě, takže co moderátor řekl, to šlo rovnou k lidem. Na to jsem nebyla zvyklá. V okresním rozhlasovém studiu jsme si všechno připravili předem a já to pak načetla. A najednou jsem si sedla za mikrofon a mohla jsem si říkat, co jsem chtěla. A tak jakoby volně, nemuselo to mít nějakou extra pointu. Také to bylo interaktivní, lidé mohli telefonovat do studia, z čehož byli nadšeni.²⁷⁵

6.3.3.6. Lidé

V okamžiku spuštění pravidelného vysílání, tedy na začátku ledna 1992, pracovali v Rádiu Profil tyto lidé: Naděžda Zálešáková-Jandová, Zuzana Nováková, Jaroslav Zvára a technici Vítězslav Vondra a Petr Hubička. Externě s Rádiem Profil spolupracovali Petr Dohnal a hudební redaktor Josef Kurka. V polovině ledna přišel Zdeněk Seiner, který se stal vedoucím vysílání (což čas od času přinášelo kompetenční spory s manažerem/organizačním šéfem Rádia Profil Jaroslavem Zvárou).²⁷⁶

Začátkem roku 1992 nastoupil do Rádia Profil na pozici vedoucího hudebního redaktora František Wich.²⁷⁷

Od ledna 1992 pak přicházeli do Rádia Profil zájemci o práci, kteří si v novinách přečetli, že stanice hledá spolupracovníky. Takto se během první poloviny roku podařilo objevit např. Šárku Kubelkovou²⁷⁸, Václava Moravce²⁷⁹, Martina Stratílkou²⁸⁰, Pavla Marka, Jana Rudzinského, Sylvu Zajíčkovou a Zuzanu Hýskovou-Boučkovou.

---

²⁷⁵ Vzpomínky Zuzany Novákové, zaznamenala A. Nováková 2009.

²⁷⁶ In: LADÝŘ, Ivan. *Rozhlas Pardubice 45 let*. Zprávy Klubu přátel Pardubicka, 1992, roč. 28, č. 3-4, s. 92-94.

²⁷⁷ Ten už v září 1991 zareagoval na informaci publikovanou v časopise Rock & Pop, že v Pardubicích vzniká nové soukromé rádio, a nabídl své služby. Odpověď od N. Zálešákové-Jandové zněla, že spolupráce je možná na soukromou licenci, ovšem vítána je spolupráce především při získávání reklamy (s jednotnou provizí 10 % z ceny reklamy). (Viz: Dopis N. Zálešákové-Jandové Františku Wichovi. 26. 9. 1991. Soukromý archiv F. Wicha.) Po téměř třech měsících dostal Wich nabídku ke spolupráci od Jaroslava Zváry. (Viz: Dopis J. Zváry Františku Wichovi. 22. 12. 1991. Soukromý archiv F. Wicha.)

²⁷⁸ Později například Česká televize, Český rozhlas 1-Radiožurnál, TV Nova.

Na svůj vstup do médií vzpomíná Václav Moravec:

*V roce 1990 nebo 1991, kdy jsem studoval na gymnáziu, jsem psal pro okresní noviny. Tehdy v Českém rozhlasu v Hradci Králové uspořádali konkurs na externí přispěvatele z jednotlivých okresů tehdejšího východočeského kraje. Přihlásil jsem se, prošel konkursem a pak jsem pravidelně posílal telefonáty. To byl můj první kontakt s Českým rozhlasem. Když pak v roce 1991 začínalo Rádio Profil, první soukromé rádio ve východních Čechách, nastoupil jsem tam. Současně jsem se dostal na vysokou školu, takže jsem jezdil mezi Prahou a Pardubicemi, kde jsem si přivydělával na studia. Rádio Profil bylo mým prvním zaměstnavatelem.*²⁸¹

Kromě Petra Dohnala moderovala v Rádiu Profil další zástupkyně Východočeského divadla Pardubice Lída Vlášková. Moderátorský tým doplňoval ještě Jiří Zíta²⁸².

Na podzim 1992 už v Rádiu Profil pracovali také inženýr chemie a diskžokej Jiří Hajda, externista Aleš Černohorský (pořad Hvězdy popu), Karel Hromádka (pořad o nezávislé hudební scéně Grep), Vít Formánek a Pavel Svoboda (společně Kapitoly z punku, Formánek pak připravoval také Plochodrážní okénko), Marek Kukla (pořad o metalové hudbě Vostrov), Jiří Malý (spolu s Vondrou připravoval pořad Staré pecky a fláky, sám pak folk & country Rebeku) a Craig Mráček (anglicky uváděné oldies v pořadu Americký koláč/American Pie). Do stálého pracovního poměru v Rádiu Profil nastoupila v roce 1992 Hana Siraková, dlouholetá redaktorka královéhradeckého studia Československého rozhlasu.²⁸³

V poslední čtvrtině roku 1992 už s Rádiem Profil spolupracovali také Aleš Bleha, Miroslav Papež²⁸⁴, René Fejl, Marek Filíčko, Vilém Krtička a Libuše Galgánková.²⁸⁵ Tito redaktoři a

---

²⁷⁹ V Rádiu Profil moderoval například pořady T-kontakt (seznamka), Milostné vzkazy, Radioburza, později Videotip. Později se uplatnil na Evropě 2, Frekvenci 1 a v Rádiu Impuls. Od roku 2004 moderuje diskusní pořad České televize Otázky Václava Moravce. Moravec v současnosti vyučuje na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

²⁸⁰ Připravoval mj. pořad Radioburza. V současnosti pracuje v Českém rozhlasu Pardubice.

²⁸¹ PILÁT, Tomáš. I s malým kašpárkem se dá hrát velké divadlo. *Týdeník rozhlas*. 9.10.2006, č. 42, roč. 16.

²⁸² Později Český rozhlas Hradec Králové, dodnes pak sportovní redakce České televize.

²⁸³ In: ČECHOVÁ, Zuzana; VINKLEROVÁ, Jana. Rádio Profil a jeho lidé. *Noviny Chrudimska*. 20. 10. 1992, s. 3.

²⁸⁴ Později např. programový ředitel Rádía Life Pardubice. Mimo jiné protagonista hudebního projektu Moimir Papalescu & The Nihilists, Magnetik a The Stylists.

moderátoři (spolu s dalšími spolupracovníky Profilu) pak vesměs odešli do nově vzniklého Radia Panag Pardubice.

K mikrofonu se vrátili i zkušení „rozhlasáci“, kteří svou zlatou éru prožili v 60. letech. Ivan Ladýř měl na starosti Minuty Klubu přátel Pardubicka a František Neraď²⁸⁶ připravoval v pondělí a v pátek sportovní zpravodajskou relaci.

V obchodním oddělení pak od začátku pracovala Marie Schillerová a práci účetní a produkční zastávala (a v rádiu Hey Profil dodnes zastává) Hana Zárubová (sestřenice bývalého spolujeditele Rádía Profil Roberta Vokáče). Účetní dělala dlouhá léta Vokáčova teta Ludmila Kopřivová.

V historii Rádía Profil zanechali hlubokou stopu také například Nora Nováková-Fridrichová²⁸⁷, Hana Shánělová²⁸⁸, Martin Kolovratník²⁸⁹ a Aleš Kouba²⁹⁰. Ti všichni nastoupili až v letech 1993 a 1994.

Abecední seznam (spolu)pracovníků Rádía Profil je součástí příloh této diplomové práce.

6.3.3.7. Propagační akce Rádía Profil

I když mělo Rádio Profil až do jara 1993 ve východních Čechách prakticky monopol, tak se hned od začátku začalo věnovat vlastní propagaci. První velkou propagační akcí Rádía Profil bylo „Slavnostní otevření éteru“ 3. května 1992. Na Pernštýnském náměstí čekal Pardubáky „start balónu, přelet letadla, historický šerm, mažoretky, hudba a tanec“.²⁹¹ Hned den poté vyšla informace o akci také v listu Pernštejn. Jak už jsem zmiňovala výše, nebylo v této době výjimkou, že novináři dělali Rádiu Profil neplacenou reklamu. Redaktorka uvádí, kde všude je možné Rádio Profil zachytit, co se vysílá („680 minut hudby denně, globální zpravodajství i regionální, specializované pořady a rubriky, kontaktní pořady na telefon a pravidelné

---

²⁸⁵ In: Programové schéma 12/1992. Rukopis. Soukromý archiv J. Zváry.

²⁸⁶ F. Neraď (narozen 1937) je stále aktivním sportovním novinářem, i když v důchodu.

²⁸⁷ Do Rádía Profil přišla na inzerát v šestnácti letech, v roce 1993, dnes je známá především jako moderátorka publicistického pořadu 168 hodin na České televizi.

²⁸⁸ Dnes působí jako moderátorka v Českém rozhlase 1- Radiožurnál.

²⁸⁹ Dnes ředitel Českého rozhlasu Pardubice.

²⁹⁰ Později Český rozhlas 1-Radiožurnál a Český rozhlas-Rádio Česko.

²⁹¹ Rádio Profil. *Zář*. 27. 4. 1992, č. 49, roč. 42-52, s. 1.

reklamní bloky“). Informuje pak, že stejná slavnost včetně mažoretek, hudby, tance a historického šermu, startu balónu a přeletu letadla se koná v dalších dnech ještě v Hradci Králové, v Jičíně, v Kolíně a ve Vysokém Mýtu.²⁹²

Jednorázových akcí i dlouhodobých spoluprací bylo bezpočet. Rádio Profil se podílelo například na sponzorování sportovních klubů, škol, Dětského diagnostického ústavu v Hrochově Týnci. A N. Zálešáková-Jandová vždy dokázala zajistit patřičnou publicitu v tisku.

Dvěma akcemi však aktivity rádia přerůstají rámec regionu. Jednou z nich jsou dostihy na pardubickém závodistišti, kde rádio patří mezi jednoho ze zakladatelů Dostihového spolku, sponzoruje dostih a také má vlastní stáj – živí závodního koně. Druhou významnou akcí je Rádio Profil Cup, fotbalový turnaj v Hlinsku v Čechách, který do svých herních plánů přijala i FIFA. Původním sponzorem se měla stát firma PUMA, ale ta od akce na poslední chvíli odstoupila, lidé z Profilu se chopili své příležitosti a to, že se jednalo o dobrý počín, se ukazuje už dnes. „Nastartovali jsme prestižní prezentaci ve jménu fotbalu,“ uvádí Zálešáková, „a pochopitelně podstatná část zisku jde na další rozvoj fotbalu. Stejně jako u dostihů se i tady jedná o uzavřený kruh.“²⁹³

Rádio Profil fungovalo jako partner různých společenských akcí. Zde vždy rozvinulo „plachtu“ se svým logem, případně postavilo stánek s populárními propagačními materiály a předměty a rozhlasoví moderátoři často celý podnik uváděli. Pozdvižení tehdy vyvolával už firemní vůz Škoda 120 s logem rádia.²⁹⁴

Postupně se počet akcí a dohod o spolupráci zvyšoval. V roce 1994 už jich mělo Rádio Profil za sebou velkou řadu.

Jmenujme například organizaci již zmiňovaného Profil Cupu (mezinárodního fotbalového turnaje), mediální sponzorství Zlaté přilby, mistrovství Evropy v autocrossu, Pardubické jezdecké ligy, spoluorganizaci jedné etapy Závodu míru, závodů psích spřežení atd. Rádio Profil bylo také největším akcionářem Dostihového spolku Pardubice, a. s., bylo sponzorem

---

²⁹² JETENSKÁ, J. *Více než milion posluchačů Profilu*. Pernštejn. 19. týden 1992, roč. 3, č. 18, s. 1.

²⁹³ Když má rádio svůj Profil. *Strategie* 4/1994, s. 62.

²⁹⁴ Vzpomínky Marie Schillerové a Františka Wicha, zaznamenala A. Nováková 2009.

prvního hlavního dostihu sezóny atp. Dále sponzorovalo volejbalový oddíl Semily, basketbalový oddíl Chrudim, atletický oddíl APK RESPO Kutná Hora, bicyklub Svítkov atd. Dalšími aktivitami bylo například mediální sponzorství a spoluorganizace Labského veletrhu v Hradci Králové, Mezinárodní výstavy koček, Her bez hranic (jeden díl se natáčel v Hradci Králové), Festivalu francouzského filmu Pardubice, Porty 94 a vydalo také knihu Poklad na Kunětické hoře a jiné pověsti.

Největší propagační akcí tehdejší doby byl ovšem „Pohádkový les“ Rádia Profil na Kunětické hoře. Po celé hoře byla „zastavení“, u kterých stály osobnosti Rádia Profil ve vypůjčených kostýmech. Součástí akce pak byla i moderovaná diskotéka Rádia Profil. Na Kunětickou horu se sjelo 8 000 lidí, kteří naprosto ucpali dopravu tak, že musela zasahovat policie.²⁹⁵

Zde se ukázalo, jak je Rádio Profil populární. Všichni chtěli na vlastní oči vidět oblíbené moderátory a případně vyhrát tužku s logem rádia nebo hrníček, což jsou suvenýry pro dnešní posluchače již zcela neatraktivní. Tehdy ale patřily k „úzkoprofilovému“ zboží a bylo prestižní záležitostí je mít.

6.3.3.8. Odezva posluchačů

Kromě bezprostřední odezvy posluchačů na vysílání Rádia Profil (dopisy, telefonáty, zapojení se do soutěží, návštěva propagačních akcí Rádia Profil), která dnes nejde zpětně změřit nebo detailně popsat, je velkým tématem poslechovost Rádia Profil. Poslechovost a případně struktura posluchačstva (jeho sociální profil) jsou obecně hlavními faktory ovlivňujícími tvorbu cen reklamního času, a tedy i zisk. Média v zásadě dodávají pozornost příjemců inzerentům. Snaha zajistit si pozornost žádoucího (objednaného či slíbeného) publika má vliv na povahu mediálních produktů, jež se publiku nabízejí.²⁹⁶

6.3.3.8.1. Průzkumy poslechovosti počátku 90. let

S fenoménem soukromého vysílání se dostavilo i hlavní kritérium, kterým bývá zpravidla poměřována úspěšnost rozhlasové stanice – poslechovost.

Přímá úměra mezi poslechovostí a úspěšností stanice je jedním ze základních principů komerčního rozhlasového vysílání. Počet posluchačů, který jednotlivá rádia vykazují na

---

²⁹⁵ In: *Přehled marketingových akcí Rádia Profil v roce 1994*. Archiv Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, složka RR 0229, č. 47.

²⁹⁶ Více viz: KÖPPLOVÁ, B.; JIRÁK, J. *Média a společnost*. Praha: Portál 2003. Dále viz: McNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Praha: Portál, 2004.

základě reprezentativních měření poslechovosti, je klíčovým prvkem pro stanovování ceny reklamy. Čím má komerční stanice více posluchačů, tím je pro inzerenta dražší odvysílání reklamního sdělení. Cena reklamy a její množství jsou nezbytné předpoklady pro míru příjmů soukromých (především pak komerčních) rozhlasových stanic.²⁹⁷

Před listopadem 1989 se výzkumy poslechovosti zabývalo Výzkumné oddělení Československého rozhlasu, jehož činnost byla ukončena v průběhu roku 1992.

V letech 1991–1993 došlo k prudkému rozvoji médií. S určitým zpožděním se na trhu objevily i firmy zabývající se výzkumy. Používaly se různé metodiky, různé opory výběru, různé typy výběru, projekce i vážení. Vznikla potřeba výzkumy defragmentovat a sloučit finanční prostředky i metodické nástroje. Vznikal výzkum „jedné měny“ (one currency survey). První společnou platformou, která se budoucností takového výzkumu zabývala, bylo „Standardizační grémium pro výzkum sledovanosti médií“. Zakládající členové byli ARA, UVDT, APSV, RRM²⁹⁸, IP Praha, ČT a ČRo. V roce 1993 se Grémium transformovalo v SKMO, které vypsal tendr na jednotný výzkum – Mediaprojekt. V tendru zvítězilo sdružení firem GfK Praha a AISA media.

První Mediaprojekt byl multimediálním výzkumem, který sledoval tisk, televizi a rozhlas. Měl kontinuální charakter, náhodný výběr a 15 tisíc respondentů ročně. Výstupy dat byly uveřejňovány jednou za čtvrtletí, vždy za minulé „klouzavé“ pololetí pro regionální rozhlasové stanice a v čistých čtvrtletích za tisk, celoplošné televize, rozhlas a síť regionálních stanic.²⁹⁹

Počátky průzkumů poslechovosti popsal pro server Radiotv.cz prezident Asociace provozovatelů soukromého vysílání³⁰⁰ Michal Zelenka:

---

²⁹⁷ Kolektiv autorů; JEŠUTOVÁ, Eva (ed.). *Od mikrofonu k posluchačům: Z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003, s. 474.

²⁹⁸ Asociace reklamních agentur, Unie vydavatelů denního tisku, Asociace provozovatelů soukromého tisku, Regie Radio Music, pozn. aut.

²⁹⁹ DRESLER, Radek. Co je to Mediaprojekt a SKMO? *Radiotv* [online]. 21. 2. 2003[cit. 2009-11-01]. Dostupný z <http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obecne/co-je-mediaprojekt-a-skmo/>.

³⁰⁰ Tuto asociaci založilo 19 provozovatelů, kteří začali vysílat už v roce 1991 na základě tzv. experimentálních licencí. Jaroslav Zvára zastupoval Rádio Profil na zakladatelské schůzi APSV v Chebu 22. března 1992. Druhou schůzi asociace pak zorganizoval přímo Zvára v Heřmanově Městci u Pardubic.

S určitým zpožděním po boomu médií vtrhly do naší mladé branže také výzkumné agentury. Přirozená česká nedůvěřivost, posílená špatnými zkušenostmi se socialistickou statistikou, v níž všechno vždycky vyšlo dobře, způsobila, že se na začátku kdekdo ptal, co to je, na co to je a jestli to vůbec může být pravda. Nicméně zadavatelé reklamy chtěli vědět, kam mají dávat své peníze. Výzkumů bylo hodně, měly různé metodiky, a protože je agentury dělaly na vlastní náklady, nebyly vzorky výzkumů bůhví jaké (dostatečně reprezentativní). Kdo prodával, pochopitelně ukazoval ty výsledky, podle kterých dopadl dobře. Ti, co kupovali, ovšem ze šuplíku zcela logicky vytahovali výzkum, který tvrdil opak... V roce 1993 už toho měli všichni plné zuby a začalo se hovořit o nutnosti kumulovat finanční prostředky, na jejichž základě by bylo možné realizovat sjednocený výzkum podle jednotné metodiky. Začal se rodit mediální výzkum „jedné měny“. U zrodu stáli lidé z médií, mediálních zastoupení a reklamního průmyslu. Vzniklo Standardizační grémium pro výzkum sledovanosti médií, později přetvořené ve Sdružení komunikačních a mediálních organizací – SKMO. Začátky byly roztomilé. Výzkumníci nevěděli nic o marketingu, potřebách médií a zadavatelů reklamy. Lidé z médií a agentur zase věděli pramálo o výzkumech.³⁰¹

Společný průzkum čtenosti tisku a poslechovosti rádií MediaProjekt se ukázal jako nevhodný a od 7. listopadu 2005 je poslechovost sledována pomocí výzkumu RadioProjekt, který pro Rozhlasovou sekci SKMO provádějí výzkumné agentury MEDIAN a STEM/MARK. MediaProjekt je nadále věnuje jen čtenosti tisku.³⁰²

6.3.3.8.2. Poslechovost Rádía Profil

V roce 1992, kdy začalo Rádio Profil pravidelně vysílat, tedy neexistoval jednotný průzkum poslechovosti rádií. Přesto se nám podařilo získat několik čísel, která hovoří o poslechovosti této první soukromé východočeské rozhlasové stanice.

V období 5. července - 26. září 1993 vykazovalo Rádio Profil následující čísla³⁰³:

Poslech včera: 160 000

---

³⁰¹ Historie MediaProjektu I. – úvod. *Radiotv* [online]. 19. 7. 2006 [cit. 2009-11-02]. Dostupný z <http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obchod/historie-mediaprojektu-i-vod/>

³⁰² Více k tématu viz: HANKUSOVÁ, Veronika. *Vývoj výzkumu rozhlasových posluchačů v Československu a v České republice*. Praha: Karolinum, 2006.

³⁰³ AISA – AGB CS MEDIA SERVIS, 5. 7. – 26. 9. 1993. Soukromý archiv Františka Wicha.

Poslech v min. 7 dnech: alespoň 1 den: 307 000

0 dní: 8 009 000

1 den: 38 000

2 dny: 41 000

3 dny: 36 000

4 dny: 20 000

5 dní: 35 000

6 dní: 21 000

7 dní: 116 000

Již někdy slyšel(a): 418 000

Z tohoto průzkumu dále vyplývalo, že mezi posluchači mírně převažovaly ženy (84 000) nad muži (76 000). Čísla týkající se věkového složení posluchačstva (týkající se poslechu včera) zněla:

14–19 let: 34 000

20–29 let: 34 000

30–39 let: 36 000

40–49 let: 43 000

50–59 let: 11 000

60 a více let: 3 000

Složení posluchačstva podle vzdělání vypadalo následovně:

základní vzdělání: 41 000

vyučený(á), střední bez maturity: 64 000

maturita: 41 000

vysokoškolské: 13 000

Další čísla, která máme k dispozici, vypovídají o podílu na trhu, tedy o tzv. share.

Ve východních Čechách mělo Rádio Profil v roce 1993 share 8,6 %, což ho řadilo na 3. místo mezi všemi rozhlasovými stanicemi (1. byla Praha s 28,8 %, 2. Radiožurnál s 25,0% a 4. Regina Hradec Králové s 7,6 %).

*Podobně jako u deníků i u rádií se v regionech výrazněji projevuje poslechovost místních stanic, i když poslechovost celostátně šířených programů Českého rozhlasu je všude vysoká.*³⁰⁴

Redaktor(ka) časopisu Strategie v roce 1994 v článku o Rádiu Profil tvrdí, že ve Východočeském kraji ho podle výzkumů AISA poslouchalo včera 180 000 posluchačů a jednou týdně 307 000 posluchačů. Pravidelných posluchačů bylo údajně 80 000–90 000.³⁰⁵ „Weekly reach“ tedy souhlasí s číslem z citovaného průzkumu AISA, „daily reach“ je tu zmiňovaný o 20 000 posluchačů vyšší.

Jen dodávám, že polovina 90. let byla co se týče počtu posluchačů Rádía Profil vrcholem (což bylo dáno také tím, že v roce 1994 přibyl k frekvenci 96,9 MHz ještě kmitočet 95,7 MHz z královéhradeckého hotelu Černigov). Dnes se poslechovost rádía Hey! Profil pohybuje okolo 10 000 posluchačů denně a má spíše klesající tendenci.

6.4. Fenomén Rádía Profil

Slovo „fenomén“ bývá spojované s něčím mimořádným, jedinečným. Není od věci vztáhnout tento pojem na Rádio Profil na počátku 90. let. Jeho výjimečná pozice byla daná tím, že až do jara 1993 nemělo ve východních Čechách žádnou konkurenci³⁰⁶ a že (i díky tomu) získalo

---

³⁰⁴ Média v roce 1993. *Strategie* 3/94, s. 56-59.

³⁰⁵ Když má rádio svůj Profil. *Strategie* 4/1994, s. 62.

³⁰⁶ Daniel Čekan stručně, ale trefně popsal vznik (a zánik) dalších východočeských soukromých rozhlasových stanic:

Radio Labe bylo prvním soukromým rádiem sídlícím v Hradci Králové. Jeho signál na frekvenci 103.4 MHz se začal šířit z hoděšovické telekomunikační věže v květnu 1993 a programovou náplní rádio (patřící firmě P+F s.r.o.) ve své době tak trochu připomínalo pardubický Profil. Podmínky se však od startu Pardubáků značně proměnily. Žádná dotace, nárůst konkurence v éteru, přitom téměř žádné zkušenosti jejich pracovníků. Když k tomu připočítáme brzké finanční problémy jednoho ze dvojice majitelů a zároveň držitele licence, pana Purmy,

státní dotaci na pořízení většiny technického vybavení. Na takovou částku už později žádná rozhlasová stanice v regionu nedosáhla. Významný podíl na úspěchu Rádía Profil měli jeho pracovníci, kteří malé zkušenosti s fungováním soukromé komerční stanice překonávali nadšením a pílí. V pardubickém Profilu přitom „vyrostla“ řada velkých osobností (například Václav Moravec, Nora Fridrichová, Šárka Kubelková, Hana Shánělová a mnozí další). Posluchači přitom dostávali něco nového, neokoukaného, mohli vstupovat do vysílání, komunikovat s moderátory, a rádio tak snáze brali za své. Do té doby byli posluchači zvyklí na jednostranný proud komunikace, od začátku do konce připravený a většinou předtočený. Tento nový styl rozhlasového vysílání bylo možné považovat za projev nabyté svobody. Svou roli v popularitě Rádía Profil hrála i rivalita Pardubic a Hradce Králové. Po dlouhých letech měly Pardubice „vlastní“ rádio, což byl moment, který vyzdvihovali pardubičtí novináři, když o vzniku a vysílání Rádía Profil informovali³⁰⁷. Z patriotických pohnutek tak přitom dělali neplacenou reklamu soukromé komerční stanici, která pro ně vlastně představovala konkurenci.

---

je předem jasné, že dříve nebo později bude muset k něčemu dojít. V případě rádia Labe k jeho postupnému úpadku až k definitivnímu konci v červnu 1995.

*Radio Panag bylo druhým pardubickým rádiem startujícím v červnu 1993 (frekvence 91.6 MHz), ze stejné věže jako Profil. Zdánlivě podivný název byl ale pardubickým rockerům dostatečně znám. Jde totiž o zkrácený název Pardubické nezávislé agentury, která se ve své době věnovala především pořádání rockových koncertů. Člověk, který stál v jejím čele se teď stal i jedním z podílníků původní společnosti RADIO PANAG s.r.o. První problém však nastal velmi záhy tím, že majitelem licence se stává někdo jiný, totiž jeden z typických českých podnikatelů první poloviny 90. let, pan Radek Regent. Zároveň vznikla i nová společnost RADIO PANAG 91,6 FM s.r.o. Způsoby nakládání s penězi spolu s nereálnými představami o rockovém rádiu předurčily tento projekt k rychlému zániku (v březnu 1994). Do Panagu přestoupilo nemálo šikovných lidí z Profilu, nicméně to nemohlo stačit. (Viz: ČEKAN, Daniel. Východočeská rádia v 90. letech? Boom a stagnace. *Radiotv* [online]. 9. 4. 2001 [cit. 2009-11-02]. Dostupný z < http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obecne/vchodoesk-rdia-v-90-letech-boom-a-stagnace/>.*

³⁰⁷ Např.:

*Podarí se zlomit dosud nesmyslně zažitou představu, že jakýmsi centrem jakýchsi východních Čech je Hradec Králové? (...) Vyzýváme proto nové zástupce města a okresu Pardubice a sousední Chrudimi, aby dokázali, že obě města s velkým kulturním zázemím, a dokonce větším než Hradec Králové, si zaslouží, aby rozhlas pro tento region byl opět obnoven. (Viz: PALEČEK, Jiří; JIRÁSEK, Josef. Aby patent nezůstal v Hradci. *Zář*. 11.1.1991, č. 3, roč. 41-51, s.5.)*

*Jistě víte, že členové Klubu přátel Pardubicka i Společnosti pro rozvoj tohoto regionu stáli vždy na vaší straně v tom boji o samostatné vysílání na vlně. Co pro Vás můžeme udělat dnes? (Viz: LADÝŘ, Ivan. *Rozhlas Pardubice 45 let*. Zprávy Klubu přátel Pardubicka, 1992, roč. 28, č. 3-4, s. 92-94.)*

*V nepsaném a nikdy nekončícím soupeření Pardubic a Hradce Králové tak dostaly Pardubice zase další bod k dobru. (Viz: ČECHOVÁ, Zuzana; VINKLEROVÁ, Jana. Rádio Profil a jeho lidé. *Noviny Chrudimska*. 20. 10. 1992, s. 3.)*

A jak vnímají fenomén Rádía Profil ti, kteří stáli u jeho zrodu? O tom nejlépe vypovídají úryvky rozhovorů s aktéry tehdejšího dění.

Jaroslav Zvára, manažer a redaktor Rádía Profil:

Nikdy předtím tady nic takového nebylo. To rádio bylo ve srovnání s Českým rozhlasem Hradec Králové naprosto jiné. Moderátoři Profilu se personifikovali, z lidí se dělaly hvězdy. Vycházeli jsme vsříc posluchačům, komunikovali jsme s nimi. Konkrétně, jasně, jednoduše. Posluchači se dostali do živého vysílání. Do roku 1989 mohl do rádia mluvit jen někdo, kdo byl skrz naskrz prověřený – z moderátorů. Posluchače tam nepustili nikdy. Určitým fenoménem se staly pořady jako Písničky na přání, Seznamka, Burza. Bylo to také poprvé, co se rozdávaly dárky. Jiná byla i hudba, kterou jsme vysílali. Svou roli hrála také rivalita Pardubic a Hradce Králové. Najednou tady vzniklo rádio pro cílovou skupinu, která nikdy předtím rádio neměla. Ale bohužel se ten potenciál nikdy úplně nevyužil.³⁰⁸

Zdeněk Seiner, vedoucí vysílání:

Profil byl tak populární proto, že byl prvním přirozeným rádiem. Když jsem odcházel z Československého rozhlasu Hradec Králové, tak se sice vysílalo živě, ale neexistovalo, že by moderátor říkal něco, co neměl napsané. V Rádiu Profil to bylo natolik bezprostřední a proložené problémy a chybami, že to posluchač bral možná trochu jako ochotnické divadlo... Se všemi trapasy... Posluchači sledovali vývoj od naprostého amatérismu k určité profesionalitě. Dívali se na to, jako když jim roste dítě před očima a pod jejich vlivem se zdokonaluje. Byla v tom i spousta dalších momentů, které se těžko definují. V každém případě to byl skok přes propast, protože rozhlas u nás na 40 let ustrnul. A veškeré snahy Českého rozhlasu a České televize se tomu přizpůsobit nebyly věrohodné. Rádio Profil vyrůstalo z kořenů určitého uvědomění si vztahu mezi moderátorem a posluchači, který bude u veřejnoprávního rozhlasu vždycky chybět. Doba se posouvá. Tehdy to byla doba velmi kontaktní. Do studia přicházeli lidi, kteří chtěli něco říct a uměli něco říct... Celou dobu, co jsem pracoval ve státním rozhlase, jsem s mikrofonem drtil lidi: „Soudruhu, řekněte mi, co si myslíte o...?“ Dvě hodiny jsme se vzájemně mučili, pak jsem to šest hodin stříhal a byla z toho minuta. A najednou byla doba, kdy přišel do rádia člověk: „A tak já vám teda řeknu...“ A šlo to z něj.

---

³⁰⁸ Vzpomínky Jaroslava Zváry, zaznamenala A. Nováková 2008.

*Bylo to tak, že jsme se nejdřív chvíli pokoušeli dělat rádio starého stylu, ale zjistili jsme, že na to nemáme ani peníze, ani lidi, ani techniku. Jako znouzectnost se začalo dělat rádio typu: Hele, sedni si tam, pouštěj tyhle ty desky a něco mezitím říkej. Člověka to chvíli bavilo, ale pak si řekl: Mě to baví, ale baví to ty lidi, kteří to poslouchají? Neměl bych jim říct něco víc?*³⁰⁹

Václav Moravec, redaktor, moderátor:

*Když to budeme srovnávat dnešními očima, tak nebyl rozdíl ve způsobu práce v Rádiu Profil a v Českém rozhlasu Hradec Králové. Většina těch, kteří pokládali základy soukromého rozhlasového vysílání, přešla z rozhlasu státního (tehdy ještě nebyl veřejnoprávní). Počátky soukromého vysílání byly daleko víc věnovány zpravodajství a publicistice. Soukromá rádia daleko víc mluvila. Jejich vysílání bylo, co se týče žánrů, daleko pestřejší a flexibilnější, než je dnes. (...) Když soukromé médium umí využít svého potenciálu oproti často rigidní a těžkopádné struktuře média veřejné služby, leccos se může podařit. To vás naučí posouvat věci dopředu, nevymlouvat se na to, že něco nejde. Ze soukromého rádia (nebo televize) jste zvyklí na tlak, tam se nesmí říct, že něco nejde. Jít to musí, jinak přijdete o práci. Tahle zkušenost se pak při práci v médiích veřejné služby hodí. (...) Člověku, který stál u vzniku soukromého vysílání a věděl, že je určitou alternativou vysílání veřejné služby, může dnes přijít líto, kam se soukromé rozhlasové vysílání za sedmnáct let dostalo.*³¹⁰

Marie Schillerová, obchodní zástupkyně:

*Takovou popularitu, jakou mělo Rádio Profil, to už jsem nikdy nezažila. Byl to takový fenomén doby, protože jsme byli první soukromou rozhlasovou stanicí. Když jsem přišla někam, kde mě nikdo neznal, tak pro mě bylo Rádio Profil vstupenkou na další jednání. Pak ale přišla další rádia, která nás v rámci obchodních aktivit začala trochu válcovat.*³¹¹

Vítězslav Vondra, technik a hudební redaktor:

---

³⁰⁹ Vzpomínky Zdeňka Seinera, zaznamenala A. Nováková 2009.

³¹⁰ PILÁT, Tomáš. I s malým kašpárkem se dá hrát velké divadlo. *Týdeník rozhlas*. 9.10.2006, č. 42, roč. 16.

³¹¹ Vzpomínky Marie Schillerové, zaznamenala Anna Nováková 2009.

*V té době tady nic takového nebylo, my sami jsme nic neznali, ani neposlouchali, takže jsme vycházeli jen ze svých představ. Evropa 2 už v té době byla, ale my jsme ji v Pardubicích nechytali. Takže jsme vlastně neměli vůbec žádné srovnání. Ale ono to šlo tak nějak samo.*³¹²

Zuzana Nováková, redaktorka:

*Bylo to něco nového. Posluchači toužili po tomto stylu komunikace, toužili se spolupodílet na vysílání. A toužili tím víc, čím déle to měli odepřené. Mně to začalo vadit v okamžiku, kdy jsem se dozvěděla, že to, co tam říkám, vůbec není důležité a že je to jen obal k reklamě. Proto jsem odešla.*³¹³

František Wich, vedoucí hudební redaktor:

*Kdyby na místě těch lidí, kteří vytvářeli Profil, byli úplně jiní lidé a ve stejné době začali připravovat vysílání Rádia Kotěhůlky, tak by podle mě měli stejný úspěch. Nemyslím si, že by tolik záleželo na tom, jestli jsme byli dobří nebo špatní. Spíš to bylo dané okolnostmi, situací v éteru a tím, že to bylo něco nového, na co lidé nebyli zvyklí, Z dnešního pohledu to vypadá, že se v Profilu sešla parta extrémně šikovných lidí, kteří udělali díru do světa, nějaké legendární rádio. Ale tak to vůbec není. Stejně populární bylo svého času Rádio Labe, Černá hora nebo Metuje. Ale oni přišli později, už byla konkurence a těch posluchačů měli logicky méně. Také je nutné podotknout, že ta státní dotace byla obrovská vzpruha do začátku. To spolu s neexistencí konkurence byly asi nejdůležitější faktory. To už později žádné rádio nemělo. Je ale škoda, že se toho nepodařilo úplně využít. Aby byli třeba pracovníci rádia vedení k větší profesionalitě, aby viděli, jak to funguje v jiných rádiích, aby měli zajištěná odborná periodika, aby absolvovali třeba nějaká školení...To rádio mohlo podle mě přežít do dnešních dní a neskončit v nějaké síti Hey. Když přežilo třeba Rádio Orion...Dnes vidíme, že v Pardubicích není žádné slušnější rádio. Ta šance byla. Málokdo takovou měl.*³¹⁴

Robert Vokáč, spolumajitel:

Důvody úspěchu byly zaprvé: měli jsme Nad'u, a zadruhé: neměli jsme rok a půl konkurenci. Bylo to pole neorané. Jeli jsme zprava doleva. Ber kde ber. Třetí důvod byl ten, že jsme nebyli

---

³¹² Vzpomínky Vítězslava Vondry, zaznamenala A. Nováková 2009.

³¹³ Vzpomínky Zuzany Novákové, zaznamenala A. Nováková 2009.

³¹⁴ Vzpomínky Františka Wicha, zaznamenala A. Nováková 2009.

líní, domluvili jsme se a hlavně jsme to udělali. Dnes jsou všichni chytří, ale já říkám: Proč jste to neudělali vy?

Můj názor je, že když tady do té doby nebylo nic než státní rozhlas, tak by prostě fungovalo cokoliv. Myslím, že základ úspěchu byl v tom, že jsme se s Nad'ou potkali a že jsme se dokázali domluvit na tom, že já se jí nebudu plést do rádia a ona mně do peněz.³¹⁵

Naděžda Zálešáková-Jandová, zakladatelka a spolumajitelka Rádia Profil a majitelka reklamní agentury INNA:

Dokázali jsme oslovit normální lidi. V tom prvopočátku jsme hráli jinak než „stáťák“. Ale měli jsme tu i lidi ze „stáťáku“, na které byli posluchači zvyklí. V podstatě jsme byli takový napulírovanější „stáťák“. Velice rychle jsme začali uveřejňovat malé komerční formy, které tady do té doby nikdo nedělal. Byla to doba, kdy se hltala každá reklama. Lidi reklama nenudila, ani když na ni koukali 10 minut v televizi. Reklama jako taková byla úplně nový fenomén. A s vysíláním jsme dokázali oslovit lidi v jejich každodennosti, když to řeknu šroubovaně. Já nežila v žádném naleštěném podnikatelském světě a i lidi, kteří vysílali, žili normální život. Ale zaplatila jsem za to svým vnitřním prostředím. Neménila bych ani den z toho období volné soutěže, co jsme zažili na počátku 90. let. Neménila bych to, ale do budoucna bych to nechtěla. Nevím, jak jsem to přežila. Nebylo to vůbec jednoduché. Hrozně jsem zhrubla. Byl to neženský úděl, neženské prostředí.³¹⁶

6.5. Shrnutí

Studio Profil získalo licenci k provozování experimentálního rozhlasového vysílání 31. května 1991 a stejnojmenná společnost s ručením omezeným vznikla 10. července 1991. K zahájení vysílání byl zapotřebí ještě kmitočtový přiděl, který dostalo Studio Profil na podzim 1991. Byla to frekvence 96,9 MHz. Všichni držitelé licence pak museli začít do šesti měsíců od přidělení kmitočtu vysílat.

V době přidělení licence vysílalo Studio Profil několikrát týdně formou rozhlasu po drátě. A právě v tuto chvíli vypověděla staronová majitelka sídla pardubického rozhlasu, tzv.

---

³¹⁵ Vzpomínky Roberta Vokáče, zaznamenala A. Nováková 2009.

³¹⁶ Vzpomínky Nadi Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 2009.

Vodákovy vily, smlouvu o pronájmu prostor. Studio Profil se po jednání s Východočeským ředitelstvím spojů přestěhovalo do prostor bývalé telefonní ústředny. Výkonný ředitel nově vzniklé společnosti Studio Profil odkoupil veškeré vybavení rozhlasu z 50. a 60. let a do nového studia také dodal první nábytek. I po přestěhování na adresu Na Hrádku 105 vysílalo Studio Profil stále po drátě, ale začal se připravovat přechod „na vlnu“. V tomto období se už získávaly prostředky na provoz „komerčním vysíláním“, inzeráty zajišťovala prostřednictvím své reklamní agentury INNA Naděžda Zálešáková-Jandová, spolumajitelka rádia.

První 24hodinové zkušební vysílání Rádía Profil začalo 12. prosince 1991 v odpoledních hodinách. Do konce roku se takto vysílalo ještě třikrát (včetně Štědrého dne a Silvestra). V prosinci 1991 se organizačním šéfem/manažerem Rádía Profil stal Jaroslav Zvára, který spolu s majiteli Vokáčem a Zálešákovou-Jandovou diskutoval o tom, jestli se stát regionálním satelitem Evropy 2, nebo vysílat samostatně. Zvítězila druhá varianta a 13. ledna 1992 zahájilo Rádio Profil pravidelné samostatné vysílání. O této události informoval regionální tisk s velkou pompou, aniž by si jeho redaktoři uvědomovali, že dělají stanici neplacenou reklamu.

V roce 1992 dostalo Rádio Profil státní dotaci ve výši přibližně dva a čtvrt milionu korun na pořízení základního technického vybavení. Tyto finance znamenaly pro pardubickou stanici veliký zlom, a to především technologický. Žádná další stanice regionu už později takovou podporu od státu nezískala. I díky této okolnosti mělo Rádio Profil po celou první polovinu 90. let „náskok“ před dalšími soukromými rádii ve východních Čechách.

Zpočátku neměli ani majitelé, ani pracovníci Rádía Profil úplně konkrétní představy o publiku. Svou cílovou skupinu ohraničili věkem 20 až 50 let, s tím, že moderátoři a hudební redaktoři vysílali především to, co měli sami rádi.

Možná nejdůležitější a rozhodně stylotvornou složkou vysílání Rádía Profil byla hudba. Jak tvrdí autoři publikace *Radio-Management: Ein Handbuch für Radio-Journalisten*, hudba je nejdůležitější a pro úspěch stanice primární programový prvek. Když se posluchačům nelíbí hudba, tak neakceptují ani mluvené slovo.³¹⁷ Veškerá hudba se v Rádiu Profil vybírala „ručně“ a zpočátku bez jasně celkové koncepce. Po listopadu 1989 byl hlad po anglo-

---

³¹⁷ HAAS, M. H., FRIGGE, U, ZIMMER, G. *Radio-Management: Ein Handbuch für Radio-Journalisten*. München : Verlag Ölschläger GmbH, 1991.

americké hudbě, která byla v předchozím období zapovězena. Vedoucí hudební redaktor Rádia Profil ale prosazoval, aby alespoň 20–30 % odvysílaných písní mělo české (a slovenské) texty. Tohoto podílu se ovšem nedařilo dosáhnout. Můžeme říci, že Rádio Profil bylo zaměřeno na nejširší posluchačské vrstvy, hrálo především pop, ale ve večerních hodinách dávalo prostor i menšinovým žánrům (metal, punk, country). Panovala představa, že jednotlivé žánry mají mít ve vysílání stejné zastoupení jako jejich příznivci v populaci (např. metal 4 % atp.). Tento přístup už dnes není u plnoformátových komerčních stanic příliš obvyklý. Hudební nosiče (zejména CD) se získávaly především od vydavatelských firem, které si ovšem na oplátku diktovaly podmínky v nasazování jednotlivých písní do vysílání. Nezávislost hudebních redaktorů tak dostala první ránu. Další CD se půjčovala, případně kupovala. Fenomémem doby byl kontroverzní pořad Písničky na přání (ať už s jakýmkoliv názvem). Lidé ještě nevlastnili tolik vlastních hudebních nosičů a éra masového stahování hudby měla přijít až za řadu let. Pořad tohoto typu byl tak pro posluchače jednou z mála možností slyšet oblíbenou skladbu. Nutno ale podotknout, že do studia volal omezený počet stále stejných posluchačů a jejich vkus vesměs nepřispíval k pozvednutí úrovně hudební stránky vysílání.

Programové schéma se v prvním roce pravidelného vysílání Profilu postupně rozšiřovalo, ale spíše časově než obsahově. Páteř vysílání tvořily hudební („mainstreamové“ i menšinové) a hudebně-kontaktní pořady. Ani některé publicistické pořady pak rozhodně nebyly z dnešního pohledu typickými představiteli schématu komerčního rádia – například Minuty Klubu přátel Pardubicka, Knihy pro Vás, Ekoprofil, Babinec...³¹⁸ Postupně se začal objevovat rozpor mezi snahou o kvalitu pořadu a jeho „efektivitou“ (poměr náklady – oblíbenost u inzerentů). Problematické byly zpravodajské relace, které byly maximálně pětiminutové a neměly přesný vysílací čas. To vadilo jak (zejména vzdělanějším) posluchačům, tak i některým redaktorům. Souvisejícím problémem byly zdroje zpravodajství. Redaktoři zpočátku „vykrádali“ noviny³¹⁹, večerní zpravodajské relace Českého rozhlasu a využívali teletext. (Servis České

---

³¹⁸ Zdeněk Seiner například navrhoval čtení pohádek pro děti, možné zavedení pořadů s náboženskou tematikou a pořadů pro tělesně a mentálně postižené posluchače. (Viz: Text z archivu J. Zváry.)

³¹⁹ *Doslovné brakování novin je fuj!* (Viz: *Analýza stavu současného*. Cca počátek roku 1993. Soukromý archiv J. Zváry.)

tiskové kanceláře byl zakoupený až později, v roce 1994 se využívaly služby České tiskové agentury, pozn. aut.)

Z pochopitelných technických a ekonomických důvodů ve vysílání chyběly reportáže a náročnější příspěvky z terénu. K živým vstupům se využívaly vysílačky.

Rádiem Profil prošla velká řada zaměstnanců i spolupracovníků. K nejznámějším z nich patří například Václav Moravec, Nora Fridrichová, Šárka Kubelková a Hana Shánělová. Všichni tito jmenovaní se po etapě strávené v soukromém komerčním rádiu prosadili v médiích veřejné služby. (Nutno ale dodat, že i Rádio Profil v určitých ohledech, a to zejména zpočátku, inklinovalo ke kopírování schématu rozhlasu veřejné služby. Brzdou mu v této souvislosti byly limity technické a ekonomické, a tedy i personální.)

V roce 1992 ještě nemělo Rádio Profil komerční oddělení, reklamu zajišťovali za provizi sami redaktoři rádia. Ti i posléze obchodní zástupkyně Profilu měli často problémy vysvětlit klientům princip fungování reklamy. Kromě spotových kampaní, jak je známe dnes, byly pro tehdejší dobu typické drobné komerční formy, jako oznamy, soutěže, komerční rozhovory atd. Reklamní relace byly pro posluchače nové a zajímavé, a minimálně v rozšíření povědomí o produktech a službách účinné. V roce 1993 se Profil zapojil do sítě regionálních rádií Sun Radio Network, která stanicím zajišťovala snazší přístup k národní a nadnárodní reklamě. Díky zapojení do této sítě nezaznamenalo Rádio Profil úbytek reklamy, který trápil některé další stanice.

Situaci v tomto období ovlivňovalo chování Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání, která neustále udělovala nové a nové licence k soukromému rozhlasovému vysílání. Trh tak začínal být přesycený. Konkurence vysílatelů měla podle tehdejšího liberálního pojetí trhu³²⁰ přinést rozmanitost programové skladby, ale místo toho se jednotlivé rozhlasové stanice ještě více unifikovaly ve snaze zalíbit se co největšímu počtu posluchačů, a tedy i inzerentů.

---

³²⁰ Pro danou dobu byla příznačná libertariánská teorie masové komunikace. Libertariánská teorie vychází z respektování svobodné vůle. Média se podle tohoto indeterministického ideálu pohybují „na volném trhu myšlenek“, kde se tomu nejlepšímu dostává uznání a to nejhorší je zapuzeno. (Viz: McQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 1999, s. 154.) Například Colin Sparks ale McQuailem používanou teorii Petersona, Sieberta a Schramma a z ní vycházející terminologii odmítá jako nefunkční a neužitečnou. (Viz: SPARKS, C. *Communism, Capitalism and the Mass Media*. London: SAGE Publications Ltd., c1998.)

Inzerentů byl přitom stále stejný počet a každé další rádio ukrajovalo z možných zisků z reklamy další díl.

Kromě bezprostřední odezvy posluchačů na vysílání můžeme sledovat poslechovost stanice. Právě tento faktor je klíčový pro tvorbu ceny reklamy, a tedy i pro přežití rádia. V roce 1992 a 1993 ovšem neexistovala jednotná metodika průzkumů poslechovosti a čísla dodaná různými agenturami se mohla lišit. Rozhlasové stanice pak při jednání s klienty pochopitelně používaly ty průzkumy, v nichž dopadly nejlépe. Z průzkumu agentury AISA media vyplývá, že v létě 1993 poslouchalo Rádio Profil alespoň jednou týdně 307 000 posluchačů, denní poslechovost se vyšplhala na 160 000 posluchačů.

Všechny aspekty, které jsem popsala, vytvořily dohromady něco, co je i po letech možné označit slovem „fenomén“. Rádio Profil mělo (minimálně) ve východočeském regionu jedinečnou pozici. Ta vyplývala zejména ze dvou skutečností. Rádio Profil nemělo až do jara 1993 ve východních Čechách žádnou konkurenci. Jedinou další stanicí regionu byl Český rozhlas Hradec Králové, který měl po roce 1989 problémy přizpůsobit se novým nárokům posluchačů. Dalším důvodem, proč si Rádio Profil získalo takový „náskok“, byla nebývale vysoká státní dotace, která měla napomoci rozvoji svobodného soukromého vysílání v Československu. Svůj podíl na úspěchu Rádía Profil měli jeho pracovníci, kteří nedostatek zkušeností vyvažovali pílí a nadšením.

Chybou tehdejší koncepce byla z dnešního pohledu snaha zavděčit se všem, což vedlo k roztržitému a myšlenkově nejednotnému programovému schématu stanice. Na počátku 90. let se ale teprve začínalo hovořit o formátech rozhlasových stanic a cílových skupinách. Na druhou stranu je ale pravda, že z důvodu absence konkurence Rádio Profil stejně poslouchaly všechny věkové a zájmové skupiny regionu. (Naopak v dnešním zahuštěném éteru mají šanci uplatnit se především specializované stanice s jasně vymezenou cílovou skupinou. Předpokládá se další úbytek analogových rozhlasových stanic a budoucnost je spatřována v digitalizaci. Vlastní rádio si dnes může založit téměř každý. Potřebuje jen jednoduchý server a program, který je možné získat téměř zdarma.)

Někteří narátoři dnes zastávají názor, že se nepodařilo příznivých okolností vzniku Rádía Profil úplně využít. Chybělo soustředěné profesní vzdělávání redaktorů (někteří aktivnější

jednici se účastnili např. schůzí APSV, kde si pracovníci soukromých rádií vyměňovali zkušenosti, a odborných seminářů, které ASPV organizovala) i odborná literatura.³²¹

---

³²¹ Po listopadu 1989 neexistovala v Československu odpovídající teorie žurnalistiky a vůbec fungování duálního systému. Prvním česky psaným odborným materiálem, který se novinářům mohl dostat do ruky, byla *Příručka pro novináře střední a východní Evropy*, kterou vydal Syndikát novinářů české republiky, Lidové noviny a World Press Freedom Committee v roce 1991. Ta měla uspokojit naléhavou potřebu novinářů z bývalého sovětského bloku. Příručka pojednává především o psaní a redigování zpráv v novinách.

Mladí novináři, kteří v nich (novinách, pozn. aut.) budou pracovat, prokázali statečnost, ale nyní se musejí naučit „obyčejnou novinářinu“. Bude k tomu zapotřebí mnoha věcí. Základní příručka, jako je tato, je jen jednou z nich. Připravili jsme ji proto ve snaze co nejrychleji uspokojit tuto naléhavou potřebu novinářů.

(Více viz: CHOLUJOVÁ, M.; VEISOVÁ, Veronika; MALLETTE, Malcolm. *Příručka pro novináře střední a východní Evropy*. Praha: World press freedom committee, 1991.)

Velmi užitečnou publikací mohla být kniha *Radio-Management : Ein Handbuch für Radio-Journalisten*, vydaná v roce 1991 v Mnichově. Je ovšem psaná v němčině a ve své době k ní (nebo k jejímu výtahu) neměli běžní pracovníci rádia přístup. Zde je důkladně popsána teorie formátování rozhlasových stanic, jsou tu kategorizované typy promotion stanice, kapitola o nasazování hudby do vysílání, redakční práci, organizaci práce atd. (Viz: HAAS, M. H., FRIGGE, U, ZIMMER, G. *Radio-Management : Ein Handbuch für Radio-Journalisten*. München : Verlag Ölschläger GmbH, 1991.)

7. Další vývoj Rádia Profil

Počátky vysílání Rádia Profil ovlivňovala absence dalších soukromých rozhlasových stanic v regionu, nedostatek zkušeností s komerčním vysíláním a příznivá ekonomická situace. Rádio Profil získalo nebývale vysokou státní dotaci na svůj rozvoj a podnikatelé byli v tomto období ochotni investovat nemalé peníze do reklamy. Rádio Profil tak mělo prostředky na výrobu rozmanitého programu s tématickými přesahy do oblastí menšinových zájmů. V té době pracovalo v Profilu několik redaktorů „odkojených“ státním rozhlasem nebo majících zkušenosti s vysílání veřejné služby. Tito pracovníci měli ambice vytvářet něco víc než jen „obal na reklamu“. Ekonomika ale byla neúprosná. Naďa Zálešáková to poznala při návštěvě Belgie organizované agenturou IP Multimedia. (Rádio Profil bylo součástí sítě SUN, která fungovala až do roku 1995, kdy se IP chystalo k její restrukturalizaci a vytvoření zcela nového konceptu vyvinutého a provozovaného v Belgii, který stál na principech franchisingu.³²²)

Navštívili jsme jedno rádio asi 20 kilometrů od Bruselu a viděli jsme, že tam pracují jen tři lidé - technik, brigádnice jako spíkryně a ekonomická pracovnice, která zároveň prodávala reklamu. A mně tam došlo, že my v podstatě máme stáťák. Pochopila jsem, že se to musí okleštit. Že takhle má vypadat soukromé rádio. Byla jsem z toho zklamaná, ale bylo mi jasné, že to jinak nepůjde. My všichni jsme tu totiž měli na soukromo namalované ministáťáky s profesionály, s technikou, s programovými typy, prostě stáťáky.³²³

Další problém představovaly požadavky Intergramu.³²⁴

Intergram přišel s tím, že budeme platit i za každou reklamu, která projde rádiem. Chtěl asi 15 % z našeho reklamního objemu. Byly to vyděračské praktiky. Kdybychom s ním

---

³²² In: Archiv ARBOMedia. Franchisingová společnost měla pro síť SUN vyrábět a dodávat program a zajišťovat jeho distribuci k posluchačům, zajišťovat marketing celé sítě a stanicím zajišťovat také potřebné technické a organizační vybavení. (Více viz: ADAMEC, Lukáš; PROCHÁZKA, Tomáš. *Vznik a rozvoj programových sítí soukromých stanic v České republice a společná mediální zastoupení pro prodej reklamy po listopadu 1989*. Praha, 2006. 130 s., příl. 20 s. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky.)

³²³ Vzpomínky Nadi Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 2009.

³²⁴ Nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů o.s. Sazba 15 % platí dodnes. (Viz webové stránky Intergramu. Dostupné z <http://www.intergram.cz/?page=kdo_sazebniky> [cit. 2009-11-20].)

*nepodepsali smlouvu, tak by nám Rada pro rozhlasové a televizní vysílání neprodloužila licenci. Tak k sobě všechna rádia začala vymýšlet reklamní agentury. Protože Intergram měl smlouvu s rádiem, ale ne s reklamní agenturou. Takhle nás dohnali do typické české uličky...*³²⁵

Zálešáková-Jandová tedy s Alešem Klineckým založila Profile Agency, s. r. o., reklamní agenturu Rádía Profil, do které ale nepřizvala spolumajitele stanice Roberta Vokáče. Ten už měl v té době řadu dalších podnikatelských aktivit a Zálešáková-Jandová měla údajně pocit, že se rádiu dostatečně nevěnuje. Robert Vokáč v roce 1995 prodal svůj podíl Zálešákové-Jandové, která se tak stala jedinou majitelkou Profilu. Po několika měsících musel Rádio Profil opustit i A. Klinecký, mimo jiné programový ředitel Profilu, takže Zálešáková-Jandová zůstala sama i v reklamní agentuře. V tuto chvíli stála před úkolem značně snížit výrobní náklady, což dokázala, a to o 60 %. Z Rádía Profil postupně odešli „rozhlasoví profesionálové“ a stanice se transformovala na dopravní rádio.

*Nakonec jsem zůstala já a parta zapracovaných lidí, z nichž někteří i šišlali. Ti, kteří se postupně dostali na únosnou úroveň a byli únosní i pro peněženku rádia, se třikrát nebo čtyřikrát v hodině napojovali na dopravní profesionály do Prahy. Bylo to jako šňůra se čtyřmi pevnými kuličky, kde už se může bimbat cokoliv.*³²⁶

Po odchodu Klineckého se programovým ředitelem stal Martin Stratílek

Rádio Profil ale stále ztrácelo posluchače a pod tlakem okolností bylo nuceno rezignovat na svou regionální zakotvenost. Posluchači začali stanici poprvé ubývat v okamžiku, když spustila vysílání celoplošná stanice Frekvence 1.³²⁷ Vznik dalších stanic v regionu zapříčinil i další změny formátu. S novou licencí od 1. ledna 1996 se Profil definoval jako rádio rodinného typu. Cílovou skupinu viděl hlavně u rodičů dospívajících dětí (30 až 50 let), hudební dramaturgii zaměřil na hudbu od 70. let do současnosti s vyšším podílem české hudby. Stanice se z diskotékového rádia začala proměňovat ve stanici s vyšším podílem české

---

³²⁵ Vzpomínky Nadi Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 2009.

³²⁶ Vzpomínky Nadi Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 2009.

³²⁷ In: Strategie 4/1994, s. 62. Stanice Frekvence 1 začala vysílat 18. října 1993.

hudby až do formátu Soft AC (rádia tohoto formátu zařazují do playlistu pouze osvědčené hity, novinky nasazují až s několikaměsíčním zpožděním).³²⁸

Naděžda Zálešáková-Jandová dostala před Vánoci 2003 velmi zajímavou nabídku, a rozhodla se Rádio Profil prodat. V prosinci se uskutečnilo jednání a 3. února 2004 schválila Rada pro rozhlasové a televizní vysílání změnu názvu na Hey Profil a současně s tím i další změny licenčních podmínek.

Rádio Profil se od 10. března 2004 stalo součástí sítě Hey. Hey Profil nesjednotil formát ani s pražskou stanicí Hey, ani s rockovými stanicemi Hey na Moravě a ve Slezsku. Rádio se ale se svolením Rady přestalo označovat jako dopravní rádio a nový majitel odstranil také formulaci, že rádio nepřebírá program žádné jiné stanice.³²⁹

V únoru 2005 pak společnost InFin ze skupiny GES Holding získala stoprocentní podíl v Rádiu Profil od Nadi Zálešákové-Jandové.³³⁰

Důvodem prodeje byla stále klesající poslechovatost a finanční problémy Rádía Profil. Oproti původním 160 tisícům posluchačů v roce 1994 klesla denní poslechovatost v roce 2005 na 13 tisíc posluchačů. Zařazení rádia do sítě Hey mělo přispět ke zvýšení poslechovatosti až na 120 tisíc posluchačů denně. To se ale nepodařilo a v roce 2006 si denně Hey Profil naladilo 26

---

³²⁸ In: Zvláštní příloha Strategie 12/1995, s. 8. (Více viz: ADAMEC, Lukáš; PROCHÁZKA, Tomáš. *Vznik a rozvoj programových sítí soukromých stanic v České republice a společná mediální zastoupení pro prodej reklamy po listopadu 1989*. Praha, 2006. 130 s., příl. 20 s. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky.)

³²⁹ Srovnej s licenčními podmínkami stanice.

³³⁰ Více viz: Výpis z obchodního rejstříku. *Justice* [online]. [cit. 2009-10-05] Dostupný z <<http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/report?sysinf.vypis.CEK=388138&sysinf.vypis.rozsah=uplny&sysinf.@typ=transformace&sysinf.@strana=report&sysinf.vypis.typ=XHTML&sysinf.vypis.klic=8bd6e54deb53f0589cc2a6a1f620eb36&sysinf.spis.@oddil=C&sysinf.spis.@vlozka=551&sysinf.spis.@soud=Krajsk%FDm%20soude m%20v%20Hradci%20Kr%E1lov%E9&sysinf.platnost=05.10.2009>>

Dále k tématu viz: ŠMÍD, Milan. Vliv vlastnictví médií na jejich nezávislost a pluralitu. *Louč* [online]. 2004. [cit. 2009-11-06]. Dostupný z <<http://www.louc.cz/pri101/vlmed2004.doc>>

Dále: Přehled rozhlasových skupin a mediazastupitelství v Praze. *Oviradio* [online]. 14.10.2009 [cit. 2009-11-06]. Dostupný z <http://home.tiscali.cz/oviradio/index_soubory/praha-skupiny.htm>

tisíc posluchačů.³³¹ Ve 3. a 4. kvartálu roku 2009 byla týdenní poslechovost Rádia Profil 31 tisíc.³³²

Naštěstí jsem jim to prodala celé, nenechala jsem si žádná zadní vrátka. Aspoň se nemusím zblízka koukat na to odumírání, dodává dnes Nad'a Zálešáková-Jandová.

Na závěr jen dodám, že pardubické studio Českého rozhlasu začalo vysílat 4. března 2002. Od tohoto data až do 1. prosince 2002 vysílal Český rozhlas Pardubice formou tzv. odpojovacích lokálních oken, kterými několikrát denně vstupoval do programu Českého rozhlasu Hradec Králové. Od pondělí 2. prosince 2002 vysílá Český rozhlas Pardubice svůj samostatný celodenní program. Pardubičtí patrioté tak mohou být po letech bojů za samostatný pardubický rozhlas konečně spokojeni.

---

³³¹ K mírnému nárůstu poslechovosti v oblasti dopomohlo rozšíření územního pokrytí pardubického Hey Profil, když byl 24. dubna 2006 uveden do provozu dokrývač v Čáslavi pro oblast Čáslavi, Kutné Hory a Kolína.

³³² Výsledky RadioProjektů za 3. a 4. kvartál jsou dostupné např. na stránkách Radiotv. Viz: http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obchod/radioprojekt-ii-iiiq-2009-ve-znameni-dramatickych-zmen-impuls-s-f1-klesa-e2-a-cro-1-sili/

8. Závěr

Duální systém vysílání se v České republice (Československu) začal utvářet před dvaceti lety, i když legislativa zaostávala za praxí. Po pádu komunistického režimu bylo zřejmé, že by se média měla vymanit z područí státu a měl by vzniknout prostor, kde by vedle sebe existovali vysílatelé veřejné služby a provozovatelé soukromého vysílání (i když například v Rakousku začala soukromá elektronická média fungovat ještě později než v ČR, pozn. aut.).

Já se zaměřila na vznik pardubického Rádía Profil, jakožto první soukromé komerční rozhlasové stanice ve východních Čechách. U okolností jejího zrodu a „prvních krůčků“ lze najít řadu styčných bodů s obdobnými stanicemi v Praze, ale velké odlišnosti vycházejí z regionálního zakotvení Profilu a z jeho výjimečného postavení (daného např. nepřítomností konkurence).

V úvodu jsem deklarovala snahu pomocí analýzy dostupných materiálů (archivní dokumenty, dobový tisk, mediální zákony) a rozhovorů s pamětníky v souladu s principy orální historie určit, které faktory ovlivňovaly vznik Rádía Profil a jeho fungování v prvním období. Chtěla jsem tyto faktory postihnout a zhodnotit jejich váhu. Pro lepší orientaci bychom je mohli rozčlenit například do kategorií politické a legislativní, ekonomické, společenské a osobní. Můžeme hovořit také o faktorech technických nebo například historických. Mnohé okolnosti se ovšem prolínají a nelze je jednoduše „zaškatulkovat“.

Z faktorů uvedených v úvodu nelze vybrat jeden nejdůležitější. Pro vznik soukromého komerčního rádía byl rozhodující přechod od totalitního režimu s centrálně plánovaným hospodářstvím k demokracii s tržní ekonomikou. Na jaře 1990 byla oficiálně zrušená cenzura a začal proces demonopolizace médií a ustavování duálního systému vysílání.³³³

V Pardubicích v té době fungovalo okresní vysílání po drátě (ORS) podléhající okresnímu národnímu výboru, respektive okresnímu úřadu. Právě i kvůli chaosu v mediální legislativě a nejasnému normativnímu vnímání rozhlasového vysílání nebylo jasné, do jaké míry má stát (i finančně) podporovat soukromá média. V prvním roce po „sametové revoluci“ tedy

---

³³³ Klíčovou roli měl hrát Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, který byl ovšem schválen až v říjnu 1991. Od roku 1990 se na Úřadu předsednictva federální vlády hromadily žádosti o licence k nestátnímu vysílání, ale neexistoval orgán, který by tato povolení uděloval. Zdlouhavost celého procesu dala vzniknout fenoménu pirátského vysílání.

nedožalo běžné fungování ORS, nyní už Studia Profil, žádných převratných změn.³³⁴ V nastalé situaci se dokázala nejlépe zorientovat redaktorka ORS Naděžda Zálešáková-Jandová. Ve 2. polovině roku 1990 požádala spolu s podnikatelem Robertem Vokáčem, který poskytl většinu potřebných finančních prostředků, o licenci k provozování nestátního rozhlasového vysílání pro Studio Profil. Ta byla udělena 31. května 1991. Nikdo další z východočeského regionu o licenci nežádal. Byl to přeci jen krok do neznáma a nevědělo se, jestli a jak může být podnikání v oblasti soukromých médií výnosné.

Zálešáková-Jandová a také další zúčastnění neměli na počátku 90. let zkušenosti s fungováním komerční rozhlasové stanice, a to jak po stránce organizační a výrobní, tak posluchačské. Vzhledem k nejasným představám o cílové skupině posluchačů a nepochopení důležitosti jejího přesného vymezení byl program Rádia Profil více méně závislý na vkusu, chuti a zkušenostech redaktorů. Na počátku 90. let neexistovaly jednotné a vypovídající průzkumy poslechovosti, a tak chyběla jak zpětná vazba, tak nástroj tvorby ceny reklamního času. Regionální klienti navíc často nechápali princip inzerce v soukromých médiích.

Hlavním zdrojem příjmů byl tedy prodej reklamního času, přičemž v úplném začátku Rádiu Profil zásadně pomohla vysoká státní dotace.

Obsah vysílání ovšem nebyl v prvním období tolik důležitý. Rádio Profil bylo totiž až do jara roku 1993 jedinou soukromou rozhlasovou stanicí ve východních Čechách, a tak posluchači „neměli na výběr“³³⁵. Naproti tomu zjednodušeně liberální podoba politiky Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání v letech 1992–1996 se Rádia Profil dotknula v mnoha ohledech. Bylo třeba vypořádat se s konkurencí, zajistit si neztenčený příjem z reklamy, k čemuž mělo pomoci sesíťování regionálních stanic. K udržení posluchačů, jejichž pozornost vlastně komerční rádia prodávají, bylo potřeba upravit také program a zaměřit se na marketingové akce.

---

³³⁴ Za velkou změnu můžeme samozřejmě považovat zrušení cenzury, ale redaktoři/redaktorky ORS se před rokem 1989 věnovali spíše apolitickým tématům, a tak tomu bylo i nadále. Ve vysílání tak spíše informovali o kulturních akcích, nových stavbách v okrese anebo o historii regionu. Zároveň se začala uvolňovat vazba na okresní noviny Zář a jejich šéfredaktora. Novým prvkem bylo také neplacené předvolební vysílání. Postupně se také rozšiřovalo komerční vysílání, které ovšem svými výnosy ještě zdaleka nepokrývalo náklady na chod stanice.

³³⁵ V roce 1992 si mohli obyvatelé pardubického regionu kromě Rádia Profil naladit pouze Český rozhlas Hradec Králové, Prahu, Vltavu a federální okruh Československo.

Zpočátku bylo tedy vysílání Rádia Profil ovlivněné zkušenostmi některých jeho pracovníků ze státního rozhlasu. Přítomná byla představa, že rádio má nejen bavit, ale také informovat, vzdělávat a povznášet³³⁶ (viz například pořady Minuty Klubu přátel Pardubicka, Ekoprofil, Nové knihy). Postupně se však ukázalo, že technické a ekonomické okolnosti nedovolí, aby se redaktoři věnovali náročnějším rozhlasovým žánrům, a ti tak zůstávali většinou při moderovaných proudech hudby, soutěžích a písničkách na přání.

Mladí a nezkušení moderátoři přinesli nový styl komunikace, který se díky své posluchačské nenáročnosti stal rychle velmi oblíbeným a který postupně převládl.

Nenáročná byla také vysílaná hudba, i když stále ještě převládala představa, že ve vysílání mají být zastoupeny všechny hudební žánry, a to procentuálně podle své oblíbenosti ve společnosti. Kýženého poměru bylo dosahováno pomocí specializovaných hudebních pořadů.

Svou roli hrála také rivalita Pardubic a Hradce Králové, kde bylo po dlouhá léta sídlo krajského studia Československého rozhlasu.³³⁷ Mnozí pardubičtí občané tak chápali Rádio Profil jako protiváhu postupně se modernizujícího, ale stále ještě zkosnatělého státního a posléze veřejnoprávního vysílání. Později se však ukázalo, že Rádio Profil nemůže zastoupit funkce vysílatele veřejné služby a v souvislosti se vznikem nového Pardubického kraje posluchači uvítali vznik regionálního studia Českého rozhlasu (na jehož organizační přípravě se podílel Jaroslav Zvára, první manažer Rádia Profil).

Narátory se shodují, že Rádio Profil bylo možné na počátku 90. let spojovat s pojmem „fenomén“. Bylo výjimečné v mnoha obsáhle popsaných ohledech, ale pamětníci se po letech neshodují v tom, jak Profil tyto jedinečné předpoklady využil.

Už dnes je ale jasné, že se situace počátku 90. let nebude zřejmě v blízké době opakovat, mediální systém včetně legislativy se ustálil, došlo ke vstupu zahraničního kapitálu,

---

³³⁶ Více k tématu viz: JAKUBOWICZ, K. *Rude Awakening: Social and Media Change in Central and Eastern Europe*. Cresskill, N.J. : Hampton Press, 2006.

³³⁷ Na tuto rivalitu poukazují v různé míře všichni narátory, pouze Naděžda Zálešáková-Jandová ji výrazně nevnímala a nevnímá, což ale může být, jak sama přiznává, způsobeno také tím, že je původem z Hlinska v Čechách a na novinářskou dráhu nastoupila v Chrudimi.

komercializaci obsahu³³⁸, vytvoření reklamních i programových sítí, globalizaci a digitalizaci. Dá se očekávat ještě větší koncentrace médií a křížení vlastnictví mezi tiskem, rozhlasem, televizí a novými médii.

V minulosti jsme mohli sledovat snahu rozhlasových stanic zalíbit se co největšímu počtu posluchačů, a tedy i inzerentů. S digitalizací elektronických médií a křížením vlastnictví ale můžeme pozorovat i tříštění mediální krajiny, její fragmentaci a zužování cílových skupin na základě sociodemografických charakteristik posluchačů i jejich zájmů.

S tvrzením Colina Sparkse zmíněným v úvodu práce, totiž že v oblasti vysílání nedošlo v zemích střední a východní Evropy po roce 1989 k velkým změnám, že je možné sledovat vysokou míru kontinuity, především strukturální a personální a že ve vysílacích médiích zůstali u moci představitelé komunistické nomenklatury³³⁹, lze podle mého názoru částečně souhlasit i nesouhlasit. Když pomineme oblast státního, později veřejnoprávního rozhlasového vysílání, která byla poměrně rigidní (zejména v běžném fungování), tak můžeme konstatovat, že vznik soukromého vysílání přinesl naprosto novou kvalitu. Na jeho „prvních krůčcích“ se sice poměrně hojně podíleli lidé spojení se sdělovacími prostředky před rokem 1989, ale postupně se prosadil nový styl komunikace mezi moderátory a posluchači, který dlouholetým rozhlasovým profesionálům často nevyhovoval a vedl k jejich odchodu „zpátky“ do médií veřejné služby. Nový nebyl pouze obsah, ale i princip ekonomického fungování a postupně také normativní pohled na soukromé komerční rozhlasové vysílání. Většina rozhlasových pracovníků i posluchačů už dnes od těchto stanic neočekává víc než zábavu. Současní posluchači mají na výběr z neomezeného počtu rozhlasových stanic, jejich rozmanitost je už však jinou otázkou...

---

³³⁸ Brzdu komercializace mediální nabídky tvoří zákonem zřízení vysílatelů veřejné služby – Český rozhlas a Česká televize, jejichž postavení je ale v současnosti slabé. I v tomto sektoru duálního systému se totiž stále hledí na poslechovitost a sledovanost jako na hledisko úspěchu.

³³⁹ In: SPARKS, C. *Communism, Capitalism and the Mass Media*. London: SAGE Publications Ltd., c1998.

9. English Summary

The so-called Velvet Revolution in 1989 brought back democracy to Czechs after fifty years of lack of freedom – after Nazi occupation and communist rule. It naturally brought huge changes to the whole Czech society. As well as the appearance of a new political and economical system, the media system also had to be transformed. External censorship was abolished and the government started to prepare legislation to introduce private electronic media and the statutory public-service broadcaster.

One of the first private (and commercial) radio stations in Czechoslovakia was Radio Profil in Pardubice. It's first steps were affected, for example, by a lack of experience with private broadcasting, with the economical operation of commercial media, the absence of media laws, the absence of rating surveys and academic literature, by technical conditions and the rivalry of two Eastern-Bohemian towns Pardubice and Hradec Králové.

I examined archival sources, topical newspapers and magazines, and legal enactments. I also interviewed a total of eight narrators according to the methods of oral history. I discovered that, in the beginning, Radio Profil was broadcasting in a very similar fashion to the state broadcaster. One reason being was that most of the Radio Profil staff had worked at the state radio previously, and the other that the economical situation was favourable. As time passed it became much clearer however that the radio station was a private company which needed to earn money. Therefore the whole concept and programme had to be changed.

10. Bibliografie

10.1. Vzpomínky pamětníků

Vzpomínky Františka Kotena, zaznamenala Z. Nováková 1987.

Vzpomínky ing. Jaroslava Matyse, technika a zaměstnanec Telegrafie, zaznamenala Z. Nováková 1987.

Dopis Karla Bouška z 28. 4. 2003, soukromý archiv A. Novákové.

Dopis Alexeje Gsöllhofera z 31. 8. 2001, soukromý archiv A. Novákové.

Text Miroslava Kučery *Z historie Okresního rozhlasového studia*, cca 1990, soukromý archiv A. Novákové.

Vzpomínky Miroslava Kučery, zaznamenala A. Nováková 14. 2. 2001 v Bezděkově na Přeloučsku.

Vzpomínky Aleše Vovsa, zaznamenala A. Nováková 16. 11. 2005 v Praze.

Vzpomínky Ivana Ladýře, zaznamenala A. Nováková 28. 12. 2000 v Pardubicích.

Vzpomínky Ludmily Ladýřové, zaznamenala A. Nováková 28. 12. 2000 v Pardubicích.

Vzpomínky MUDr. Josefa Jiráska, zaznamenala A. Nováková 28. 11. 2005 v Pardubicích.

Vzpomínky Zuzany Novákové, zaznamenala A. Nováková 14. 7. 2009 v Pardubicích.

Vzpomínky Naděždy Zálešákové-Jandové, zaznamenala A. Nováková 14. 8. 2009 v Holičkách.

Vzpomínky Roberta Vokáče, zaznamenala A. Nováková 30. 7. 2009 v Pardubicích.

Vzpomínky Vítězslava Vondry, zaznamenala A. Nováková 14. 7. 2009 v Pardubicích.

Vzpomínky Zdeňka Seibera, zaznamenala A. Nováková 12. 9. 2009 v Pardubicích.

Vzpomínky Jaroslava Zváry, zaznamenala A. Nováková 12. 9. 2008 a 8. 9. 2009 v Pardubicích.

Vzpomínky Františka Wicha, zaznamenala A. Nováková 5. 8. 2009 a 19. 8. 2009

v Praze.

Vzpomínky Marie Schillerové, zaznamenala A. Nováková 12. 9. 2009 v Pardubicích.

10.2. Prameny

Archiv Rádia Profil (Hey Profil)

Archiv Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání

Státní okresní archiv Pardubice:

- Fond *Okresní noviny Zář 1977–1990*, inv. č. 4386, kt. 1318.
- Fond *ONV*, Státní okresní archiv Pardubice, kt. 1308.
- Fond *Rozhlas 198–1990*, Státní okresní archiv Pardubice, inv. č. 4384, kt. 1317.
- *Inventář ONV Pardubice 1960-1990*, Státní okresní archiv Pardubice, AP 1107, č. NAD 1152.
- Fond *ONV Pardubice 1960–1990*, Státní okresní archiv Pardubice, kt. 1307, č. knih 248, 252.

Dopis Jozefa Mikloška žadatelům o nezávislé rozhlasové vysílání, v Praze 21. února 1991, č.j. 461/91-06. *Louč* [online]. Č. 39/2001. [cit. 2009-07-14]. Dostupný z <http://www.louc.cz/pril01/doplic.html>

Dopisy posluchačů k srpnovým událostem 1968. Československý rozhlas Hradec Králové. Knihovna Státního okresního archivu Hradec Králové, 4823/01, K 10294.

Kolektiv autorů. *Pardubicko*. Pardubice: Okresní národní výbor a Okresní rada osvětová, 1949.

Nová Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání (od dubna do prosince 1992). Zprávy o stavu vysílání a činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. Společná česko-slovenská digitální knihovna. PČR, PS 1993-1993. Tisky [online]. [cit. 2009-10-02]. Dostupný z http://www.psp.cz/eknih/1993ps/tisky/t0250_01.htm

Programový věstník: Československý rozhlas a televise, 1.-7. října 1956, roč. 23, č. 40/56.

Soukromý archiv autorky

Soukromý archiv Františka Wicha

Soukromý archiv Jaroslava Zváry

10.3. Literatura

BENDA, J. *Vlastnictví periodického tisku v České republice v letech 1989–2006*. Praha: Karolinum, 2007. 273 s. ISBN 978-80-246-1387-1.

BLODIGOVÁ, A., et al. *Dějiny českého novinářství a českých novinářských spolků*. Praha: Státní ústřední archiv, 2002. 99 s.

BURTON, G.; JIRÁK, J. *Úvod do studia médií*. Brno: Bannister & Principal, 2001. 391 s. ISBN 80-85947-67-6.

Československý rozhlas, Ideově tematický plán vysílání Čs. rozhlasu na rok 1989 s výhledem na rok 1990. Praha: Československý rozhlas, 1988.

HAAS, M. H., FRIGGE, U, ZIMMER, G. *Radio-Management : Ein Handbuch für Radio-Journalisten*. München : Verlag Ölschläger GmbH, 1991. 786 s. ISBN 3-88295-135-4.

HANKUSOVÁ, V. *Vývoj výzkumu rozhlasových posluchačů v Československu a v České republice*. Praha: Karolinum, 2006. 152 s. ISBN 80-246-1092-2.

HUDEC, V.: *Úvod do marxisticko-leninské žurnalistiky*. Díl I-II. SPN, Praha 1978. 164 s.

CHOLUJOVÁ, M.; VEISOVÁ, Veronika; MALLETT, Malcolm. *Průručka pro novináře střední a východní Evropy*. Praha: World press freedom committee, 1991. 161 s. ISBN 80-7106-045-3.

JAKUBOWICZ, K. *Ideas in our Heads: Introduction of PBS as Part of Media System Change in Central and Eastern Europe*. European Journal of Communication 2004; 19; 53. Dostupné z databáze SAGE < <http://ejc.sagepub.com/cgi/content/abstract/19/1/53> >

JAKUBOWICZ, K. *Rude Awakening: Social and Media Change in Central and Eastern Europe*. Cresskill, N.J. : Hampton Press, 2006. 451 s. ISBN 1-57273-649-6.

JEŠUTOVÁ, E.; NOVÁKOVÁ, J. *Československý rozhlas na cestě k demokracii: od perestrojky ke svobodným volbám*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2002. 58 s.

- JIRÁK, J., et al. *10 let v českých médiích*. Praha: Portál, 2005. 142 s. ISBN 80-7178-925-9.
- Kolektiv autorů; JEŠUTOVÁ, E.(ed.). *Od mikrofonu k posluchačům: Z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003. 667 s. ISBN 80-86762-00-9.
- KÖPPLOVÁ, B., et al. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. Praha: Karolinum, 2003. 461 s. ISBN 80-246-0632-1.
- KÖPPLOVÁ, B.; JIRÁK, J. *Masová média a česká společnost 90. let 20. stolení: průběh a důsledky transformace českých médií*. In: *Česko a Rakousko po konci studené války: různými cestami do nové Evropy*. Ústí nad Labem: Kaiserová Kristina - Albis International, 2008
- KÖPPLOVÁ, B.; JIRÁK, J. *Média a společnost*. Praha: Portál 2003. 517 s. ISBN 978-80-86971-95-7.
- MARŠÍK, J. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999. 60 s.
- McNAIR, B. *Sociologie žurnalistiky*. Praha: Portál, 2004. 184 s. ISBN 80-7178-840-6.
- McQUAIL, D. *Media performance: Mass Communication and the Public Interest*. London: SAGE Publications, 1999. 350 s. ISBN 0-8039-8295-X.
- McQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 1999. 447 s. ISBN 978-80-7367-338-3.
- MĚCHÝŘ, J. *Velký převrat či snad revoluce sametová?* Praha: Progetto, 1999. 359 s. ISBN 80-86366-00-6.
- MORAVEC, V. *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989-1999)*. In *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*, č. 3. Praha: Český rozhlas, 2000.
- PAUER, J. *Praha 1968: Vpád Varšavské smlouvy: vpád – plánování – provedení*. Praha: Argo, 2004. 360 s. ISBN 80-7203-558-4.
- PROKOP, D. *Boj o média: dějiny nového kritického myšlení o médiích*. Praha: Karolinum, 2005. 409 s. ISBN 80-246-0618-6.
- REIFOVÁ, I. et al. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004. 327 s. ISBN 80-7178-926-7.
- Slovníková příručka k československým dějinám. *Ústav pro soudobé dějiny* [online]. Dostupná z <<http://www.usd.cas.cz/slovníkova-prirucka-k-ceskoslovenskym-dejinam-1948-1989>>

SPARKS, C. *Communism, Capitalism and the Mass Media*. London: SAGE Publications Ltd., c1998. 214 s. ISBN 0-7619-5075-3.

SUK, J. *Labyrintem revoluce: aktéři, zápletky a křižovatky jedné politické krize*. Praha: Prostor, 2003. 507 s. ISBN 80-7260-099-0.

ŠMÍD, M. *Stručný slovník elektronických médií*. Praha: Karolinum, 1995. 57 s. ISBN 80-7184-142-0.

ŠMÍD, M. *Vliv vlastnictví médií na jejich nezávislost a pluralitu*. Louč [online]. 2004. [cit. 2009-11-06]. Dostupné z <<http://www.louc.cz/pril01/vlmed2004.doc>> In: HRVATIN, S.B.; PETKOVIĆ, B.(ed.) *Media Ownership and its Impact on Media Independence and Pluralism*. Ljubljana: SEENPM and Peace Institute, 2004. Dostupné z <http://www2.mirovni-institut.si/media_ownership/albania.htm>

THOMASS, B.; TZANKOFF, L. *Medien und Transformation in Osteuropa*. Wiesbaden: Westdeutscher Verlag, 2001. 254 s. ISBN 3-531-13476-0.

Tipy pro tazatele (přeloženo a mírně upraveno na základě originálu BAUM, Willa K. *Oral History for the Local Historical Society*. 1971. Dostupné z <http://www.coh.usd.cas.cz/pages_cz/materialy_online.htm>

TOMÁŠEK, D.: *Pozor cenzurováno! aneb Ze života soudružky cenzury*. Praha: Themis, 1994. 157 s. ISBN 80-85821-16-8.

VANČURA, Jiří. *Muž, který stál v cestě. K úloze MUDr. Františka Kriegla v srpnu 1968*. Proměny Pražského jara - Sborník studií a dokumentů o nekapitulantských postojích v československé společnosti 1968–1969, kap. I. a II. připravili a uspořádali Jindřich Pecka a Vilém Prečan. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Doplněk 1993, s. 73.

VANĚK, M. *Naslouchat hlasům paměti: teoretické a praktické aspekty orální historie*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny (Akademie věd ČR), Centrum orální historie, 2007. 224 s. ISBN 978-80-7285-089-1.

VANĚK, M., et al. *Orální historie: Metodické a „technické“ postupy* (skriptum). Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. Filosofická fakulta 2003. Dostupné z <http://www.coh.usd.cas.cz/pages_cz/oralni%20historie_skriptum.pdf>

VLČEK, J. *Formát vysílání rozhlasových stanic a jeho proměny v ČR* [online]. Praha: RRTV, [1999]. Dostupný z: <<http://www.rrtv.cz/zprava1999/b5.html>>

VLČEK, J. *Formáty rozhlasových stanic* [online]. Praha: RRTV, [1998]. Dostupný z <<http://www.rrtv.cz/files/zprava1998/c25.doc>>.

10.4. Zdroje z tištěných periodik

ČECHOVÁ, Zuzana; VINKLEROVÁ, Jana. Rádio Profil a jeho lidé. *Noviny Chrudimska*. 20. 10. 1992, s. 3.

Demonstrace v Pardubicích. *Zář*. 24. 11. 1989, roč. 39–40, č. 94, s. 1.

Devatenáctkrát šance. *Rock & Pop*, 30. 8. 1991, s. 4.

JETENSKÁ, J. *Více než milion posluchačů Profilu*. Pernštejn. 19. týden 1992, roč. 3, č. 18, s. 1.

Když má rádio svůj Profil. *Strategie* 4/1994, s. 62.

KOMÁREK, Jiří. Anketa o rozhlase po drátě. *Týdeník Rozhlas*. 39/1992, 21. 9. –27. 9. 1992, roč. 2, s. 2..

KOMÁREK, Michal. Napišme to přestavbově. *Respekt* č. 29/2009. Seriál Československo 1989, s. 26–27.

KOSATÍK, Pavel; WEISS, Martin. Ke kávě věkává. *Magazín DNES*. Říjen 1993, s. 12–16

LADÝŘ, Ivan. Půl století rozhlasu v Pardubicích. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1995, roč. 30, č. 5–6, s. 126.

LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 7–8, s. 180–186.

LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 9–10, s. 233–234.

LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1991, roč. 26, č. 3–4, s. 63–64.

LADÝŘ, Ivan. Rozhlas Pardubice 45 let. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1992, roč. 28, č. 3–4, s. 92–94.

Média v roce 1993. *Strategie* 3/94, s. 56–59.

- NOVÁKOVÁ, Zuzana. Revoluční vysílání v květnu 1945. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*, 1990, roč. 25, č. 3–4.
- PALEČEK, Jiří; JIRÁSEK, Josef. Aby patent nezůstal v Hradci. *Zář*. 11.1.1991, č. 3, roč. 41–51, s.5
- PANKEVIČ, Pavol. Heslo zní: Nálada s námi. *Zář – Čtení na víkend*. 24. 1. 1992, č. 10, roč. 42–52, s 3.
- PILÁT, Tomáš. I s malým kašpárkem se dá hrát velké divadlo. *Týdeník rozhlas*. 9. 10. 2006, č. 42, roč. 16.
- Program Rádia Profil. *Týdeník Rozhlas*. 30/1992, 20. 7. –26. 7. 1992, roč. 2, s. 18.
- Program Rádia Profil. *Týdeník Rozhlas*. 52/1992, 21.12.–27. 12. 1992, roč. 2, s. 18.
- První licence. *Týdeník Rozhlas*. 17/1991, 22. 4.–28. 4. 1991, roč. 1, s. 1.)
- Radio Profil Pardubice. *Zář*. 13. 1. 1992, č. 5, roč. 42–52, s. 6
- Radio Profil Pardubice. *Zář*. 13. 1. 1992, č. 5, roč. 42–52, s. 6.
- Radio Profil Pardubice. *Zář*. 15. 1. 1992, č. 6, roč. 42–52, s. 6
- Radio Profil Pardubice. *Zář*. 29. 1. 1992, č. 12, roč. 42–52, s. 6.
- Rádio Profil. *Pernštejn*. 27. 1. 1992, roč. 3, č. 4, s. 4
- Radio Profil. *Týdeník Rozhlas*. 30/1992, 20. 7.–26. 7. 1992, roč. 2, s. 20.
- Rádio Profil. *Zář*. 27. 4. 1992, č. 49, roč. 42-52, s. 1.
- ŘEŽÁBEK, Jan. Co se vleče-neuteče? *Týdeník Rozhlas*. 11/1991, 11. 3.–17. 3. 1991, roč. 1, s. 1-2.
- Silvestr s Profilem. *Zář*. 31. 12. 1991, č. 104, roč. 41-51, s. 1.
- TOPOL, Jáchym. Tady Radio Stalin...*Respekt*. 34/1990. 31. 10.–6. 11. 1990. (Viz speciální vydání *20 let očima Respektu*, 16. 9. 2009, s. 11)
- Zvláštní příloha *Strategie* 12/1995, s. 8.

10.5. Bakalářské a diplomové práce

ADAMEC, L.; PROCHÁZKA, T. *Vznik a rozvoj programových sítí soukromých stanic v České republice a společná mediální zastoupení pro prodej reklamy po listopadu 1989*. Praha, 2006. 130 s., příl. 20 s. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky.

KUTÁLKOVÁ, Ludmila. *Okresní rozhlasové vysílání v Pardubicích v 80. letech a následné zřízení soukromých rozhlasových stanic Radio Profil a Radio Panag*. Praha, 1994. 81s., příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky.

OTAVA, J. *Vývoj regionálního tisku v Pardubicích po roce 1989*. Pardubice, 2005. 76 s. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Pardubice, 2005.

PRAŽANOVÁ, D. *20 let vysílání Československého rozhlasu ve východních Čechách*. Univerzita Karlova v Praze, 1969.

SLADČÍKOVÁ, Petra. *Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání*. Praha, 1999. 119 s.: 13 příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky.

VANĚK, V. *Královéhradecká Pochodeň přelomu 80. a 90. let dvacátého století jako příklad transformace československého regionálního deníku*. Praha, 2009. 104 s.: 69 příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky.

10.6. Zákony

86/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 81/1966 Sb., o periodickém tisku a o ostatních hromadných informačních prostředcích.

468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Účinný od 22. listopadu 1991. Zrušen 4. července 2001.

484/1991 Sb., o Českém rozhlasu. Účinný od 1. ledna 1992.

483/1991 Sb., o České televizi. Účinný od 1. ledna 1992.

103/1992 Sb., o Radě České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání. Účinný od 5. března 1992. Zrušen 4. července 2001.

247/ 1995 Sb. o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Účinný od 1. ledna 1996.

301/1995 Sb., kterým Parlament ČR novelizoval Parlament ČR zákony 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, 103/1992 Sb., o Radě České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání, 483/1991 Sb., o České televizi, 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, a 368/1992 Sb., o správních poplatcích. Účinný od 1. ledna 1996.

231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů. Účinný od 4. července 2001.

10.7. Elektronické zdroje

ČEKAN, Daniel. Východočeská rádia v 90. letech? Boom a stagnace. *Radiotv* [online]. 9. 4. 2001. [cit. 2009-10-19]. Dostupný z < http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obecne/vchodoesk-rdia-v-90-letech-boom-a-stagnace/ >.

DRESLER, Radek. Co je to Mediaprojekt a SKMO? *Radiotv* [online]. 21. 2. 2003 [cit. 2009-11-01]. Dostupný z < http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obecne/co-je-mediaprojekt-a-skmo/ >.

Historie MediaProjektu I. – úvod. *Radiotv* [online]. 19. 7. 2006 [cit. 2009-11-02]. Dostupný z < http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obchod/historie-mediaprojektu-i-vod/ >

LIEHM, J. A. Čítanka pro děti a mládež. *Britské listy* [online]. 15. 5. 2008. [cit. 2009-09-09]. Dostupný z < <http://www.blisty.cz/art/40586.html> >

Odpověď na interpelaci klubu ODS přednesenou poslancem ČNR Petrem Koháčkem na vládu ČR ve věci rozhlasového a televizního vysílání. *Společná česko-slovenská digitální*

parlamentní knihovna. ČNR 1990-1992. Tisky [online]. [cit. 2009-10-02]. Dostupný z <http://www.snemovna.cz/eknih/1990cnr/tisky/t0288h00.htm>

Přehled rozhlasových skupin a mediázastupitelství v Praze. *Oviradio* [online]. 14.10.2009 [cit. 2009-11-06]. Dostupný z < http://home.tiscali.cz/oviradio/index_soubory/praha-skupiny.htm >

Rozhovor s pamětníky při příležitosti 15. výročí duálního vysílání v ČR v rámci reportáže *Zdena Hůlová: „Ten zákon měl devět verzí.“* 21. 10. 2006. *Videosekce Českých médií za spolupráce Regionální Televizní Agentury* [online]. [cit. 2009-10-02]. Dostupný z < <http://tv.ceskamedia.cz/index.html?type=cr004> >

Sametová revoluce v Pardubicích. *Pardubický kaleidoskop* [online]. 14.10.2009 [cit. 2009-09-09]. Dostupné z < <http://www.iipardubice.cz/historie/revoluce.php> >

ŠMÍD, Milan. Nedokonalé mediální zákony jako dítě revoluce. *Louč* [online]. Č. 37/2001. [cit. 2009-10-02]. Dostupný z <<http://www.louc.cz/pril01/p37famu.html>>

Výpis z obchodního rejstříku. *Justice* [online]. [cit. 2009-10-05] Dostupný z http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/report?sysinf.vypis.CEK=388138&sysinf.vypis.rozsa_h=uplny&sysinf.@typ=transformace&sysinf.@strana=report&sysinf.vypis.typ=XHTML&sysinf.vypis.klic=8bd6e54deb53f0589cc2a6a1f620eb36&sysinf.spis.@oddil=C&sysinf.spis.@vlozka=551&sysinf.spis.@soud=Krajsk%FDm%20soudem%20v%20Hradci%20Kr%E1lov%E9&sysinf.platnost=05.10.2009>

Výsledky RadioProjektů za 3. a 4. kvartál. *Radiotv* [online]. [cit. 2009-10-22] Dostupné z < http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obchod/radioprojekt-ii-iiiq-2009-ve-znameni-dramatickyh-zmen-impuls-s-f1-klesa-e2-a-cro-1-sili/ >

11. Přílohy

11.1. Medailonky narátorů

Naděžda Zálešáková-Jandová

Naděžda Zálešáková-Jandová se narodila 24. března 1960 v Hlinsku v Čechách.

V roce 1979 absolvovala gymnázium v Náchodě, téhož roku byla přijata na Fakultu žurnalistiky Univerzity Karlovy v Praze. Od 6. semestru studovala kvůli narození syna Michala dálkově. Po mateřské dovolené s dcerou Evou nastoupila v roce 1986 do okresních novin Budovatel v Chrudimi, působila též v okresním vysílání rozhlasu po drátě v Chrudimi a od roku 1990 v Pardubicích. Pardubické okresní rozhlasové studio spolu s ing. Robertem Vokáčem zprivatizovala. V roce 1991 Zálešáková-Jandová a Vokáč jako společníci úspěšně požádali o licenci na projekt Studio Profil. Stáli u zrodu první soukromé rozhlasové stanice ve východních Čechách – Rádía Profil. V současné době Naděža Jandová v médiích nepracuje. Vychovává osmiletou dcerku Annu a je ekonomicko-správní manažerkou soukromé společnosti Farma Slunečný Dvůr, kterou ve východočeských Morašicích-Holičkách vlastní s manželem MVDr. Jiřím Jandou.

Robert Vokáč

Robert Vokáč se narodil 23. června 1958 v Hlinsku v Čechách.

Navštěvoval hlinecké gymnázium, ale maturoval na gymnáziu v Jevíčku. V letech 1977–1981 studoval Vysokou školu dopravní v Drážďanech. Poté pracoval na Ředitelství spojů v Pardubicích. V letech 1984–1986 učil němčinu a ekonomiku na gymnáziu a učilišti v Hlinsku. Od roku 1986 se zabýval zahraničním obchodem v podniku Elektro-Praga Hlinsko. Od r. 1990 soukromě podniká, mj. v oblasti výroby kancelářského nábytku a distribuce tapet. Je jedním ze dvou zakladatelů stanice Rádio Profil Pardubice. V období 2000–2006 byl starostou města Hlinska, v letech 2003–2006 poslancem Sněmovny Parlamentu České republiky. S jeho jménem je spjat lyžařský skiareál v Hlinsku, kde se mu podařilo zajistit finance na vybudování unikátního lyžařského mostu, který je ojedinělým řešením ve střední Evropě.

Zuzana Nováková

Zuzana Nováková se narodila 27. dubna 1959 v Pardubicích.

Vystudovala humanitní obor pardubického gymnázia a poté Fakultu žurnalistiky Univerzity Karlovy v Praze, kterou zakončila v roce 1982 doktorátem filozofie. Od roku 1982 pracovala na Okresním národním výboru Pardubice, na odboru kultury, poté od roku 1983 s přerušením dvou mateřských dovolených v Okresním rozhlasovém studiu Pardubice až do jeho zániku v roce 1991. Po mateřské dovolené nastoupila do Rádia Profil, kde působila v letech 1992–1996. Její reportáž o exekucích z roku 1995 byla oceněna prvním místem na soutěži rozhlasových tvůrců Prix Bohemia v Poděbradech. Poté pracovala na volné noze zejména pro televizi a časopisy. V současnosti mimo jiné přednáší na Univerzitě Pardubice.

Vítězslav Vondra

Vítězslav Vondra se narodil 24. prosince 1958 v Pardubicích.

V roce 1978 ukončil maturitou studium na střední škole elektrotechnické v Lanškrouně. Na jaře roku 1979 nastoupil do Krajského studia Československého rozhlasu v Hradci Králové. Zde setrval, vyjma vojny, do roku 1984. Odbavoval vysílání, natáčel různé pořady a zajišťoval další technické práce. V roce 1984 přešel do Okresního rozhlasového studia v Pardubicích, jehož zřizovatelem byl tamní okresní národní výbor. V roce 1991 se podílel na založení pardubického Rádia Profil. V roce 1996 přešel do královéhradeckého Rádia OK. V obou rádiích se věnoval technické práci, natáčení muziky, výrobě reklamních spotů apod. V letech 2001–2004 pracoval jako zvukař ve Východočeském divadle v Pardubicích. Momentálně je na volné noze a věnuje se výrobě rozhlasových reklamních spotů.

Jaroslav Zvára

Jaroslav Zvára se narodil 10. května 1967 v Pardubicích.

Vystudoval na Fakultě strojního inženýrství Českého vysokého učení technického v Praze, obor automatické systémy řízení výrobních procesů ve strojírenství. Vedle tohoto studia absolvoval i mimořádné studium vybraných předmětů na Fakultě žurnalistiky Univerzity Karlovy v Praze se zaměřením na rozhlas a televizi. Později se věnoval také specializovanému studiu marketingu a komunikace. Pracoval v médiích na redaktorských, moderátorských i manažerských pozicích (Rádio Profil, TV NOVA, Český rozhlas Hradec Králové, Český rozhlas 1 - Radiožurnál) a v rámci toho manažersky koordinoval i založení dvou nových rozhlasových stanic (Rádio Profil a Český rozhlas Pardubice). V Českém rozhlasu následně odpovídal i za dopravní zpravodajství a projekt dopravních informací. Později se stal výkonným manažerem projektu vědy a výzkumu Ministerstva dopravy ČR „Metodika ovlivňování chování účastníků silničního provozu prostřednictvím médií“, který řešil Autoklub Bohemia Assistance, a.s. Od roku 2004 je koordinátorem realizace projektu Jednotného systému dopravních informací pro ČR, společného projektu Ministerstva dopravy ČR, Ministerstva vnitra ČR a Ředitelství silnic a dálnic ČR. Od roku 2009 pak zástupcem koordinátora pro realizaci Národního systému dopravních informací Slovenska projektu Ministerstva dopravy, pošt a telekomunikací a Slovenskej správy ciest.

Marie Schillerová

Marie Schillerová se narodila 7. října 1962 v Sezemicích.

Vystudovala všeobecnou ekonomiku. Po maturitě pracovala dva roky jako inventurnice u Domácích potřeb Pardubice, poté devět let v inženýrské a projektové organizaci Cheming Pardubice. Dva roky podnikala (obchod s oblečením). Od března 1993 do února 2004 pracovala v Radiu Profil, kde se starala o obchod, produkci, moderování a redaktorské práce. Od dubna do listopadu 2004 byla ředitelkou agentury Euro P.R. Od roku 2004 je majitelkou mediální a produkční agentury Regio program. Od roku 2006 do června 2009 zastávala pozici promo manažerky Radia Hey.

Zdeněk Seiner

Zdeněk Seiner se narodil 18. května 1951 v Pardubicích.

Absolvoval pardubické gymnázium a v letech 1969–1974 vystudoval Fakultu žurnalistiky Univerzity Karlovy v Praze. Poté tři roky pracoval ve Východočeském Stavbaři a 13 let působil v Krajském Studiu Československého rozhlasu v Hradci Králové (nejprve jako redaktor, pak vedoucí vysílání a poslední dva roky do dubna 1990 jako ředitel studia). Po dvou letech práce manipulačního skladového dělníka nastoupil do Rádia Profil. Dále pracoval dva roky jako redaktor Pardubických novin, od roku 1996 do současnosti je redaktorem Práva.

František Wich

František Wich se narodil 30. listopadu 1962 ve Vysokém Mýtě.

Absolvoval zdejší Střední průmyslovou školu stavební a v roce 1987 úspěšně ukončil studia na Stavební fakultě ČVUT v Praze, obor Konstrukce a dopravní stavby. V letech 1992–1994 pracoval jako vedoucí hudební redaktor v Rádiu Profil Pardubice. Následovala krátká působení v rádiích Panag Pardubice a Labe Hradec Králové. V roce 1994 stál u zrodu Rádia OK Hradec Králové, kde pracoval jeden rok na pozici vedoucího hudebního redaktora. Jako externí spolupracovník se v letech 1994–2007 objevil i v Českém rozhlase Hradec Králové, časopisu Bang! (později Big! Bang!), deníku Mladá Fronta Dnes, Rádiu Life Pardubice a magazínu Music Store. Byl jedním ze zakládajících členů Volného sdružení východočeských hudebníků (Hradec Králové, 1996). Je autorem knihy Rock&Pop Encyklopedie (vyd. Volvox Globator Praha, 1999). Nyní pracuje jako svářečský technik u Správy železničních a dopravních cest a věnuje se fotografování.

11.2. Seznam (spolu)pracovníků Rádia Profil cca do roku 1994 (neúplný)³⁴⁰

Kde není uvedena profese, jde o redaktora(ku), moderátora(ku), zprávaře(ku).

Bleha, Aleš (1993)

Brantová, Alena

Crha, Jan - produkční (1993-1995)

Černohorský, Aleš - externí redaktor, redaktor, ředitel (1992-1994)

Dohnal, Petr (ORS, později Profil)

Farkaš, Pavel (od 1994)

Fejl, René (1992-1993)

Filíčko, Marek (1992-1993)

Formánek, Vít

Galgánková, Libuše (1992-1993)

Hajda, Jiří (od 1992)

Hemerka, Petr - ředitel (1994)

Hromádka, Karel (1992-1993)

Hubička, Petr – technik (od 1991)

Hýsková-Boučková, Zuzana

Jetmar, Luboš - ředitel (1993)

Kasalová, Kateřina (1994-1996)

Klementová, Kateřina (od 1994)

Klinecký, Aleš - ředitel (1994)

Kolovratník, Martin (1993-1995)

Kopřivová, Ludmila - účetní (od r. 1993)

---

³⁴⁰ Viz: archiv Rádia Profil (Hey).

Kouba, Aleš (1994-1995)
Kouba, Petr (od 1994)
Krtička, Vilém
Kubelková, Šárka (1992-1994)
Kučerová, Jaroslava - produkční (1993)
Kukla, Marek
Kurka, Josef (1991-1992)
Ladýř, Ivan
Macháně, Eva (1993)
Malý, Jiří (1992-1995)
Malý, Tomáš (1993)
Marek, Pavel (1992)
Moravec, Václav (1992-1993, poté externě)
Mráček, Craig
Nerad, František (60. léta, spolupráce s ORS v 80. letech, posléze s Profilem po celá 90. léta)
Nováková, Zuzana (ORS, Profil do r. 1996)
Nováková-Fridrichová, Nora (1993)
Papež, Miroslav (1993)
Rudzinský, Jan (1992-1996, po návratu do 1997)
Seiner, Zdeněk (1992-1994)
Shánělová, Hana (od 1994)
Schillerová, Marie (1993-2004)
Siraková, Hana (1992-1994)
Stratílek, Martin (1992-1995, po návratu do 1997)
Svoboda, Pavel
Vávrová, Miluše - pomocná produkční (od 1993)

Vokáč, Robert – spolumajitel (1991-1995)

Vondra, Vítězslav – technik a hudební redaktor (ORS, Profil do r. 1996)

Wich, František – vedoucí hudební redaktor (1992-1994)

Zajíčková, Sylva (1992-1994)

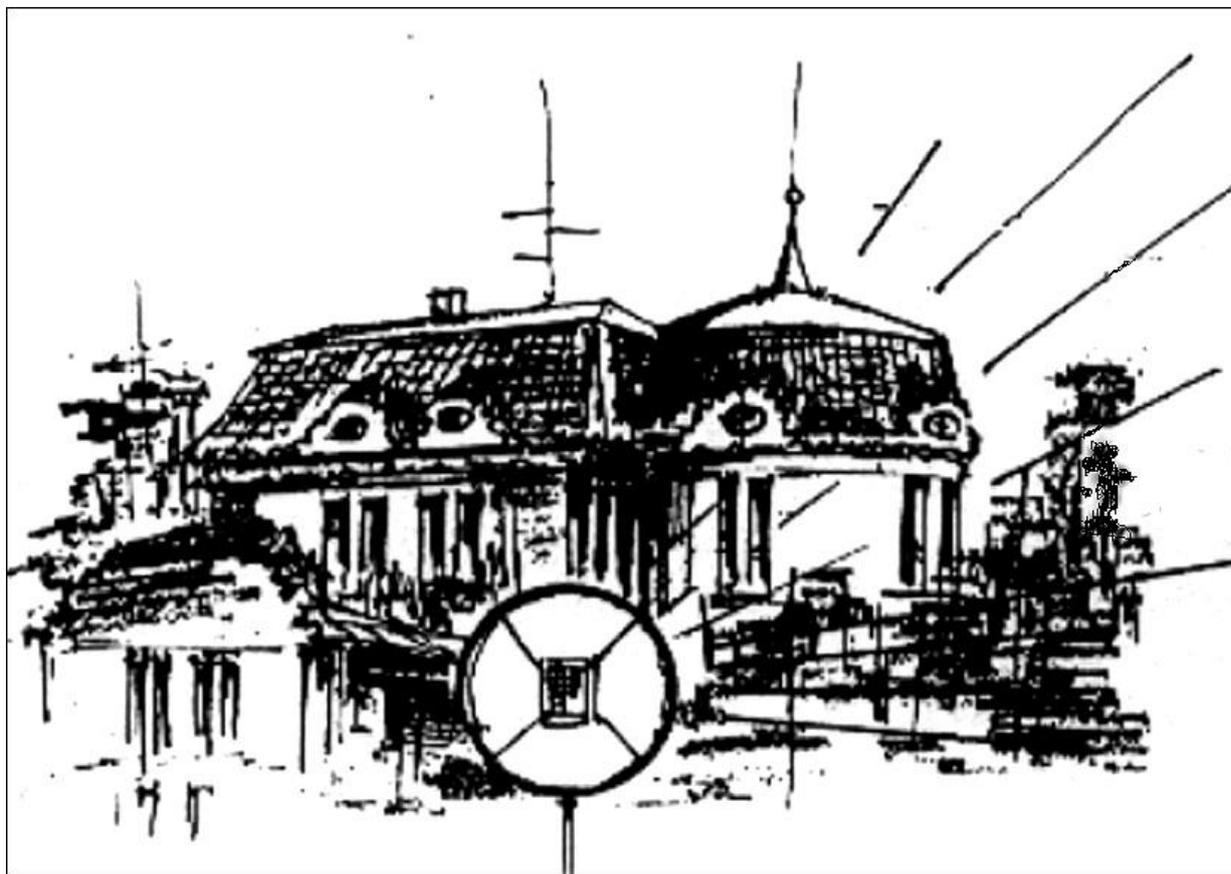
Zálešáková-Jandová, Naděžda - spolumajitelka, později majitelka (1991-2004)

Zárubová, Hana, účetní a produkční (od 1993 dodnes)

Zíta, Jiří

Zvára, Jaroslav (1991-1993)

11.3. Obrazové přílohy

Vodákova vila v Pardubicích, dlouholeté sídlo rozhlasu, na kresbě pardubického autora Josefa Daňka.

Foto: Ivan Ladýř: Rozhlas Pardubice 45 let. 7-8/1990, s. 180

Tři zaměstnanci samostatného krajového studia Československého rozhlasu v Pardubicích v roce 1958. Zprava zvukový technik Miroš Svatoň, pozdější šéf zvukového oddělení Národního divadla, uprostřed Jan Kalhous, redaktor, první zleva vedoucí studia Stanislav Zářecký, populární sportovní reportér ve službách sportovní redakce pražské stanice Čs. rozhlasu.

Foto: soukromý archiv Ivana Ladýře

Odpočinek na schodech Vodákovy vily. Zleva Ota Stejskal, ve dveřích Miroš Svatoň.

Foto: soukromý archiv Ivana Ladýře

Miroslav Kučera, od roku 1961 vedoucí Okresního rozhlasového studia v Pardubicích.

Foto: soukromý archiv Miroslava Kučery

Tenisové kurty se nacházejí nedaleko Vodákovy vily, dlouholetého sídla rozhlasu. Ke zdejší tenisové společnosti patřil i zpravodaj Čs. rozhlasu v Praze Ivan Ladýř, v popředí v brýlích, který pro své spoluhráče z klubu připravoval dokonce parodická rozhlasová pásma (např. imitující vysílání BBC, Hlasu Ameriky nebo Radia Tokio). Druhá polovina 60. let.

Foto: Miroslav Mikulecký, archiv autora

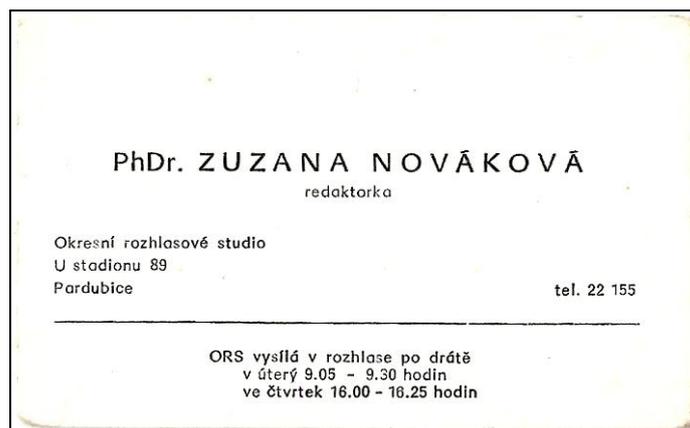
Vlevo vpředu zpěvačka Helena Vondráčková ještě jako studentka při poslechu jedné ze svých prvních rozhlasových nahrávek v pardubickém studiu královéhradeckého rozhlasu asi v roce 1964. U mixážního pultu je zvukový technik Jaroslav György, nad ním Miroš Svatoň, od něj vpravo vedoucí hudebního oddělení Čs. rozhlasu HK Jaroslav Andrejs, vlevo vzadu tatínek Heleny, pan J. Vondráček.

Foto: Miroslav Mikulecký, ze soukromého archivu Ivana Ladýže

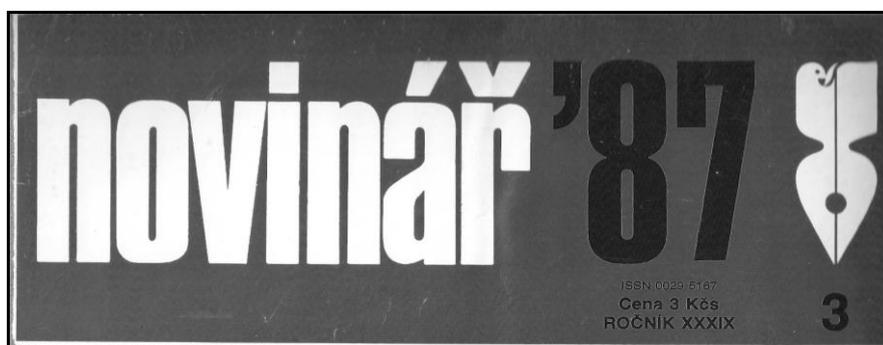
Další z fotografií Heleny Vondráčkové při natáčení v pardubickém rozhlasovém studiu.

Foto: Miroslav Mikulecký, ze soukromého archivu Ivana Ladýže

Vizitka Zuzany Novákové, redaktorky pardubického ORS, 80. léta.

Foto: soukromý archiv autorky

Zleva: Naděžda Zálešáková-Jandová (redaktorka chrudimského ORS a novin Budovatel), Vlastimil Novák (redaktor Čs. rozhlasu Hradec Králové) a Zuzana Nováková (redaktorka pardubického ORS). Rok 1987.

Foto: K. Tejkl

O existenci okresního rozhlasového studia v rozhlase po drátě

a) nevím
 b) vím, ale nemám rozhlas po drátě
 c) vím, ale vysílací čas mi nevyhovuje
 d) vím a poslouchám ho

Pořad poslouchám

a) většinou v úterý v 9:05 hodin
 b) většinou ve čtvrtek v 16 hodin
 c) oba dny
 d) občas náhodně

Pořad poslouchám

a) doma
 b) v práci

Můj názor na vysílání:
*nestojí za nic, je to zcela zbytečné, protože není
 metoda slyšet ani slova - a to snad víte!
 a ty, jado, obzobist!*

Moje připomínky a návrhy ke zlepšení vysílání:
*Že učit v celém rozsahu, vyměnit redaktora
 a provést rusení zapadnutí vysílání! Stejně to
 všechno posloucháme, jak jen to jde! Adresa na St. Ev.!*

Věk:

a) do 30 let
 b) 30 - 60 let
 c) nad 60 let

Jsem

a) žák, student, učeň
 b) žena v domácnosti
 c) důchodce

d) pracovník průmyslu
 e) pracovník zemědělství
 f) pracovník terciální sféry

O existenci okresního rozhlasového studia v rozhlase po drátě

a) nevím
 b) vím, ale nemám rozhlas po drátě
 c) vím, ale vysílací čas mi nevyhovuje
 d) vím a poslouchám ho

Pořad poslouchám

a) většinou v úterý v 9:05 hodin
 b) většinou ve čtvrtek v 16 hodin
 c) oba dny
 d) občas náhodně

Pořad poslouchám

a) doma
 b) v práci

Můj názor na vysílání:

Moje připomínky a návrhy ke zlepšení vysílání:
*vysílat tak aby vás měli byste
 mohli poslouchat všichni*

Věk:

a) do 30 let
 b) 30 - 60 let
 c) nad 60 let

Jsem

a) žák, student, učeň
 b) žena v domácnosti
 c) důchodce

d) pracovník průmyslu
 e) pracovník zemědělství
 f) pracovník terciální sféry

Odpovědi na anketu o ORS zveřejněnou v Září, 1986.

Foto: soukromý archiv J. Zváry

ČS. VĚDECKOTECHNICKÁ SPOLEČNOST

nositel Řádu práce

ČESKÁ RADA ČSVTS

Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1

Vážená soudružka
PhDr. Zuzana Nováková
Okresní studio Čs. rozhlasu
Pardubice

Váš dopis značky / ze dne

Naše značka

Vyřizuje / linka

PRAHA

Věc:

Vážená soudružko,

Vážený soudruhu,

česká rada Československé vědeckotechnické společnosti oceňuje práci, kterou Váš kolektiv vykonal pro šíření nových poznatků vědy a techniky, pro formování postojů vědeckotechnické inteligence i pro popularizaci práce Československé vědeckotechnické společnosti; jako projev tohoto ocenění bylo rozhodnuto udělit Vašemu kolektivu členské vyznamenání ČSVTS.

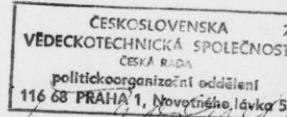
K slavnostnímu předání dojde dne 29.6.1987 v 10,00 hod. v sídle české rady ČSVTS při zasedání předsednictva, na které Vás zveme.

Při společném obědě počítáme s neformální besedou, při které doufáme, budete moci sdělit své zkušenosti ze spolupráce s ČSVTS, své představy o ní a eventuální návrhy, jak by se - k usnadnění Vaší práce - měla dále rozvíjet.

Prosíme o urychlené potvrzení účasti zasláním přiložené návratky.

Se soudružským pozdravem

Ing. Vojtěch Liška
vedoucí politickoorganizačního
oddělení české rady ČSVTS

Telefon: 2310124

Bank. spoj.
2437-011

IČO
441502

Dálnopis
122407

Stráž 2 Plzeň - 201 5

Vyznamenání Okresního rozhlasového studia v Pardubicích od ČSVTS, 1987. (V adrese ORS nesprávně označené jako součást Čs. rozhlasu, pozn. aut.)

Foto: soukromý archiv J. Zváry

Telekomunikační věž v Pardubicích, uvedená do provozu v roce 1989. Zde byl umístěný první vysílač Rádía Profil.

Foto: archiv J. Zváry

Průzkum AISA
předběžné výsledky pro Prahu - březen 1992

1.	Československo	65%
2.	Praha	51%
3.	FREE Europe	24%
	Evropa 2	24%
5.	Radio Bonton	20%
6.	Vltava	10%
	Interprogram	10%
	Regina	10%
9.	Radio Golem	9%
	Mikroforum	9%
11.	Radio 1	8%
	Regina Praha	8%
13.	Contry Radio	7%
14.	Vox	5%
	VOA	5%
16.	BBC	2%
	RTL	2%
	Radio 4	2%
	R.f.O.	2%
20.	Collegium	1%
	Radio Vatikán	1%
	TWR	1%

Průzkum AISA, březen 1992.

Foto: soukromý archiv J. Zváry

TABULKA CR-V.2.B.(ČÁST IV.) - ČESKÁ REPUBLIKA

PREHLED POSLECHU ROZHLASOVÝCH STANIC ZA OBDOBÍ 5. 7.-26. 9. 1993
POSLECH VCERA, POSLECH V MINULÝCH 7 DNECH,
JIZ NEKDY SLYSEL(A) - V TISÍCÍCH

ROZHLASOVÉ STANICE přehled poslechu 5. 7.-26. 9. 1993 (v tisících) CR, N=3732	Ra dio Haná Olo mouc	Ra dio Most	Ra dio Ori on Ost rava	Ra dio FM Plus Pl zeň	Ra dio Pro fil Par dub.	Ra dio Rubi Uni čov	Ra dio West Pl zeň	Ra dio club FM Ústí /La	Ra dio hrad Těr lic ko	Ra dio Zlín	Star rad. Mora va Frýd Míst	roz hlas po drá tě	pos lou chal jiná neví co
POSLECH VCERA.....	51	84	228	141	160	7	53	15	46	88	40	652	284
POSLECH V MIN. 7 DNECH: ALESPON 1 DEN.....	164	222	431	253	307	85	140	73	148	209	230	1217	0
0 dní.....	8151	8094	7884	8062	8009	8231	8175	8242	8168	8106	8085	7099	7573
1 den.....	37	31	79	39	38	15	15	18	40	19	52	156	135
2 dny.....	21	25	42	21	41	26	19	20	30	38	47	134	183
3 dny.....	29	22	42	15	36	9	21	7	28	41	52	114	129
4 dny.....	9	24	31	8	20	6	6	0	6	20	17	102	38
5 dny.....	24	33	34	32	35	6	25	3	2	23	28	202	47
6 dní.....	12	9	20	24	21	3	8	4	0	14	3	29	31
7 dní.....	31	77	184	112	116	19	45	22	42	56	30	479	180
POSLECH V MIN. 7 DNECH: POSLECH V MIN. 7 DNECH: POSLECH V MIN. 7 DNECH:													
JIZ NEKDY SLYSEL(A).....	278	325	643	361	418	147	232	142	232	342	340	2596	1483

TABULKA CR-V.3.B.(ČÁST IV.) - ČESKÁ REPUBLIKA

PREHLED POSLECHU ROZHLASOVÝCH STANIC ZA OBDOBÍ 5. 7.-26. 9. 1993
PODLE REGIONŮ, POHLAVÍ, VEKU A VZDELÁNÍ V TISÍCÍCH

ROZHLASOVÉ STANICE poslech včera 5. 7.-26. 9. 1993 (v tisících) CR, N=3732	CR cel kem (po čet)	Ra dio Hády Brno	Ra dio Haná Olo mouc	Ra dio Most	Ra dio Ori on Ost rava	Ra dio FM Plus Pl zeň	Ra dio Pro fil Par dub.	Ra dio Rubi Uni čov	Ra dio West Pl zeň	Ra dio club FM Ústí /La	Ra dio hrad Těr lic ko	Ra dio Zlín	Star rad. Mora va Frýd Míst	roz hlas po drá tě	pos lou chal jiná neví co
CR celkem (počet).....	8315	53	51	84	228	141	160	7	53	15	46	88	40	652	284
REGION															
Praha.....	1009	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58	35
středočeský.....	905	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36	28
jihocheský.....	560	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	79	9
západocheský.....	696	0	0	0	0	141	0	0	53	0	0	0	0	95	11
severocheský.....	941	0	0	84	0	0	0	0	15	0	0	0	0	21	48
východočeský.....	994	0	0	0	0	0	160	0	0	0	0	0	0	107	47
jihomoravský.....	1646	53	11	0	0	0	0	0	0	0	0	88	0	150	63
severomoravský.....	1566	0	40	0	228	0	0	7	0	0	46	0	40	105	42
POHLAVÍ															
muž.....	3982	29	29	47	106	68	76	3	27	0	30	44	22	289	181
žena.....	4333	24	22	37	122	73	84	4	26	15	16	44	18	363	103
VEK															
14 - 19 let.....	1049	9	16	8	49	27	34	3	10	4	14	23	11	44	37
20 - 29 let.....	1374	12	6	18	61	30	34	0	14	11	14	12	9	63	80
30 - 39 let.....	1485	12	10	23	48	27	36	0	3	0	6	15	10	89	39
40 - 49 let.....	1528	8	17	26	41	37	43	4	19	0	3	19	6	150	53
50 - 59 let.....	1043	5	2	9	15	8	11	0	2	0	4	9	4	99	25
60 + let.....	1836	7	0	0	13	11	3	0	5	0	4	10	0	208	51
VZDELÁNÍ															
základní.....	2724	19	20	26	64	46	41	3	14	4	14	23	11	184	64
vyuč., stř. bez matur.....	2946	15	17	46	79	50	64	4	17	6	19	38	23	230	120
maturita.....	1896	9	8	10	70	31	41	0	16	6	13	18	11	173	93
vysokoškolské.....	650	11	6	3	15	14	13	0	16	6	13	18	11	173	93

AISA-AGB 66 MEDIA SERVICE, 5. 7.-26. 9. 1993 VÝZKUM SLEDOVNOSTI SDEOVACICH PROSTREDKU A REKLAMY

Průzkum AISA, 5. 7. – 26. 9. 1993.

Foto: soukromý archiv J. Zváry

fronkách Rakouska - Uherska, rozhodovaly armády navzájem mocnosti světa v oboustranných bojích na frontách I. světové války proti armádám Německa a Rakouska - Uherska, jež válku začaly. Na velmi drazé vykupované válečných úspěchů svých armád rozhodovali politikové a vlády vítězných mocností "Dohody" o nové politické mapě světa, střední Evropy především.

Češi a Slováci vedení T. G. Masarykem a jeho spolupracovníky v zahraničí (Dr. Ed. Beneš, M. R. Štefánik), za úzké součinnosti s odbojovými pracovníky ve vlasti (K. Kramář, V. Klofáč, Al. Rašín) a s podporou členů Sokola (Dr. J. Scheiner) vydobyli v dějinách tohoto velkého osudového boje na různých frontách důstojné místo. Život ve svobodě v nové, obrozené demokracii, zůstával nadějí světa jako celku. Svoji nemalou, svým způsobem jedinečnou hodnotu mají i dějiny Československa. Jestliže v době vzniku Československa podporují T. G. Masaryka země "Dohody", mělo to zcela racionální důvod. Vytvoření nové- ho státu ve střední Evropě mělo dojit k oslabení vschodnického vlivu v této části světa. T. G. Masaryk, jako filosof a zkušený politik světa znal bu-

doval základy nového státu perspektivně vsítce dalšímu vývoji. To vše je třeba si připomenout v současné době, kdy je na pořadu dne zánik Československa, jako jednotného státu. Jistě současné politické poměry v integrující Evropě jsou jiné a touha národů po sebeurčení a samostatnosti roste zvláště tam, kde demokracie a svoboda byly v praxi neznámé pojmy. Jistě by bylo zajímavé v dnešní době mít možnost sledovat názor toho, který stál u zrodu Československa. Člověka, který po celý život nikdy neprestal být v myšlení i politickém životě demokratem, který by velmi pozorně sledoval vývoj ke svobodě a emancipační snahy národů by našly u něho pochopení. Byl by určitě proti jakémukoli vojenskému či šovinistickému způsobu jednání při

rozhodu republik. Jistě by i připomněl společné okamžiky v životě obou národů, které nás spojovaly a dodávaly sílu při naší obrodě. Připomeňme, ne snad z nostalgického či citového rozjímání, ale pro dokreslení situace, že například v první české epice Fr. Škroup *Ústý Dračenička* (2. 2. 1826) slovensky zpívá o společném vztahu Čecha a Slovaka jako o bratrském. Blízkou národní souznělost v literární tvorbě a svým pobytem na Slovensku objevil i Božena Němcová /*Chýš pod horami, Pohádky*/ a Alois Jirásek /*Trilogie Bratrstvo*/. Je jistě mnoho dalších momentů v společných dějinách Čechů a Slováků, kdy se naše národy vzájemně podporovaly a doplňovaly. Vždyť i Kubiš a Gabčík, Moravan a Slovák, v době fašistického teroru dokázali za svobodu obětovat to nejmenší, co člověk má, svůj život.

Toho vše bychom si měli 28. 10. v den státního svátku ČSFR, možná poslední, uvědomit a dále nezapomínat na kulturní dědictví, které je pro oba národy společné. Věme, že my Češi budeme i nadále rádi zpívat melodičké slovenské písně, protože "na vky věky v srdcích hudba přetrvá" a setrvají i nadále dobrá přátelství mezi lidmi obou republik.

Ve středu 28. října 1992 v 10.00 hodin položíme kytici květů k bystě T. G. Masaryka na Masarykově náměstí v Chrudimi, a připomeneme si

demokracii byl prospěšný pro člověka, který má svaté právo žít ve svobodě a demokracii.

Zdeněk Spurný, ČSRS Chrudim Mgr. Petr Řezník, zást. stárosty v Chrudimi

"OD MARTINA DO TŘÍ KRÁLŮ"

je podtitul knížky "České vánoce", kterou připravuje na předvánoční trh vydavatelství a nakladatelství VANN v Hradci Králové. Autorka vánočních výstav a dlouholetá pracovníce Východočeského muzea v Pardubicích Ludmila Ladyžová v ní prožívá etnograficky nejkrásnější období, v němž se otevírají lidská srdce. Kniha je určena zvláště pro děti a mládež, které seznámuje s původem a obyčejí jednotlivých vánočních svátků, historií adventu, vánočního stromku, betlému a koled, vývojem dárků a pestrosti vánočních tabule. Předpokládaná cena je do 20 Kč a objednat si ji můžete na adrese vydavatelství Okružní 700, 500 03 Hradec Králové 3.

ne udelet, protože body a ten si můj okna atd. a nic se půlihodně tahání moci mého bratra se situace trochu i jsme, že nám bylo které neprošlo přezeme se jen dohad nájal a v čí prospe V sobotu 17. 10. poště vyhrázný dč že se mám do? objektu vystěhova V pondělí 19. 10 je vypnuté ústředn přívod vody. Tolik tedy pan Dnešní majitelé G tedy v srpnu 19 tedy měl být práv vodního majitele, j ny. Pan Svoboda argumentuje rozho ho soudu v Hradci t.r. Ten rozhodl mocným rozsudke se vůči němu odvo, zástupcem není ku rozsudek stál pre menal by katastrofí Paní Šarová nám "Dražila jsem v m; dva roky. Abych musela jsem si- v půjčku a zastavit r jšístíjící práci nejen sedmí lidem. Douc deera. Apehují na všech vedlosti, která ná na?" K šokujícímu přf v příštím čísle naš M. Daniel

KE ZVÝŠĚ
Nedostatek masa i způsoben jeho nár. Ten byl sice před d ven, doplnění stavu j toho vyplývající p potrvá delší dobu. točné vahy zhruba vz dobytek však za 3,5 Jak jsme zjistili po v několika prodejní nabídka je zhruba vy ducentní masa (masné

KURÝR

Pro smluvní distribuci inzertních novin KURÝR hledáme zájemce z větších míst okresu. Blíží podmínky Vám sdělíme na tel. čísle redakce 0455/43613.

REGIOM - KULTURNÍ ORGANIZACE ROMŮ

Kultura pomáhá Romům upevnit jejich totožnost, přináší jim sebevědomí, dává možnost k uplatnění jejich přirozeného nadání. S její pomocí lze působit i na romskou mládež a tak nepřítomně přispívat i k pokroku ve vzdělanosti a životní úrovni Romů. V minulých dnech byla z iniciativy pardubického expozance J. Stibice a manažera OH v Chrudimi V. Blabolila založeno okresní sdružení REGIOM. V Blabolila jsme se zeptali:

O co se vlastně jedná?
V minulém roce byla ministersvem kultury schválena dotace na podporu romské kultury ve výši 15 milionů Kčs, v některých případech ale byly peníze čerpány na jiné účely. Není proto divu, že vyvstala potřeba vytvořit regionální organizaci, která by byla zárukou, že peníze přijdou opravdu tam, kam patří. Vznikl tak Regiom, organizace zaregistrovaná na MV a zabývající se okresy Havlíčkův Brod, Chrudim, Pardubice, Ústí nad Orlicí a Svatou. Podmínkou registrace bylo, že v jednotlivých okresech vzniknou okresní sdružení Regio- no, vytvoří okresní radu, jejíž předseda bude členem regionální rady, v níž bude hájit zájmy svého okresu. Základní členek organizace bude tedy přímo v regio- no. Romové mají možnost vytvořit si v okresní radě svůj rozpočet, na základě rozpočtů okresních rad sesuví regionální rada celkový rozpočet a ten předlo- ží ministersvu. Kolik lidí se na prvním setkání sešlo? Klíč k pozvání určila předsedkyně ROI. Protože se jedná o organizaci zabývající se kulturou, vybrali jsme ty z Romů, kteří k ní mají vztah. Základ tvořili Romové z Chrudimi, přítomní byli i zástupci enika

Zahranění si koupi nebo k nebytové pro zřízení v Chru Podmínky: 60m², 2 místi šensí, telefon zahájení pro nebo 1.2.19 může být v domku se sa vchoc Nabídky zastře V.K.P. Městský J 537 01 C tel. 0455/47 241 n

AŽ ŽIJE RÁDIO PROFÍL!

"Prosím Vás, které ze soukromých rozhlasových stanic dáváte přednost?" ptá se suggestivně reklamní slogan a imaginární dotázaní v odpovědích balancujících na hranici mezi trapností a stupiditou ujišťují, že právě Profil je u nich jednička. České přísloví říká, že sebechvala smrdí a já si představuji, co by skutečný posluchač odpověděl na jinou otázku: "Které soukromé rozhlasové stanice máte možnost poslouchat?"

Rádio 96,9 FM vysílající z ulice Na hrádce v Pardubicích má několik obrovských možností. Za prvé zabaví dospívající mládež, rozšíří její rozhled, většinou v jediném kulturním odvětví, které chápe, za obzor Kuntické hory. Dále pak

NEDOSTATEČNÁ ČINNOST FŮ

Se zájmem jsem si přečetl odpověď pana ředitele Finančního úřadu v Chrudimi na kritiku úniku daní obsaženou v poznámce "K věci", zveřejněné 15. 9. 1992. Jsem si vědom mnoha nedostatků naší dnešní legislativy, přesto však s odpovědí nesouhlasím. Politické klima současnosti je vyvoláváno přístupem nás všech k problémům, které nás obklopují. A nezájem o informování veřejnosti v potírání trestné činnosti považují za hrubou chybu. Je to nepřiměřená podpora názoru, že situaci nedovedeme zvládnout. Názonu chybného, často však "taktický" jednáním přizívaného.

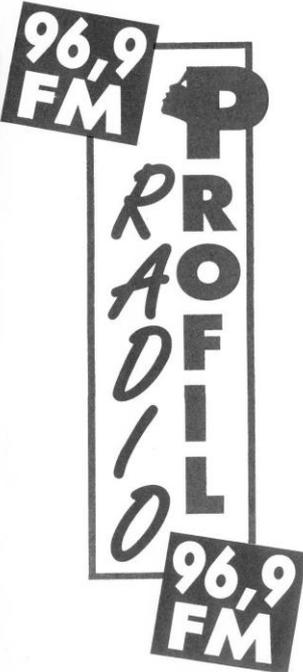
Uvedené informace, že FŮ provedl za určitého období jistý počet kontrol a zveřejnění jejich celkové ho výsledku (počet domků, jejich výši, penále, případně podnětů k trestnímu řízení) není porušením obchodního tajemství a ani zákona. Uvedení konkrétních jmen v případě soudního postihu je také běžné. Zprávy z tisku nám to potvrzují. Je to současně prevence před narůstáním nezákonného jednání.

Veřejnost našeho okresu nezná výsledky práce FŮ, zbývá nám proto jen možnost plně souhlasit s názorem ministra financí, že činnost FŮ je nedostatečná. V. K. Chrudim

poskytnout kvalitní příjem, hudbu a informace všem ostatním. To je velká šance, odpovědnost a jistě povznášející práce. Dosavadní vysílání, prezentované lidmi jako věčně se tazající Šárka Kubelková, technoomcezanec Jan Rudzinský, či mimo svět pubertálních diskotek dosud nedospělý Jaroslav Zvěra a Jiří Hajda, dávají dostatek prostoru pro hodnocení využití příležitosti slovem "promárněné". Nezkuseno v práci rozhlasového moderátora, stejně tak jako počet břeptů a technické chyby, jsou do určité míry omluvitelné a pochopitelné. Nikoliv pak neumělé zakrývání nedostatků znalostí z oblasti moderní hudby a anglického jazyka, naprostá nepřipravenost a nepromyšlenost vstupů i celých pořadů. Dosud nikde jinde jsem neslyšel tak pitomé a nafoukané reklamy na vlastní užinnost. Před listopadem byly státní hranice plně kazičů vkusu všeho kalibru a nedalo se s tím nic dělat. Ted mne přepadá pocit stejně bezmocní, protože dilematistiví a špičkovská úroveň mají kladný ohlas mezi příjemci signálů. Alespoň mezi těmi, kteří jsou na frekvenci nezdávka citovní a kteří, jestliže si vidí na špičku nosu, pak za vřochle kostelíka na výše zmíněném kopci už nedohlédnou. P.S.: Temnou oblohu úrovně Rádía Prtofil na okamžik prozářil blesk jménem Karel Hromádka - přeji mu trvalé zdraví a pevné nervy. Zdeněk Příhoda, Mokřýšou (Příspěvek vyjadřuje názor pisatele. Není reakcí na materiál "Rádio Profil a jeho lidé", zveřejněný v minulém čísle. Rádi přivítáme názory dalších čtenářů, které budou pro zmíněné rádio nepochybně cenné.)

Dopis čtenáře Zdenka Příhody, názor na Rádio Profil. Noviny Chrudimska, 27. 10. 1992.

Foto: soukromý archiv J. Zváry

ZÁKLADNÍ FAKTA O NÁS:

Rádio PROFIL
je soukromou rozhlasovou stanicí regionálního charakteru, první ve východních Čechách a zatím jedinou mezi Prahou a Brnem.

Majitelem **Rádia PROFIL** je spol. s r.o. se stoprocentním zastoupením domácího kapitálu.

Frekvence - 96,9 MHz FM (tzv. západní norma)

Výkon - 500 W (efektivní vyzářený výkon na anténě 1000 W)

Vysílač - vlastní soukromý od firmy RHODE UND SCHWARZ

Anténa - dipól s vertikální polarizací a téměř kruhovou charakteristikou vyzářování od firmy Kathrein

Umístění - v centru Pardubic na veži telekomunikační ústředny ve výšce 90 m v ideální poloze uprostřed Polabské nížiny

Pokrytí - území do vzdálenosti cca 40 - 50 km od Pardubic (s ohledem na členitost terénu). Území východních Čech, částečně střední Čechy a jižní Morava

Formát - komerční hudební stanice tzv. rodinného typu
- vzhledem k jedinečnosti v daném území - s poněkud širší žánrovou pestroostí moderní populární hudby, globální zpravodajství, rozšířené regionální zpravodajství a informační servis pokrývané oblasti, specializované pořady a rubriky, kontaktní pořady na telefon.
Pro posluchače ve věku 18 - 50 let

Trh - cca 1.300 000 obyvatel a potenciálních posluchačů, žijících v pokrývané oblasti

Reklama - pravidelné reklamní bloky, ale také možnost prezentace inzerenta v rámci posluchačsky sledovaných speciálních pořadů, sponzoring soutěží

Vysílací čas - od května denně
- všední dny 6,00 až 20,00 hod.
- víkendy 8,00 - 16,00 hodin

Rádio PROFIL,
Na Hrádku 105,
530 02 Pardubice
tel. a fax: +42 40 517565
tel. studio: +42 40 512155

Rádio PROFIL - zábava, rek...ma, informace - hudba pro tři generace

CENÍK REKLAMY RÁDIA PROFIL
reklamní spot   délka 30 sekund

Základní sazby   vysílání pouze v jediném časovém pásmu

Vysílací čas	Pásmo	Počet opakování a příslušná sleva			
		do 8 0%	9-15 8%	16-24 14%	24 a více 24%
6-8, 17-19	A	1200.-	1104.-	1032.-	912.-
8-9, 16-17	B	950.-	874.-	817.-	722.-
11-13, 19-20	C	650.-	598.-	559.-	494.-
9-11, 13-16, 20-22	D	450.-	414.-	387.-	342.-
22-6	E	málo efektivní, jednotná cena 160.-			

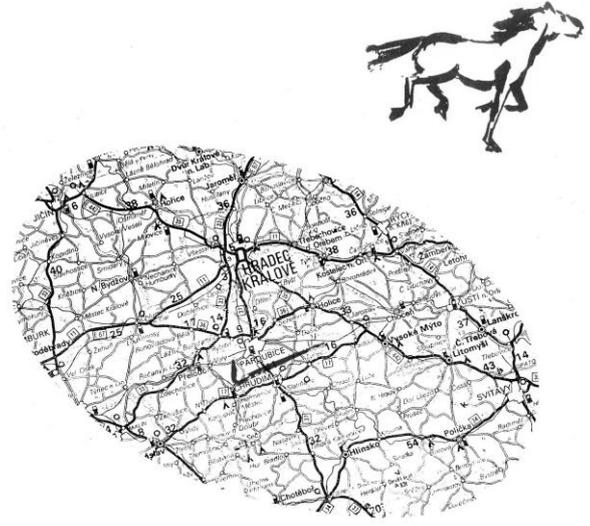
Zvýhodněné sazby, vysílání v předem určených časových intervalech

Vysílací čas	Počet opakování, sleva a časový rozvih			
	6x 15%	12x 25%	18x 35%	24x 45%
6-8, 17-19	1x	3x	5x	8x
8-9, 16-17	2x	3x	5x	6x
11-13, 19-20	2x	4x	4x	6x
9-11, 13-16, 20-22	1x	2x	4x	4x
Prům. cena za 30 s	687.-	622.-	547.-	481.-
Cena celková	4122.-	7642.-	9875.-	11 550.-

Násobky ceny dle délky reklamy:

Délka spotu	15s	25s	30s	40s	45s	50s	55s	60s
Koef. násobení	0,55	0,75	1	1,1	1,3	1,5	1,7	1,9

Sazby za moderovanou reklamu jsou ve výši 60% výše uvedených cen reklamního spotu. Blížší obchodní podmínky jsou k dispozici v redakci na telefonním čísle 040 517565.

Reklamní materiály Rádia Profil, polovina roku 1992.

Foto: soukromý archiv J. Zváry

"POSLOUCHÁTE RADIO PROFIL !"

Tato jednoduchá věta každý den uvede vysílání, které se stalo společníkem stovkám a tisícům obyvatel v celém východočeském regionu.

RADIO PROFIL vysílá od ledna roku 1992. Jeho poslouchání se stává každodenním milým zlovykem, reklama v RADIU PROFIL je nyní prestižní záležitostí skutečně dobrých firem.

Proto je důležitý program. Programové bloky jsou sestaveny tak, aby si svoje témata našli posluchači všech věkových, sociálních i zájmových skupin. RADIO PROFIL každý týden vyhodnocuje ohlasy posluchačů na odvysílané programové typy. Podle výsledků modeluje další koncepci tak, aby spokojených posluchačů přibývalo.

RADIO PROFIL je jedinou rozhlasovou stanicí v regionu, která dává možnost stálého zapojení posluchačů do vysílání. Princip "sousedského popovídání" dokazuje i nebývalý úspěch soutěží na telefon, anket, vzkazů, radioburzy či písniček na přání.

Opakované měření Výzkumného ústavu spojů Praha potvrdilo kvalitní stereofonní příjem na většině území východočeského regionu a v okresech Nymburk, Kolín a Kutná Hora.

Spokojených a stálých posluchačů přibývá.

Také proč by jinak rádio PROFIL mělo od prvních dnů v éteru slogan

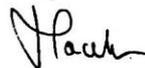
RADIO PROFIL - NÁLADA S NÁMI!!

PROČ INZERUJETE V RÁDIU PROFIL?

AUTOPRODEJ DUKLA Pardubice

"Reklama v rádiu PROFIL je nejrychlejší, úžasně poslouchaná, za solidní cenu!"

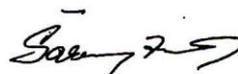
Miloš Plocek
majitel

BOHEMIA, a.s. Chrudim

"V nabídce našich obchodů, velkoobchodu i hotelu je stále něco nového. Naši zákazníci to vědí teď a hned - díky rádiu PROFIL!"

Zdeněk Šaroun
ředitel

MULTISYS Pardubice

"My nepotřebujeme reklamu přímo v regionu, kde sídlí naše firma. Ale chceme v rádiu PROFIL znít. Protože reklama v rádiu PROFIL se stala prestižní záležitostí dobrých firem."

Ing. Jiří Kovář
ředitel

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA, a.s. Hradec Králové

"Počet 1 300 000 potencionálních posluchačů rádia PROFIL představuje pro naši banku stejné množství možných spokojených klientů."

JUDr. Miloš Kolář
ředitel

ELMAN, a.s., Dobruška

"Profesionální přístup k naší firmě jako k zákazníkovi - to je pro mě rádio PROFIL. Texty, ceny, informace - v PROFILU pracují skuteční profesionálové."

Roman Havlín
ředitel

INTERHOTEL LABE, Pardubice

"Mě na rádiu PROFIL zaujala úžasná operativnost. Spolu s počtem jeho posluchačů tvoří ideální základ pro reklamu našeho soukromého hotelu."

Ing. Michal Levínský
ředitel

OBCHODNÍ DŮM RŮŽE, Hlinsko v Čechách

"Díky rádiu PROFIL jsme překonali prostor. Naše firma z města na Vysočině rázem získala zákazníky v celém regionu východních Čech!"

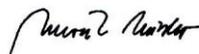
Ing. Jindřich Vaško
ředitel

AUTOPRIM Hradec Králové

"V čase doslova inflace různých nabídek na reklamu chci své peníze vynaložit efektivně s maximálním efektem. A vozy značky OPEL nabízí rádio PROFIL skutečně výborně!"

Ing. Miroslav Mařík
majitel

Reklamní materiály Rádía Profil, polovina roku 1992.

Foto: soukromý archiv J. Zváry

PROFIL ROZHLASOVÉ STUDIO PARDUBICE
ul. Na hrádku, p. s. A 23, telefon 512 155

Čs. sociální demokracie
okr. sni výkonný výbor
Jindřišská 276/34
530 02 PARDUBICE

Agrobanka Pardubice
9509 524/0600

FAKTURA č. 41/92

Peněžní ústav dodavatele
Kom. banka číslo účtu
Pardubice 13733-561

Pardubice 31.3.1992
Vaše objednávka p. Hanuš

Účtujeme Vám za:	Kčs
vysílání o besedě s prof. Valtrem Komárkem dle Vámi dodaného textu ve dnech 21.3. a 1.4.92 2x v odpo. hodinách a 2.4.1992 2 x dopoledne a odpoledne celkem 4 x Kčs 150,-	600,-

Splatno ihned.

PROFIL ROZHLASOVÉ STUDIO PARDUBICE
ul. Na hrádku, p. s. A 23, telefon 512 155

Okresní komise pro privatizaci
Pardubická ul.
537 01 Chrudim

Agrobanka
9509-524/0600

FAKTURA č. 50/92

Peněžní ústav dodavatele
Kom. banka číslo účtu
Pardubice 13733-561

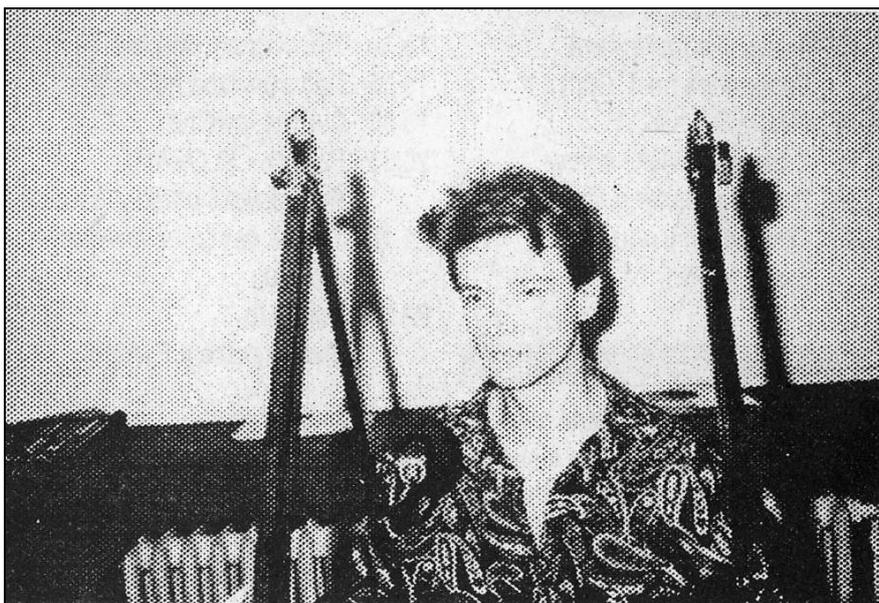
Pardubice 30.4.1992
Vaše objednávka

Účtujeme Vám za:	Kčs
reklamu Okresní privatizační komise vysílenou ve dnech 31.3.1992 a 2.4.1992 2 x 2.750	5.500,- xxxxxxxxxx

Splatno ihned.

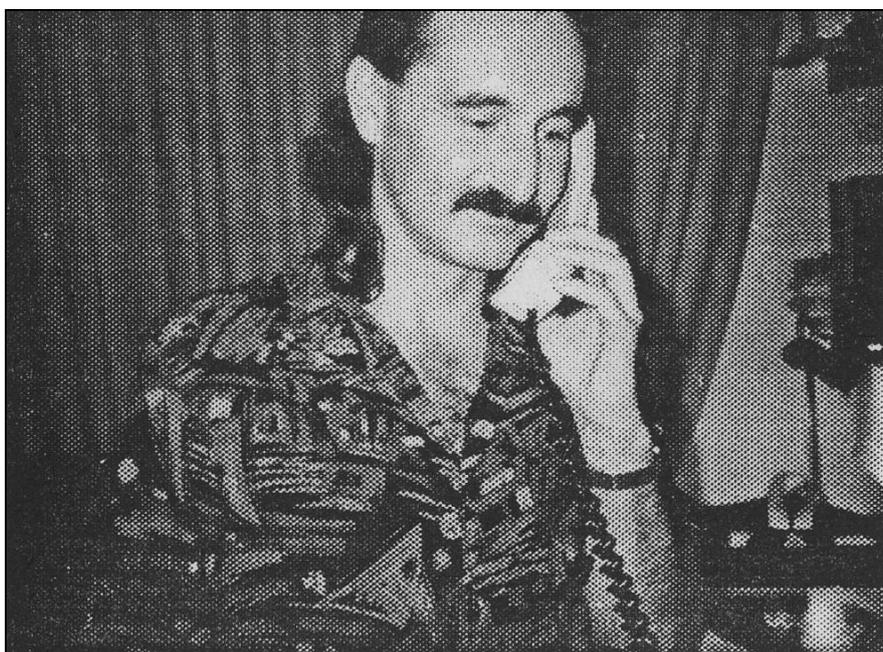
Faktury z roku 1992.

Foto: archiv Rádia Profil

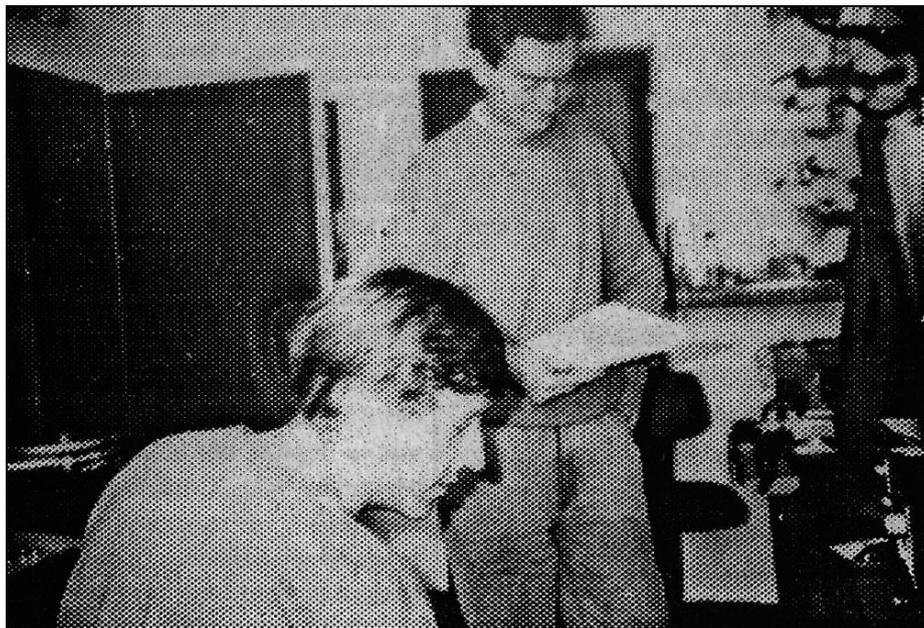
Jan Rudzinský, moderátor Rádia Profil. Rok 1992.

Foto: repro ČECHOVÁ, Zuzana; VINKLEROVÁ, Jana. Rádio Profil a jeho lidé. *Noviny Chrudimska*. 20. 10. 1992, s. 3.

Jiří Hajda, hudební redaktor a „diskžokej“. Rok 1992.

Foto: repro ČECHOVÁ, Zuzana; VINKLEROVÁ, Jana. Rádio Profil a jeho lidé. *Noviny Chrudimska*. 20. 10. 1992, s. 3

Stojící hudební redaktor František Wich, sedící technik Petr Hubička. Rok 1992.

Foto: repro ČECHOVÁ, Zuzana; VINKLEROVÁ, Jana. Rádio Profil a jeho lidé. *Noviny Chrudimska*. 20. 10. 1992, s. 3

Moderátorka Šárka Kubelková. Rok 1992.

Foto: ČECHOVÁ, Zuzana; VINKLEROVÁ, Jana. Rádio Profil a jeho lidé. *Noviny Chrudimska*. 20. 10. 1992, s. 3

Zcela vpravo Václav Moravec, se skleničkou Zuzana Nováková. 1993.

Foto: J. Hledík, soukromý archiv autorky

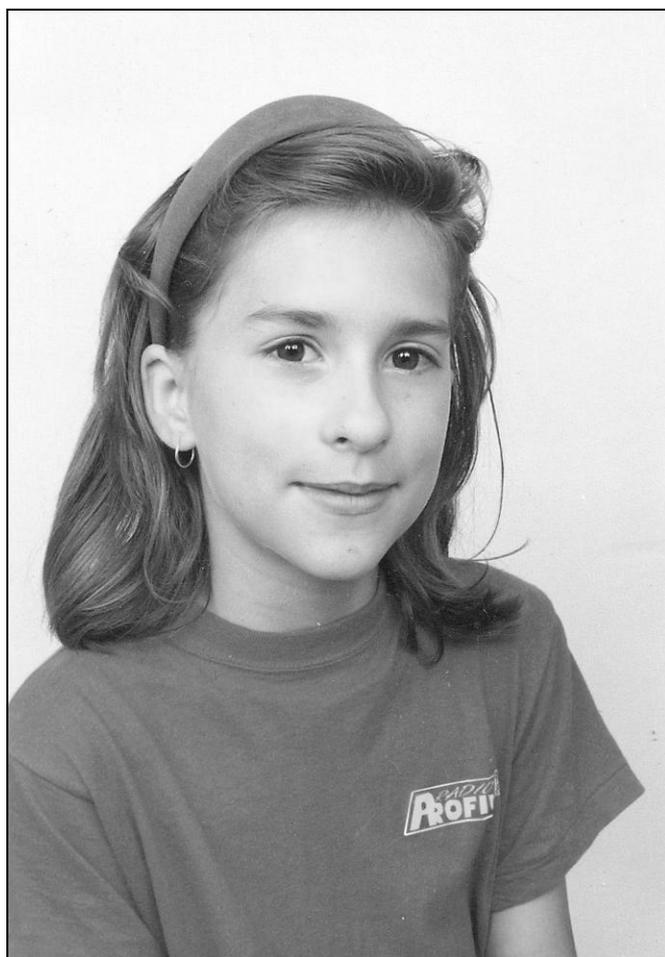
Zuzana Nováková natáčí rozhovor s vítězem Velké pardubické Charliem Mannem. Rok 1995.

Foto: soukromý archiv autorky

Naděžda Zálešáková-Jandová, zakladatelka a spolumajitelka Rádía Profil.

Foto: Když má rádio svůj Profil. *Strategie* 4/1994, s. 62

Na tričko Rádía Profil jsem byla tak hrdá, že jsem se v něm nechala vyfotografovat na pas. Rok 1992.

Foto: soukromý archiv autorky

